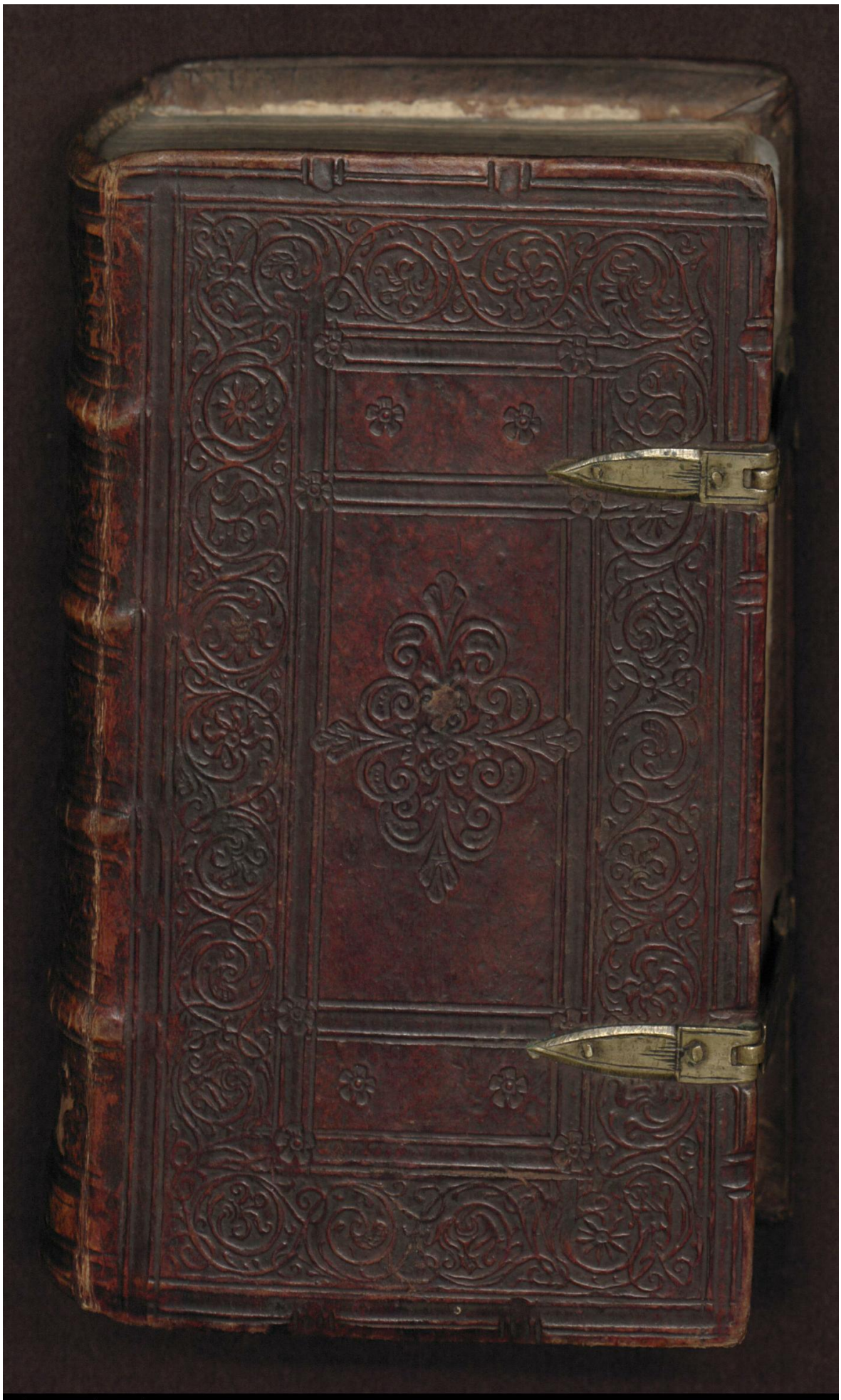

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

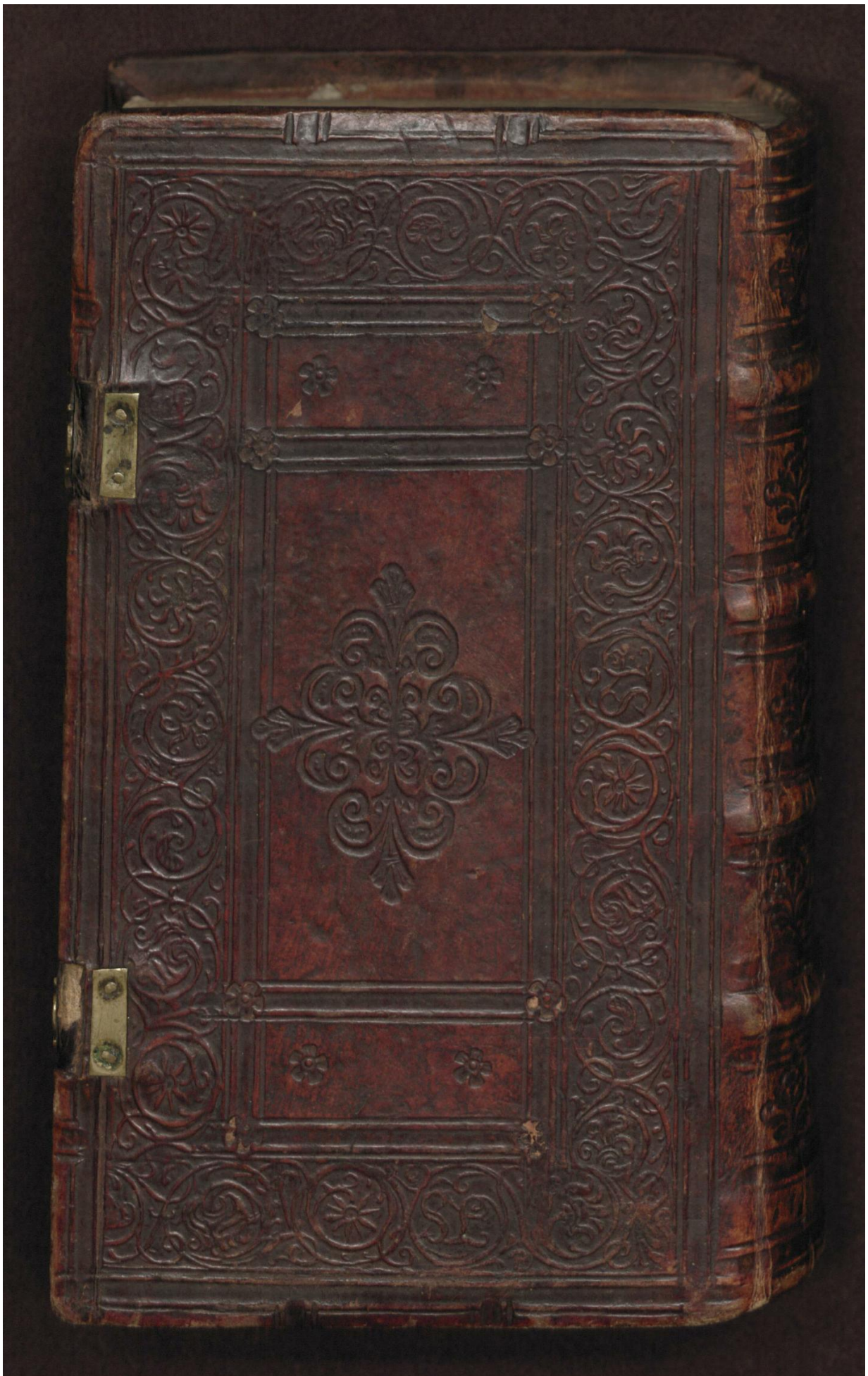

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

1,-198

DET KONGELIGE BIBLIOTEK
DA 1.-2.S 18°
1 1 01 0 8 027730

+REX

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

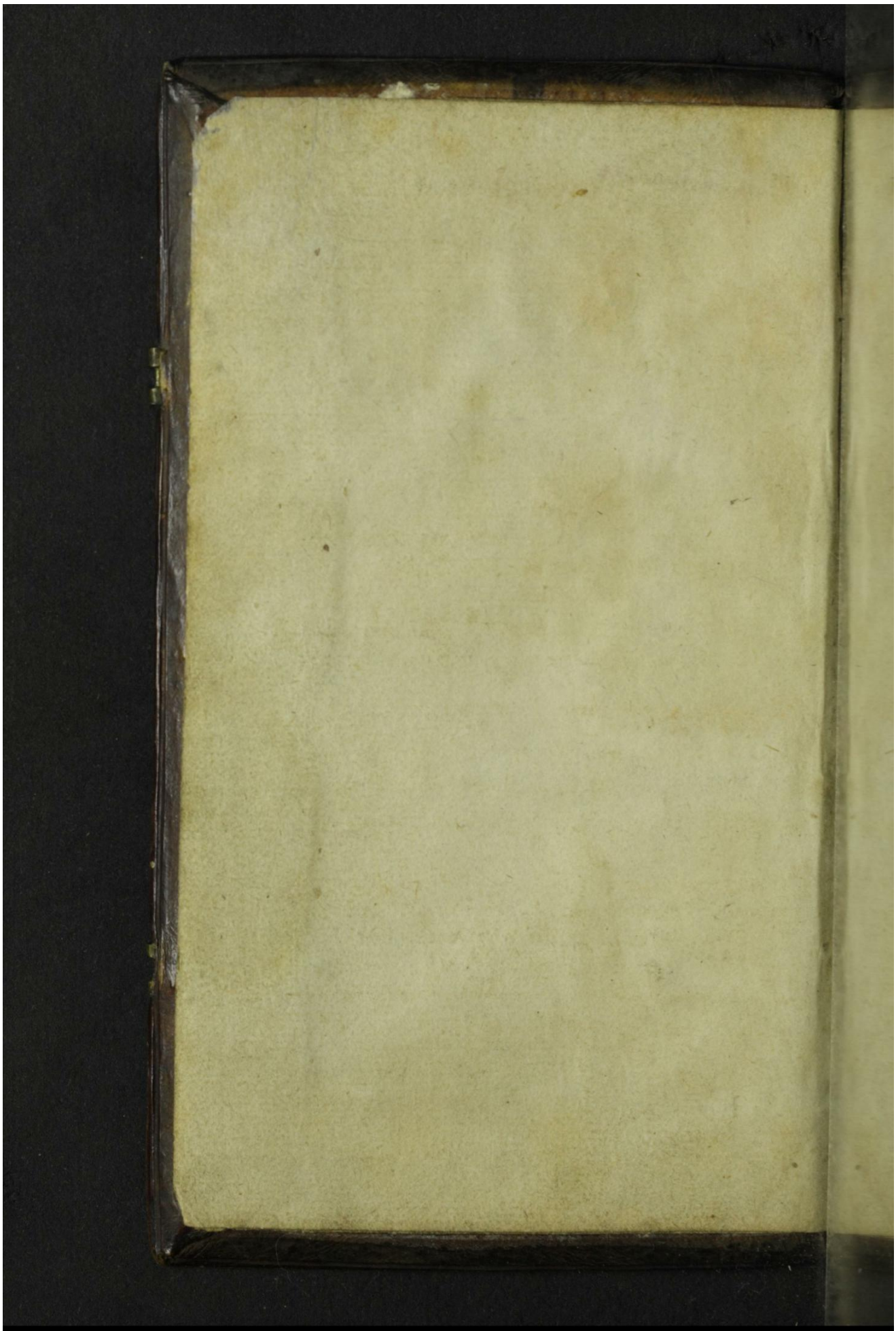

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

HARMONIA EVANGELICA
Það er
Gudspiallanna
Samhlioodan/
Vm vors DRottens JESV
Christi Holldgan og Hingadburd / hans Fram-
verdc / Lærdoom/ Riettingar og Kraptaverk
hans Pyny/ Dauda/ Uppriſu og Uppſtig
ning/ ſo ſem þeir heilogu Gudſp
tallamenn/
Mattheus Marcus Lucas z Iohannes
hafa um ſierhuert ſkrifad.
Samantekenn i eitt af þeim
Hattuppſyfku Guds Monnum.
D. Martino Chemnitio. D. Poly-
carpo Lyſero z D. Iohanne Gerhardo.
Og nu epter þeirre Rod og Forme ſem þeir
Hælærdu Menn hafa ſett og ſamed/ A vort
Iſlendſkt Tungumæl vtgeingenn i þyr
ſta ſinn/ og Prentud
I Skalholltc/
Af Hendrick Kruſe/ Anno 1687.
Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

Num. 21. C. DX Gtten ſagde til Moyſen/
Giør þier eirn Eyrorm/ ꝛ reis hañ upp til Me
rkis/huør ſemer Biccñ ꝛ lytur a hañ/ſkal lifa.

So ſem Moyſes upphafde Hęggormen i Eyde
mørku/ ſyka Byriar Mannſins Syne ad Upp
hęfiaſt/ ad aller þeir a hañ triva þortapeſt ei
ge/ heldur ad þeir hafe eilift Lif/ Joh. 3.

BIBLIOTHECA REGIA HAFNIENSIS

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

Goodþwſum Leſara/

NAad og Fridur aþ GVde Fodur og DROTTne vorum JESu Chriſto/ med Heilags Anda Niaſtod og Vpplyſingu.

MArger haþa Lyſt til ad leſa Hiſtoriur og Sogubœkur/ og eru giarnaſt nœlœger þar s̄ þvilyſkt er um̄ Honnd haft/ hvad ongvaſiveigeſt er laſtverk eſt miklu framar lopsverdt / þvi ſoddann Sagnabœkur eru ei alleinaſta til Skteminar og Dœgraſtyttingar/ helldur og ſvo til Froodleiks og Lardooms. Eg meina þœr Hiſtoriur ſem med Rœkum og Sannendum eru ſamanſettar/ eſt ecke Skrok

)2(ſogur og

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

ſogur og hiegoomleg Æpenntſr.

Eſt er medal allra Fraſagna/ er eing eſt ægiætare Naudſynlegre z Nytſamleg re eſt Hiſtoria vors DROTTens JE-SV CHRISTI/ ſem þeir Heilogu Gudſpiallameñ Mattheus Marcus Lucas og Iohannes hafa epter heilags Anda Jnblæſtre ſkrifad og ſamſett/ þvi þar fæum vier og fiñum þaū rietta Froodleik er oſſ meſt um vardar/ ſem er uñ Sælu-hiælp vora/ huor ed faleñ og foolgeñ er i rettre Þeckingu JEſu Chriſti/ ſo ſem haū ſialfur vottar hia Joh. 17. Cap. ſo ſeigiande/ **Þad er þad eilifa Lifed ad þeir þecke þig(Fodureñ) ad vera ſannann GVD/ og haū þu ſender Jeſum Chriſtū.**

I Lifs Hiſtoriu JEſu Chriſti fæū vier og fiñum allt þad ſem oſſ er naudſynlegt ad vita/ Trwa/ Giora/ og Varaſt. Þar fiñum vier Huggun i Mootlætenu/ Glede i Medlætenu/ og Lærdoom i Fræ-

fræedenu/

þrædenu/ſo hvor Chriſtenn Madur ſem
hana vel kann/og veit ſier hana riettelega
Nyt ad þæra/hann mæ læra ſier þar med
nægia/ſo ſm̃ þetta gamla Vers hliodar.

Si Chriſtum bene ſcis, ſatis eſt ſi cætera neſcis.

Si Chriſtum neſcis, nihil eſt ſi cætera diſcis.

Þad er/ef þu veitſt og þecker Chriſtum
vel/þa mæ þad duga/þo þu kuñer ecke
annad þleyra/Enn ſi þecker þu ecke Chriſt
um riett/þa er þad ongvu nytt/hvad ſm̃
hellſt þu lærer þar fyrer utann.

Þeſſa Kuñattuna hefur ſa merkelege
Guds Madur Poſtuleñ Paull/ſo mikels
ticktad (jaþnvel þo hann være einn Hala
dur Madr/uppfræddr i Gydingaña Sp
ke til Foota Gamalielis/Act. 22) ad
þann helldur allann añann Lærdoom og
Kuñattu/ſem ecke neitt þar hia ad reik-
na/hvors vegna hann ſo til Ords tekur
Cor. 2. Eg hielld mig eckert vita
dar a medal/utañ JEſum Chriſtū/

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

þann Krossþesta.

Þetta hafa eirneſ vel og vandlega at hugad marger adrer gooder og Gudhrædder Menn a jmsum Tijmum / a medal huorra noekrer hafa sier fyrer Heindur teked/ ad koma þeim þioorum Gudspiallamoñū t eitt/ og giora þar af eina samþleitta Historiu/ so sem ad voru þesser Tatianus huor ed lifde umm þann Tijma/ þa lideñ voru fra Frelsarans Fæding 170 Aar. Ammonius sem var a Døgum/ Anno Christi 230. Evsebius Cæsariensis Anno 320, Epiphanius, Anno 380 Augustinus, Anno 400. Petrus Commestor, Anno 1160. Ludolphus de Saxonia, Anno 1330. Iohannes Gerson, Anno 1400. Og þar epter Andreas Osiander, og adrer fleyre. Eñ med þvi ad sierhuor þessara hefur sijna eigeñ Methodum og Adferd brwkad/ þæsser so mu/ og þeim kiemur ei allstadar samañ/ bæde umm Tijmann og Rød Frasagnaña/ þa hafa þeir þrijr Hælærdu Menn / og

Lærþedur

Lærefedur i heilagre Ritningu D. Martinus Chemnitius, D. Polycarpus Lyserus ꝛ D. Iohannes Gerhardus þviliſkt Verk ſier fyrer Hendur teked / og ſydaſt allra Harmoniam Evangelicam ſamannſkrifad ut af þeim fiorum Gudſpialla-Mønnum/ þar med vandlega athugad Aarin Hiervistareñar Herrans Christis og einkum hans Predikunar Embættis/ ſem og eirneigen Rod Frasagnana/ hvad fyrre/ edur hvad ſydar hefur tilbored/ Nu ort merkelega Verk D. Chemnitius hefur fyrſt uppbyriad og framkuæmt allt til 13 Capitula þridia Parts/ þar ed gietur um Lækning eins Spitelſks Manns/ Pag. 99. Þa hefur D. Lyſerus videked/ ꝛ uppbyriudu Verke framhalldid allt til 12 Capitula þeſſ 5 Parts / hvar ed gietz um Vppvakning Lazari af Dauda/ Pag. 263. Þar fra ꝛ allt til Enda hefur D. Gerhardus Harmoniam continuerad ꝛ farſællega fullkomnad/ hvørt þra Verk maklega mæ kallaſt ollu Lofe ꝛ Hroose meira ꝛ yppartegra. Nefe

Nese eg nu i Nafne Drottens læted þe ſſa Bok m Prent wtgãga/ rietk epter þvi Forme z Rod s mdurgreinder þrſr hæl ærder meſi hafa ſett z ſæed/ uppa þ s fleſt um mætte kuñug verda Lyſſs hiſtoria vors Drottens JESu Chriſti/ huor hier er øll ıñkomeñ i eitt wt af þeim fiorū Gud ſpiallamoſſum. Efi hid ſierlegaſta s mier þotte ei onaudſynlegt Leſaranum ad undervñſſa er þetta.

1 Vm Capitula Fioldañ/ huorn mier ſynd eſt hentugra nockud ad ſamañdraga/ þvi i þe irre ſtooru Harmonia ſſm m Latinu er wtgeingeñ med Vtleggingu i tveimur ſtorum Pørtum i Folio/ eru alls 218 Capitular/ ſumer miog ſtutter og ei meir eñ þmeinar Lynur/ huor Capitula Fiølde mier ſyndeſt ei vel hlyda ſo litillre Bok ſem þeſſe er/ Þar þyrer hoſſum vær ſamañſleiged i eitt/ ſtundum tveim z ſtundū þremur Capitulum/ epter þvi ſſm hentugaſt ſyndeſt/ og beſt m ſtoodſt/ odru er hier øngvu umbreitt.

2 Þad vidvykur Vtleggingu Gudſpiallegrar Hiſtoriu/ þa haſa þeir goodu Meñ ſem Harmoniam haſa ſamanteked ecke nya Vtlegging

gging giort/helldur epterþylgt Latinskre Ver
sioni Erasmi Roterodami so s Chemnitius
medkienær i Formalanum. En vær høþ
um hier epterþylgt þre sijdare Editioni Bib
liuñar Jslendsku/ huoria miñ Saluge Fader
Herra Thorlakur Skulason (bleſſadrar Miñ
ingar) hefur prenta lated/þvibæde er hun
algeingeñ hier i Lande t riett samhlioda vt
legging Lutheri / Huers vegna vær høþum
oss vid hana stadþastlega hallded/t meir um
hugad vered Bibliuñar eigeñ Ord ad brꝛka
t eckert undañ þella/ eñ ad umbreita nockru
edur ad koma Historiuñe i miukare Stijl.
Og so s hier er eckert undañþellt aþ þvi sm
Gudspialla Meñerner haþa skriþad/ svo er
hier t so ongvu vidauked i Historiuna/ nema
sumstadar þar þꝛein Ord eru sett in Paren
thesi til betra Skilnings/einkū þsse Ordako
rn/og/ eñ/ þvi/ hañ/edur onnur þvilijk.

Þess vil eg t so hier mz geta/ad sa heid
urlege og hælærde Mañ/ S. Pall Bioms
son ad Selardal/hefur epter Osk miñe t
Forlage sier þ Hendur teked/ad vtleggia Nya
Testamitid sm næst ma komast þeim riettosta
Hebrꝛisku Texta er ꝛ Griesku er vtgeingeñ/hvad

)5(hann

hñ hefur ☞ so kostgiæfelega giort ☞ þrafnkv æmt/ og vil eg med hialp Drottens tilsia/ ad þesse hñs Versio ☞ vtlegging mætte med týdeñe ca Prent vtganga/eþ Gude þocknast ad lýa mig nockra Stund; og giefur Lýþ og Neilsu.

3 Er þ athugande ad stundū koma þram s Harmonia mtog lýk Epne ☞ nær eins ordud/ eñ Kryngumstædurnar kuña þo ad syna/ ad þad sieu adgreind Epne. Þad er ☞ ecke hellour olýklegt ad lýker Vidburder haþe skied opkar eñ einusiñe/og ad Drotteñ vor JESus Christus hafe aþ Asetninge sama Ordatilkæke brukad týdar/so þaug skylldu oss þvi helldur i Minne loda

4 Stundum skier þ ad eirn Gudspiallama dur hefur þa Historiu edur Maalsgrein sýd ar sem añar setur þyrr/eñ þegar þr eru aller samañborner / þa výsar ætýd einhuer þra þa rietta Rød hvad hid sama þr hælærdu Meñ Authores Harmoniæ haþa vel ☞ vand lega athugad

5 þ ber ☞ so opt til ad eirn Gudspiallamad ur hefur þa Historiu edur þad Epne/ sm añar hefur ecke/ stundū hefur eirn þar þleyre

Ord

Ord sem annar heþur þærre i einu ꝛ sama Eþ
ne/stundū bruka Gudspiallamennerner tveir
eda þleire riett somu Ord og somu Meining
ar. Þetta audsyna þr litlu Latinsku Bok
staþer/sem allvïda þrāmkoma i þessare Bok
in Parentesi/eñ þegar lesiñ er Bookiñ/ þa
skal hlaupa yþer þssa smæstaþe/þvi þr gi
ora ei annad eñ vïsa til hvad sierhuor Gud
spiallamadur heþur skriþad/edur tillagt/og
hvar tveir edur fleire bruka riett somu Ord
ellegar þvi nærre/ Hvad best kañ ficast aþ
þvi Toblukorne sem sett er næst epter þeñan
Formæla. Eñ þad er merkelegt i þessare
Harmonia Evangelica/hvad œgiætlega Gud
spialla Mōnunū ber samañ/hvar aþ eirn og
sierhuor mœa lioslega sia/œ hvad sterkū Sto
þne vor Christeleg Trw stendur/ꝛ hvad o
raskanlegur ad sie hennar Grundvollur.
6 Vid Harmoniam sialfa er auked Appen
dice/sem er þyrst um Framgang Evangelij
epter Christi Himnaþor/vt aþ þyrsta og ōd
rum Capit. Actorum. Eñ þr ē meira vil
ia þar um lesa/ þeir lese þrāmveigis Postul
ana Giorninga Book. Þar næst er vidaukid
stuttre Lyþsogu þra tolf Postulana ꝛ Gud-

spialla-

ſpiallamañaña Marci og Lucæ/ þvi þ ſÿnd eſt vel hlÿda þeſſare Book/ ſo ſiæſt mætte hvar þr hafa kiendt ꝛ Predikad Guds Ord ꝛ huorneñ þr hafe ſÿnar Kieñingar endad ꝛ um̄ ſÿder Gudrækelega vidſkiled. I þridia lage er vidauked Niſtoriu Nidurbrots ꝛ Foreydingar Jeruſalés Borgar/um hvoria Chriſtur hafde ædur Spæd ꝛ þyrerſagt/ſm̄ leſa ma i 14 ꝛ 20 Capitulum þimta Parts ſins/ Pag. 270. 295. et ſeq.

7 Niſtoriurnar ſm̄ þrañkoma i þeſſare Bok eru ſettar med Smæſtÿl / eñ Kiennÿngar og Lærdoomar Herrans Chriſti med ſtærre Stÿl/og þ ſama til nockrar Adgreiningar Eirneñ hefe eg allvÿda iñfæra lætid Figurur ſm̄ þleſtar eg hefe kuñad til ad þæ/þvi Figurur giora ei alleinaſta Prÿde eirnre Bok helldur giefa þær ꝛ ſo Skilning/og gooda eptertekt þeſſ/ſem þar uppa hlivoda.

Dañeñ er nu þeſſe Book fyrer Hialp og Adſtod DRottens þullkomnud/ Og hefe eg brukad hier til Lidſemd Heidurlegs ꝛ Vellærds Kieñemañs / S. Odds Jonſsonar/ Kyrkiupreſts i Skalhollte/og añra þriggia Erlegra ungra Karla Heimilis Mann i

minna

miña og Smaasveina/ einkū ad athuga vand
lega Harmoniam edur Samhliodan Gudsp
iallamañana/ ꝛ samābera hana vid þa Islend
sku Bibliuna/sem ꝛ eirneigeñ ad Corrigera
ꝛ samañlesa þ ꝫ þryckt hefur vered.

Eñ hafe nockud oviliande ypersiest/þa bid
ium vier goodfusañ Lesara þad ad leidrietta
og lesa i Mæled.

Eilyfur Almattugur Gud i hvers Nafne
ne þetta lyfted Verk/er fyrst byriad og nu un
syder þarsællega Fullendad/hñ veite og gie
fe nadarsamlega/ ad þad mætte vera hañs
Guddomlegum Vilia þocknanlegt ꝛ þæge
legt/hñs Heilagasta Nafne til Lofs ꝛ Dyr
dar/eñ godū Mønū ꝛ Guds Sofnude hier
i Lande til gagns og Godrar Nytsemdar i
JESu Nafne.

Eñ lyka sem eg Dedicerade ꝛ tileink
ade þa fyrstu Bok sem prentud var hier i
Skalholte (ꝫ var Paradysar Lykell edr
Meditationes Sanctorum Patrum) øllū
goodū ꝛ Erlegū Mønū meire hattar og
mifie/ þessa Lands Jnbyggiurū/ So vil
eg ꝛ eirneñ þessa Book Dedicerat hafa
øllū Gofugū og Gudhræddum Matron-
um/ sam

um/ſamt Erlegū Dañdekvinnum z Mey
um hier a Lande/ til Gudrækelegrar Yd
kunar/oſkande peim jafnframt Guds Fs
durlegrar Nædar/ JESu Christi Aſt
ſemdar/ z heilags Anda Vpplyſſingar/
m3 allskon" Bleſſan Sælar z Lykama
bæde i Jūgongu peſſa nija Sumars ē og
eirneſ peſſ Framhꝑor z Vtgongu/ z æ-
tīd endrarnær/ allt inn i Eilyfe Lyf/ hv-
ar ed vera mun Glede a̅n Nrygdar/ Vn-
adſemd a̅n Otta/ Sæla a̅n Enda/ þan-
gad ad komaſt og þar ad vera um̄ alla
Eilyꝑd/ uſie oſſ ollum og veite Gud Fad
er þyrer bleſſada Forþienuſtu ſyns Elſku
legaſta Sonar/ vors DROTT
Ens JESu Christi peſſ
Krosſeſta/ Amen.

GOrdur Thorlakz"
Son Superint: S. S.

Skalholltæ 16. Aprilis
Anno 1687.

Merking þeirra litlu Latinſku Bookſtafa er ſumſtadar þramkoma i þeſſare Book/ in Parentheſi.

[a] Mattheus.
[b] Marcus.
[c] Lucas.
[d] Johannes.
[e] Mattheus/ Marcus.
[f] Mattheus/ Lucas.
[g] Mattheus/ Johañes.
[h] Marcus/ Lucas.
[i] Marcus/ Johannes.
[k] Lucas/ Johannes.
[l] Mattheus/ Marcus/ Lucas.
[m] Mattheus/ Marcus/ Johannes.
[n] Mattheus/ Lucas/ Johannes.
[o] Marcus/ Lucas/ Johannes.
[p] Mattheus/ Marcus/ Lucas/ Johañes.
[q] Acta Apoſtolorū (Poſtulaña Giørninger)

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

Himnarner eru þyrer ORD DROTT
ENS giørder/ og þyrer AND A hñs
Muñ allur þeirra Her. Psalmo 33.

I Ordskvida Bookarennar 8 Capitula seiger
so Sp Ekeñ Guda/ (Guds eingieteñ SOXXur
þad eilyþa OR Ded Fgdursins) um sig.
Drotteñ hefur hafdt mig i Vpphafe síña Vegar
þyrr eñ hñ nockud giørde var eg þar/ eg er jnn
sett þra Eilyþd/þra Vpphafe/þyrr eñ Jørdeñ.
Þa hañ lagde Jardareñar Grundvøll/ var eg
Verkmeystare hia hønum. ect. Og lick ar hañs
Jardryke/ ⁊ mijn Lyst er hia Mañana Børnū.

Historia

Historia
Vors Herra Je
su Christi/ um þan Tijma er hann fyneleo
ga umgieckst hier a Jordu/ samanskrifud af
þeim fiorum Gudspiallamonnum
Mattheo/ Marco/ Luca og
Johanno.

Formale hins Heilaga Johan
nis Gudspiallamans innehalldande Grund
roll/ Merg og Meining Gudspial
legrar Historiu.

Johannes i fyrsta Capitula.

Vpphafe var O
RD/ og þad Ord var
hia Gude/ og Orded
var GVD. Þad sa
ma var i Vpphafe
hia Gude. Aller Hlu
ter eru fyrer þad gior

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

der/ og án þess er eckert giort hvad giort er. Í honũ var Lífsed/ z Lífsed var Ljoos Mannanna. Og Ljooseð skein i Myrkrunum/ og Myrkrenn hafa það eige høndlad. Þar var einn Madur af Gude sendur/ sa hiet Johannes. Hann kom til Vitnisburdar/ ad hann bæri Vitnisburd af Ljosenu/ ad aller skylldu fyrer hann trwa. Eige var hann Ljooseð / helldur ad hann bæri Vitnisburd af Ljoosenu. Það var Þ sanna Ljoos/ huort ed upplýser alla Menn / sem koma i þenann Heim. Það var i Heimenũ/ z heimurenn var fyrer það giordur/ z Heimurenn þekte Þ eige. Hann kom til sinnar Eignar/ z hans eigenn medtoku hann eige. En so marger sem hann medtooku/ þa gaf hann þeim Magt Guds Børnũ ad verda/ þeim er a hans Nafn trua. Þeim sem ecki af Blodenu nie af holldsens Villd/ nie Mans sins Vilia/ helldur þeim sem af Gude eru borner. Og Orded vard Holld/ og Bygde med oss/ og vier saum hans Dyrd/ Dyrd so sem eingietens Sonar/ af Fødurnum fullann Nadar og Sannleika.

I. Partur Bo-
kareñar

Seiger þrm Getnad og Fæding
Johannis Skírara/ og hans Predikun/
Jomuleides Getnad og Fæding HErrans
Christi/ mz godu fleira sem Budspiallamennerner skriþa/ um hans Vngdom og Vppvøxt
þar til hann hoop sitt Predikunar Embætte.

I. Cap.

Vm Getnad Johannis Skírara Luc. 1.

Tijd Herodis Juda Kongs / var eirn Prestur er Zacharias hiet a~ Skipte Abia z hans Husfrw var af Dætrum Aarons/ su er hiet Elisabeth. En þaug voru bæde rettlæt

Aij fyrer

þyrer Gude / og gæingu i øllum Bodordum og Setningum Drottens ostrasvanlega. Þaug ætu eckert Barn/ þuiad Elisabeth var Obyria/ z bæde þaug voru vel Aulldrud.

Eñ so bar til þa þi sluttc prestlegt Embætte/ þyrer Gude/ æ Tyma hans Skiptes. Epter Sidvenu Reñemañaskaparins. Og er hønum hlotnadest ad hañ skyllde veiþa Reykelsenu/ gieck hañ iñ i Mustere DRottens. Og allur Folks fiølden var þyrer utañ/ og badst þyrer uñ Reykelsen veiþunar Tymañ.

Eñ hønum byrtest Engell DRottens standande æ hægra Veg Reykelses Alltaresens. Og Zacharias vard hræddur er hañ sæ hañ/ z Otte kom yþer hañ. Eñ Engelleñ sagde til hañs/ ottast þu eige Zacharia / þuiad þyn Bon er heyrd/ og Elisabeth Eigenkona þyn mun þier Son æda/ og hañ skaltu Johannes ad Nafne kalla. Og hañ mun verda mikell þyrer DRottne. Vyn og æbeingañ Dryck mun hañ ei drecka/ z þegar i Moodurkuide mun hañ vppfyllitur verda af Heilogum Anda. Og mørgum Israels Børnum mun hañ snwa til Guds Drottens þeirra. Og hañ mun þyrer hønum þrañ ganga i Anda og Krapte Eliæ / so ad hañ snue Hiørtum Fedraña til Barnaña / og vantrwudum til Ræcnsku Riettlætra/ ad tilbua so DROTTNE reidubued Foolk.

Og Zacharias sagde til Engelsens/ af hverriu skal eg þad vita? Þuiad eg er gamall og Kuspræ myn er komeñ til Ara siña? Engel-

lenn

...leſi ſuarade og ſagde til hans/eg em Gabriel/ſa
...er þrame þyrer Gude ſtendur/ z eg em ſendur ad
...talla vid þig/ ad eg bode þier þetta. Og ſiæ/ad
...ubu munt Mællaus verda/z ej talad gieta/allt
...til þeſſ Dags/þa þetta mun þramkoma / þyrer
...ad þu truder eige mijnum Ordum / þau er
...rapp ſkulu þylleſt a ſijnum Tijma.

Og Folked beid epter Zacharia/z undradeſt
...vad hann dualde ſo leinge i Muſterenu. Enn er
...ann gieck ut/gat hann eige talad vid þa. Og
...tr þormerktu/ ad hann munde Syn ſied hafa
...Muſterenu. Og hann bendte þeim og var Mal
...laus. Pad ſkiede og / þa er lidner voru Dagar
...is Embættis/ ad hann gieck heim i ſitt Hus. Eſt
...epter þa Daga vard hans Hustrw Elisabeth
...ungud / og leinde ſier þrim Manude/ z ſagde.
...Nañeſi giørde DRotteſi vid mig/ a þeim Døgū
...hann aleit mig/þa ed hann villde burt taka mitt
...neirle/ þad eg bar a millum Manna.

II. Cap.

Ettar tala fra Abraham til Josephs Fe
ſtarmans Mariu Meyar. Matth. 1.

Þesſe er ſu Book um Fæding JE-
SV Christi / Sonar Davids/
Sonar Abrahams.

Abraham gat Isaac.

Isaac gat Iacob.

A iij Jacob

Jacob gat Iuda/ og Brœdur hanns.
Juda gat Phares og Saram aþ Thamar.
Phares gat Hezron.
Hezron gat Ram,
Ram gat Aminadab.
Aminadab gat Nahasson.
Nahasson gat Salma,
Salma gat Boas, af Rahab/
Boas gat Obed, aþ Ruth/
Obed gat Iesse,
Jesse gat Kongen David,
David Kongur gat Salomon, oþ þeirre sem var Nuþru Uria.
Salomon gat Roboam,
Roboam gat Abia.
Abia gat Assa.
Assa gat Iosaphat,
Iosaphat gat Ioram,
Joram gat Osia.
Osia gat Iotham,
Jotham gat Achas,
Achas gat Ezechia.
Ezechia gat Manasse.

Manas-

Manasse gat Amon,
Amon gat Iosia.
Iosia gat Iechonia og Brædur hanns/
um Babyloniskañ herleidingar Tyma.
Og epter Babylonska Herleiding/ gat
Iechonia Sealthiel,
Sealthiel gat Zorobabel
Zorobabel gat Abiud,
Abiud gat Eliachim,
Eliachim gat Asor.
Asor gat Zadoch,
Zadoch gat Achin,
Achin gat Eliud.
Eliud gat Eleasar,
Eleasar gat Mathan,
Mathan gat Iacob.
Iacob gat Ioseph mas Marku/ af huorre
d faddur er JEsus sa er kallast Chri-
tur.

Aller Ettlider þra Abraham allt ad David
u þioortan Lider. Og þra David allt til
abyloniskrar Herleidingar/ eru þioortan Lid-
. Og þra Babyloniskre Herleidingu allt til
hristum/ eru þioortan Lider.

III Capitule.

Vm Gietnades Christi Luc. 1.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

EN a hinum Siøtta Manu-
de (þra Giernade Johañis Skírara)
var Gabriel Eingell sendur aþ Gude
i eina Borg i Galilea/ sem heiter Na
zareth. Til eirnrar Meyar/ er trulofud var
manninum Manne er Joseph hiet/ aþ Ætt Davids/
og sie Meyarenar var Maria. Og Eingell
inn til hennar og sagde/ Heil siertu Nad-
isarfulla/ Drottenn er med þier/ Blessud ertu a
kvennedal Kveña. En þa hun sa hann/ vard hun
mædhrædd aþ hans Ordum/ og þeinkte/hugleidde Kue
nadda er þetta? Og Eingellenn sagde til hennar/
Ottast þu eige Maria / þuiad þu hefst Nad
adhia Gude. Sia þu munt Getnad þar i Kuide
nefnast/ og munt Son þada og hans Nafn skall
vera JEsus kalla. Hann mun mikell verda og kal-
laust Sonur hins Hædsta. Og GUD Drottenn
mun giefa hønum Stool sins Fødurs Davids.
Og hann mun vera Kongur yfer Ætt Jacobs
ad Aldri enda/ Hans Kongsrikes mun og eingenn En
de verda. Þa sagde Maria til Eingelsens/ hu
nnig skal þad ganga til/med þui eg veit aþ eg
ecki vid Manne? Eingellenn suarade og sagde til
hennar/ Heilagur Ande mun koma yfer þig/ og
Kraptur hins Hædsta mun yfirskyggia þig/ aþ
þui/ad þad hid Helga/sem aþ hier mun fædast/
skal nefnast Sonur Guds. Og sia þu/ ad Elisa
beth Frændkona þyn/ getingur þungud ad einum
Syne i hennar Elle/ og þesse er hennar Siette
Manudur/sem halldenn var Obyrla. Þuiad hia

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

Gude er eingen Hlutur Omattugur. En Maria sagde/ Sia/eg em Ambatt DRottens / verde mier so sem þu hefur sagt / og Eingellenn skilde vid hana.

IV. Cap.

Vm Vitian Mariæ til Elisabetar

Luc. I.

ENN a þeim Dogum stood Maria upp/ og gieck med Flyter uppa Fiallbygder til Juda Borgar. Og Eg i Hus Zacharie / og heilsade Elisabeth. Og þ skiede so/ þa ed Elisabeth heyrde Heilsun Mariu/ ad Barned spratt upp

i hennar Kvide/. Og Elisabeth vard full af Heilogum Anda/ kallade upp hærre Rødd og sagde. Blessud ertu a medal Kvenna/ og blessad

er a

mur er Avextur Kvidar þyns. Og hvadañ fie
mmur mier þetta/ ad Mooder DRottens mijns
Kiemur til mijn? Sia þu/ þa ed Kædd þiñar
Kvediu kō mier til Eyrna/ spratt Barned upp
med Fægnude i mijnum Kvide. Og sæl ertu siñ
trwder/ þviad þad mun fullkomnast/ hvad þier
var sagdt af DRottne. Og Maria sagde.

Sæl mijn upphefur DROtteñ/ og An
de miñ gledst i Gude Frelsara mijnum/ Þvi
ad hañ leit æ sijna aumu Ambætt. Sia/
hiedañ af munu mig sæla prijsa allar Ætter.
Þviad hijñ giorde miklaHlute vid mig/ sa er
volldugur er/ og hijns Nafn er Heilagt. Og
hañs Myskunsemd varer æn Aflæts/ æ og
alla tijma hia þeim sem hañ Ottast. Hañ
sijnir Magt med sijnum Armlegg/ og sun
durdreifer Dramblætum i Þonkum peirra
Hiarta. Volldugum hrinder hijñ af Stoole
og upphefur Lijtelæta. Hungrada fyller hijñ
Biædum / og Ryka lætur hañ þurfeinga.
Hañ miñest Myskunar/ æ hialpar æ Fætr
sijnum Þioon Israel. So sem hañ talade
til Fedra vorra/ Abrahams/ og hañs Sædis
ad Eilijfu. Og Maria var hia henne svo
manar sem þria Mænude/ og þoor þar epter apt
ur til sijns Heimkijnis.

V. Ca

V Capitule.

Vm Fæding Johannis Skÿrara. Luc. 1.

OG Elisabethar tÿd kom ad hun skylde Fæda/ ok hun fædde eitt Son. Og er Granar hennar og Manbrændur heyrdu/ ad DROTTenn hafde giørdt mykla Myskun a henne/ Samgloddust peir med henne. Og pad skiede a Attunda deige / pa peir komu ad Vmskiera Barned/ ok

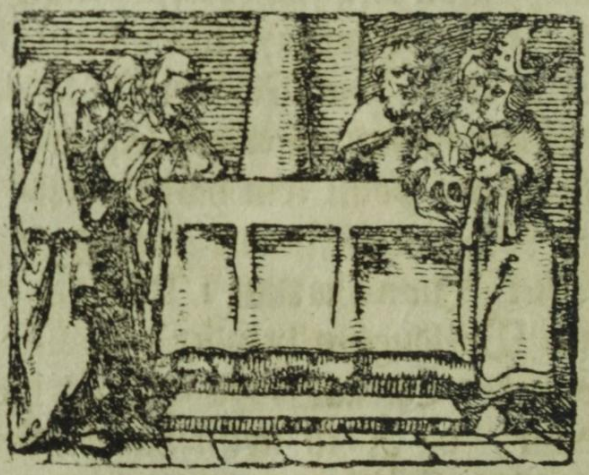

nefndu hann epter sÿnum Fødur Zachariam. En Moder hans svarade og sagde/ Engvaneig enn/ heldur skal hann Johannes heita. Peir sögdu til hennar/ par er po eingenn i pinne Ætt sem so heiter. Enn peir bendtu Fødur hans/ hvad hann vilde ad hann hiete. Og hann beiddest Annspiallde/ skrifade og sagde/ hann heiter Jo

hannes

hannes. Og þeir undruduſt aller. Og ſamſtu
mundu laukſt upp hans Munur og Tunga/ og hann
talade/ lofande Gud. Og Ottu kom yfer alla
hans Nægranna/ og allt þetta ſem ſkied var/ rydd
um allar Fiallbigder i Judea. Og aller
þeir er þad heyrdu/ løgdu þad uppa Hiartad og
løgdu/ huør grunar þig ad þetta Barn verde?
Þuiad Hønd Drottens var mz hønum. Og Za
charias Fader hans fylltiſt af Heiløgum An
da og ſpæde og ſagde. Lofadur ſie GUD Drot
tenn Iſraels / þui ad hann vitiade og Frelſan
giorde ſynu Folke. Og hann uppreiſte oſſ Salu
hialpar Horn/ i Huſe ſyns Pions Davids.
So ſem hann talade fordum fyrer Munn ſina
Heilogu Spamanna. Ad hann frelſade oſſ i
fra vorum Ovinum/ og af Hende allra þe
irra ſem oſſ hata. Og giorde Myſkun ſemd
fedrum vorum/ og minteſt a ſinn Heilagann
Sattmala. Og a þad Sære er hann ſoor Fo
dur vorum Abraham/ ad hann giæfe oſſ þad.
Ad vier leyſter af Hende vorra Ovina þion
udum honum an Otta / alla vora Lifdaga
Heilagleika og Riettlæte/ fyr honum
Og þu Barnkorn munt kalladur
verda Spamadur hins Hædſta / þuiad þu
munt fyrer reña Auglite DRottens/ ad til
reida hans vegu. Og ad giefa hans Fooſke
Skilning

Skilning Saluhialparennar/ sem er i Fyrer gieþningu Synda þeirra. Fyrer þa hiartgro na Myskun Guds vors/ i huorre hañ vitia de vor/ uppruñeñ aþ Hœdum. Ad lijsa þeim i Myrkrum og i Daudans Skugga sitia/ til ad greida Fœtur vorar a Veg Fri darens.

Enn Barned vox upp/ z styrktest i Anda z var a Eydemørkū/ allt til þess er hañ skyll de gænga þram fyrer Israels Fooll.

VI. Cap.

Vitran Josephs um Leyndar-Dom Getnadarens Christi. Matth. I.

EN JEsu Christi Fading gieck til a þeñan hatt. Nær ed Maria hañs Mooder var trulo; bud Joseph/ adur eñ þaug komu saman/ þañst hun Olett aþ Heilø gum Anda. Eñ Joseph Madur heñar var Ri ettvis z villde þvi eige Oþrœgia hana/ eñ þein ætte þo leynelega ad skilia vid hana. Eñ sem hñ hurade þetta. Sia/ þa vitradest hønū Engell DRottens i Draume/ z sagde/ Joseph Sonur Davida/ þu skallt eige ottast ad taka Mariam þyna Kuinnu til þyn / þuiad huad med henne fædt er / þad er aþ Heiløgum Anda.

Og hun

Og hun mun Son þæda/ og hans Nafn skaltu
JESus kalla/ Þviad hann mun þrelsa sitt Fook
ur þeirra Syndum. Nu allt þetta skiede/ svo
sem Drottenn hafde upphyllt/ hvad sagt er af DROTTne fyr
for Spæmannen/ er seiger. Sia med ein Mey mun
vngud verda/ og Son þæda/ er hans Nafn sk
alla allast Emanuel/ hvad er þydest /Gud med oss.
Enn þa Joseph vaknade af Svefne/ giørde hann
so sem Engell DROTTens hafde honum bod
gvdd/ og took sijna Ekrakonu til sijn / og kiende
hana eige/ þar til hun þædde Son sinn frumgiet
nn/ og kallade hans Nafn JESus.

VII Capitule.

Vm Fæding og Vmskurn Christi/ Luc. 2.

Og þad bar til i þann tijma/ ad þad
Bod gieck ut fra Keysaranum Aug
usto/ þad Heimurenn allur skylde Sk
attskrifast. Og þesse Skattskrift
var hin allra fyrsta/ og skiede i þann
tijma/ þa Cyrenius var Lædstiornare i Syria.
Og aller fooru ad lata skrifa sig nidur til Sk
attz/ huer til sinnar Borgar. Þa foor og Jo
seph af Galilea ur Borgenne Nazareth / upp i
Judeam til Davids Borgar/ su er kallast Beth
lehem/ af þviad hann var af Hvse og Kyne Da
vida/ ad hann liete Skattskrifa sig/ med Maria
sinne trvlofadre Konu / sem var Oliett.

Og er

Og er þaug voru þar/ þa kom Tiumenn ad hun
skylde þæda. Og hun þædde sin Frumgietenn

Son/ og vafde hañ i Reyþum og lagde hañ nid
ur i Jþ.una/ þviad þaug hæpdu cæfft Rum t
Giest

Biestaherbergenu. Og Fiærhirdarar voru þar
sama Bygdarlage um Grandana vakande/ sm
vøktudu Hiørd sijna um Noottena. Og sia/ ad
Eingell DROTTens gieck til þeirra/ og DRO
TTens Byrte lioomade i kryngum þa/ og þe
ir urdu næsta miøg Ottaslegner. Og Engellen
sagde til þeirra/ hrædest ecke/Stæd/Eg boda
ydur mykenn Føgnud / þann er skic skal øllu Fool
k .c. Þvi ad i Dag er ydur Frelsarenn þæddur/ sa
od er Christur Drottenn i Borg Davids. Og
hafed þad til Merkis/ þier munud þiña Barn
o Reifum vafed/ og lagt vera i Jøtuna. Og
snøgnfiolde himneskra Herfveita/ sem lofudu Gud
ad segdu. Dyrd sie Gude i Upphædum/ Fridur a
Jørdu / og Mønnum goodur Vilie.

Og þa er Englarner fooru fra þeim til Hi
mens/tøludu Hirdararner hvør vid annan/ gøng
um nu vær til Bethlehem og sæum þad Verk er
ar er skied/ sem DROTTenn hefur openberad
oss. Og þeir komu med Skunda/og fundu bæ
adir Mariam og Joseph/ og þar ad auk Barned
liggia i Jøtune / Enn þa þeir hæfdu þad sied /
kyddrægdu þeir þ Ord ut/ sem til Fra var sa
gt af þessu Barne. Og aller þeir ed þad heyr
du/undruduſt af þeim Ordum / sem þeim var
sagdt af Hirdurunum. Enn Maria vardveitte
alt þesse Ord i hiarta sijnu. Og
Hirdararner sneru aptur/ Dyrkande i Lof
giande Gud/fyrer allt þ / hvad þeir høfdu hey
rt og sied/ epter þvi sem þ var sagt til þeirra.

Og þa Atta Dagar voru lidner/ ad Barned

skylde umskieraſt/ var hans Nafn kallad JESus/ hvad er kallad var aþ Englenum / ædur enn hann var gieten i Moodurkvide.

VIII Capitule.

Vm Vitringana aþ Austurveige/ Matth: 2.

NEr JESUS var fæddur i Bethlehem a Gydingalande/ i tijd Herodis Kongs. Stær/ Þa komu Vitringar aþ Austurlande til Jerusalem og sögdu. Hvar er sa nyfæddr Konungur Gydinga? Vier hofum sied hans Stiørnu i Austurlande/ og erum komner ad tilbidia hann.

Enn er Herodes Kongur heyrde þ / skiælfdest hann og

s fauan z øll Jeruſalem mꝛb hønum. Og liet ſam
ſaumnſaꝛna øllum Riciſmañahøꝛdingium/og Skꝛ
mbeſtlærdum Lydſins/og ſpurdeſt þyrer aꝛ þeim/

ar Chriſtur ſkylldc þædaſt. Enn þeir ſøgdu

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

hønū/ til Bethlehem i Jvdea/ þviad so er skrifad ad þ Spæmañen. Og þu Bethlehem æ Judalande/ert øngvanneigen hin minsta æ medal Høfdingia Juda/ þviad æ þier mun koma Hertuge/sa er Herra skal vera yfer mitt Folk Israel. Þa kallade Herodes Vitringana til syn heimuglega/ og jñelega adspurde þa/æ hvørium Tyma adStiarnañ hefde lærtz siæ sig. Og vysade þm til Bethlehem/ og sagde/ Farid þier og spyrid jnnelega ad Barnenu/ og nær þier finñed þad/ þa kunngiørid mier þad aptur / so eg kome eirn sñ ad tilbidia þad.

Sem þeir høfdu nu Kongenum heyrdt/ þoro þeir af Stad/ z siæ/ ad Stiarnañ sem þeir høfdu sied i Austurlande gieck þrañe fyrer þeim allt þar til hun kom / z stood þar uppyfer hvar Barned var. Enn er þeir sañ Stiørnuna/ gliddust þeir harla miøg. Og geingu j Hused jñ/ og fundu þar Barned med Mariu Moodur sine/ fiellu þrañ og tilbædu þad/ Og ad opnudum sjnum Fiærsioodum / gæfu þeir þvi Gull/ Reykelse z Myrru. Og Gud skipade þeim i Draume / ad þeir fære ei aptur til Herodem/z foru so añañ Veg apt: i sitt Land.

IX Capitule.

Vm Hreinsun Mariæ/ Luc. 2.

Og þa

Gþa Dagar heñar Hreinſunar komu
epter Moyſis Løgum/ hǿbdu þau hann
til Jeruſalem/uppa þad þau liet u haſi

oma þyrer DRGTreñ/ ſo ſem ſkripad ſtendur

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

I Løgmæle DROTTens / ad allt Kallkyns/ þad er þyrst opnade sinar Moodurkvid/ þa skylde kallast DROTTne helgad. Og ad þaug giæfe Offrid/ epter þvi sem seigest i Løgmæle Drottens/tuær Turtildwfur edur tvær ungar Dwfur.

Og sia/ad eirn Madur var i Jerusalem/ sa er Simeon hiet/ og þesse same madur var Riett latur og Gudhræddur/ væntande epter Huggun Israels/ ℣ heilagur Ande var med hønum. Og han hafde Andsvar feinged af Heilegum Anda/ad han skylde eige Daudan sia/nema hann sæe adur fyrre Christ Drottens. Og han kom af Andans Tilladan i Musterid. Og þa er Foreldrarner høfdu Barned Jesum i Musteried/ ad þaug giørdu fyrer hønū epter Sidvenu Løgmælsins/ þa took han hann uppa sina Armlegge/ lofade Gud og sagde.

Nu lattu Drottenn Dioon þin/ epter Ordum þinum i Frede fara. Þviad myn Augu hafa sied þitt Hialpræd. Þad þu tilreidder fyrer øllum Þioodum. Ljoos til Vpphyrtingar heidnum þioodum/ Og til Dyrdar þins Fooslks Israels.

Og Joseph og hans Mooder undrudust þad hvad af hønum sagdest / og Simeon blessade þaug/og sagde til Mariu hans Moodur/ sia/ þesse mun setiast til Falls og upprisu margra i Israel/og til Merkis hugrium i mote mun mæl

ast. Og

ast. Og eitt Sverd mun þrengia sier i giegn
um þyna Sal/ so ad augnaboser verde hugsko
is Þankar margra. Og þar var Anna Spa
kona/ Dootter Phanuels af Kyne Asser/ hun
var komen til sina Ara/ og hafde lifad i Sio
Ar med synum Eignarmanne/ epter sinn Mey
dom. Og hun var nu ein Ekia/ hafande pio
ar Vetur um Attrædt / hyer ed eige gieck wr
Musterenu þioonande Gude Noott og Dag m
med Føstu og Bænahalldc. Desse gieck og Sam
fundis þar ad/ og þrysade DRotten/ og sagde
af þ hønu til allra þeirra sem Lausnarenar von
du til Jerusalem. Og er þaug høfdu allt þu
fullkomnad epter Løgmæle DROTtens / sneru
þaug aptur j Galileam / til Borgar sinnar
Nazareth.

X Capitule.

Vm Flootta Christi i Egyptaland / og Barnamord Herodis Kongs/

Matth: 2.

NN þa þeir (Austurvegs vit
ringarner) voru i burt farner /
Sia/ad Eingell Drottens vitra
dest j Joseph i Draume/ og sagde/
statt upp og tak Barned og Mo
odur þess til þyn/ z fly i Egypta
land/ og ver þar allt þangad til eg seige þier/
viad bad er epterkomande / ad Herodes mun
leita Barnsins ad fyrerfara þvi. Og hann stod

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

upp/ tooc Barned og Moodur hęss til sjn um Noott/ z boor i Egyptaland. Og var par alle

til Dauda Herodis/so pad uppfyllteſt hvad sagt er af Drottne fyrer Spæmañeñ/ er seiger af Egyptalande kallade eg Son minn.

Pa Herodes sa nu/ ad hann var gabbadur af Vitringunum/vard hann æfareidur/ og sende ut/ og liet drepa ąll Børn til Bethlehem/ og i ąllum hęnar Endemørkum/ tuæretur og padan af yngre/ epter peim Tyma/ sem hann hafde ut spurt af Vitringunum. Pa uppfyllteſt hvad sagt er fyrer Jeremiam Spæmann/sem seiger. I Rama hefur heyrst Kall mikillrar Kveinun ar/ Opa og Ylfranar/ Rachel æpte Børn sjn og villde ei huggaſt læta / fyriad pad var ut gięrdt um pau.

Enn pa Herodes var Daudur/ Sia/ad Ein ąell DROTTens fyrteſt Joſeph i Draume

a Egypta

um Egyptalande/ og sagde. Stattu upp z tak
Barned z Modur þitt til þen/ z þar til Jsra

ls Jardar/ þviad þeir eru Dauder sem leita
du epter Lyfe Barnsins. Hañ stood upp/tok

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

Barned og Moodur þess til sýn/ og kom i Israelsland.

En þa hann heyrde/ þad Archelaus Rykte i Judea i staden Fødur sýns Herodis/ Ottadest hann þangad ad fara/ ⁊ i Draume fiek hann Bipalning af Gude/ ⁊þoor i Alþur Galilealands/ og kom og bygde i þeirre Borg/ sem hiet Nazareth so ad uppfylltest hvad sagt er fyrer Spamennena/ ad hann skylde Nazareus kallast.

XI Capitule.

Um Burdoom og Uppvoxt Jesu Christi/ fra þvi hann var fimm ara til þrijtugs Alldurs/ Luc: 2.

Barned JESUS voox upp/ og styrktest i Anda/ fullur Vijsdooms og Guds Nads var med hænum.

OG hans Forelldrar geingu Aar lega Aars til Jerusalem a Paskahatydenne. Og þa hann var toolf Ara gamall/ fooru þau upp til Jerusalem/ epter Sidvenju Hatydarenar. Og er þeir Dagar voru lidner/ og baug fooru heimleidis aptur/ bleif Barned JESus i Jerusalem/ og Joseph og hans Mooder vissu þad eige. Og meintu þad hann være hia Selskapinum / og þaug voru komen eina Dagferd/ og leitudu hans a medal Frænda og Kunningia. Og þa er þaug fundu hann ei/

hañ ei/ geingu þau aptur til Jeruſalem / og
leitudu ad hønum. Og þad ſkiede ſo epter

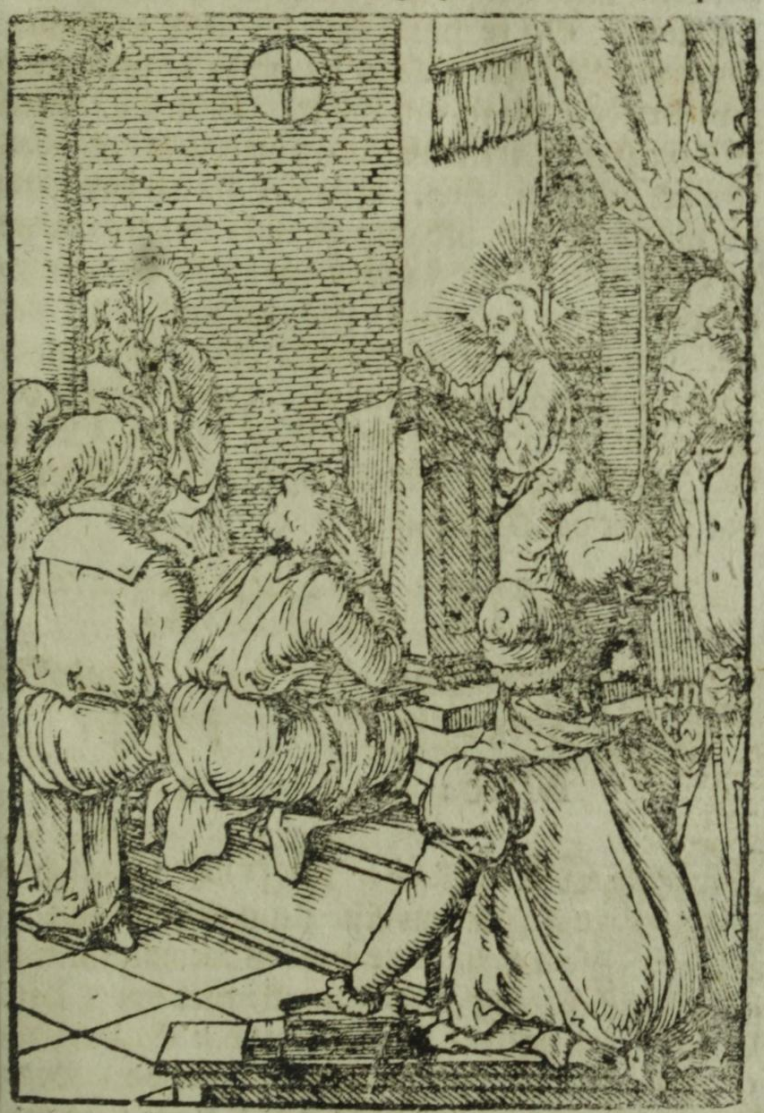

ria Daga/ ad þaug þundu hañ i Muſterenu/
tiande midr æ millum Lærepedraña/ heyrande
þeim og

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

þeim og adspyriande þa. Eñ aller þeir er hñ heyrdu/ undruduſt yþer hañs Skilninge z And ſuærum. Og er þaug ſæu hñ/ bræ þeim vid. Og hañs Mooder talade til hañs / Son miñ/ þvi breitter þu ſo vid ockur? Slæ þu/ Fader þiñ og Eg / leitudum harmþrwngeñ ad þier. Og bñ ſagde til þra. Hvad er þ/ ad þid leiteed ad mier? Vited þid eige ad mier byriar ad vera i þvi ſem mgns Fødurs er? Og þaug underſtoodu eige þad Ord/ ſem hañ mællce til þeirra. Og hañ þoor med þeim oþañ/ og kom til Nazareth/ og var þeim undergiepeñ. Og hñs Mooder geimde ǫll þeſſe Ord i ſynu Hiarta. Og JESu jookſt Alldur og Vitſka / og Nad hia Gude og Mønnum.

XII Capitule.

Vm uppbyrian og Frampør Predikun ar Johañis Skiſrara/ Matth: 3. Marc: 1. Luc: 3.

(1) ETta er Vpphaz Evangelij um JEſum Chriſtum Guds Son/ ſo ſem ſkripad er hia Spæmønnunum/ Sia eg ſende miñ Engel þyrer þynu Auglite/ ſa ed tilreide þin Veg þyr er þier. Dar er eins hroopanda Rødd i Eydemørku/ greide þier Veg DROTTens/ og giør ed hans Stigu rietta.

A Fimtand

(b a) Á fimtanda Aare Keysaradooms Tiberii Keysara/ þa ed Pontius Pilatus var Landstioornare i Judea / Eñ Herodes Fioord dæmungshøfdinge i Galilea/ og Brooder hans Philippus Fioordungshøfdinge i Iturea / og uñ Trachonitidis Hierød. Og Lysanias Fioordungshøfdinge til Abilene/ þa þeir Annas og Caiphas voru Høfudprestar/ skiede Guds Bipalning til Johañem son Zacharie/ i Eydemørku (b c) Og hañ kom i allt Bygdarland hia Jordan (b) predikande Idranar skyrn / til Synda fyrergiepningar/ (a) og seigiande / giøred Idran/ þvi Himnarike er Nælægt.

(c a) Þesse er sa/ uñ hueрn ad sagdr Esaias Spæmadur/ og (c) skrifad stendur i hañs Nælabook/ þar er eins Predikara Rødd i Eydemørku/ tilbwed þier Veg DROTTens / og giørid hañs Stigu rietta. (c) Aller Daler mu fyllaſt/ og øll Fiøll ꝛ Hælsar munu lægiaſt og þad bogied er mun riettaſt/ og hvad ossiett er mun snwaſt i rietta Vega/ ꝛ allt Holld mun sia Guds Hiælpræd.

(c a) Enn Johañes hafde Klædnad af Vlfbalds Hærum/ og Glarbellte uñ synar Lendar/ og hañs Matur voru Eingesprettur og Skoogarhunang.

(c e) Þa gieck ut til hañs Stadureñ Jerusalem og allt Gydingaland. (a) Og øll Lønd hia Jordan (e) og lietu sig Skira af hønum i Anne Jordan/ Jætande synar Synder.

Enn þa

(a) Enn þa hafa sa nu marga Phariseos og Saduceos koma til sinar Skyrnar / sagde hann til þra (c) og til Foolksins / þess er wtgieck

ad Skyrast af honum. (f) Pier Nædru kyn / Huer kiende ydur ad flya fyrer tilkomande Reide? Af því giored verduga Auøxtu Ydranar. Og (a) þeinked ecke ad þier villdud segia med sialfum ydur / ad Abraham høfum vier fyrer Fødur / eg segge ydur / Mekttugur er Gud ad vekia Abraham Børn af Steinum þessum. Af því nu er Auxen alla reidu sett til Rootar Tretana / því mun hvørt það Tre / sem ecke gioreer goodan Auøxt / upphøggvast ok i Eld kastast. (c) Og Foolked spurde hann ad og sagde Hvad skulum vier þa gioera? En hann svarade og sagde til þeirra / hver sem hefur tvo Kyrtla / hann giefe þeim er engvan hefur / og sa er Vister hefur / giore hann slikt hid sama. Tollhe

imtumenn

imrumeñ komu og til hans ad læta Skyra sig/
og søgdu til hans/ Meystare/ Huad skulum vier
þa giøra? Eñ hañ sagde til þeirra / kreþied ei
meira eñ ydur er þyrersett. Þa spurdu hann
Stridsmeñ ad og søgdu/ Hvad skulum vier þa
giøra? Hañ sagde til þeirra / kugied øngvañ
mie giøred orieꝛt/og lætied ydur nægia ydar Ka
upgialld.

Capitu Þa Foolked grunade ꝛ aller þeinꝛtu i
synum Hiørtum/ ef verda mætte þad Joha
ñes være Christur/ svarade Johañes og sagde
til allra. [f] Eg Skyre ydur mꝫ Vatne/til Yd
runar/ eñ sa sem epter mig kiemur er mier sterk
are/ hvørs Skoo eg em ei verdugur ad bera/
[b] þramþallande [k] hñs Skoopveinge ad
uppleysa/ [f] hañ mun Skyra ydur med Heiløg
um Anda og Ellde. Hvørs Vindskupla er i ha
ñs Hende / og hañ mun hreinsa sin Lopa/ og
Hveitenu sapna i syna Kornhlødu / eñ Agnern
mꝫ brenna i osløckvanlegñ Ellde. [e] Og margt
annad meira undervysade hañ og bodade
Foolkenu.

II Partur/

Vm þa Adburde er Skiedu m

þyrſta Aare Predikunar Embættis vors DROttens JEſu Christi.

I Capitule.

Ættartala til Adams aþ Mo

durætt Christi/ Luc: 3.

GJEſus hœfþ upp
að vera nær þrietyger
Aara / og var halldenn
Sonur Ioſephs,
Sa ed var Sonur Eli.
Sa ed var Sonur Mathath,
Sa ed var Sonur Levi,
Sa ed var Sonur Melchi,
Sa ed var Sonur Ianna,
Sa ed var Sonur Ioſephs.
Sa ed var Sonur Mathathias,
Sa ed var Sonur Amos,

Sa ed

Sa ed var Sonur Nahum,
Sa ed var Sonur Esli,
Sa ed var Souur Nagge.
Sa ed var Sonur Maathz,
Sa ed var Sonur Mathathias,
Sa ed var Sonur Semei,
Sa ed var Sonur Ioseph,
Sa ed var Sonur Iuda.
Sa ed var Sonur Iohanna,
Sa ed var Sonur Resa,
Sa ed var Sonur Zorobabel,
Sa ed var Sonur Salathiel,
Sa ed var Sonur Neri,
Sa ed var Sonur Melchi,
Sa ed var Sonur Addi,
Sa ed var Sonur Kosam,
Sa ed var Sonur Elmadam,
Sa ed var Sonur Her.
Sa ed var Sonur Iesse,
Sa ed var Sonur Eliezer,
Sa ed var Sonur Iorem,
Sa ed var Sonur Mattha,
Sa ed var Sonur Levi.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

Ga ed var Sonur Simeon,
Ga ed var Sonur Iuda,
Ga ed var Sonur Iosephs,
Ga ed var Sonur Ionam,
Ga ed var Sonur Eliachim.
Ga ed var Sonur Melea,
Ga ed var Sonur Menam,
Ga ed var Sonur Mathathan,
Ga ed var Sonur Nathan,
Ga ed var Sonur Davids.
Ga ed var Sonur Iesse,
Ga ed var Sonur Obed,
Ga ed var Sonur Boos,
Ga ed var Sonur Salmon,
Ga ed var Sonur Nahasson.
Ga ed var Sonur Aminadab,
Ga ed var Sonur Aram,
Ga ed var Sonur Esrom
Ga ed var Sonur Phares,
Ga ed var Sonur Iuda,
Ga ed var Sonur Iacobs,
Ga ed var Sonur Isaachs,
Ga ed var Sonur Abrahams,

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

aða ed var Sonur Thara,
aða ed var Sonur Nachor.
aða ed var Sonur Saruch,
aða ed var Sonur Ragahu,
aða ed var Sonur Phaleg,
aða ed var Sonur Eber,
aða ed var Sonur Sala,
aða ed var Sonur Cainan,
aða ed var Sonur Arphaxad,
aða ed var Sonur Sem,
aða ed var Sonur Noe,
aða ed var Sonur Lamech.
aða ed var Sonur Mathusalah,
aða ed var Sonur Enoch,
aða ed var Sonur Iared,
aða ed var Sonur Maleleel,
aða ed var Sonur Cainan.
aða ed var Sonur Enos,
aða ed var Sonur Seth,
aða ed var Sonur Adams,
aða ed var GUDS.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

II Capitule.

Vm stetsin JEsu Christi og Freystin
a Eydemerkuñe/ Matth. 3 og 4.

Marc 1. Luc. 3 og 4.

OG þad skiede (b) a þeim Dog-
um/ ad JESus kom ap Galilea þra
Nazareth (a) ad Jordan/ til Jo-
hañem/ ad hañ Skyrdest ap hønum.
Enn Johañes varnade hønum þess
og sagde/ mier er þorf ad eg Skyrest ap þier/
og þu kiemur til mgn? JEsus sagde til hañs
mat þu nu so vera/ þviad so hæfer oss allt Rie
klæte upp ad fylla / og þa liet hañ þad epter
hønū. (b) Og hañ Skyrdest ap Johañe i Jor
man. (a) Eñ er JESus var Skyrdur / stie
hañ jafnskiootl upp wr Vatnenu. (c) Og
þad skiede þa ed Jesus var Skyrdur/ z badst
rer/ ad Himeneñ opnadest (a) yfer hønum/
og ( ) og Heilagur Ande stie oxann i lykamlegre
lyndi sem Dwfa/ og ein Rodd kom ap Himne
sagde, (b) Þesse er Sonur mñ El-
ulegur/ ad hofrium mier velþoknast.

(c) EN JEsus fullur ap heilogum Anda/
kom aptur fra Jordan / og (b) þa stra
[a] var hañ leidd ap Anda a Eydemorku/
pa þad/hañ freystadur yrde ap Diofflenum/
þar var hañ i fiorutyger Daga i Eydemor
[b] Og freystadest ap Sathan/ [b] z var
villudyrum/ [c] z neytte einkis a þm Dog
11. Og ad þeim lidnū/ [a] þa hañ hafde fast
fiorutyger Daga og fiorutyger Nætta/
ngrade hann uñ syder. Og Freistareñ gieck
hañs og sagde/ Ef ad þu ert Sonur Guds

C ij segi ad

ſeig ad Steinar þeſſer verde ad Braudum. En hann ſvarade og ſagde/ [f] ſkrifad ſtendur/

Madurenn lifer eige af einu ſamann Brau[illegible]
Idur af ſierhverſu Orde/ ſem þramgeingur af [illegible]
Guds Munne. Pad

[a] [illegible] [illegible] [illegible] [illegible] Helgu/ [e] Jerusalem/ [f] ℔ sette hñ upp
[illegible] Buſt Muſteresins og sagde til hans/ Eꝑ þu
[illegible] ert Guds Sonur/ bleig þier hier opan aꝑ/ þvi
[illegible] ad Skrifad er/ han mun biooda sinum Englū
[illegible] um þig / [e] ad þeir vardveite þig. [f] Og a
[illegible] Hendum bere þeir þig/ so þu steitter ei Foot þi
[illegible] unnu vid nockrum Steine. JEsus svarade ℔
[illegible] sagde til hñs/ eſi aptur stendur skrifad/ Eige
[illegible] skalltu þreista DROttins Guds þins.

OG eñ aptur flutte Diꝑullen han med sier
uppa eitt oꝑurhætt Fiall / og sande hønum
[illegible] [e] a Augabragde øll Rykt Veralldareñar [a
[illegible] þeirra Dyrd/ [f] og sagde til hñs/ [e] allt þe
[illegible] sitta Vellde og þess Dyrd mun eg gieꝑa þier/ þvi
[illegible] ad þaug eru mier i Hendur þeingeñ/ og hoꝛiū
[illegible] g vil/ hønum gieꝑ eg þaug. [f] Eꝑ þu þramꝑa
[illegible] lande tilbidur mig/ skulu þaug øll þin vera.
[illegible] Da sagde JESus til hans / Far burt þra mier
[illegible] Sathan/ þvi skrifad er/ DROTTeñ Gud þin
[illegible] skalltu tilbidia/ og hønum einum þioona. Og
[illegible] [e] ad endudū øllum þessum Freistingum/ [illegible]
[illegible] orliet Diꝑullen hñ/ [e] og veik þra hønum
[illegible] Stundarsaker/ [a] og sia ad einglar koma
[illegible] [e] og þioonudu hønum.

III Capitule.

Tveñer Vitnisburder Johañis af Christo/ a mzan hñ dvaldest i Eydemørkuſie

Johannis 1.

Citt Johañes

IOhañes vitnade aþ honum/kallade og sagde / þesse var sa / uñ hvørn eg sagde/ ad epter mig skyllde koma/ sa sem þyrer mig var/þviad hañ var þyrr eñ eg. Og aþ hñs Fyllingu/ høþum vær aller teked Nad þyrer Nad. Þviad Løgmæled er þyrer Moysen wtgeþed/ eñ Nad ᵻ Sañleikur er þyrer Jesum Christum vorðñ. Eingeñ hefur nockurntyma Gud sienañ/ sa Eingetne Sonureñ sem ᵻ Fødursins Skaute er/ hñ hefur oss þetta kunngiørdt.

OG þetta er Vitnisburd: Johañis/ þa þeir Judʳ sendu aþ Jerusalẽ Presta ᵻ Levita/ ad þeir skylldu spyria hñ/ Hvør ert þu? Og hañ kiendest/ og neitade eige. Og hañ kiendest eige em eg Christur. Þeir spurdu hañ ad/ Hvi ad þa? Ertu Elias? Hañ sagde / eige em eg/ Ertu þa Spæmadur? Enn hañ ansade/Nei. Þa søgdu þeir vid hñ/hvad ertu þa ? so ad vier meigum Andsvar gieþa þeim er oss wtsendu/ Hvad seiger þu aþ sialfum þier ? Hañ sagde / Eg em eins Predikara Rødd ᵻ Eydemørku/ greidde þier Vegu DROttens/ so sem sagde Esaias Spæmadur. Og þeir sem wtsendust / voru aþ Phariseis. Þeir adspurdu hann og søgdu hønum/ Þvi skyrer þu þa/ eþ þu ert eige Christur eige Elias/ og eige Spæmadur? Johañes svarade þeim og sagde/ eg skyre med Vatne / enn hañ er geingeñ midt ᵃ medal ydar/ hvørn þier þecked eige. Hñ er sa sem epter mig mun koma

sa ed

ſa ed þyrct mig hęßur verid / hugrs eg em ei ve
rdur ad uppleyſa Skoobveinge. Þetta ſkiede

Berhabara hinumeigeñ Jordanar/ þar Joha
nes Skyrde.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

IV Capitule.

Adrer tveir Vitnisburder Johannis/ af CHRISTO/ þegar hann var aptr urkomenn wr Eydemørkunne/ til Jordanar. Jtm um kollun Philippi/ Iohannis 1.

EN annars Dags þar epter/ sier Johannes JEsum komande til sijn/ og mællte. Siæed/ þar er Lamb Guds / huørt ed ber Heimsins Synder. Sa er ap hvørium eg sagde ydur/ epter mig kiemur Madur / sa fyrer mig var/ þviad hann var fyrr enn eg. Og eg þeckte hann eige/ Helldur ad hann yrde openber i Israel/ fyrer þvi kom eg ad Skyra med Vatne. Og Johannes vitnade/ og sagde/ eg sa Andann ofan stiga ap Himnum i Dwu lijke / og hann stadnæmdest yfer hønum. Og eg þeckte hann ei/ En sa mig sende ad Skyra med Vatne / hann sagde mier / yfer hueriu þu sier Andann nidur stiga og yfer hønum vera/ hann er sa sem Skyrer med Heilogum Anda. Og eg sa þad/ ok vitnade/ ad sa er Guds Sonur.

EFTIR annars Dags epter/ stood Johannes enn og tveir ap hans Læresveinum. Og sem hann leit JEsum ganga/ seiger hann/ Siæed/ þad er Lamb Guds. Og þeir tveir Læresveinar heyrdu hann

du hañ tala/ og þylgdu JÆsu epter. Eñ JÆ
sus snere aptur/ z leit þa sier þylgiande z sagde
þeim/ Ad hyþrium leited þier? Peir søgdu hø
num/ Rabbi/ (hvad ad þyder: Meystare) hv
ar arttu heima? Hañ sagde þeim/ komed og sia
ed/ þeir komu og sau þad/ og voru hia hønum
þañ Dag/ eñ þad var nær tþundu Stundu.
Eirn ap þessum tveimur/ sem heyrde ap Johan
ne/ og JÆsu epterþylgde/ var Andreas Bro
der Simonar Petri. Hañ þañ þa ædur siñ Br
oodur Simon/ og sagde til hañs/ vier høþum
þundet MÆssiam (hvad wtlegst/ Smurdur) og
þylgde hønum til JÆsu. Þa JÆsus leit hañ/
mælte hañ/ þu ert Simon Sonur Jonas/ þu
skallt kallast Cephas/ þ wtlegst Hellusteirn.

AMars Dags þar epter/ villde JÆsus fer
ast til Galileam/ og finnur Philippum z
sagde til hañs/ þylg þu mier epter. Eñ Philip
ppus var ap Bethsaida/ wr þeirre Borg And
resar og Peturs. Philippus þañ Nathanael/
og sagde hønum/ Vier høþum þañ þundet/ um
huørn Moyses i Lögmælenu og Spæmeñerne
er haþa skriþad/ JÆSVm Josephs Son ap
Nazareth. Nathanael sagde til hañs/ Hvad
mæa ap Nazareth gott koma? Philippus sagde
hønum/ kom og sia þad. JÆsus sa Nathana
el koma til syn/ og sagde ap hønum/ Siaed ei
en sannann Israelita/ i huørium eingen Svik
eru. Nathanael sagde vid hañ/ Hvar ap þekk
er þu mig? JÆsus svarade og sagde til hañs/
ædur eñ Philippus kallade a þig/ þa þu varst

under

under Fykiutrienu sa eg þig. Nathanael svara de og sagde til hans/ Rabbi/ þu ert Guds Son ur. Þu ert Kongur Israels. JEsus svar ade og sagde vid hann/ þu trwder af þvi eg sag de þier/ad eg hefde sied þig under Fykiutrienu siar muntu enn þessu meira. Og hann sagde hon um/ Sannlega sannlega segge eg ydur / upp þra þessu munud þier siar Himenen open/ z Engla Guds stiga upp og ofan yfer Mannsins Son.

V Capitule.

Vm fyrsta Kraptaverk JEsu Christi sem hann giorde i Cana Galileæ/ umsnw ande Vatne i Vin/ hvad merkia er skied hafa a pridia Deige epter þad hann apt urkomen var þra Jordan i Galileam.

Johannes 2.

A Pridia Deige/ vard Brwd kaup til Cana i Galilea/ z þar var Mooder JEsu. Enn JEsus var bodenn og hans Lærisveinar til Br wdkaupsins. Og er þa þraut Vin ed/ sagde Mooder JEsu til hans / þeir hafa eige Vin. JEsus sagde til hennar/ þu Kona/ hvad hef eg med þig ad giøra? Min Stund er ei enn komen. Mooder hans sagde til Pien arana/ hvad hellst hann seiger ydur/þad gigred. Enn þar voru sex Vatnskier af Steine/ sett epter

er Veniu Gydingaña Greinſunar/ z hugðu þeir
ra tooK tvo eda þria Mælera. JEſus talade

til þeirra/ fylled upp Vatnskierenn af Vatne/
og þeir fylltu þau allt at Barma. Og hann
ſagde þm

ſagde peim/ aufed nu upp/ ꝛ þæred Rixmeyſtar
anum/ og peir þærdu hønum. Enn þa Rixme,

yſtareñ ſmakade Vijned þad Vatn hafde vered
og viſſe ecke hvadañ þad kom/ eñ Þioonuſtumeñ
erner ſem Vatned jufu viſſu þad / þa kallar
Rixmeyſtareñ a Brwdgūañ ꝛ ſeiger hønum/
aller Menn giefa i fyrſtu þad gooda Vijned/ og
nær þeir giǿraſt ølvader/ þa þ hid liettara. Eñ
þu hefr geymt hid gooda vijned allt til þeſſa.
Þetta er hid fyrſta Jarteikn þad JEſus giǿ
rde ſem ſkiede i Cana i Galilea/ ꝛ hñ openber,
ade ſijna Dyrd / og hanſ Lærefueinar trwdu
a hann.

VI Cap

VI Capitule.

Vm þa fyrstu Paska sem JEsus hie
illt i Jerusalem/epter þ hañ auglystur var/
og uppbyrtad hafde sitt Predikunar Embæ
tte/ og hvad þar giørdest.

Iohann: 2.

Þar epter þoor hañ oþañ til Caper
naum/ hñ og Mooder hañs/ Brædr
hañs og Lærisveinar / og voru þar
cige leinge. Þa voru nælæger Pas
skar Gydinga.

OG JEsus þoor upp til Jerusalem. Og þañ
i Musterenu sitiande/ þa sem høfdu til kau
p/ Naut/ Saude/ Dwfur/ og þa sem umskipte
giørdu

giørdu at Peningum. Þa giørde hñ sier Svipu af Streingium/ og rak þa alla ut af Musterinu/med Nautum og Saudum/ og hratt nidur Peningum og Bordum peirra er umskipteñ giørdu. Og sagde vid þa sem Dwfurnar selldu/ bere þier þetta burt hiedañ/ og giøred eigi minns Fødurs Hus ad Søluhwse. Hañs Lærisveinar huxudu þa umñ/ hvad skrifad er/ Vandlæting Hussins þins mun mig. Þa ønsudu Judar ad segdu hønum/ Hvørt Teikn syner þu oss ad þu meiger þetta giøra? JEsus svarade og sagde peim/ brioted þetta Mustere/ eñ eg vil at þridia Deige þad uppreisa. Þa søgdu Gydingar þetta Mustere er uppbygdt i sex og þioratyge Ar/ eñ þu vilt uppreisa þad at þremur Døgum? En hañ talade umñ Musterit sins Likama. Og þa hañ var af Dauda uppriseñ/ hugleiddu hañs Lærisveinar / ad hañ hafde þetta mællt/og trwdu Ritninguñe/ og þeim Ordum er JEsus hafde talad.

Enn sem hañ var i Jerusalem/ at Paskahat tydeñe/ þa trwdu margir at hañs Nafn/ þa þeir sau þaug Teikn er hñ giørde. En JEsus trwde þñ eigi til sin/ af þvi hñ þeckte þa alla. Og þurfte ei vid ad nockr bæri af Manneñu Vitne/ þviad hañ skilde visse hvad med Mannenum var.

VII Capitule.

Vm Samtal Christi vid Nicodemum.

Iohannes 3.

DAr var eirn Mañ m medal Phari
seañа/ Nicodemus ad Nafne / hañ
var eirn aþ Høfdingium Gydinga.
hañ kom til JESu um Noott / og
sagde til hñs/ Meystare/ vier vitum

ad þu ert eirn Lærefader aþ Gude komenn /
ad vid eingeñ gietur giørdt þaug Takn/ sem þu
giører/ nema Gud sie med hønum. JESus so
svarade og sagde til hañs/ Sañ'lega Sañlega sei
eg þier/ Nema svo sie ad nockr verde ad nyu
fæddur/ hañ kañ eige ad sia Guds Ryke. Þa

D sagde

sagde Nicodemus til hañs/ Hvørneñ kañ Mad
ureñ ad þædast þa hñ er gamall? Eda þar hñ
stiged aptur i sinnar Moodur Kvid/ og þædst
so? JEsus svarade/ Sañlega sañlega seige eg
þier/ Nema so sie ad nockr verde þæddur ap Va
tne og ap Anda/ þa gietur hañ ei jñgeinged i
Guds Ryke. Hvad ap Holldenu er þædt/
þad er Holld/ z hvad ap Andanñ er þædt/ þad
er Ande. Vndrast þu eige/ þo eg seige þier/ad
ydur byrfade ad nyu ad þædast. Vindureñ bl
as hvar hañ vill/ og þu heyrer hañs Pyt/ enn
ei veitstu hvadañ hañ kiemur eda hvørt hñ þer/
So er hvør sa sem ap Andanum er Fæddur.
Nicodemus svarade og sagde til hañs/ Hvørn
enn mœ slykt skie? JEsus svarade og sagde
til hañs/ Ertu Meystare i Jsrael og veitst ecke
þetta? Sañlega sañlega seige eg þier/ ad vier
seigium þad vier vitum/ z vitnum þad vier sied
høfum/ og vort Vitne medtake þier eige. Og
ep þier trwed eige þa eg seige ydur ap Jardne
skum Hlutñ/ Hvørneñ munud þier trwa meiga/
ep eg seige ydur ap Himneskum Hlutum? Og
eingeñ mun þara til Himna/ nema sa sem opañ
ap Himne hingad er komeñ sñ er Mañsins Sonr/
sa sñ er a Himne. Og so sñ Moyses upphapde
Høggormeñ i Eydemørku/ lyke byrfar Mañsins
syne ad upphefiast. Ad aller þr a hñ trwa þor
tapest eige/ helldur ad þeir hafe Eilyft Lyf.
GO elskade Gud Heimeñ/ ad hañ gaf ut sinn
Eingieteñ Son til þess/ ad aller þeir sem
a hañ trwa/ fyrerfarest eige/ helldur ad þeir

hafe eilij

haþe eilyþe Lyþs, þvi eige sende Gud sinn Son
Heimeñ ad hañ dæmde Heimeñ/heldur ad He
murceñ þrelsest þyrer hañ. Huþr a hañ trwer
dæmest eige/ eñ huþr hañ trwer eige/ hañ er nu
begar Dæmdur/ þviad hañ trwde eige a Nafn
Eingetens Guds Sonar. Eñ þesse er Doomr
nn/ Liooseð kom i Heimeñ/ og Meñerner elsk
du meyr Myrkred eñ Liooseð/ þvi þeirra Ve
k voru vond. Hrþr illa gjører sa hatar Lioo
seð/ hañ kiemur og eige til Lioossens/ ad eige
traffest hañs Verk. Eñ huþr Sañleikeñ gjører
hañ kiemur til Lioossens/so ad hñs Gjørder ve
de augliosar/þviad þar eru i Gude gjørdar.

VIII Capitule.

Vm þad vidbar/ epter þad JEsus þoor
þra Jerusalem til Judeam/og sydaste Vi
tnisburdur Johañis uñ hann.

Iohannes 3.

Epter þetta kom JEsus og hñs La
resveinar til Gydingalands/ og hav
de sitt Adsetur þar hia þeim og Skyr
rde. Enn Johañes skyrde og so vid
Enon nærre Salim/þviad þar voru
mykin mærg/ þeir komu þangad/og lietu Skyra
sig. Þviad Johañes var eige þa jnnlæstenn i
Myrkvastoþu. Enn þa hoopst ein Spurning
af þ Læresveinum Johañis vid Gydinga / uñ
hreinsunena.

OG þeir komu til Johañem/ og sögdu hönū/ Meystare/ sa sem hia þier var hinumeigeñ Jordanar/ að huærium þu barst Vitne / Sie/ hañ Skyrer/og huær Madur kiemur til hūs. JOhañes svarade og sagde/ Madur þær ei mz treked nockud/ nema hönū verde þad að Himnum giefed. Þier erud sialfer mīn Vitne/ þ eg sagde/ ad eg være ei Christur / helldur þad eg være þyrer hönum sendur. Huær ed Brwdena hefur/ sa er Brwdgumeñ/ eñ Vinur Brwdgumans er sa sem stendur og hlyder hönum / og gledur sig yfer Brwdgumans Rödd/sa same miñ fögnudur er nu uppfyllder. Hönum ber ad vaxa/ eñ mier ad minka. Sa sem ad ofañ kiemur/hñ er yfer öllum/Huær hañ er að Jördu/hañ er að Jördu/og uñ Jördena talar hñ. Eñ sa sem kiemur að Himne/hñ er yfer öllum. Og hvad hñ sa og heyrde/ þad Vitnar hañ/ æ eingeñ tekur hañs Vitnisburd. Enn huær hañ medtekur/ sa innsiglar þad ad Gud sie sañur. Þvi hañ sem Gud sender/ sa talar Guds Ord/ þviad eige giefur Gud Anda að Skamte. Fadir ereñ elskar Soneñ/og allt gaf hañ i hañs Hendur. Huær hañ trwer a Soneñ/ sa hefur eilifft Lif. Eñ huær hñ trwer ecke a Soneñ hñ mun eige sia Lifed/ helldur blifur Guds Reide yfer hönum

IX Capitule.

Vm Fangelse Johañis Skirara / Matth. 14. Marc. 6 Luc. 3.

Eñ

Enn [c] er Herodes Fioordungshøfd inge straffadest af Johañe fyrer Herodiadem Broodurkonu syna/ og fyr er allt añad illt er Herodes gigrde/ fa lagde hañ fad ofañ af fetta allt [b] ad hñ sende wt ad grypa Johañem/ [a] batt hñ i fette i Fængelse/ [c] fyrer saker Herodias Hwsfrw Philippi Broodur syns/ [b] fvi hann hafde giptst hefic. [c] Eñ Johañes hafde sag it til Herodem / ei er fad riett ad fu hafer Broodurkonu fyna. [b] Fvi veitte Herodias monnum umsat: Og villde lata aflyfa hañ/ eñ fad matat fo eige. Fvi Herodes ottadest Johañem/ fvi hañ visse hñ ad vera riettlatañ og Helgañ Mañ/ og vardveitte hñ i hlydde hønum i mør gum Greinum/ og heyrde hønum giarnañ. [a] Og hañ hefde giarnañ aflyfad hañ/enn ottadest Foolted / fviad fad hiellt hann fyrer eirn Spæmañ.

X Capitule.

Vm Reisu Christi fra Judea i Galileam giegnum Samariam/ i hñs Samtal vid Samverska Konuna.

Matth: 4. Iohann: 4.

Enn [a] er JESus heyrde/ ad Johañes var gripeñ [d] og hañ fornam ad Phariseí høfdu heyrt / fad hañ gigrde fleyre Lærisveina eñ Johannes/ og skyrde (fott JESus skyrde

ei ſialfur/ Helldur hñs Lærefveinar) þa for hann ut i Gydingaland/ z for aptur i Galileam. Enn hann matte ad reiſa um Samariam.

Pa kom hann i eina Samverſka Borg/ þa Sichar heiter/ nærre því Akurlende/ er Jacob gaf Syne ſinum Joſeph. Og þar var Brunnur Jacobs. Sem JEſus var nu ordenn Vegmoder/ þa ſat hann a Brunnenum/ þad var nærre ū ſiöttu Stund. Þa kom ein Kona ut af Samaria Vatn ad ausa. JEſus ſagde til hennar gief þu mier ad Drecka. Því hans Lærefveinar voru geingner þ̄ i Borgena/ Fædſlu ad Kaupa. Þa ſeiger ſu Samverſka Konan til hans/ Herrne ū beider þu mig Dryckiar / þar þu ert eirn Jude/ eñ eg em ein Samverſk Kona? Því ad ecke hafa Judar neina umgeingne med Samverſkum Mönnum. JEſus ſvarade og ſagde til hennar/ Ef þu þeckter Guds Giöf/ z (viſſer) huer hann være/ ſa þier ſeiger/ gief mier ad Drecka/ þa beidder þu hann / og hann giæfe þier Lifanda Vatn. Þa ſagde Konan til hans/ Herra þu hefur eige þad ſem þu gietur aused med / Enn hvatt er ofan i Brunnen/ eda hvadan hefur þu lifanda Vatn? Edur ertu meire Fædur vorum Jacob / ſa ed gaf oſſ þenan Brun? Hann Dreck af hönum og Börn hans / og hans Fienadur. JEſus ſvarade og ſagde hene / Huer ſem dreck ur af þeſſu Vatne/ han þyrſter aptur. En huer hann dreckur af því Vatne ſem eg mun giefa hönum/ han ſkal ei þyrſta eiliflega / helldur þad Vatn ſem eg gief hönum / mun verda i hönum

Vatnsbr

Vatnsbruñur sem þigtur til Eliqþs Lyps. Ko
nañ sagde til hañs/ Herra gieþ mier þetta Vatn
so mig þyrste ei/ og ad eg skule ei koma hingad
til Vatnsaustrar. JEsus sagde til heñar/ þar
þu t kalla æ Mañ þiñ/ t kom hingad. Kon
añ svarade og sagde/ eige hef eg Mañ/ JEsus
sagde til heñar / þu seiger rietr / eige hef eg
Mañ. Þviad þu hefur þiñ Meñ haft/ t þañ
þu hefur nu/ er eige þiñ Madur/ Þetta sagdi
er þu satt. Konañ sagde til hñs/ Herra eg sie ad
þu ert eirn Spamadur. Fedur vorer hafa æ
þessu Fialle tilbeded/ enn þier seiged/ til Jeru
salem sie sa Stadur þar Meñ eige ad tilbidia.
JEsus sagde heñe/ Kona trw mier / su Stund
kiemur/ ad hugrke æ þessu Fialle/ nie til Jeru
salem munu þeir tilbidia Fødureñ. Þier tilbid
ed ed þad hier vitied ei/ eñ vier vitum hvad vier
tilbidium/ þviad Hetlleñ er af Judum. Eñ sa
Tyme kiemr/ t er nu þegar/ ad sañer tilbidendr
nñu tilbidia Fødureñ i Anda t sañleika/ af þvi
Fadereñ vill hafa þa/ er hñ svo tilbidia. Gud
er Ande/ t hugrier hñ tilbidia/ þeir skulu tilbi
dia hñ i Anda t sañleika. Konañ sagde til hñs/
Eg veit ad Messias kiemur/ sa sm christr kallast
og nær hann kiemur / þa mun hann undervi
sa oss allt. JEsus sagde heñe/ Eg em hañ/ sa
em vid þig talar. Og i þvi Bile komu hañs
Læresveinar ad / og undrudust þvi hañ talade
vid eina Kviñu. Þo sagde eingeñ/ ad hugriu
pyr þu/ edur hvad mxler þu vid hana. Eñ
Konañ skildest þar vid syna Krvs/ og gieck iñ

D tig i Stad

j Stadeñ / og sagde til Foolkins. Komed og siæed einn Mañ/er mier sagde allt þad eg hefe giørdt/huørt ad hañ er eige Christur. Þa gengu þeir ut ap Stadnum og komu til hañs.

EN þess a mille mintu hñs Læresveinar hñ a t sægdu/Rabbi/neyt þu. Eñ hñ sagde til þeirra/Eg hefe þa Fædu til ad neyta/ ap huørre þier vited eige. Þa sægdu Læresveinarner sin a mille/ eda hefur nockur þærdt hønum ad eta? JEsus sagde til þeirra/miñ Matur er sa ad eg giøre hañs Vilia þess er mig hefur sendt/ og fullkomne hañs Verk. Seiged þier eige sialfer/ ad þad eru eñ þioorer Mænuder/þa kiemur Kornskierutimeñ? Sie/eg seige ydur/ lyted upp Augum ydar/og siæed Akurlønden/þad þau eru nu þegar hvyt til Kornskurdarens. Og huør sem uppviñur/sa tekur Laun/og safnar Avexte til eilyfes Lyfe. So ad þar gledie sig huør med ødrum/sa sñ Sæer/og sa er uppviñur. Þvi sañast hier þad Ordtak/ad añar sie sa sem Sæer/ eñ añar sa sem Uppviñur. Eg sende ydur upp ad viña/þad þier Ervidudud ecke/adrer hafa Ervidad / og þier erud komner eñ i þeirra Ervide.

MArger Samversker Menn ap þeim same Stad trudu a hñ/ þyrer Konuñar Ord er so vitnade/ hañ sagde mier allt hvad eg giørdt hafde. Eñ þa hiner Samverskv voru til hñs komner/bædu þeir hañ ad hñ/ være hia þeim/t hañ var þar tvo Daga. Og miklu fleyre trudu þyrer hañs Ord. Og sægdu til Konuñar/ ei trui

ar/ ei trwum vier nu þramar þyrer þyn Ord/ þviad vier ſialfer heyrdum / og vitum ad þeſſe er ſañarlega Chriſtur/ Lauſnare Heimſins.

XI Capitule.

Vm Apturkomu Chriſti i Galileam/ hvar hañ lœknade Son Kongsmañſins.

Iohannes 4.

ENN tveimur Dogum þar epter þoor hañ þadañ/ og reiſte til Galileam. Þviad JESus vitnade þ ſialfur/ ad eirn Spæmadur er i ẽngvu Gillde a ſynu eigeñ Fœdurlãde/ Þa hañ kom i Galileam/medtooku hañ Galeiſk er Menn/ ſem ſied hœfdu allt þad hañ gierde til JErusalem a Hatyſdeñe/ þvi þeir hœfdu og komed til Hatyſdardagſins. Og JESus kom aptur til Cana i Galilea/ þar hañ hafde gierdt Vatn ad Vyne.

OG þar var eirn Konunglegur Madur/ hvoſs Sonur ad lœ Siukur til Capernaum. Þeſſe heyrde/ ad JESus var komeñ af Gydingalande i Galileam/ z þoor til hañs/ og bad hañ ad hann þœre ofañ og hialpade Syne hañs/ þvi ad hann vœre Daudſiukur. Og JESus ſagde til hañs/ þegar þier ſiæed ecke Teikn og Stoor merke þa trued þier ei. Þa ſagde ſa Konunglege Madur til hañs/ Herra þar ofañ adur eñ mitt Barn andaſt. JESus ſagde hœnum/þar

þu/ Sonur þinn lifer/ og Madurenn truyde þvi Orde er JESus sagde hønum/ og gieck þadann. Enn i þvi hann þoor oþan epter / mættu hanns

þienarar hønum/og kunngiørdu hønum seigiande/þitt Barn lifer. Þa spurde hann upp þann Tyma aþ þeim/ æ hugrium hønum hepde batnad. Og þeir sögdu hønum/ i gær um siøundu Stund/ yfergaf Kalldann hann. Þa þormerkte Fadereñ ad þad var um þann Tyma/æ hugrium JESUS sagde hønum / Sonur þinn lifer. Og hann trude og allt hanns hus. Petta er nu þad annad Jardteikn er JESUS giørde / þa hann kom aþ Gydin galande til Galileam.

III Part

III Partur.

Vm þad vidbar m ødru Aare Predikunar Embættisins Herrans Christi.

I Capitule.

Vm Vpphaf openberrar Predikunar Christi i Samkunduhwsum Galilea/og hvørnenn hann færde Bwstad sinn fra Nazareth til Capernaum

Matth: 4. Marc: 1. Luc: 4.

EPter þad [b] Johannes var gripenn/ [c] kom JESus aptur i Andakrapte [f] til Galileam [b] og predikade Evangelium Guds Rykis [e] ɔ Rikted umm hann gieck vt i allar kryngumliggiande Stade/ og hann kiende i þeirra Samkunduhwsum/og af huørium Manne var hann prysadur.

OG hann kom til Nazareth/ þar hann var uppalenn/og gieck jnn epter Vana synum/ a Sabbathe Deige i Samkunduhwsed/ stood upp og vilde lesa. Þa var hønum þeingenn Book Esaiæ Spa-

sæ

ſatœ Spæmañs/ ꝛ er hañ þlette um̃ Bookenne/ þañ hañ þañ Stad hvar skrifad var.

Ande DROttens er hia mier / og aþ þvi smurde hañ mig / og sende mig ad boda Evangelium Voludum/ og ad græda þaug sundurknosudu Hiortu. Ad predika þeim her tekinu/ ad þeir skulu verda lauser / og þeim Blindu Syn / og þeim Fongudu ad þeir skulu vera þrij og lauser/ og ad predika þa cknæmelegt Aar DROTTens.

Og þa hñ liet samañ Bookena/ þieck hñ hana Pienaranñ/ og sette sig/ og aller þeir sem i Samkunduhwsenu voru/ horþdu a hañ. Eñ hañ hoop ad seigia til þeirra / i Dag er þesse Ritning uppfylld fyrer ydrum Eyrum. Og aller gæfu Vitnisburd aþ hønum/ ꝛ undrudust þau nadarsamlegu Ord/ sem geingu fraiñ aþ hañs Munñe/ og søgdu/ Er þesse eige Sonur Josephs? Hañ sagde til þeirra/ þier munud þull komlega til myn seigia þeñan Ordskvid/ Lækn er biarga sialfum þier/ þvi hvad myked høfum vier heyrdt ad giørt var til Capernaum / giør þu og eins hier a þiñe Foostur Jørdu. Eñ hañ sagde/ Sañlega seige eg ydur/ ad eingeñ Spamadur er vacknæmur a sinne Fooshur Jørdu. Eñ i Sañleik seige eg ydr/ margar Ekkr voru i Tyd Eliæ/ i Jsrael / þa Himenen var luckt i þriu Aar/ og sex Manude/ þa ed giørdest mykel Dyrtyd um̃ allt Landed. Og til engra þeirra var

errra var Elias sendur/ nema i Sarepta þeirra Sidona til eirnrar Ekku. Og marger Lykþræ er voru i Jsrael i Tyd Elisei Spæmans/ og eingeñ þeirra vard hreinsadur/ nema alleina Naaman aþ Syria. Og aller fylltust þeir Reide sem i Samkunduhwsinu voru/er þeir hey rdu þad/ Stoodu upp og hneptu hñ wt aþ Borgeñe/ og leiddu hañ allt uppa Fiallsgnypuna/ þar ed þeirra Borg var yþerbygd / ad þeir yrdu hønum þar aþþramm. Eñ hñ gieck burt midæ millum þeirra.

[a] OG JEsus þorliet Borgena Nazareth/kõ og bioo i Capernaum/huer ed liggur vid Siæþarsydu i Eydemørku Zabulon og Nepthalim/so þad uppfylltest hvad sagt er þyrer Esaiam Spæmañ/ sem seiger. Landed Zabulon og Landed Nepthalim vid Siæþar Gøtu hinumegeñ Jordanar / og Galilea hin þeidna / Lydur sa er sat i Myrkrunum/ hñ sa Ljoos myked/ z þeir sem satu i Daudans Stad z Skugga/þm er citt Ljoos uppruñed. Þadañ i þra took Jesus ad predika [b] Evangeliñ Guds Rykis/ [a] z seigia/ [b] sa Tyme er nu uppfyllttur z Guds Ryke nælægest/[c] ydrest þvi/ (b) og trwed Evangelio.

II Capitule.

Vm þañ þurdanlega Fiskedræt / og Køllñ peturs/ Andresar/ Jacobs z Johañis.

Matth. 4. Marc: 1. Luc. 5.

Enn er

GEN [e] er JESus gieck med Sioonum i Galilea/leit hañ [a] tvo Brædur Simon sa er kallast Petrus/og Andream Broodur banns/ hugdiet ad voru ad varpa Nete i Stoonum þuiad þeir voru Fiskemenn.

[e] EN þad skiede þa Foolked þreingde þrañ til hãs ad heyra Guds ord/ z hñ stood vid Stooeñ Genezareth/ad hañ sa tvø Skip standa vid Stooeñ/ enn Fiskemeñerner voru stignir aþ Skipe/og þvodu Net syn. Þa stie hañ a eitt Skiped/sem Simonar var/ z bad hañ ad leggia lytid þra Lande/og hañ setteſt nidur og kiende Foolkenu aþ Skipenu. Og sem hañ gaþ upp ad tala/ sagde hañ til Simonar/ þar þu wt a Diupid/og kasted Nete ydar wt/so ad þier drægid eirn Dræt. Simon svarade og sagde til hañs/Meystare/i alla Nott høfum vær ervid ad/og þeingum eckert/ eñ uppa þitt Ord vil eg Netenu wtkasta. Og þa þeir høfdu þad giørt inneluktu þeir mykla Mergd Fiska/og þeirra Net ripnade. Og þeir bentu synum Fieløgum sem voru a ødru Skipe/þad þeir kiæme og hialpdu þeim ad draga/ og þeir komu og hloodu bæde Skipeñ full/so þaug sucku ad mestu.

ÞA Simon Petrus sa þad/ fiell hañ til Knia haña Jesu og sagde / gack þra mier Herra / þvi eg em Madur Syndugr. Aþ þvi ad Felmtur var yfer hañ komeñ/og yfer þa alla sem mz høndum voru/aþ þeim Fiskedrætte er þeir þeingu til samañs. Eins yfer Jacobum z Johannem

ſ mannem Sonu Zebedei Lagomeñ Simonar. Og
JESUS ſagde til Simonar/ottaſt þu eige/þvi
ad hiedan aþ ſkalltu Menn veida. Og þeir dr
ſ nvvou ſyn Skip ad Lande. [e]Og JESUS ſag
In ꝺe til þeirra (Simonar og Andreſar) þylged
ſ mannier epter/ og eg vil giꝛa ydur ad Fiſkurum
manna/ þeir þorlietu jafnſnart ſyn Net og [c]
ſ allalla Hlute/ [l] ꝛ þylgdu hœnum epter. [e] Og
ſ ꝺa hñ var ſkamt burt þadañ geingeñ/ſa hñ [a]
ſ anꝺra tvo Brædur [e] Jacob ſon Zebedei/og Jo
annvannem Broodur hans/ og þeir voru æ Skipe
m [aa] med Fœdur ſynum Zebedeo [e] ad bœta Net
ſyn/og [b] ſtrax [e] kallade hañ þa/ [a] eñ þeir
orlietu ſtrax ſkiped [e] ꝛ Fœdur ſiñ ?[b] Zebede
ſ m i ſkipenu hia Leigulidunum / [e] og
ylgdu hœnum epter.

III Cap.

Um Virekning ohreins Anda i Sam-
undu huſinu i Capernaum / item um Læk
ing Modurkonu petura/ og annara fleire ſiu
kra/ er ad Kvøllde þeſſ ſama Sabbaths
Dags lœknader voru.

Matth. 8. Marc. 1. Luc. 4.

Eir (b) geingu þa i Capernaum
[c] Borg i Galilea / [b] og ſtrax um
Sabbaths Dageñ gieck hañ iñ i Sam
kundu huſed og kiende / (h) og þeir
undruduſt hñs Kienning/ (b) þuiad
hañ

haſ kiende þeim [e] ſem aþ Vallde minduglei ka/ (b) eſ eige ſem hiner Skriptlærdu.

(h) OG eirn Madur var þar i þeirra Samkunduhwse/ [b] halldeſ aþ ohreinum [e] Diopuls [b] Anda [h] ſa kallade [e] hærre Rødd u [h] og ſagde/ Hei/ hvad høpum vær med þig ad giora JEſus aþ Nazareth? Komſtu ad glata oſſ? Eg veit huer þu ert/ ſem er hin Heilage Guds/ JEſus ſtraffade hñ og ſagde/ Peige þu/ og þar wt aþ hønum/ [e] og Diopulleſ þleygde hønū midt þram i millū þeirra/ [b] og ſa ohrei ne Ande hreiþ hñ z kallade upp hærre Rødd/ [h] þoor wt aþ hønū [e] z grandade hønum øn gvu. [h] Og Otta ſloo yþer alla/ ſo þeir ſpur du ad z tøludu ſyn a mille ſeigiande/ [b] Hvad ad er þetta? Edur huer er þeſſe hin nya Rie ſting? Þui aþ [h] Vallde og Mindugleika ſkip ar haſ ohreinū Aundum [b] og þeir hlyda høp num/ e z þara wt. [b] Og haſs Rike gieck ſtr aX wt uñ Galilea Hierud/ [e] z allſtadar i þvi umliggiande Lande.

(e) OG hann ſtood upp aþ Samkunduñe / og kom i Hvs Simonar (b) og Andrea/ mz Jacobo z Johañe/ (h) enn Mooder Hwſpreyu Simonar (b) læ þar krønk/ (e) og var halldeſ aþ mikellri Køldu/ (b) og ſtrax þa ſøgdu þeir hønum til hennar/ (e) og bædu hann þy rer heñe/ (b) hñ gieck þa til heñar [e] tok ū Hø nd heñar (b) og reiſte hana upp/ (e) haſtade a Køldusottina/ (l) og Kaldan þorliet hana (b) ſtrax (f) og hun ſtod upp (l) z þioonade þeim.

Enn

(a) Enn um Rugllded (h) þa Soolsett var/ (c) þluttu aller þeir sm̃ høþdu siuka aþ all kins Siukdoome þa til hans / [a] og þær m̃ou marga diøþulooda til hanns og allur Sr mꝛdureñ saþnadest þyrer Dyrunum/(c)eñ hañ(a) ak Andana wt med Orde(b)og hialpade mørg m̃um Siukum sem þiæder voru aþ imsum Soott m̃um (e) og lagde Hendur yþer sierhuørn þeirra. (a)so ad uppþyllteſt hvad sagdt er þyrer Esai m̃ Spæmañ/sem seiger/hañ took vorn Veikl a uppa sig/z vora Siukdoma bar hñ. (c) Diø lar þooru z wt aþ mørgum/kallande upp z sꝛ du/þu ert Christur Sonur Guds/og hañ haſt de at þa/og liet þa ecke mæla/þviad þeir visſu ad hañ var Christur.

(b) Og ad Morgne þyrer Dægun stood hann upp/[h] gieck wt z þoor burt i eirn Eyde [b]z badst þar þ/eñ Simon z þeir med høn m̃ voru skunduðu epter hønum/og þa þeir þu du hann/sægdu þeir hønum/huør Madur leit r ad þier/hann sagde til þeirra/Gøngum vær i essar næstu Borger/ so eg Predike og þar/þvi l þess kom eg. [c] Og Foolked leitade ad hønū 3 kom til hans/og þeir hlelldu hønum/ ad hñ ere ei þra þeim/huørium hañ sagde/miet byrt i ødrum Borgum ad boda Evangeltū wt aþ uds Rike/Þviad til þess er eg sendur.

IV Capitule.

Þyerþerd Christi um Galileam z Læ ning þess Lykþraa Manns.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

Matth 4 Marc: 1 Luc: 5.

OG JESus [a] þoor i kryngum allt Galilea Land/kieñande i þeirra Sæ kunduhwsum/ og predikade Evangelium Rykesins/ z læknade øll Sott sarþerle/ z øll Kranckdæme med Folkenu [b] wtrekande Diøfla/ [a] z hãs Rikte barst wt umm allt Syrland/ og þeir þærdu hønum alla þa/ sm̃ Kranker voru ad margvmsslegum Sottarþerlũ z Pyssũ/ z þa er Diøful høfdu/ Tunglamein/eda Ykstuker voru/ og hãn læknade þa alla/og margt Folk fylgde hønum epter wr Galilea/wr þeim tiu Borgum/þra Jerusalem wr Judea/og wr þeim Hierudum er voru hinumeigenn Jordanar.

[c] ÞAd skiede þa hãn var i einnre Borg/Siar þar var Madr fullur ad Spitelsku [b] en kom til hãns/[c] og þa hann sa JEsum fiell hann þram̃ ad sinna Asioonu/bad hãn og sagde/ DRotteest [b] ef þu villt þa kantu ad Hreinsa migenn [b] enn JESus sa aumur ad hønum/[b] rette wt sina Hønd/æhrærde hãn og sagde til hãns. Eg vil vertu hreirn. [b] Og er hãn sagde so hvarf strax Lykþræen ad hønum/ z hann var hreirn. JEsus hastade ad hãn/ liet hãn strax þra sier z sagde hønũ/ [b] Sia þu ad þu seige þad øngvum/helldur far þu og syn þig Prestenũ/ og boorna fyrer þina Hreinsun [b] hvad [b] sm̃ Moses baud til Vitnisburdar fyrer þm

Ef þ

[b] Eñ þa hañ kom wt/ hoop hañ upp og kuñgt
ꝓrdc margt þ^r wt aþ/t vꝺþrægdc þessa Rædu/

[c] og Rikted uñ hañ kom æ leingra wt/[b] sv
ñ mætte ei sꝺañ Opeñberlega iñganga i Bor
ena/ helldur var hañ þar þyrer vtañ i Eyde
kꝺum/ Og þar kom til hañs wr øllum Alꝺum
[c] margt Foolk/ hønum aꝺ heyra/og aꝺ lækñaſt
yrer hañ/aþ sꝺnum Soottum/ enn hñ veik sier
urt i Eydemørk og badſt þyrer.

V Capitule.

Vm þañ Jektſluka Mañeñ og Køllun Matthei/ Matth. 9. Marc: 2. Luc. 5.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

EG [b] nockrum Dogum þar epter gi'ck hañ aptur til Capernaum/ ꝛ þ heyrdest/ ad hñ var i Hwsenu/strax sꝓnuduſt marger saman/so þeir hꝺ Opdu ecke Rwm/ og eirneñ þyrer vtañ Dyrnar.

[c] OG þad bar til aꝛ einum Deige er hañ kiende og þar sꝛtu Phariſei ꝛ Skriptlærder/ sm̃ komner voru aþ ǿllum Rauptunum wr Galilea og Judea og þra Jeruſalem/ [b] og hann talade Orded þyrer þeim. [c] Og Kraptur DROTTens gieck wt þra hǿnum ad lækna þa. Og sia [b] ad nockrer komu til hñs/ þærande eirn Jckt siukañ [c] Mañ aꝛ Sæng/ [b] huꝛr ed boreñ var aþ þiorum/ [c] ꝛ þeir leituduſt vid ad koma hꝺ num in̄/og leggia hañ þram̃ þyrer hañ/ [b] ꝛ þa þeir gꝛtu ei komeſt til hañs þyrer Fiolkenu/ [c] nie þunded hvar þeir skylldu þlytia hñ in̄/ þoru þeir uppa Hwsed/ [b] opnudu Þekiuna upp yꝺ er hǿnum/og grooþu þar i giegn/lietu so Sængena nidur sꝛga sem hin̄ Jckſiuke lꝛi / [c] og undu hañ i giegnum Paked med Sængeñe midꝛ aꝛ millum þeirra/þram̃ þyrer JEſum. [1] Eñ er JEſus leit þeirra Trw / sagde hañ til hñs Jckſiuka/ [a] vertu hughraustr [c] Sonr/ [1] þꝺ nar Synder eru hier þyrergiesnar. [2] Og sia/ [b] þar voru nockrer Skriptlærder [c] og Phariſei [b] er sꝛtu þar og huxudu i sinum Hiꝛtñ/ [a] og sǿgdu med sialþum sier/ þesse Gudlaſtar/ [b] þvi talar þesse Gudlaſtan? [h] Huꝛr maꝛ Syndernar þyrergiefa nema Gud eirn? [b] eñ Jc

us þaſa sh

us þañ ſtrax i ſynū Anda [a] ẽ ſæ þeirra Hug
reñingar/ [b] adſpeir þeinktu ſo med ſier/[c] ſv
arade og ſagde til þeirra/ Hvad huxe þier? [b]
Þvi þeinke þier þetta [ ] illt [l] i ydrum
Hiǿrtum? Þvi huǿrt er audvelldara ad ſe
lgia [b] til hins Jcktſiuka/ [l] þier eru þynar

Synder þyrergiepnar? Eda ad ſeigia/ſtatt upp
[b] tak Sæng þyna [l] og gack? Ẽn ad þier vi
ed ad Mañſins Sonur hefur Vallð til ad Jǿr
u ad þyrergiepa Syndernar/ þa ſagde hañ til
ins Jcktſiuka. [h] Eg ſeige þier [l] ſtatt upp/
ak þyna Sæng og gack heim. Og ſtrax ſtood
ann upp [e] þeim æſiæande/[b] took uppSæng
na [c] þa er hñ hafde æleiged/[b] gieck ut þad
nn i allra Augſyn/[h] ſo ad aller ottuduſt/[f]
þor heim i ſtt Hvs [e] lofaðe Gud. [a] Þa fo

Ek iij lkedſa

lked sa þetta undradest þad/ [1]ᵉ prysade Gud [a] þañ er þvilyka magt hefde Mønnunum gie fed. [c] Og þeir fylltust af Otta seigiande / i Dag høfum vier sied undarlega hlute/ [b]all drei høfum vier flytt sied.

[c] Epter þad [2] gieck JESus þadañ/ [3] og wt aptur ad Sioonum/ og allt Foolk kō til hañs/og hañ kende þvi / enn þa er JEsus gieck þramm hia/[1] leit hañ [c] eirn Tollheimtu mann er Levi var ad Nafne / [a] sa er kallast Matthæus [b] Son Alphei/[1] sitiande hia Tollbudene/og sagde til hañs/fylg þu mier epter/ [c] og hañ forlet allt/ [1] stood upp ᵉ fylgde hønum epter.

VI Capitle.

Vm þa adra Paska er iiiþiellu m sd tu Aare Predikunar Embættisins Herrans Christi/ Item um Dyked Bethesda/ og þann Mañ þar var lækned ur af JESV.

Iohannes 5.

Epter þad var ein Hatijd Gydinga/og JEsus foor upp til Jerusalem. Enn i Jerusalem hia Fiærhwsunum er eitt Vatnsdyke/ sem kallast a Ebresku Bethesda/ hafande fim Forbyrge. I þeim la mykell fiøl de Siukra Maña/ Blindra/ Halltra/ Visnadra/ bydande

ra/ bydande epter Vatnsins Hræring. Þviad Eingell stie oþañ i tilsettañ Tyma i Dyked/og hrærde upp Vatned/ Huþr sem nu þyrstur stie þar oþañ i/ epter Vatnsins Hræring / sa vard Heill/ aþ hvørre Soott sem hañ var halldenn.

Þar var einn sa Madur / sem þrietyger og Þætta Ar hafde Siukur leiged. Þa JEs us leit þenañ liggiande/ og þornam ad hañ hafde so leinge leiged / seiger hañ til hañs / Villtu Heilbrygdur verda? Hin Siuke svarade hønum Herra/eg hefe ei neinn Mañ þa Vatned hrærist ad læte mig i Dyked/ þvi nær eg kiem ad / þa stygur añar þyrre jñ enn eg. Jesus sagde til hñs Ris upp/tak Sæng þyna/og gack burt. Og strax vard sa Madur Heilbrygdur/ took syna Sæng og gieck þadañ / enn sa same Dagur var Sabbaths Dagur. Þa søgdu Gydingar hønum/sem Heilbrygdur var ordenn/ þad er i Dag Sabbaths Dagur/ eige hæfer þier ad bera Sængena/ hann svarade þeim/Sa mig Heilañ giørde/hañ sagde mier/ tak Sæng þyna og gack burt. Þa spurdu þeir hañ ad/ Huþr er sa Madur er þier sagde/ tak Sæng þyna og gack? En sa sem Heilbrygdur var vordenn/ visse eige huþr hañ var / þviad JEsus hafde viked i burt þra Fiolkenu sem þar var i þeim Stad. Epter þ hitte JEsus hañ i Musterenu/og sagde til hñs Sie/nu ertu Heill ordenn/ Syndga nu ei þrama ar meir/ so ad þig hende eige eitthvad verra. Sa Madur foor og undervyfsade Gydingum ad þad vare JEsus/ sem hñ hefde giørdt heilañ.

E iij vij Cap.

VII Capitule.

Vm þa merkelegu Predikun sem Christur þramsette at Pæskunum/ þegar Gyðingar þrættudu um̃ þad hañ lækn ade at þvottdeige

Iohannes 5.

Var þyrer opsockty Gydingar JEsum/ og leituduſt vid ad deyda hann/ af þvi ad hañ giørde þetta at Sabbaths Deige. JEsus svarade þeim/ Fader min̄ verkar alit hingad til/ Eg verka og. Enn þyrer þetta sockty Gydingar meyr til ad deyda hañ/ þviad hañ braut eige einasta Sabbathed/ Helldur sagde og so / ad Gud være sin̄ Fader/ giørande sig sialfann Gude jafnann.

JEsus svarade og sagde til þeirra/ Sañlega sañlega seige eg ydur/ Sonureñ þær eckert af sialfum sier giørdt/ nema þad hann sier Fodureñ giøra/þviad hvad hellſt hñ gierer/ þad giører hann eins lyka Sonureñ. Dvi Fadereñ elskar Soneñ/og syner honum allt þad hañ giører/og eñ mun hañ syna honum ønnur Verk meire/so þier munud undrast. Þviad so sem Fadereñ uppvekur Dauda/og lyfgar / so lyfgar og Sonureñ þa sem hañ vill

hañ vill. Þvi eige Dæmer Fadereñ nock-
urn/ helldur gaþ hñ Synenū allañ Doom/
Ad aller heidre Soneñ/ so sem þeir heidra
Fødureñ. Nuør hañ heidrar ei Soneñ / sa
heidrar ei Fødureñ/sem hñ sende. Sañlega
sañlega seige eg ydur/ Nuør myn Ord heyr-
ir og trøer þeim sem mig sende / sa hefur
eilyfst Lyf/og ei kiemur hañ i Doom/helld-
ur hefur hañ þreingst i giegnum þra Daud
anum til Lyfsins. Sañlega/sañlega seige
g ydur/ad su Stund kiemur/ og er nu alla
eidu/ þad Dauder munu heyra Rødd Guds
Sonar/og þeir sem hana heyra munu lifa.
Þviad lyka sem Fadereñ hefur Lyfed i sialf-
um sier/so gaf hañ Synenum ad hafa Lyf
sier sialfum. Nañ gaf honum og Vald
til ad halda Doom/af þvi ad hañ er Mañ
ins Sonur. Eige skulu þier undrast þetta/
þviad su Stund mun koma / a huørre þad
allir þeir sem i Grefunum eru/skulu heyra
hans Rødd. Og þeir munu þa framganga
em gott giørdu til Lyfsins Vppriſu / En
þeir sem illa giørdu/til Dooms Vppriſu.
Eige kañ eg af mier sialfum ad giøra nock-
ð/ eins og eg heyrde/ so Dæme eg/og min

Domur er riettur / þviad eg leita eige mÿns Vilia/helldur Fødursins Vilia/þess er mig sende. Eþ eg ber mier sialfum Vitne/þa er mitt Vitne ecke satt. Þar er añar sem aþ mier ber Vitne/og eg veit ad hañs Vitne er satt/ þad hañ ber aþ mier.

Þier sendud til Johañem/ og hañ bar aþ Sañleikanum Vitne. Eñ eg tek eige Vitne aþ Mønnum / helldur seige eg þetta appa þad þier hialpesst. Nañ var eitt logande og skÿnande Lioos/eñ þier villdud skamma Stund glediast aþ hañs Lioose. Eg hefe eñ meira Vitne eñ Johannis Vitne/ þviad þau Verk sem Fadereñ gaþ mier/ad eg þullkõne þau/ þau semu Verkeñ eg giøre bera mier Vitne/þ Fadereñ hafe mig sendt. Og Fadereñ sa sem mig sende/ hañ sialfur bar mier Vitne/eige hafe þier nockurn Tÿma heyrdt hañs Rødd/ nie sied hañs Mynd/ Og hañs Ord hafed þier ei i ydur bwande/ þviad þeim hÿñ sende/trwed þier eige. Rannsaked Ritningena/þviad þier meined ydur i þeñe ad hafa eilÿfst Lÿf/ og hun er su/ hÿør aþ mier ber Vitne. Og ei vilied þier koma til

ma til mÿn/ so ad þier hafed Lÿfed. Eg tek
engva Dyrd af Mønnum. Eñ eg þecke
ydur/ ad þier hafed eige Guds Elsku i ydur.
Eg kom i mÿns Fodurs Nafne/ og þier med
taked mig eige/ ef añar kiemur i sÿnu eigeñ
Nafne / þañ medtaked þier. Nuornenn
meiged þier trwa / þar sem þier taked jnn
byrdis Dyrd huor af odrū? Og þa Dy
rd sem af stalfum Gude er/ heñar leited þi
er eige. Eige skulud þier þad meina/ ad
eg mune klaga ydur fyrer Fodurnum / þar
er eirn sem ydur klagar/ Moyses m huorn þi
er voned. Ef þier trydud Moysi/ so tryd
ud þier og mier/ þviad af mier skrifade hañ
eñ ef þier trwed eige hañs skrife/ huornenn
meiged þier þa mÿnum Ordum trwa?

VIII Capitule.

Vm Cæresveinana/ tÿnande samaft Axen
x þvottdeige. 2. Vm þa visnu Hønd er Che
istur læknade/ hvar af kom Prættan uñ
Þvottdagen. 3. Vm Gefokn
Gydinga vid Christum.

Matth. 12. Marc. 2 & 3. Luc. 6.

Og þad

OG [h] Þ ſkiede [a] i Þñ Tÿma/ [c] æ einū epter Sabbaths deige [l] ad Jesus gieck yþer Kornſædis Aꝛ ur. [a] Enn hans Læreſveinar voru hungrader/ [b] ꝛ tooku til i Þvi þeir geingu [l] ad tyna Axen (f) ꝛ ad eta/ (c) nwande þau md Hendum sier. (a) Eñ sm Pharisei sæu þad/ sögdu þeir til hans/ Sia hvad þyner Læreſveinar gigꝛa æ Sabbaths Deige/ (l) þad eige soomer. JEsus svarade ꝛ sagde til þeirra/ Hafe þier eige lesed hvad Dauid giørde/ (b) þa hñ þurfte vid (l) ꝛ hann hungrade/ og þa er med hønum voru/ huørneñ hañ iñgieck i Guds Hws/ (b) i Tid Abiathars ypparsta Preſts / (c) tooK (l) og æt Skoodum ar Braudeñ/ (h) og gaf þeim sem med hønum voru/ (a) huør hønum leifdest ei ad eta/ nie helldur þeim/ (l) nema einum samañ Prestunum? (a) Eda hafed þier eige lesed i Løgmælenu / huørsu ad Prestarner æ Sabbaths Døgum i Musterenu Brioota Sabbaths Dageñ / og eru þo æn Sakar? Eñ eg seige ydur/ ad sa er hi er sem Musterinu er meyre. Eñ ef þier Vissi ud hvad þad være/ æ Myskun hefe eg Þocknañ og eige æ Offre/ hefdu þier ecke saklausa Fordæmdt. (h) Og hañ sagde þeim [b] Sabbats dagureñ er fyrer Mañsins Saker giørdur/ eñ eige Madureñ fyrer Sabbatsdagsins Saker / [l] So er Mañsins Sonr Herra/ eirneñ Sabbats dagsins.

[a] OG hañ gieck burt þadañ leingra fram/ og kom i

kom i þeirra Samkunduhws [b] aptr/ [c] a ød
rum Sabbathsdeige z kiende/ [a] og siaa/[1] þar
var eirn Madur sem hin hægre Hønd var a vis
nud/[c] Ẽn Skriptlærder og Phariseí hugdu ad
huørt hañ læknade hñ a Sabbathsdeige/ so ad
þeir þynde eina Søk/hvar þyrer þeir mættu hñ
akiæra/(a) og þeir spurdu hañ ad og søgdu/er
þ nockud riett ad lækna a Sabbathsdøgũ. (c)
Enn hañ þormerkte þeirra huxan/ (h) z sagde
til Mañsins / þesser Høndena hapde visnada /
Rys þu upp [e] z gack þram hingad / hañ reis
upp z gieck þram. [h] Ẽn JEsus sagde til þeir
ra/ [c] eg spyr yd: ad/ [h]Huørt hæper a Sab
bathsdøgũ ad giøra gott edur illt/ Lyþenu vid
ad hallda/edur tortyna? [b] eñ þeir þøgdu. [a]
Hañ sagde til þeirra/ Huør er sa ap ydur / sem
hepur eirn Saud/og ep hañ þellur a Sabbaths
døgũ i Gryþiu/sem ecke gryþe hañ og uppdræge?
Hvad myklu er Madureñ Saudnũ betre? Fyrer
þvi leiþest a Sabbathsdøgũ gott ad giøra. [b]
Hañ leit þa til þeirra med reidesvip / og
angradest vid þeirra þorhertu 'Hiørtu/ [1] z
sagde til Mañsins/Riettu wt þyna Hønd/ [c]
enn hann giørde þ/ [e] og riette hana wt/ [1] z
hñs Hønd vard heil/[h] lyka sñ hin gñ:. [e] Eñ
þeir urdu alsendis galder/z tøludu til huør vid
añañ/ hvad þeir villdu giøra til vid JEsum.
[e] Eñ Phariseí geingu wt/ [b] og hielldu straX
sñ Rad med Herodis Pienurum [e] i moote
hønum/ huørneñ hellst þeir þeinge tortynt høn
um. [a] Eñ er JEsus þornam þad/ veik hañ þ

enn

ann [b] til Skæparens med sijnum Lærisveinū. [a] Og margt Fiolk pylgde hønum epter [b] ap Galilea og Judea / z peir sem voru ap Jerusalem og Idumea / og peir hinumeigen Jordanar / og peir sem bliuggu kryngum Tyrum og Sidonem / mikill Mañpiølde sem heyrdu hvad hañ giørde / og komu til hañs / Og hañ sagde til sinna Lærisveina / ad peir skylldu læta hønum Skip til reidu / pyrer Folksins Saker / uppa p peir preingdu hønum eige / pviad hañ læknade margañ ap peim / eñ peir trædust ad hønum all er pr er plægader voru / ad peir mættu pat ad snerta hañ / (a) og hañ læknade pa alla / (b) og nær ohreiner Andar sau hañ / fiellu peir nidur pyrer hønum / kølludu upp og søgdu / pu ert GVds Sonur. (c) Enn hañ strapplade pa hardlega / og bañade peim / ad peir giørdu hañ opeñskarañ / [a] so pad uppfyllteſt sem sagdt er pyrer Esaiam Spamañ / er so seiger / Sia med pad er min Pioon huørn eg wtvalde / og minn Elskulegur / at hvørium Sæla mun hepur Pockman / yper hañ mun eg Anda min leggia / og sa skal heidnum Doomeñ kunngiøra. Eige mun hañ kyfa nie kalla / og eige mun nockur heyra hañs Rall at Strætum. Mareñ Reyr mun hañ ei i sundur mylia / og riukande Lør eige wtslockva / par til hañ wtpærer Doomeñ til Sigurs / z heidner munu at hañs Napn vona.

IX Capitule.

Vvalning þeirra Toolf Postula/ ꝛ su længa ꝛ lærdoomsrÿka Predikun/ sem Herr ann Christur þar epter framsett tc a Fiallenu.

Matth. 5. Marc. 3. Luc. 6.

EN (c) þad gierdest a þeim tÿ/ ma þa JEsus sa Fiolked/ [c] gieck hann uppa eitt Fiall [c] ad bidiast þyr er/ og hann var uti þa Noott a Bæn um til Guds/ og þa Dagur var/ [b] kallade hann [b] til sÿn [c] sÿna Læresveina [b] þa er hann vilde/ og þeir komu til hans / og hann kiøre toolf af þeim/ huøria ad hann nefnde Post ula/ [b] ꝛ skyckade ad þeir toolf være hia hønu um/ og ad hann sende þa wt ad Predika / og ad þeir hefdu Vallld til Sootter ad lækna/ og Dj øfla wt ad reka/ [c] Simon huørn hann kallade petrum/ ꝛ Andream Broodur hans/ [b] Jaco ob Son Zebedei/ ꝛ Johannem Broodur Jacobs þeim gaf hann Nafned Boanerges/ hvad wtlÿd est Reidarþrumu Børn/ [c] Philippum og Bar tholomeum/ Matthæum og Thomam/ Jacobum Son Alphei/ ꝛ Simon [b] af Cana [c] sem ka lladest Zelotes/ [b] Judam Thaddeum Jacobs Son/ [c] ꝛ Judam Iscariot / þann Svikara [b] er sveik hann. [c] Og hann foor ofan med þe im/ og gieck a eirn sletta Fløt i Mørkene/ og

Flocku

Flockur hans Lærisveina/ og mykell fiølde fo
lks af øllu Juda Lande og Jerusalem/ og ur
Tyro og Sidon/ liggiande vid Hafed/ hugdu
komner vortu hønum ad heyra/ og ad þeir lækn
uduſt af ſynum Sioukū/ z þeir ſm̄ hrackter vo
ru af ohreinū Andū/ z þr urdu Heilbrygder.
Og allt Folkid girndiſt ad ſnerta hann/ þvi
ad Kraptur gieck ur þra hønum/ og hann lækn
ade þa alla.
[a] Eñ er hñ ſa Folkid/ gieck hñ uppa Fiallid/ z
ſette ſig nidr/ z hans Lærisueinar gengu til hñs.

(c) OG hañ booſ upp ſín Augu yfer Læri
ſveina ſína (a) Lauk upp ſín Munn/
kiende peim/ og ſagde. (f) Sæler eru þeir
ſm̄ eru [a]andlega [f] Volader/ þviad þeirra
er Nimnariike. Sæler eru þeir ſem [c] nu
grata og

ꝛꝛꝛ

sem nu erud Sadder/ þviad ydur mun hungra. Ve ydur sem Nlæed hier/ þviad þier munud æpa og yla. Ve ydur nær ed huer Madur loßar ydur/ þviad so giordu þeirra Fedur vid hina þolsku Spæmeñ.

[a] Þier erud Salt Jardar/ nu eß Salte ed deyßest/ i huoriu verdur þa Salltad? þa duger þ til einskis meir/ nema ad þad verdur vtsnarad/ og verdur þootfroded aß Mönnum. Þier erud hoos Veralldar/ su Borg sem a Fiallenu liggur/ßar ei þoolgest. Og eige tendra Meñ Lioosed/ og setia þad under Mæleask/ helldur yßer Lioosahalldeñ/ so ad þad Lysse ollum þeim sem i Nædenu eru. Læted so ydart Lioos lysa þyrer Mönnum/ so ad þeir siæe ydar Goodverk/ og dyrke Fodur ydar a Nimnum.

X Capitule.

Sama Predikun Christi a Fiallenu/ sem halldande vtlegging Løgmalsins/ edur tyu Bodordaña.

Matth. 5. Luc. 6.

Þier skul

Gier skulud [a] ei meina ad eg sie komen Logmæled edur Spæmen-ena upp ad leysa/ Eg em ei kom enn ad leysa/helldur upp ad fylla Hvad eg seige ydur fyrer satt / þangad til Himen og Jord þorgeingur / mun eige hin minste Bokstaþur edur Titill af Logmæle-enu þorganga/þar til ad allt þad skiedur.

Huor sem nu upplepser eitt af þessu minstu Bodordum/og kiener þad Monnum so/sa mun kallast minstur i Himnariike/ enn huor þad giorer og kiener/han mun mykell kallast i Himnariike.

Hvad eg seige ydur/ nema so sie ad ydart Riettlæte sie betra enn hinna Skriptlærdu/ og Phariseara/ þa munud þier eigi koma i Himnariike. Þier haþed heyrt ad sagt er til hina Gomlu / þu skallt eige Man vega/ en huor ed Man vegur / han verdur Dooms sekur. Enn eg seige ydur/ huor han er reidur Broodur sinum/ hann verdur Dooms sekur. En huor sem til Broodur sins seiger/ Racha/ han verdur Raads sekur. Enn huor ed seiger/ þu Aþglape/han verdur sekur Helvitis Ellds. Fyrir þvi nær

þu oppnar þyna Gnapu a Alltared/og þier kiemur þar til Nugar þad Broodur þin haf þe nockud a moote þier. Þa leattu þar þy na Gnapu þyrer Alltarenu/ og gack adur ad

sætta þig vid Broodur binn/ og kom þa ad oppna þyna Gnapu. Verdu snarlega sampy ckur þynum Mootstodumanne/a medan þu ert enn a Veige med honum / so ad ei selie þig þin Mootstodumadur Doomaranum/og Doomaren selie þig Þienaranum/og verder þu i Dyblissu kastadur. Ad sonu seige eg þier/ ad þu munt ei þadan wtpara/þar til þu borgar hin sydasta Pening.

Þier haf-

Þier haþed heyrdt ad sagdt er til hiña Gø
mlu/þu skallt ei Noordom drygia. Eñ eg
seige ydur / ad huør hañ lytur Konu til ad
gyrnast heñar/sa hefur þegar drygdt Noor mz
henne i sinu Niarta. Eñ eþ þitt Hægra
Auga hneyxlar þig/þa kipp þvi vt/og kasta
þvi þra þier/þviad betra er þier ad eirn þin
na Lima þaresst og ecke kastest allur þiñ Lik
kame i Helvyte. Og eþ þyn hægre Hond
hneyxlar þig/ þa sniyd hana aþ og kasta þra
þier/ þviad betra er þier ad eirn þiña Lima
faresst/eñ ad allur Likame þiñ kastest i Hel
vyte. So er og sagt/ ad hvør ed skilur sig
vid sina Eigeñkonu/sa skule gieþa heñe skil
nadar Skra. Eñ eg seige ydur/Nuør hañ
skilur sig vid sina Eigeñkonu (ad undañ
tekeñe Noorunarsøk) sa giører þad/ad hun ve
rdur Noordoms Kona/og huør ed fastnar þa
sem þra Mañe er skileñ/sa dryger Noor.

Þier haþed eñ þramar heyrt/ ad þad er sa
gt til hiña Gamlu/ad eige skuler þu rængt
Sveria/og þu skallt Gude þitt Sære lvka.
Enn eg seige ydur/ad þier skulud alldungis
ecke sveria/huorke vid Himeneñ/þviad hañ
er Guds Sæte. Eige helldur vid Jordena/

þviad hun er Skor hañs Foota / eige vid Jerusalem/þviad hun er Borg hins mikla Konungs. Þu skallt og eige sveria vid Neþ ud þitt/ þviad þu kant ei ad giora eitt Har hvitt edur svart. Eñ ydar Ræda sie Ja/ Ja/ Nei/Nei/Eñ hvad þraм yþer þad er/ þad er aþ hinu Vonda.

Þier haþed heyrdt ad þad er sagt / Auga þyrer Auga/Toñ þyrer Toñ/ Enn eg seige ydur/ad þier skulud ei briootaſt i gegn Illu. Hellour eþ nockur slær þig м hъ́na hægre Kiñ þa biood honum hina adra. [c] og huor hann tekur aþ þier þiñ Mottul/ þa ver honum ei ge þiñ Kyrtel. [a] Og vilie nockur vid þig Log preita/og þiñ Kyrtel aþ þier haþa / þa lat honum og þiñ Mottul lausañ. Og eþ nockur neyder þig uм Mъ́lu eina / þa gack med honum tuær. [f] Gieþ þeim er þig bid ur/ [a] og vert ei aþundeñ þeim er aþ þier vill Lan taka/ [c] Og huor hañ tekur burt hvad þitt er/þad heimt ei aptur/ og so sem þier vilied ad Meñ giore vid ydur / giered so lъ́ka vid þa.

[a] Þier haþed heyrdt ad sagt er/elska skallttu Naunga þiñ/og Ovin þiñ ad Natre haþa.

[þ] Eñ eg

[f] Enn eg seige ydur/ [c] sem a heyred [f]el
ske þier Ovine ydar/ Blessed þa er ydur bø
lva/ giored þeim gott er ydur hata/ Og bid
ied þyrer þeim er ydur lasta/ [a] og Ofsokn
veita, so ad þier sieud Børn Fodurs ydar sem
a himnum er. Þviad hann lætur sina Sool
uppganga yþer Vonda og yfer Gooda / og
lætur rigna yfer Riettlæta/ og yfer Ræng-
læta/ [f] þvi ef þier elsked þa sem ydr elska
(c) Huoria hafed þier þar þyrer Þock? (a)
Edur huort Verokaup hafe þier þyrer þad?
Giora eige þad sama Tollheimtu Menn?
[c] Þviad Synduger elska? so þa sm þa el
ska. [a] Og þo þier lætedkiært ad eins vid
Brædur ydar/ Hvad giøre þier ad sierlegra?
Giora og eige Tollheimtu Men hid sama?
[c] Og þo þier giored þeim gott er ydur gis
ra vel til/ Hvada Þock hafed þier þar fyr?
Þviad þetta sama giora eirueigen hiner Sy-
ndugu/ og þo þier Læned þeim af huorium
þier vænted launa / Huer verdur þa ydar
Þock? Þviad þeir Syndugu læna? so Sy
ndugum/ so þeir take lykt vid lyku. En þo
sem ædur elske þier ydar Ovine/ giored gott
og læned/ einskis þar þyrer væntande/ þa

mun ydar Verdkaup myked verda / og þier munud verda Børn hins hædsta/ þviad hann er Goodþæs vidur obacklæta eg vonda.

Par þyrer vered Myskunsamer/ lijka sẽ ydar Fader er Myskunsamur/ (a) vered algiorder / so sem ydar Fader æ Nimnum er algiordur.

XI Capitule.

Sama Predikun Christi æ Fiallenu/ hlj odande/ 1. uñ Aulmusugiørder/ 2. uñ Bæna ækalled/ 3. uñ Føstu/ 4. æ mote Agyrne ꝛ Bwksorg.

Matth. 6.

GJæted ad ydar Almusum/ ad eigi gieþed þier þær þyrer Mønunum/ so ad þier sieed aþ þeim / annars haþe þier eckert Verdkaup hia ydrum Fodur sem æ Nimnum er. Nær þu giefur Almusu/ þa skalltu eige lædur þeita læta þyrer þier/ so sem Hræsnarar giora i Skoolum og æ Strætum/ so ad þeir heidrest aþ Mønum/ Sannlega seige eg ydur/ ad þeir haþa sijn Laun wtteked. Eñ nær þu gieþur Almusu/ þa læt þijna Vinstre Hond eige

nd eige vita hvad hin Nægre giorer. So ad
þin Almusa sie i Leyne/ᵉ Fader þin sa i Le
ynū sier/ mū giallda þier openberlega aptr.
Og nær þu bidur/skalltu ei vera so sem
Ræsnarar/huørium giarnt er ad standa og
bidiast þyrer i Skoolum/ og a Gatnahorn-
um/so ad þeir sieest aþ Mønum/ Sañlega
seige eg ydur/ad þeir haþa sin Laun wtteked.
Enn nær þu bidst þyrer/ þa gack jñ i þitt
Svefnhws/og lyk Dyrunum aptur / og bid
þu Fodur þin i Leynum/ᵉ Fader þin sa i
Leynum sier/mun þier þad openberlega apt
ur giallda. Og nær þier bidied/skulud þier
eige margmæluger vera/ so sem Heidingiar
giøra/þviad þeir meina ad aþ sine Margmæl
ge munu þeir heyrder verda. Fyrer þvi skul
ud þier eige þeim lykiast/ þviad Fader yd-
ar veit hvørs þier haþed þørf / adur enn
þier bidied hñ. Aþ þvi skulud þier so bidia.

FAder vor þu sm ert a Himnum. Helg
est pitt Naþn. Tilkome þitt Ryke.
Verde þin Vilie so a Jørdu s a Himne.
Gieþ þu oss i Dag vort daglegt Bra-
ud. Og þyrergief oss vorar Skullder/so

sem vier fyrergiefum vorum Skulldunaut
tum. Og innleid oss ecke i Freystne. Ne-
ldur frelsa þu oss fra illu. Þviad þitt er
Riked/ og Mattur og Dyrd um̃ Allder
Allda/ Amen. Þviad eþ þier þyrer
lœted Monnunum sin̄ Brest/ þa mun ydar
Himneskur Fader og so þyrergieþa ydur.
Enn ef þier þyrer lœted eige Mon̄unum sin̄
Brest/þa mū ydar Fader og eige fyrergiefa
ydur ydar Brot.

Nær þier þasted / þa skulud þier ei vera
kœmleiter so sem Hræsnarar/ þviad þeir aþ
minda s'yna Asionum/ so ad þeir s'yneſt þyr-
er Mon̄unum ad þeir þaste. Sannlega se
ige eg ydur/ad þeir hafa wtteked s'yn Laun.
Enn nær þu þastar/þa smyr þu Hoþud þitt
og þvo þitt Andlit/ so ad eige skyne fyrer
Monnunum þad þu faster / Nelldur þyrer
Fodur þynum sem er i Leyne/ ℞ Fader þin̄
sa er i Leyne sier/ hann mun þier þad open-
berlega aptur gialda.

Eige skulud þier ydur Fiarsiodum saþna
a Jordu/ hvar Molur og Rid etur þa/ og
hvar þiofar meiga epter grafa og stela. Ne

lldur safn-

ullldur ſaþned ydur Fiarſioodum ea Himne/
moovar ed hverke mea Molur nie Rid granda/
eg gog hvar Pioopar þea ei ſtoled/nie eptergraþ-
d. Þviad huar ed ydar Sioodur er/ þar er
ydart Hiarta.

Augad er Lioos Lykamans/ Eþ Auga þitt
r einþalldt/þa er allur Lykame þin ſkiær.

Enn eþ Auga þitt er Skalkur/ þa er allur
Lykame þin Myrkur / þvi ef þad Lioos
em ad er i þier/er Myrkur/hve mikel munu
þa Myrkren ſialfz.

Eingen kan tveimur Herrum ad þioona/
Annadhvort þa aþræker han þan eina/ og
lſkar hinn anan/ellegar han þydeſt þan ei
a/og þyrerlytur hin anann/ þier gieted ei
Gude þioonad og Mamon. Fyrer þvi ſei
ge eg ydur/ vered ei hugſiuker þyrer ydru Ly
ie/ hvad þier ſkulud eta og drecka/ og ei fyr
r ydrum Lykama/ hveriu þier ſkulud klæd-
ſt. Er ei Lyfed meir enn Fædann? Og Ly
amenn meyr enn Klæden? Sieed Fugla-
a under Himnenum/þeir ed hverke ſa nie
ppſkiera/ og eige ſaþna þeir i Kornhlodu/
g ydar Himneſkur Fader hann þæder þa þo
Erud þier ei miklu þramar enn þeir.

Eda hver

Eda hvor ydar gietur auked med sine Ahygg
ju Alen eina ad leingd sine? Og hvar fyrer
erud þier hugsiuker þyrer Klædnadenū? Hy
gged ad Akursins Liliugresum/hvernig þau

vaxa/ þau viña hverke nie spiña. Eg sei
ge ydur/ þad Salomon i allre sine Dýrd/
var ei so skryddur sem eitt af þeim. Nu ef
Gud skrýder so Grased a Akre/þad i Dag
stendur / og a morgun verdur i Ofn kast
ad/skylde hann ei myklu fremar þad vid yd-
ur giora? O þier lýteltrwader. Fyrer því
skulud þier ecke hugsiuker vera og seigia.
Hvad munum vier eta/ eda hvad munum vi

er drecka

er drecka/ eda Nuoriu munum vier klædast?
Epter þessu ollu sæker Heiden Piood/ þvi
ad ydar Nimneskur Fader veit þier þurfed
allalls þessa vid. Leited fyrst Guds Rykis/ ⁊
hans Rettlætis/ og mun ydur allt þetta til
leggiast. Og fyrer þvi skulud þier ei Hñ
hugsa anars Morguns/ oþ þvi ad Morgun-
dagur mun Kuꝺa fyrer sialfum sier bera/
huorium Deige næger sijn Pianing.

XII Capitule.

Predikun Christi a Fiallenu/ a moote Sleypedoomū/ Fals-Spæmønnum og Græsnurum.

Matth. 7. Luc. 6.

Eige [f] skulud þier dæma so ad þi
er verded ei dæmder/ [a] þviad mz
huorium Dome þier dæmed/ mun
ud þier dæmder verda/ [c] Fordæm
d eige/ so ad þier þordæmest eige/ fyrergiez-
d/ þa mun ydur og þyrergiezast/ giezed og
skal ydur giezast/ þulla og sampryckta/ skie
fna og yþerþliootanlega Mæling munu
Menn giesa i ydart Skaut/ [f] þviad riett

med þe-

med þeirre ſomu Mælingu huørre þier mæl
ed vt/ mun þour aptur mælaſt.

Og hañ ſagde þeim eina Epterlÿking/
þær Blindur vÿſad Veg einum Blindum.
Falla þeir ei bæder i Groþena. Eige er Lære

ſveirneñ yfer ſÿnum Meyſtara/þvi nær Læ
reſveirneñ er ſo ſem hañs Meyſtare/þa er hñ
algiordur. [f] Enn hvad ſier þu Vgn i
þÿns Broodurs Auga/ enn ad þeim Bialk
ka/ẽ er i ſialfs þÿns Auga/gæer þu ecke
Eda huerneñ mættu ſeigia Broodur þÿnum
Brooder/leiþ ad eg drage Vgnena vr Auga
þÿnu/ er þu ſier ei ſialfur Bialkañ i þÿnu

Augs

Augar þu Nræſnare/drag þu þyrſt vt Bi
alkañ vr þýnu Auga/ſ ſiá þa til/ ad þu
þær vtdreiged Ognena vr þýns Brodurs
Auga.

[illegible] Eige ſkulud þier giefa Hundum Helge
doomeñ/ ſ varped ei helldur Perlum ydar
þyrer Svýn/ ſo ad eige trode þau þær med
Footum ſier/ og ad ſnúeſt þau vid/ og ydur
ii ſundur ſlýte. Bidied og mun ydur
gefaſt/ leited og munud þier finna/ knýed a
og mun þyrer ydur upploked. Þviad huer
ed bidur/ hañ odlaſt/huer ed leitar/hañ fin
ur/ og þyrer þeim er aknýr mun upploked.
Huer er ſa Madur a medal ydar/ef Sonur
ñ bidur hañ um Braud/ad hañ bioode hønu
Stein. Ellegar ef hañ bidur um Fiſk/ ad
hañ bioode hønum þa Noggorm. Nu ef þi
er ſem þo erud vonder/ kunned ad giefa good
ar Giafer Børnum ydar/ hvad miklu meir
mun ydar Fader ſa a Himnum er / giefa
þeim gott er hañ bidia.

Allt hvad þier vilied Menner giore yd
ur/þad ſkulud þier og þeim giera / þad er
Logmæled og Spæmenner.

Ganged in um hid þrangva Port/ þvi
ad þad

ad þad Port er vÿdt ꝛ sa Vegur er breidur sem leider nidur til Fortøpunar/og þeir eru marger/ sem a hønum reika. Og þad Port er þraungt/og sa Vegur er mioor/sem til Lÿfsins leider/ ꝛ þeir eru fæer er hañ rata.

Vakted ydur þyrer Fals-Spamønum/ sem til ydar koma i Klædum Saudaña/ eñ

iñann til eru þeir glepsande Vlfar. Af A vøxtum þeirra meiga þier þa kienna/ verda nockud Vÿnbereñ samañleseñ af Þirnum. Ellegar Fÿkiur af Þyslum. So mun og huart gott Trie gigra godañ Avøxt/ eñ hus rt vondt Trie vondann Avøxt

[c] Þul

[c] Þui eckert gott Trie ber þweñ Avext/ og eckert þved Trie ber godañ Avext, huort Trie þeckest aþ sijnum Avexte / þui ej lesa Menn samañ Fykiur aþ þyrnum / og ej hellður Bijnber af þystlum. [a] Gott Trie zietur ej fært vondañ Avext / og ej hellður zietur vondt Trie þært goodañ Avext. Nu hvert þad Trie sem ecke færer goodañ Avext sijnum upphoggved verda og i Elld kastast. Fy mer þui meige þier aþ þeirra Avextū þeckia oa. [c] Goodur Madur aþ goodum Siood sijns Hiarta þramber gott/ og illur Madur aþ vondum Siood sijns Hiarta þramber illt. Viad þad sem Hiartad er þullt aþ/ þad floo vot aþ Munnenum.

Til hvors kalle þier mig Herra/ Herra/ og giored eige þad eg seige. [a] Þeir munu alla i aller sem til mijn seigia Herra/Herra/ sjñ ganga i Guds Rijke/ helldur þeir sem giora Fedra mijns Fodurs i Himnenum. Marg munu til mijn seigia a þeim Deige. Her Herra/ Herra/ Hoþū vier ei spad i þijnu Na ne/ hoþum vier eige i þijnu Naþne Dioþ vetreked/ hofum vier ecke i þijnu Naþne org Kraptaverk giordt? Og eg mun þa

Jcata þyrer þeim/ ad allorei þeckta eg ydur/
þared þra mier aller Illgiorda Menn.
[a] Fyrer þvi [c] huer hañ kiemur til mín/
[f] og heyrer þesse mín Ord og giorer þau/
[c] þañ mun eg syna ydr/ huorium hañ er lík
ur/ [a] honum líke eg vid eirn vitrañ Mañ
[f] sem uppbigde Hws sitt/ [c] og grof diupt
& sette þess Grundvoll á Hellubiarge/ [a] &
er Steipedogg giorde & Vatnsþlooded kom
og Vindar bliesu/ og dundu á Hwsenu/ [c]
mátte þad ei hræra vr Stad/ [a] og Hwsed
þiell ei ad helldur/ [f] þviad þad var grunds
vallad yþer Helluna. [a] Eñ huer hañ heyrer
þesse mín Ord [f] og giorer þau eige / hañ
er líkur þeim [a] þeim vísum Mañe/ [f] sem
bygde Hws sitt [a] á Sande/ [c] á Jordu an
Grundvallar. [a] Þa nu Steipedogg giord
og Vatnsþlooded kom/ & Vindar bliesu &
dundu á þvi Hwse/ [f] þa þiell þad [c]
þnsnart. [f] Og Hrapan þess Hwss vard mj
el. [a] Og þad skiede þa JEsus hafde lyk
ckt þessa syna Rædu/ ad Foolked þurdad
hans Kienîng/ þviad hañ predikade volld
uglega/ og eige líka sem hiner Skriptlærdu

Fiss Capi

XIII Capitule.

Vm Lækning eins Spitelsks Manns/ er
kiede epter endada pessa Predikun / Item
um Lækning Ploons Hundradshøfding
ans i Capernaum/ og Vpprakn
ing Sonar Ekiunnar ap
Naim.

Matth: 8. Luc. 7.

EN [c]pa hann hapde lyckkad sijna Rædu fyrer Folkenu/ [2] gieck hann opan ap Fiallenu/og margt Folk fylgde hønum epter. Og sia ad Lyk-

kar Madur kom/ tilbad hann og sagde/ Herra/ pu vilt pa kannske vel ad greinsa mig. Og

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

JESus wtriette sijna Hønd/snart hañ og sagde Eg vil/vertu Hreinn/ og jafnsnart vard hañ af sinne Lykþræ hreinn. Og Jesus sagde til hañs/ Stæ til/seig þad ei neinum/ helldur far þu og syn þig Kiesemañenum/ t offra þa Gaf þu/er Moyses baud/til Vitnisburd^r yfer þẽ.

[c] DOg JESus gieck til Capernaum/enn Þion eins Hundradshøfdingia læ Daudsiukur/ hugt ed hønum var miøg giedfelldur/ og er hñ heyrde af JESu/sende hñ þa ellstu af Gydingum til hañs/og bad hañ ad koma/ og giøra sin Þioon heilbrygdañ. Eñ er þeir komu til Jesu budu þeir hañ kostgiæfelega/og søgdu/ Verdur er hañ þess/ad þu veiter hønum þad/ þviad hñ elskar vora Þiood/og hefur uppbygdt fyrer oss vort Samkunduhws / Þa gieck Jesus med hñ þadañ/ Og þa er hañ var nu ei langt fra Hwsenu/ sende Høfudsmadurenn Vine til hañs/ og liet seigia hønum/ O Herra þiæ þig ei / þviad eg em ei verdur ad þu gangir under mitt Þak. Þar fyrer hef eg og eige reiknad sialfann mig Verdugan til þyn ad koma. Helldur mæltu eitt Ord/ og verdur min Þioon heill.

[a] Enn þa JESus gieck jñ i Capernaum/ kom Høfudsmadurenn til hañs/ bidiande hañ og sagde/ Þioon min liggur heima/og er Iktsiukur og kvelst þunglega. Jesus sagde til hañs/ eg vil koma og lækna hañ/ Høfudsmadurenn svarade og sagde/ Herra/ eg em ei Verdugur ad þu gangir under mitt Þak / Helldur seig þu eitt Ord / og mun minn Þioon heilbrygdur verda

þvi

[f] þvi eg em Madur yfer valldenu undergiefs
enn/hafande under mier Strydsmenn/og nær eg
seige þessum þar / þa fer hann / og ødrum kom/
þa kiemur hann / og Þioon minum giør þetta /
og þa giører hann þad. Þa JEsus heyrde þet
ta/ undradest hann [e] yfer hønum/ snerest vid
[f] og sagde til Foolksins er hønum epterfylgde
[a] Sannlega [f] seige eg ydur / sialfa Trw hefe
eg ei funded i Jsrael. [a] En eg seige ydr/ad
marger munu koma af Austre og Vestre/ og sit
a til Bords med Abraham Jsaach og Jacob
Himnarike. Enn Rikesins Børn munu ver
da wtreken i hin ytre Myrkur / þar vera mun
Dop og Tannagnystran. Og JEsus sagde til
Høfudsmannsins/ gack hiedan / verde þier epter
þvi sem þu Truer. Og hans Þioon vard heill
a þeirre sømu Stundu.

[e] Enn er þeir sem voru wtsender/ komu apt
ir til Hussens/fundu þeir þann Þioon er slukur
hafde verid/ Heilbrygdann.

[f] OG þad skiede epter þad/ad hann gieck i eit
na Borg sem hiet Naim/ok marger hans
Lærisveinar fylgdu hønum og fiølde Foolks.
Enn er hann nalægdest Borgarhlidid/Sia/ þa
var þrannlidenn Madur boren wt/ einka Sonur
modur sinnar Moodur/ og hun var Ekkia. Og mikell
Borgarmwgur gieck wt med henne. Og er DR
OTTenn leit hana / hrærdest hann Miskunar
innar yfer/ og sagde til hennar/ Greptu ei. Og

Gij hann

hann gieck þar ad/ og Ahrærde Børurnar/enn
þeir ed bæru ſtoodu vid / og hann ſagde /
Vngmenne/eg ſeige þier/rys upp. Og ſa reiſ
ſte ſig upp er þrælliden var/ og took ad mæla/

og hann gaf hann hanſ Moodur. Enn yfer alla
þa kom Otte/ lofudu Gud og ſøgdu/ Spæmad
ur mykell er a medal vor uppriſenn / og Gud
hefur vitiad ſyne Lyds. Og þeſſe Saga
barſt vt af hønum um allt Juda
land/ og um øll kryng
umliggiande.
Lønd.

XIV Capi

XIV Capitule.

Vm Sendepør Johañis wr Myrkvaſtof unne til Christum/ og Svar Christi þar uppa. Item løplegur Vitnisburdur Christi umm Johañem.

Matth. 11. Luc. 7.

ALt þetta [c] kunngiørdu Johañi hanns Lærefveinar. [a] Enn þa Johañes heyrde i Bøndunum Verk enn Christi/ [c] kallade hañ tvo af

ſinū lærefveinū til ſyn/ [f] z ſende þa wt til Jeſū/ z liet ſeigia hønū. Ertu ſa er koma ſkal da eigum vier ad vænta nockurs anars? [c] Æ

er þeir Menn komu til hans/spgdu þeir/Johan es Skyrare sende ockur til þyn/og liet segia þ er/ertu sa sem koma mun/ edur eigum vær ann ars ad bida? En a þeirre sømu Stundu lækn nade hann marga af Soottum synum og Mein um/og af illum Aundum/ og mørgum Blindi gaf hann Syn. [f] Og JEsus svarade og sagde til þeirra/ Farid þid og kunngiørid Johanne hv ad þier hafed sied og heyrdt/ þad Blinder sia/ Hallter ganga/ Lyk þrær hreinsast / Daufer þa heyrn/ Dauder Upprysa/ Fatækum bodast Evangelin/ z sæll er sa sem ei hneyxlast a mier.

[f] Enn er Sendebodar Johannis voru burt gengnir/ hoof JEsus ad segia Folk enu af Johanne/ hvad fooru þier ut i Eydemi rk ad sia? Eda villdud þier sia Reyr af Vin de skiekenn? Eda hvad erud þier utgengnir ad sia ? Villdud þier sia mann i miukum klædum? Sia ed / [a] þeir ed miukan Klædnad ha fa [e] og i dyrmætum Klædum og Vellystingum lifa/ [f] eru i Konganna hwsum. Eda hvad erud þier utfarner ad sia? Villdud þier sia eirn Spamann? Enn eg segge ydur þann er mey re er enn Spamann/ þviad hann er sa / af hverj um skrifad er/ Sia/eg sende mitt Engel fyr er þynu Anglite/sa ed tilreida skal þin Veg fy rer þier. [a] Sannlega segge eg ydur/ at medal allra þeirra sem af Konu eru fædder/ [e] er ei nginn Spamadr [a] uppkomenn/ sa meire sie enn Johannes Skyrare/ [f] enn sa minne er i Himna ryke er hænum meyre. [a] Enn i fra Døgum Johannis/og allt til þessu nu er komed/ þoler Him

narÿke Øpurcſte / ꝛ þeir ſem Øpurcþled giǿra/ hrema þad til ſyn/ Þriad aller Spæmeñ ꝛ Løg mæled Spædu til Johañem/ og eþ þier vilied þad medtaka/ þa er hañ Elias/ ſa er koma ſkal/ Huǿr Eyru heþur ad heyra/ hñ heyre. [c] Og allt þad Foolk er tilheyrde/ og lÿka Tollheimtu menn riettlætte Gud/ ꝛ lietu ſkÿra ſig med Skÿ rn Johañis / Enn Phariſei og Løgſpekingar þorſmædu Guds Rad i moote ſialfum ſier/ ſm lietu eige ſkÿraſt aþ hǿnum.

[c] Enn Drotten ſagde / [f] vid hvad ſkal eg jafna Mǿnnum þeſſarar Kinſloodar? [c] Huǿ riu eru þeir lÿker? [f] Børnum þeim eru þeir lÿker ſem ſitia a Torge/ ꝛ hroopa [a] til ſinna Stallbrædra [c] huǿr til añara [f] ſeigiande/ Vær hǿfum þyrer ydur i Pÿpur blæſed/ og þi er villdud eige danſa/ vær þuldum ydur vorar Rauner/ og þier villdud eige græta/ þviad Jo hañes Skÿrare kom / at eige Braud nie drack Vÿn/ þo ſeige þier/ hann heþur Diǿful/ Mann ſins Son er komeñ/ etur og dreckur/ og þier ſeig ed/ Sia ed ſa Madur er eirn Etare og Vÿndr yckiu Madur/ Vinur Tollheimtumaña og Ber ſyndugra / og Spekeñ hlÿtur ſo ad riettlætaſt/ aþ [c] øllum [f] ſynum Børnum.

[a] Þa took hañ til ad æfÿta þær Borger / i hǿſtrium giǿrd voru þleſt hañs Krapta verk / þad þær hǿfdu ei betrad ſig. Vei þier Chorazin. Vei þier Bethſaida / þviad eþ i Tyro og Sidon hefde giǿrſt ſoddan Kraptave rk/ ſem hia ydur hafa giǿrdſt/ hefdud þier þyrer

lǫngu i Sek og Auſku/ Ydran giǽrt. En þo ſeige eg ydur/ad Tyro og Sidon mun bærelegra vera a Deige Doomſins/ heldur enn ydur. Og þu Capernaum ſem allt til Himens ert upp hafen/ munt nidur þryckiaſt allt til Helvitis. Þviad ef i Sodoma hefdu þau Krapta verk gi ǫrſt/ ſem hia þier hafa giǽrd verid/ þa ſtædi hun enn i Dag. En þo ſeige eg ydur þad/ ad bærelegra mun vera Lande Sodoma a Doo madeige enn þier.

XV Capitule.

Þackargiord Chriſti þyrer Auglǫſing Evangelij/ hans huggunarſama Tilbod/ z Aplausn þeirrar Verſyndugu Konunnar i Hwſe Simonis Phariſeara.

Matth: 11. Luc: 7.

A Sama [a] Tijma andſvarade JEſus og ſagde. Eg þacka þig Fader og Herra Himens og Jardar/ ad þu dulder þetta þyrer Spekingum og Forvitringum/ og openber ader þad Ungbornum. Ad ſonu Fader/ þvi ad ſo var þad þægt þyrer þier. Aller Hlutir eru mier i Valld giefner/ af minū Fodur/ og eingen kienner Sonen nema Faderenn/ og eing-

og eingen kienner Fodurenn nema Sonurenn/ og huorium ad Sonurenn vill pad openbera.

Komed til mijn aller pier sem ervided/ og punga erud hladner/eg vil Endurnæra ydur. Taked a ydur mitt Ok/ og læred ad mier/ pvi eg em hoogvær / og ad Hiarta lijtelatur/ og munud pier Hvijld finna Saalum ydrum. Pviad mitt Ok er sætt/og mijn Byrde er liett

[:] EInn einn ad Phariseis bad hann ad æta med hønum/ og hann gieck in i Phariseorans Hws/og settest til Bords. Og sia/ ad Kona var su i Borgenne/ ad Bersyndug var/og er hun visse ad JEsus sat til Bords i Phariseorans Hwse/ hafde hun pangad Alabastur mz Salve. Og for a Bake til Fiota hanns/ og greet/ og tock ad væta hanns Fætur med Tærum/ og ad purka pa med sinu Høfudhare/ og kysste a hanns Fætur/og smurde pær med Salve. En pa sa Phariseus sa pad/ sem hønum baud in/ mællte hann med sier og sagde/ ef ad pesse være Spæmadur/ pa visse hann huer og hvilijk være su Kona er a hønum tekur/ pviad hun er ein Bersyndug Kona. JEsus svarade og sagde til hanns/Simon/ eg hefe nockud ad seigia pier/ enn hann sagde/ seig pu Meystare. Tveir Skuldamenn voru nockurs Okurmanns / einn var hønum skylldugur fimhundrud peninga / enn annar fimtyger. Og er peir høfdu ei ad giallda/gaf

allda/gaf hañ þeim þad upp bædum / ſeig nu huſt þeirra mun elſka hañ meir? Simon ſvar ade og ſagde/ eg meina ad ſa ſem hañ gaf mey ra upp/En hañ ſagde til hañs/þad wtſkurdad er þu rietr. Og hañ ſnere ſier til Kviñuñar og ſagde til Simonar / ſier þu þeſſa Konu? Eg gieck iñ i þitt Hus / og þu gafſt mier eige Vatn handa mynum Footum/ enn þeſſe vætte mynar Fætur med Tærum / og þurkade med ſynu Høfudhære. Koſſ gafſtu mier øngvann/ enn þeſſe/ ſydañ hun gieck hier jnn / hefur hun eige liſt ad kyſſa mynar Fætur. Mitt Høfud ſmurder þu eige Vidſmiſre / enn þeſſe ſmurde mynar Fætur med Salve. Fyrer þad ſeige eg þier/ ad heſe þyrergieſaſt margar Synder/ þvi ad hun elſkade myked/ enn þeim ſem minna þyr ergieſſt / hañ elſkar midur. Og hañ ſagde til hennar/ þier eru þynar Synder þyrergieſnar. Þa tooku þeir til/ſem vid Borded ſætu hia hó num og ſøgdu med ſialfum ſier / Huſt er þeſſe ſa er þyrergieſir Syndern^r? Enn hañ ſagde til Konunnar/ þyn Trw giſrde þig Hoolpna/ far i Fride.

XVI Capitule.

Vm Yferferd Chriſti i gegnum Borger og Kauptun/ i hañs Apturkomu til Capernaum i ſitt Hus/ hvar hañ wtrak Diefful þañ er Blindur var og Mallaus/ Item um þa Rædu er þar wt af reis.

Matth: 12. Marc. 3. Luc: 8.

Og [c] pad skiede epter pad hann berdadest i giegnum Borger og Kauptun/ predikande og bodande Evangeltum ap Gudz Rykc/og peir toolp med hønum/ Og nockrar pær Konur sem hann hapde grædt ap ohreinum Aundum/ og Sottarperlñ/ sem var Maria su er hier Magdalena/ pra huprre ad sio Dioplar høpdu wtpared. Og Johanna Hwspruw Chusa Forsionar Manns Herodis/og Susanna/ ǂ margar adrar pær hønum veittu ap synum Eignum. [b] Og pa er peir komu til Herbergis / kom Fooltz ed cti saman aptr/ so ad peir gatu cige matazt pyrer pvi. [a] Pa var til hanns hapdur Diopz

uloodur Madur// sa er Blindur var og Mallaus/ og hann lækknade hann/ so ad hin Blinde og Dumbe talade og sa/ Og allt Fooltzed ottadest og sag

og sagde/ er þesse ei Sonur Davids? Enn er Pharisei heyrdu þad/sögdu þeir/ eige rekur þesse Diöfla ut ödruvijs nema þyrer Belzebub Diöfla Höfdingia. [b] Og þa er þeir heyrdu þad/ sem med hönum voru/ geingu þeir ut og villdu hamla hönum/þviad þeir sögdu ad hann munde ganga af Vitenu. Enn hiner Skrifst lærdu sem oþañ fra Jerusalem voru farner/ sögdu/ hañ hefur Belzebub/og þyrer Diöfla Höfdingia þa rekur hañ Diöfla ut.

[a] ENn JEsus þornam þeirra Nytaner. [b] Og ad þeim samañkolludum / sagde hann i Epterlikingum til þeirra/Huorunenn þær eirn Sathan annañ utreked? [c] Huort Rike sm̃ i sialfu sier er sundurþyckt mun eyd ast/ og huor su Borg/edur Hus sem i sialfu sier er sundurþyck þær ei stader. Ef eirn Sathan rekur annañ ut/þa er hañ sundurþyckur moote sialfum sier/og þær hañs Rike þa ei stader/ [b] helldur er bad utgiordt um̃ hañ. [a] Og ef eg utrek Diöfla þyrer Belzebub/ þyrer huorn verda þeir þa af ydrum Bornum utrekner? Af þvi verda þeir og ydrer Doomendur. Enn ef eg utrek Diöfla med Guds Anda/ þa er Buds Rike til ydar komed. [c] Edur huorneñ þær nockur sñgeinged i hiñs Oþluga Hus/ og hañs Bus-

hlutum

hlutū i burt rændt/vtan so sie hñ binde vad
ur hui Øxluga/og rœne sydan hañs Nœs?
[a] Huer hañ er eige med mier/sa er vm moote
mier/og huer eige med mier safnar/sa sund
urdreifer. Fyrer þvi seige eg ydur [b] Sañ
lega/ [c] ad allar Synder þyrergieþast Mañ
anna Bornum/og eirneñ Gudlastaner/ þœr
þeir lasta Gud med. Eñ sa er lastar Heilag
añ Anda/ hañ hefur engva Fyrergiefning
[a] Og huer hañ talar nockud i moote Mañ
sins Syne/ honum mun þyrergieþast. Enn
huer ed talar nockud vm moote heilogum An-
da/honum mun huerke þyrergieþast i þessum
Heime nie odrum [b] adeilyþu/heldur verd
ur hañ sekur eilyfs Dooms/ þvi þeir segdu
hañ hefur obreinañ Anda. [a] Añad huort
setied gott Trie og mun Avoxtureñ goodur
ellegar setied vondt Trie/og mun Avoxtur-
enn vondur/ þviad af Avextenum þeckest
Tried. Þier Rødrukyn/ Nuerneñ meiged þi
er gott mœla / vm medañ þier erud vonder?
Þad sem Hiartad er fullt af / þad flytur
vt af Muñenum. Goodur Madur þramfli
tur gott af goodum Siood sins Hiarta/ eñ
vondur Madur af vondum Siood sins Hia

rta þram

arta þrauñþ̄ítur vondt. Enn eg ſeige ydur/ aþ hveriu þvi þæþeingu Orde/ſem Meñer ner tala/ munu þeir Reikningſkap giora a ydſta Doome. Aþ þ̄ſnū Ordū mū tu riettlæt aſt/ ⁊ aþ þ̄ſnū Ordū mū tu þordæmaſt.

Þa ſvøruduu nockrer vt aþ Skriptlærdum og Phariſeis og søgdu/ Meyſtare/ vier vilduim Teikn aþ þier ſiæ. Nann ſvarade ⁊ ſagde til þeirra/ Þetta vonda og hoorunarſama Sleckte leitar Teikns / og þvi mun ei Teikn gieþaſt/ nema Teikn Jonæ Spæmañs. Þviad ſo ſem Jonas var i Kvide Nvalſins þriá Daga og þriár Nætur/ ſo mun Mañſins Son vera midt i Jordu/ þriá Daga og þriár Nætur. Menn Ninive Borgar munu uppriſſa a eþſta Doome/ med þeſſare Kynſlod/ og munu hana þordæma/ þviad þeir giordu Ydran epter Predikun Jonæ. Og ſiæ/ hier er meire eñ Jonas. Drottningeñ aþ Sudre mun uppryſa a eþſta Doome mz þeſſare Kynſlood / ⁊ mun hana þordæma/ þviad hun kom aþ Endemørkum Jardar/ad heyra Speke Salomonis. Og ſiæ/ hier er meire eñ Salomon. Nær oþreim Ande er þareñ ut aþ Mañenum/ reikar hañ uñ þurra Stade

ora Stade/leitande Nyſyldar/ og ſinar eige-
Pa ſeiger hann/ aptur vil eg ſnwa i mitt
Nws/padan eg wt þoor/ og nær hañ kiemur
þinur hñ þad toomt/ ſoopad og þwgad. Þa
uer hañ burt og tekur ſio adra Anda med ſi
r/ þeir ed verre eru eñ ſialfur hañ / og nær
þr eru jnnkomner/ byggia þeir þar/ ẽ verdur
oa þeſſ Mañs ſyndara verra þvi hinu fyrra.
So mun og ſkie þeſſa vonda Kinſlood.

Em hañ var enn þetta ad tala til Foolkſi-
ns/ ſia/ [c] ad Mooder hñs og Brædur ge
ngu þram ad/ [a] ſtoodu þyrer vtan og villdu
tala vid hañ/ [c] eñ kunnu ecke ad komaſt til hñs
yrer Folkenu/ [b] sendu (þvi) til hañs kallan
oe a hañ / og Foolked sat kryngum hñ/ [c] og
num var þad undervyſad / Mooder þyn og
Brædur þyner standa þar [h] wte [b] spyria ad
bier [c] og vilia sia þig [a] og tala vid þig. [b]
Eñ hñ svarade og sagde til þeirra/ [c] Huer er
myn Mooder / og huþrier eru myner Brædur?
[b] Pa leit hañ umm sig til Læreſveinanna er sat
u i kryngum hañ [a] og riette wt syna Hønd yr
r syna Læreſveina og sagde / Sia/ þar er
myn Mooder og myner Brædur/ þviad huer hñ
ueer Vilia myns Fødurs sem a Himnum er/
[c] og þeir ed Gudz Ord heyra og giøra/
[h] eru mijn Mooder/ myn Syſter
og mijn Brooder.

N xvij Capi-

XVII Capitule.

Su merkelega Predikun Christi sem hã þramsette vid Siøþar-syduna aþ Skipenu haþande ifre ad hallda Epterlykingar. 1 Aþ Sædenu sem fiell i þernslags Jørd. 2 Aþ þvi er salþkraþa Gor. 3 Vm Ill greſed. 4 Vm Mustardskor ned. 5 Vm Swrde iged.

Matth. 13. Marc. 4. Luc. 8.

Vm þeim [a] sama Deige/gieck JESus vt aþ Hwsenu ẽ sette sig nidur vid Siooenn. [c] Eñ þa er margt Fook var samankomed / og þeir skundudu til hãs wr Stødunum / [b] took hann eñ aptur til ad kienna þeim vid Siooenn. [c] Par saknadest samann margt Fook til hans / so ad hann vard ad styga a Skip og sat [b] a Siooenum/ [c] og allt Fol[k] ed stood þar a Lande vid Siooeñ [a] i Fiør unne/og hann talade til þeirra [b] og Predikadi lenge syrer þeim i Epterlykingum/ ẽ i sinne Pre dikun þa sagde hann til þeirra [c] i eirne Epte erlykingu. [b] Heyred til/

[1] Eirn Sædmadur gieck vt ad sa [c] sy nu Sæde/ [b] og þad vard [1] i þvi hid fade/ ad sumt fiell vtann hia Veigenum,

[c] og vari

[c] og vard þoottroded [l] og þa komu Fuglar
Nimens og atu þad upp. Enn sumt þiell
i grÿtt Akurlende/ [b] þar þad haþde ecke mi
kla Jord/og rañ þliooflega upp / þviad þad

haſde ongva Jardardypt/ [e] og þa er Sool
gieck upp/ skrældeſt þad [f] og visnade/
[g] aþ þvi þad haþde ecke Root nie Vøkva.
[l] Og sumt þiell a medal þyrna/og þyrn
sprukku upp med og kiæfdu þad /[b] og
þad þærde ongvañ Avøxt/[l] og sumt þiell i
gooda Jord og þærde Avøxt / [b] uppvoox
og þriooþgadeſt/ [e] og sumt þærde þrytug
þalldañ/ og añad sextugþalldañ/ og sumt [l]

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

hunoradþalldan Avext. [c] Þa hann talade þetta/kallade hañ ꝛ sagde til þeirra/[l] hv er hañ hefur Eyru ad heyra sa heyre.

[b] Oc þa hañ var einsamall/ [a] geingu hiꝛs Lærisveinar til hans og sǫgdu / fyrer hvi talar þu til þeirra i Æfterlikingum? [b] Og þeir sem hia hønū voru med þeim tolfe/spur du hū ad þessare Æfterlikingu/[c] hvør hun være. [l] Eñ hū [a] svarade [l] ꝛ sagde til þeirra. Yður er það giefed ad vita Leyndardooma Himnaríkis /[c] enn hinum [c] ǫðrum [b] sem þar eru fyrer vtañ [a] er það eige giefed helldur [b] skier það allt [k] i Æfterlikingum/so ad þeir sianande [b] sie það / [h] og skinie þo eige / og heyrande [b] heyre það/ [h] og understande þo eige. [b] So þeir snv est ecke / það þeirra Synder eiꝛ sañ mættu fyrergiefaſt/[a] því hvør hañ hefur/honum mun giefaſt so hañ gnoeg hafe/ enn sa sem ei hefur/ af honum mun og takaſt það hañ hefur. Fyrer því þa tala eg til þeirra i Æfterlikingum/ þviad med sianande Augum sia þeir eige / og med heyrande Eyrum þa heyra þeir eige / þviad þeir skilia það ei. Og a þeim mun uppfyllaſt Spadoomur Esaiæ/er seiger/med Eyrunum munud þier

heyra

heyra/ꝛ mũud þier þ ei skilia/ꝛ mꝫ siaande
Augũ munud þier sia/ og ei skynia/ þvi
ad þessa Fooks hiarta er þorhardnad/ og þe
irra Eyru eru þungheyrd/og þeirra Augu
samanlykiast / so ad þeir eigi einusiñe med
Augunum siae / og med Eyrunum heyre/
nie med Hiartanu skilie til ad leidrietta sig
so ad eg hialpe þeim.

Enn sæl eru vdar Augu/ þad þau sia/
og vdar Eyru þad þau heyra. Sañarlega
seige eg vdur/ad marger Spamenn og Kiett
later/þystust ad sia hvad þier siad/og haþa
þad ecke sied/ og ad heyra hvad þier heyred
og haþa þad eige heyrdt.

[b] Dg hañ sagde til þeirra/ kuñe þier ecke
ad skilia þessa epterlykinge Nuørneñ munud
þier þa kuña ad skilia hinar allar? [a] Aþ
þui heyred Epterlykinguna um Sædmañeñ/
[c] þui þetta er Epterlykingeñ. [b] Sæd
madureñ saer Ordenu/ [c] Sæded er Guds
Ord/ [h] eñ þesser eru þeir sem utañ hia
Veigenum eru/ huar Orded verdur sað [c]
sem heyra þad/ [b] og þa þeir haþa heyrt
þad/[h] kiemur Diøfulleñ [b] strax [c] eptera
tmir burt Orded þad sað var i þeir-

N iij ra Hior-

ra Hiertu/[c] ſuo þeir true eige og verde ho
olpner/ [a] (þui) þa er nockur heyrer Orded
Ryſkesins og underſtendur þad ei / fiemur
hiñ vonde og hripſar burt huad ſad er i hñs
Hiarta. [a] Eñ þad ſem i grýtta Jord þiell
[c] æ Helluñe eru þeir [l] ſem medtaka Or-
ded trax med Fagnade þa þeir heyra þad/
enn hafa engva Root i ſier/ [c] helldur hall
da þeir vid [c] og trua [l] um ſtundarſa-
ker/ [c] eñ nær Hrellingar og Oþſookner hr
þiaſt þyrer Ordſins Saker / hneixlaſt þeir
ſaþnahioott [c] og falla fræ æ Freiſtingar
Tymanum. [l] Eñ þad ſm var ſad og þiell
æ medal Þyrna / eru þeir ſem heyra Orded
[c] og velkiaſt i Sorgum Audæþum og Vel
lyſtingum þeſſa Heims/ og [c] Ahiggia þeſ
ſarar veralldar/ ꝛ Svikſeme Ryſkedæmeſins/
[b] og adrar fleire Sprnder iñgangande [l]
kiæfia Orded/ ſo þad blýſþur æn Avaxtar/
[c] og þeir þæra engvañ Avoxt. [l] Eñ þad
ſem i gooda Jord þiell/ eru þeir ſem heyra
Orded/ [b] medtaka þad [c] ꝛ hallda þui i
goodu ſiöſemu Hiarta/ [a] underſtanda þad
[l] og þæra Avoxt [c] i þolennmæde/ [c]
ſumer þrytugþalldañ/ ſumer ſextugþalldañ/

ſumer

ſumer hundradpalldañ. [b] Og hañ ſagde til peirra/ kueikeſt nockud Liooſed til peſſ ad pad ſetieſt under Mæleask Bord edur Beck? Aungvaneigeñ / [b] Nellour ſetur hañ pad i Kierta hallden [c] ſo peir ſiñ par iñganga ſiñe Liooſed / [b] pvi eckert er ſo huled ad eige verde opiñbert / og eckert ſo lei nt ad pad eige kuñgioreſt og kome i lioos/ [b] huer hañ hepur Eyru ad heyra ſa heyre. Og hañ ſagde til peirra/pyrer pui giæted ad/ [b] huad [c] og huorneñ [b] pier heyred/ [b] med peim Mæler er pier mæled vot / pa mæleſt ydur iñ/ og ydur ſem petta heyred ſkal vid aukaſt/ [b] puiad peim er hepur honum mun giepaſt/ og huor hellſt eckert hepur prꝛa hø- num mun burttakaſt eirneñ pad hañ meinar ſig hapa.

[b] Og hañ ſagde/Guds Ryke er ſo vared ſem pa Madur kaſtar Fræe i Jordena / og ſopnar/ og hañ ſtendur upp Nott og Dag/ eñ Fræed grær og vex vpp/ſo ad hañ veit eige/ puiad Jordeñ pærer aꝑ ſier ſialfpre/ i fyrſtu Graſed/par næſt Axed/ og ſo par næſt fullt Nueite i Axenu/ og er pad hepur prāmleidt Avoxteñ / pa ſender hañ ſtrax Kornſigde-

na / þuiad Korn-skurdar Tijmenn er þa-

[a] Adra Epterlijking lagde hañ þeim fyrer og sagde / Himnarijke er lijkt þeim Manne / sa er sæde goodu Sæde i Akur sijn. Enn þa Meñ svafu / kom hañs Ovinur og sande Illgrese i bland Hueitesins / og foor i burt. Eñ er Sæded spratt upp og bar Avext / þa auglyste sest og Illgresed. Þa geingu Dienararner til Husfodursens og sogdu / Herra / sæder þu ei goodu Sæde i Akur þijn / hvadañ kiemur honum þa Illgresed? Hañ sagde til

þeirra / þad hefur Fiandmadurenn giort / þa sogdu Dienararner / villtu ad vær forum og utlesum bad? Hañ sagde nei / so ad þier vpprætted ecke hueited under eins nær þier utlesed Ill-

sed Illgresed. Lated hvortueggia vera asamt til Kornskurdar / og a Kornskieru Tyma skal eg seigia til Kornskurdar Mañanna / lesed fyrst Illgresed saman / og binded pad i Bindine til brennslu / en Hveitenu samansafn ned i mina Kornhlodu.

[a] Adra epterlykíng lagde hann fram fyrer pa [c] og sagde. [b] Hvoriu skulum vier jafna Guds Ryke / edur vid hvert tiar Epterlykíngar vilium vier pvi samanlykia? [a] Nimnarike er lykt [c] einu Mustards-Korne pad eirn Madur took og sande i Akur sin / hvad ed minnst er allra Sanda [b] a Jordunne / pa pvi verdur i Jerd sad / enn pa pvi er sad / ver pad upp / [c] og er ollum Kalgrosum staerra / [a] verdr eitt Trie [b] og fær mikla Kvistu [c] so ad fuglar Himens koa ꝛ kuna ad byggia uder pess [a] Kvistu ꝛ [b] Skugga.

[a] Eina adra Epterlykíng talade hann til peirra. Lykt er Himnarike Swrdeige / pad ein Kona took og blandade vid prim Maelda Mials / par til pad syrdest allt i giegn.

Petta allt talade Jesus i Epterlykingum til Folksins / [b] og i slikum margum Epterlykingum kiende hann peim Orded / epter pvi sem peir pad fyrir gatu / [a] og fyrer utan Epter

6 v lykíng

lykingar talade hũ ecke til peirra/[b]eñ sierdeilis þa lagde hũ þad allt ut þyrer sqnũ Lærisveinum/[a] so ad uppfyllteſt þad sagt er þyrer Spamannenn/þañ er seiger/ miñ Muñ vil eg uppliukat Epterlykingum/og heimuglega Glute mun eg utmæla þra Upphafe Veralldar.

XVIII Capitule.

Utlegging Epterlykingarefiar umm Illgresed/Item adrar Epterlykingar. 1. Umm þañ þoolgna Fiesiood. 2. Umm Perluna. 3 Umm Netid.

Matth. 13.

DA liet JESus Fiolkid þra sier þara/ og kom heim/og hafis Lærisveinar geingu til hans/z sögdu/ut þyd þu oss þa Epterlyking / umm Illgresed æ Akrenum. Hañ svarade og sagde til peirra/hañ sem sæer goodu Sæde er Mañsins Sonur. En Akureñ er Heimureñ/gooda Sæded eru Rikesins Børn/enn Illgresed eru Børn þess vonda. Ovinureñ sa þeim sæde er Diæfullenn/ eñ Kornskieruñ er Ending Veralldar/ Koraskurdarmeñerner eru Englarner/ Þvi lyka sem nu verdur Illgresed utleſed,/og i Ellde brendt/ somun og skie i Ends þessarar Veralldar.

Mañ-

Mañsins Son mun vtsenda sijna Eingla/ og peir munu samañsafna vr hañs Ryke oll um Nneyrlunum/og peim er Ranginde giz ra. Og peir munu kasta pm i Ellosins Opn par mun vera Graatur og Tañagnijstran. Enn pa munu Rettlaater liooma sem Sool i Ryke Fodurs peirra. Nuor Eyru hepur ad heyra/ sa heyre.

ENN aptur pa er Nimnarijke lijkt einum poolgmū Fiesiood en Akre/ huern ed Mad ur pañ og palde hañ/ og ap peim Fagnade sem hañ hapde ypper honum/ gieck hañ burt/ og sellde allt hvad hñ hapde/ og keppte pañ sama Akur.

OG eñ aptur er Nimnarijke lykt peim Kaupmañe / er ad goodum Perlum leitade. Og pa hann pann eina porkostulega Perlu/ poor hañ og sellde allt hvad hann hapde/ og keypte pa somu.

Og enn aptur er Nimnarijke lijkt Nete pvi sem i Sioo var kastad/ med huerju/ ap ollu Fiskakyne dreiged verdur. Eñ nær pad er pullt/draga peir pad i Fioruna/sitia sijd ann og samanlesa hina goodu i Kierolld / enn vondum kasta peir vt. So mun og skie

i Enda

i Euda Veralldar/ ad Einglar munu vetþa ra/ ℣ hina Vondu þra Riettlætum skilia. Og þeim munu þeir kasta i Ellðsins Ofn/ hvar vera mun Oop og Tañagnystran. Og JESus sagde til þeirra/ hafed þier allt þet ta understaded? Þeir svøgdu/ ja Herra. Þa sagde hañ. Fyrer þvi hvør sa Skriftlærdur sem til Himnarikis menladur er/ hañ likest þeim Husþodur sem þraũbar af sinũ Fiar siood nytt og gamallt.

XIX Capitule.

Vm Reisuna Christi i Land þeirra Gadarenorũ edur Gergesenorum/ og hvad þar gierdest.

Matth: 13 ℣ 8. Marc. 4 ℣ 5. Luc. 8.

OG [a] þad skiede þa JESVS hafde endad þessar Æpterlikingar/ ad hañ gieck þadan/ [e] og sama Dag ad Kuøllde þa sagde hañ til sinna Lærisveina/ þorum vier hier yferũ.

[a] Og er JESVS hefr margt Folk i kringum sig / baud hañ þeim ad þeir fære yferum hinu meigeñ Stæbarens / og cirn Skriftlærdur gieck ad ℣ sagde til hañs/ Meistare eg vil fylgia hier hvort þu fer/ JEsus sagde til hañs/ Refar hafa Holur/ og Fuglar Loptsins Hreidur/

eñ Mañ-

eñ Manſens Son hefur eige huar hañ ſitt Høfd
ud ad hneige. Og eirn añar ap hañs Lærefvei-
num ſagde til hañs/ Lavardur/ loſa mier fyrſt
ad fara og greftra Fødur miñ/ JESVS ſag-
de til hañs/ fylg þu mier epter/ z lat þa Dau
du greftra ſyna Daudu.

[b] Og þeir forlietu Folked / [c] eñ hañ ſtie
a Skip / og hañs Lærefveinar fylgdu hønum/
[c] þa ſagde hañ til þeirra/ førum vær yferum
Stoocñ/og þeir yttu fra Lande/(b) þar voru
og fleyre Skip. (c) Eñ er þeir foru yferum/
ſofnade hañ/ (a) og ſia/ mikell Stormur gior-
deſt i Stoonum/ (h) og Huirfilvindur/ ſo Byl
giurnar fiellu yfer þa og (b) Skiped / og þad
fyllteſt vpp/(c) og þeir voru ſtadder i ſtoorum
Voda/ (b) eñ hañ ſialfur var i Skutnum / og
ſvaf a enum Kodda. (f) Lærefveinarner gein
gu til hañs z vøktu hañ upp/ ſeigiande (e) Mey
ſtare/ meyſtare / vær forgaungum/ (b) fyrder
þu ecke um þad ad vier tortynunſt (a) Herra
hiælpa þu oſſ/ þa ſagde hañ til þeirra / huad
hræddeſt þier ſo̅/ þier lyſiltruader ?

[f] Og hañ reis upp/haſtade a Vindenn z Stoo-
enn/[b] og ſagde til Stæfarens / hagna þu og
vert blioodur/og Vindeñ lægde/ [c] og Vatna-
bylgiurnar ſefuduſt/[f] og þar vard Logn myk
ed/ [b] hañ ſagde til þeirra / fyri hvi eruid þier ſvo
hrædder/edur hvørin giegner þad ad þier hafed
ongva Trw? [c] Hvar er ydar Trw? [b] Og fyr
ottuduſt nøſta miøg / [a] og Menñerner undrud
uſt [c] ſeigiande ſyn a mille/ [b] hvør vid añan

(a) Nvilꝫ

[a] Hvilikur Madur er þessi/[c] þvi hann bydur Vinde og Vatne/[l] og þaug hlyda hønum? [h] Og þeir sigldu og komu til Bygdar Gadarenorum/hinumeigen Stæpareńs/ [c] huør ed liggr þvngiegnt Galilea. [h] Og þa hann stic a Land [b] af Skipenu/ þa hlioop strax i moote hønum ur Grøpum þraműlideńa Manna / eirn besetenn Madur af obreinum Anda / (seni var) ur [c] Borgeńe og hafdi hafde Dicipla uńm langań Tyma/og klæddest eige Fotum/var og eige i Hvsum/ helldur [b] hafde sitt Hibyle i [h] Daudra Mańa Grøpum/[b] og eingeń þieck hann bundet og ei med Vidium / þvi hann hafde opt bundeń verid med Fiotrum og Vidium/ og hafde Vidiurnar af sier slitid/ og Fiotureń i sundur brotid/og eingeń þieck hann tamid/og allt þvnt Nætur og Daga var hann a Fiollum / og i Daudra Mańa Grøpum / kallande og lemiande sig med Grioore. (h) Eń er hann leit JEsum (h) alengdar/hlioop hann þangad/(h) z þiell þraum fyr er hønum/ kallade upp hærre Røddu og sagde/ Hvad hef eg med þig ad giøra JEsus Sonur Guds hins hædsta? (c) Eg beide þig / (b) og fære fyrer Gud/ (h) ad þu kvelier mig ecke/ (c) þvi vann baud þeim obreina Anda ad fara ut af Mańenum / (b) enn hann hafde uńm langań Tyma hann kvaled/ hann var og (sem audur er sagt) bundeń med Vidium og i Fiotrum vardveittur/ eń ad stitnum Bøndunum var hann rekenn af Diciplenum/ a Eydemørk. (h) JEsus spurde hann ad og sagde/ Huørt er Nafn þitt? Hann

sagde

ſagde/ Legio er mitt heite/ þvi vær erũ marger/ (c) þviad marger Diꝛflar voru i hañ þarner/ (h) og þeir bædu hañ (b) mykelega ad hñ ræke þa ei burt ur þeirre Bygd/ (e) og eige skipade þeim ad þæra i Vnderdiupeñ/ (l) eñ þar var (a) langt i burt þra þeim/ (b) hia Fiallunum/ (l) mykel Svynahiꝛd /h/ æ Beit/ b og Diꝛflarnir er bædu hñ aller og ſøgdu/ a eꝛ þu rekur oss ut/ l þa leiꝛ oss ad þæra i Svyneñ/ og JEſus leiꝛde þeim þad b strax a z ſagde/ þared burt/ b þa foru þeir ohreinu Andar c Diꝛflarner ſ ut aꝛ maãnum og hlupu i Svyneñ / l og Svyna hiꝛdeñ fleigde ſier med mykium Þys i Stoo eñ b nær tuem þuſundũ/ l z dreckti ſt i Vatnenu

c Eñ er þeir ſau þad ſem Hiꝛdena geimdu huad skiede/ b flydu þeir / geingu i burt g z kuñ giꝛdu i Borgena og upp æ Landed a allt þeyta. Þa geingu þeir ut ad ſia huad skied hafde/ og komu til JESV/ og c þundu Manneñ aꝛ huorium Diꝛflarner hæfdu utpared h ſitiande klæddañ og heilvita c til fiota JESV/ h og þeir urdu hrædder / eñ þeir ſem þad hæfdu ſied b ſøgdu þeim huorneñ giꝛdt hafde vered vid hñ/ ſñ aꝛ Diꝛflenñ hafde ſereñ vered/ c huernig hñ være ordeñ heilbrygdr/ b z so þra Svynumũ. Og c allur Mwgur Gadarenorum umliggiande Landa/ l bædu c ad hañ vike burt þra þeim/ b og þære ur þeirra Landz Alfum/ (c þvi ad þeir voru aꝛ mykium Otta halldner. Hañ ſtie þa æ Skip og ſnere aptur / b og er hann ſtie æ Skip/ took ſa til ad bidia hañ er aꝛ Diꝛfl

lønum

lønum hapde seteñ vered/ e og af hugrtum þeir
bøpdu wtpared/ h ad hañ mætte vera hia hønu
um/ i enn JEsus lopade hønum þad eige/ hell
dur k slet hañ þra sier l og sagde / þar heim
aptur m i þiet ҳwa/og til þinna/ n og kunngi
ør þeim hvad mykeñ Velgiørning DROTtenn
Gud hefur giørdt þier o og vered þier lyknsa
mur/ p og hañ þoor þadañ/ predikande e umm
alla Borgena q og þar tiu Borger / r hvad
mykinn Velgiørning ad JEsus hefde hønum
giørdt/ s og hvør Madur undradest þad.

N B. Matthæus skrifar ad þeir Djofulodu sem mætt
tu Herranum Christo i lande Gergesenersmanna, hafe
vered tveir og mjøg Olmer, so eingen hefde mætt
fara um þæm veg. En hier af skal eingen ætla, ad
Gudspiallamennerner sien ei samhljooda, þvi þo ad
Marcus og Lucas giete allemasta um einn Djofulod
an, þa netta þeir ecke ad þeir hafe fleyre mætt vera
i fyrstunne.

XX Capitule.

Bñ Aptur komu Christi wr Lande Gad
arenorum / til Capernaum / og þad Giestabod
sem Matthæus giørde hønū i sinu ҳwse Item
umm þa Spurning sem læresveinar Jo
hañis t Pharisæorum settu
þar fram/ umm Fæstuna.

Matth. 9. Marc: 2. Luc: 5.

þa

Ra [a] ſtie hañ a Skip/og þoor yþ-
er vm aptur/og kom i ſyna Borg. [c]
Og þad skiede so/ þa JEſus kom ap
tur/ad Fiolked medtook hañ/og Le-
vi tilbioo mikeð Gieſtabod i ſynu Hw
ſe. [c] Og þad giørdeſt þa hañ ſat til Bords
i hañs Hwſe/[l] ad Marger Tollheimtumenn z
Berſynduger/ſettu ſig til Bords med JEſu og
hñs Læreſveinum/ [b] þvi þeir voru marger ſm
bylgdu hønum epter. [l] Og er hiner Skriptlæ
rdu z Phariſei ſæu þad/[b] ad hñ æt med Toll
urum z Berſyndugum/[c] møgludu þeir vid hñs
Læreſveina og ſægdu/[a] Þvi etur [b] og drec-
[a] ydar Meyſtare med Tollheimturum og Sy
ndurum. [l] þa JEſus heyrde þad/[c] ſvarade
hañ [l] og ſagde til þeirra/ Heylbrygder hafa ei
Læknarans þørf/ Helldur þeir sem ſiwker eru.
a] Enn fared þier burt / og nemed hvad þad
r/a Myskun hefe eg Þocknan z eige a Offre.
l] Eg er komen ad kalla Synduga til Ydrunar
nn ecke þa Riettlætu. [b] Eñ Johañis og
Phariſeaña Læreſveinar føſtudu miøg. [c] Þa
omu Johañis Læreſveinar til hañs/[l] og ſæg
u/ Hvar fyrer føſtum vier og Phariſei so mi
g/ [c]z bidiunſt fyrer/[c] eñ þyner Læreſvein
r þaſta ei / [c] helldur eta z drecka? [l] JEſus
agde til þeirra. Huørneñ man Brwdkaups Fo
ked syrgia [b] og þaſta [l] so leinge ſem Brwd
umeñ er med þeim? [c] Þier meiged ecke neida
Brwdkaups Fiolked til ad þaſta a medañ Bre-

J wdgumenn

wdgumenn er hia þeim. Eñ þeir Tymar munu koma ad Brwdgumanum mun þra þeim kipt verda/ og þa munu þeir þasta. Og hañ sagde eina Epterlyking til þeirra. Eingeñ setur Bot ot aþ nyu Klæde a gamallt Fat/[c] þvi Boot eñ glidnar þra Fatenu [c] og rẏpur þad i sund ur/og þellur ei vid hid gamla/ [c] ẓ verda Slit eñ þa verre. [1] Og eingenn lætur nytt Vin i þorna Ledurbelge [a] edur Flẏskur / [1] añars spreinger Vẏned Belgena ẓ þad spillist/eñ Belgerner skieñast. [f] Helldr skal nytt Vin lætast i nya Belge/og mũ þa huørt veggia þorvaraſt. [e] So er ẓ eingeñ sẽ dreckr aþ hinu gamla og vilie strax hid nya/ þviad hañ seiger/ hid gamla er Heilnæmara.

XXI Capitule.

Vm Vppvakning Doottur Jairi/ẓ Lækning þeirrar Bloodþallssiuku Kviñusiar.

Matth. 9. Marc. 5. Luc. 8.

Sem [a] hann var þetta ad tala vid þa/ [1] Sia/þa kom [c] Madur sa er Jairus var ad Nafne/ẓ sa var Samkunduhwiſſens Høfdingi. [b] Og þa er hũ sa JESum [1] þiell hañ nidur fyrer Fætur hañs/ [c] og bad hann [b] mykelega/ [c] ad hann kixme i hẏs Hws/(þviad hũ atte sier einka Doottur / nær tolf Aara gamla/ẓ hũ var ad Dauda kom

(mennn) ad hañ [b] legde ſyna Hønd yper hana/ ſo
hun yrde Heil og liꝑde. [a] Og JESus ſtood
upp og ꝑylgde hønum epter/ og hañs Læreſvei
nar / [b] margt Fooll̃ ꝑylgde og hønum epter /
[c] og er hañ gieck burt/ þa þreyngde Folked ad
hønum. [l] Og ſiꝛa/ein Kvinũa huꝑr ed Blood
all hafde haft i tolꝑ Aar/ [b] hun hafde og
myked þolad aꝑ mørgum Læknurum/og koſtad
bar til [c] allre ſiñe Aleigu/ [b] ꝛ þ ſtodade heñe
bo eckert / helldr veſnade heñe myklu meir. Þa

un heyrde aꝑ JESu/ kom hun med Fooll̃enu
bak til [a] vid hañ / [l] og ſnerte Falld hañs
Klæda/ [c] þviad hun ſagde med ſialꝑre ſier/ eꝑ
g mætte ad eins ſnerta hañs Klædnad/ munda
ſ Heilbrygd verda/ ꝛ jafnſnart [c] ſtemdeſt he-
nar Bloodlæt/og [b] uppburkadeſt heñar Bl
odbrunnur/og hun fañ a ſynum Likama/ ad

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

huſſ var heil ordenn ad ſinne plægu. Og JE
us þann ſtrax ad ſtalbum ſier/ þann Krapt er wt
ad hønum gieck / og ſnere ſier vid til Foolkſins
og ſagde/ Huør ſnart mun Klæde? [c] Huør er
ſa mig ſnerte? Enn er þeir aller neitudu / [h]
ſagde Petur og þeir med hønum voru/ Meyſt
are [b] þu ſier ad [h] Foolked þreinger og þiak
ar ad hier/ og þu ſeiger/ Huør ſnart mig ? [c]
JESus ſagde/ einhuør hefur ſnorted mig/ þvi
ad eg kienn Krapt wt ad mier geingenn. [b] Og
hann ſkiendeſt i kryng epter henne er þad hafde gi
ordt. [c] Enn er Konann ſa ad þad var eige
huled/ kom hun hradd og ſkialfande/ [b] þvi
ad hun viſſe hvad hana hafde ſkied) og fiell fyr
er hønum nidur/ [c] og kunngiørde hønum fyrer
allu Foolke/ fyrer hvøria Sok er hun hafde hn
ſnorted/ [b] og ſagde hønum allan Sannleik
z hvørſu hun hefde ſamſnart heil ordid. Pa
ſagde hn til henar/ vertu hughrauſt myn Dott
er/ þyn Trw hefur hialpad þier / far i Fride/
og vert heil ad þinne plægu. [a] z konann vard
heil a þeirre ſømu Strundu.

Þa [h] hann var enn þetta ad tala komu nok
frer af Þienurum Samkundu Foringians z
ſøgdu/ þyn Dootter er øndud / Þvi omakar þu
Meyſtaran leingur? [b] En JESus heyrd
ſtrax hvad þar ſagdeſt/ og ſagde til Samkundu
Foringians/ [h] Ottaſt þu eige/ trw þu ad eins/
þa verdur hun heilbrygd. [b] Og hann liet engi
vann fylgia ſier/ nema Petrum og Jacobum z
Johannem Broodur Jacobs. Og hann kom

Samkundu

Samkunduhøfdingians hws/[c] eñ þeir grietu
allaller og syrgdu hana. [a] Og er JESus sa
Ohypublæsarana og Ys Foolksins/ [b] og þa er
bar grietu miøg og xptu / gieck hañ þangad iñ
ur og sagde til þeirra / Hvad hulldred þier og
ðid? [a] Fared bra/ [c] grated eige/[l] þviad
Stulkañ er ecke Daud / helldur sefur hun. Og
ör darudu hañ/ [c] þviad þr vissu ad hun var
anteñ. [h] Enn hañ rak þa alla wt / (b) og
ook med sier Fødur og Modur Barnsins/ og
a er med hønum voru/og gieck þangad inn sñ
arned læ. (l) Og hañ took i hønd Barnsins
(c) kallade og sagde/ (b) til heñar/ Talitha cumi
ad wtleggst/Stulka eg seige þier/rys upp. (c)
g hennar Ande kom aptur/ (b) og þa strax
is Stulkañ upp og gieck/ Enn hun var toolf
lara gømul. (c) Og heñar Forelldrar urdu
(b) omætanlega helms fuller. Og hañ fyrer
aud þeim hardlega ad þad skylde eingeñ vita/
(c) ⁊ ad þeir segdu aungvum hvad giørdst hafd
h Hañ skipade og ad gieva heñe ad eta. a
g þetta Rigte barst wt um allt þad Land.

XXII Capitule.

Um Lækning tveggia Blindra/ og eins
Diøfulsetens Manns sem var Mællaus.

Matth. 9.

I iij Og er

OG er JESus gieck burt þadañ þr
am̃ leingra/ þylgdu hønum epter tve
ir Menn Blinder/ þeir ed kølludu ẽ
søgdu/ æ þu Sonr Davids myskuna
ockur. Og er hañ kom in̄ i Hvs,
ed/ geingu hiner Blindu til hañs. Og JESus
sagde til þeirra/ trwed þid ad eg kuñe ad giøra
yckur þetta? Þa søgdu þeir til hañs/ja Herra.
Þa snart hañ þeirra Augu/og sagde/ verde yck
ur epter Tru yckar. Og þeirra Augu lukust
vpp. Og JESVS hootade þeim og sagde/ sia
ed til ad þad þaat ei nockur ad vita. En̄ þeir ge
ingu wt/ og wtbreiþdu hſis Rigte um allt þad
Land.

Þa þesser voru nu utgeingner/ sia/ þa bøþdu
þeir til hañs þañ man̄/ sem Dumbe var og Diø
puloodur. Og ad wtreknum Diøflenum/ talade
hin̄ Mallause/og Foolked undradest þad/og sa
gde/alldrei hefur slikt sied vered i Jsrael. En̄
Þhariseí søgdu / hañ rekur Dioflana wt þyrer
Diøfla Høfdingiann.

XXIII Cap.

Vm Aplurkomu Christi i sitt Foosturland Nazareth.

Matth. 13. Marc. 6.

OG (b) hañ gieck þadañ/ og kom i
sitt Foosturland/ og hañs Læresvei
nar þylgdu hønum epter. Og er
Sabbats dagurenn kom/ þa tok hañ
til ad

til ad kienna [a] þeim / [e] i þeirra Samkundu
huse. Og marger aþ þeim sem þad heyrdu / unz
druduſt hañs Kienning/ og ſøgdu/ huadañ kie-
mur hønum ſlykt? [b] Eda huor er su Speke
sem hønum er giefeñ? Og ſlyk Kraptaverk er
giøraſt þyrer hañs hendur? [e] Er þetta ecke
[b] eirn Trieſmidur/[a] Timburſmidsens Sons
heiter hañs Mooder ecke Maria? Og Brædur
hañs Jacob og Joſes/Simon og Judas? Og
hañs Syſtur/ eru þær ei allar hier hiæ oss? hu
adañ kiemur þeſſum þa allt þetta? [e] Og þr
hneixluduſt æ hønum. En IESUS ſagde til
þeirra / eirn Spæmadur er huorge i miñe Vir-
dingu/ eñ æ ſynu Fooſturlande [b] og hiæ ſynū
Ættmønum/ [a] og i ſynu eigeñ hwſe. [b] Hañ
gieck þar og ecke neitt Kraptaverk giørdt/ [a]
þyrer saker Vantruar þeirra/ [b] nema yþer þa
eina Siuka/ þa lagde hañ hendur/ og læk
nade þa. Og hañ undradeſt þeir-
ra Vantru.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

IV Partur.

Hljoodar um pad er vidbar m prida Aare Predikunar Embattis Herrans Christi.

I Capitule.

Vm almeñelega Visitatiu/ og Yperferd Christi um Galileam. Item Vtsending peirra tooly Postula til ad Predika og giøra Krapta verk.

Matth. 9. Marc: 6. Luc. 9.

OG [a] JESus gieck um kring i ollum Borgū og [c] Kaupstunum [b] er par stoodu i Pyrpingu/ kiende [a] i peirra Samkundu Hwsum/ ⁊ Predikade Evangeliū Rykesins/ og lækinade allahattadar Sootter/ og allskins Krankdæme hia Folkenu. Og er hañ leit Foolked/ fæ hañ aumur a pvi/ pviad peir voru vanmegna ordner/ og tvistrader/ sem peir Sauder er aungvann Hyrder hafa. Pa sagde hañ til sinna Læresveina/ Kornskieran er mykel/ eñ

Verka-

Verkmennerner þæer / þyrer þvi bydied Herraſ
Kornſkieranar/ad hañ ſende Verkmeñ i ſyna
Kornſkieru.

[a] Og hñ kallade tolþ ſyna Læreſveina til ſyn
[b] og took ad ſenda þa tvo og tvo / [c]
og gaf þeim Vallð og Magt [e] yfer ohreinum
Aundum / [c] og yfer øllum Digþlum / [a] ad þe
raekte þa wt/ og ad lækna allſkins Soettir / og
allra banda Meinlæte. Eñ þeirra toolf Poſt-
ula Nøfn eru þeſſe/ ſa fyrſte Simon ſa ed kall
aſt Petur/ og Andreas Brooder hañs / Jacob
Son Zebedei/og Johañes Brooder hañs. Phi
lippus og Bartholomeus/ Thomas og Matt-
heus Tollheimtare. Jacob Alphei Son z Leb
beus ad Vidurnefne Thaddeus. Simon af Ca
na/og Judas Iſcariot/ſa ed forried hann.

Peſſa tolf utſende JESVS / [b] og baud
þeim ad bera eckert a Veg med ſier nema eirn
Staf/ eige Pung / eige Braud / eige Pening a
Linda/ helldur klædder Skoofatū [Iiaſkoom]
og þad þeir klæddueſt eige tueimur Kirtlum. [c]
Og hañ ſende þa ut ad predika Guds Riſke/ og
ad græda Siuka/ [a] bloodande þeim og ſagde/
þared ej a Gøtu heidna Piooda/ gænged eige
iñ i Borger Samverſkra Manna / helldur gan
ged til þeirra fortapadra Sauda af Huſe Iſra
els. Fared ut prediked og ſeiged/ þad Himnarik
ke er nalægt. Lækned Siuka/hreinſed Lykþræ/
vppvekied Dauda/ wtreked Digfla / fyrer eckert
hafid þier þad feinged/ giefed þad z wt fyrer
eckert, Þier ſkulud eige hafa Gull/ei Silfur/ej

Kopar i Lindum ydar/ og ei heldur Tøsku til Vegferdar/ [c] eige Braud nie Peninga/ ↄ ein gen skal hafa tuo Kirtla/ [a] eige Skoo/ aung vañ Staf/ þuiad verdur er Verkmadurenn sinar Fædu. [b] Og i huorja þa Borg edur kauptun sem þier iñganged/ [a] þa spyried ad huort þar sie nockur i þeñe sem þess sie verdur/ og þar hia þeim sama blyfed / þar til þier farid burt þa dañ. Nær þier iñganged i nockurt hws / þa he ilsed þui. Og ef þ sama Hws er þess verdugt/ mun ydar Fridur koma yfer þad/ eñ ef þad er eige verdugt/ þa mun ydar Fridur til ydar ap tur huerfa. [f] Og huorier ad eige medtaka yd ar/ og heyra eige [a] ydvarre Rødду/ ganged ut af þui hwse eda Borg/ [b] hristed Dupted af yd rum Footum/ [k] til vitnisburdar yfer þa. [e] Sañlega segie eg ydur/ ad bærilegra mun verda Landenn Sodomæ og Gomorrhæ a Domsdei ge/ heldur en þeirre sømu Borg.

II Capitule.

Spædoom: ↄ Fyrersogn Christi uñ Of sokn Postulañ/ ut af Matthei 9 Capitula.

Item uñ þeirra Apturkomu og Krind islok.

Marc: 6. Luc: 9.

Jæed [a] eg sende ydur so semSau de a millum Barga. Fyrer þvi vered þorsiæler so sñ Noggormar/ og einfallder sem Oxfur. Enn

vakted

vakted ydur fyrer Mönum/þviad þeir munu oþurfelia ydur þyrer sijn Raadhws/ og i sijnum Samkunduhwsum munu þeir ydur strykia. Og þier munud leidder verda fyrer Landshoþdingia og Konga minna vegna/ til Vitnisburdar yfer þa/ ℔ yþer heiden Lyd. Enn nær þeir þramfelia ydur nu / þa vered ei hugsiuker/ hvarnen eda hvad þier skulud tala/ þviad þad mun ydur a þeirre Stundu gieþed vera / hvad þier eiged ad tala. Þvi ad þier erud eige þeir sem tala / hellldur er þad Ande ydvars Fodurs/ sa er talar ꝑ ydur. Sa eine Brooder mun felia annan i Dauda og Fader Sonen/ og Nidiarner munu upp rysa a moote Forellldrunum/ og þeim Fiorrœde veita. Og þier verded ad Natre haþder aþ ollum Mönum þyrer minns Naþns Saker. Enn hver hin er stadþastur allt til Enda sa mun holpen verda. En nær þeir oþsækia ydur i eirne Borg, þa flyed i adra. Sannlega seige eg ydur/ ad þier munud eige þull komnad gieta Borgerna i Israel/ þar til ad Mannsins Sonur kiemur. Eige er Lœresveirnen yþer sijnum Meystara/ og ecke Pioonenn yþer Herranum. Nœgest Lœresveinenum

ad hafa

ad hañ ſie ſo ſem hans Meyſtare/ eñ Pion enn ſem hañs Herra. Eþ þeir haþa Nwſ-þdureñ Beelzebub kallad/ hvad miklu meyr munu þeir þa hñs Heimameñ so kalla? Aþ þvi ottesst þa ecke/ þvi eckert er so huled/ad eige verde auglioost/og eckert er so leindt ad ecke fræst ad vita. Hvad eg seige ydur i Myrkre/ þad taled i Liooſe/ og hvad þier heyred i Eyra/ þad prediked a Næþrum. Og hrædest eige þa sem Lykamann aþlyþa / og Scalena gieta ei lyþslaked/ hellour hrædest þañ þramar sem Scalu og Lyfe gietur tortyndt i Helvyte. Kaupast eige tveir Eitlingar þyrer eirñ Pening? Vo þellur eige eirn aþ þm a Jord/an ydars Fodurs (Vilia.) So eru eirneñ oll ydar Hoþudhar talenn. Fyrer þvi ottest eige/þier erud morgum Eitlingum betre. Fyrer þvi huor hañ medkienner mig þyrer Monum / hañ vil eg medkienna þyrer mynum Himneska Fodur. Eñ huor hañ aþneytar mier fyrer Monunum / þeim vil eg aþneyta fyrer mynū HimneskaFodur.

Þier skulud eige peinkia/ad eg sie komenn Frid ad senda a Jordena/ Eige kom eg Frid ad senda / hellour Sverd. Þviad eg er

komenn

komenn til ad ÿþa Mannenn a moote Fodur sÿnum/og Dooturena i giegn Moodur sine/ z Sonarkonuna i giegn Modr Mañs sÿns. Og Mañsins Nior munu vera hañs Dviner. Nuor hañ elskar Fodur og Moodur meir enn mig / sa er mÿn eige verdugur. Og huor hañ elskar Son edur Doottur ÿþer mig sa er mÿn ei verdugur. Og huor hañ tekur eige sinn Kross a sig og fylger mier epter / sa er mÿn ei verdugur. Nuor ed þinnur sitt Lÿf/ sa mun tÿna þvi/ og huor sÿnu Lÿfe tÿner mina vegna/hañ mun þad þinna.

Nuor hañ medtekur ydur/ sa medtekur mig og huor mig medtekur/hañ medtekur þañ sem mig sende. Nuor hañ medtekur Spamañ i Spamañs Naþne/sa þær Spamañs Laun/ Nuor hann medtekur Riettlatañ i Riettlats Naþne/sa fær Riettlats Laun/ Og huor hÿ giefur einum af þessum Vesalingum eirn Bikar af kölldu Vatne ad drecka i Læresveins Naþne/ Sañlega seige eg ydur/ ad þad mun eige honum olaunad vera.

[a] Og þad skiede er JEsus hafde lokad þess sar Bodorder til sina Læresueina / gieck hann leingra þaðan ad kienna z predika i þeirra Borgum/ [b] og þeir (Læresueinarner) geingu ut

[c] og

[c] og þerduduſt i giegnum Kauptun/ og predi
kudu Evangelíū/ [b] þad Menn skylldu giøra
Ydran/ z þeir rækku ut marga Diæfla/ ſmurdu
og marga Siwka med Vidſmiørre/ og l ækt
du þa.

III Capitule.

Vm Lyſtam Johannis Skyrara/ og Rik
ted Christi ſem barſt þyrer Herodem ſiñ z
hans Alit þar um.

Matth. 14. Marc. 6. Luc. 9.

EG [b] þar kom eirn hentugur Da
gur ad Herodes giørde af ſiñe Arfyd
ina Kuællbomæltyd/ Høfdingium
og Høfudsmønnum/ og hinum þrem
ſtu Mønnum i Galilea. [a] Eñ er
Herodes hielt (þeñan) ſiñ Fædingardag/[b] þa
giek Dotter Herodiadis þar iñ/ [c] og danſade
[a] mitt þraman þyrer þeim/[c] og þad lyſtade He
rodi vel/ [b] og þeim er ſatu til Bordſens. Þa
ſagde Kongureñ til Stulkunnar/ bid af mier hu
ors þu villt/ eg vil veita þier þad. Og hann
ſoor henne eirn Eid/ ad huors þu beidest af
mier/ þa ſkal eg giefa þier/allt iñ til Helmings
af mynu Kongsryke. Hun giek ut og ſagde til
Mødur ſinar/ huors ſkal eg bydia? Eñ hun
ſagde/ um høfud Johannis Skyrara. Hun gi
ek þa ſtrax med Skunda til Koongſens/[a] z
ſem hun var æggiud af Moodur ſiñe/bad hun

Hann og

hañ og ſagde / [b] eg vil ad þu gieꝛer mier nu ſtrax [c] Høꝛfud Johañis Skyrara a einum Diſke/ og Kongureñ vard næſta hriggur/eñ þo þyrer Eidſens Saker/ og þeirra ſem med hønū til Bordſens ſætu [b] þa villde hañ ecke ſyna henn/ þeſſ/ [a] (helldur) baud hañ ad þad giæ þeſt henne/ [b] og ſtrax ſende Kongureñ Bødu leñ ut/og baud ad ſækia hañs Høꝛfud/hañ gieck aꝛ Stad/[c] ę aꝛhøggde Johañem i Myrkvaſtoꝛu/og var hañs Høꝛfud boꝛed a Diſke og gied Stulkuñe/ eñ hun ꝛærde Modur ſiñe. [b] Og er þad heyrdu hañs Lęreſveinar/komu þeir og toku hañs Lyką ma / og løgdu hañ i eina Grøꝛ [a] og groꝛu / komu og kuñgiøꝛdu þad JESV.

[b] Þeim Tyma heyrde Herodes Fioordungs høꝛdinge/ Rigted aꝛ JEſu [c] og allt þ er skiede þyrer hañ / [b] þviad hañs Nafn var nu kuñugt) og ſagde til ſiña Þienara / þeſſe er Johañes Skyrare/ hañ er aꝛ Dauda uppriſeñ/ og þvi giøraſt þeſſe Kraptaverk aꝛ hønū/ [b] enn nockrer søgdu ad hañ vꝛre Elias/ enn nockrer/ ad hañ vꝛre Spæmadur / ellegar eirn aꝛ þeim Spæmønnum. [b] Og er Herodes heyrde þetta/ sagde hañ / þad er Johañes sem eg hęꝛe Hałshøggved/hñ er nu uppriſeñ þra Daudum/ [c] og hañ vard hræddur/ aꝛ þvi aꝛ sumum sa ghest ad Johañes vꝛre aꝛ Dauda riſeñ/eñ aꝛ sūum/ ad Elias vꝛre auglystur / enn aꝛ sumū/ þ eirn aꝛ gømlu Spæmønnum vꝛre upp aptur riſ enn. Herodes sagde/ Johañem hęꝛe eg Hałshø

ggved

ggred / enn Huør er þesse aþ huørium eg heyre þetta? Og hañ þysteſt ad siæ hann.

IV Capitule.

Vm Aþyrk Christi i Eydemørku/ og þ Kraptaverk er hañ þar giørde/ med Sadning Fimþusund Manna aþ þim Braudum.

Matt 14. Marc 6. Luc 9. Iohann. 6.

OG [h] Postularner komu til samans aptur til JEsu/ og kunngiørdu hønum allt þetta/ og hvad þeir höfþu giørt [b] z kiendt. [a] Þegar JESus heyrde þad/ [b] sagde hann til þeirra/ Lætum oss ganga aþsyds i Eydemørku/ z hvilaſt þar litla Stund/ þviad margir voru þeir sem geingu þra og til/ so þeir höfþu ei Toom til ad eta. Og [d] epter þad tok hañ þa til syn / [f] þoor þadañ burt [e] a einu Skipe [d] yþer um Siooenn hia Stadnum Tyberias i Galilea [l] aþsyds i Eydemørk (e) hia Borgeñe sem hiet Berhsaida. (h) Og er Folked sa þa burt þara / (a) heyrde þad (f) og vard þess vart/ (b) þektu hañ marger (f) og þad þerdadeſt epter hønum / (d) aþ hvi þeir saau þau Teikn er hñ giørde a Siukum/ (e) z hlupu þangad huør med ødrum a Fæte ur øllū Stødum/ (b) og komu þyrr eñ þeir / og komu til hañs. (e) Og JEsus gieck þram/ z sa þañ mykla Mwg/ (b) og hañ aumkade sig yþer þa/

þviad

þviad þeir voru sem adrer Sauder er øngvann
hyrder hafa. [d] JESus gieck þa uppa eitt
Fiall/og setteſt þar med synum Læreſveinum.
Þa var ꝛ Pæskahætyd Gydinga nælæg. (e) Og
hañ liet þa koma til syn/ og sagde þeim af Gu
ds Ryke. (b) Og hañ byriade eina læinga prę
dikun/ (c) lækнade og þa sem þeſſ þurftu/ [a]ꝛ
Kranker voru. [e] Enn er Deigenum tooк ad
halla/ꝛ [b] hñ var so sem lideñ/ [f] geingu hñs
toolf Læreſveinar til hañs/ og sęgdu hønum/
[e] þetta er ein Eydemørk/ Dagureñ er umliden
og Nootteñ þellur a/ (f) læt Fooлkid þra þier
ad þeir þare burt um kryngumliggiande Porp
og Kauptun / og kaupe sier þar Fædu/ (b) þvi
þeir hafa eckert ad eta/ (þar) vier [c] erum hier
i Eydemørku. [f] Eñ JESus svarade ꝛ sagde
til þeirra/ [a] þeir hafa þeſſei þørf ad þr gann
ge burt/ [f] gieped þier þeim ad eta/ [b] og þeir
sögdu til hañs/ Skulum vier þa þara ut og ka
upa fyrer tvęhundrud Peninga Braud ꝛ giefa
þeim ad eta? [d] JESus hoop þa upp syn Au
gu og sa ad margt Fooлk dreif ad hønum / þa
sagde hañ vid Philippū/ Hvar kaupum vier Br
aud þad þessir neyte? Eñ þetta sagde hañ af
þvi ad hañ villde reina hañ/ þviad hñ visse vel
hvad hañ villde giøra / Philippus svarade høn
um/ Braud fyrer tvęhundrud Peninga nægeſt
þeim ei/ so ad hvør eirn þæe nockud lyted/ [b]
eñ hañ sagde til þeirra/ Hvørsu mørg Braud
haved þier? Ganged til og skoded. Og þa þeir
þøfdu þ ransakad/ [d] sagde hønū eirn af hañs

Læreſveinum/ Andreas Brooder Simonar Pet
ri/ hier er eirn lgtell Pilltur /ſa hefr þim̃ Bigg
braud og tvo Fiſka/enn Hvad er þad at medal
ſo margra? [a] Og Læreſveinarner ſøgdu til ha
ñs/ [l] vær høfũ ei nema þim̃ Braud og tvo Fiſ
ka/ [c] nema ſvo ſie ad vær þørum og kaupũ Fæ
du ſo mørgu Foolke. Þvi þar var nær þim̃ þu
ſund Manñs/ [a] haũ ſagde þæred mier þau hing
ad/ [b] og hũ baud [a] Foolkenu ad þeir ſette ſig

aller nidur ad et: i ad greindum Hoopum/ at gi
ænt Gras [e] og ſagde til ſinna Læreſveina/ [d]
lærted Mennena ſetiaſt nidur [e] i Lag þim̃ tyg
og þim̃

ſinn geg þimtyger ſamañ/ þeir giørdu ſo. [d] Eñ þar
var i þeim Stad Gras myked/[b] ꝛ þr [e] ſettu
alla giſig aller [b] og ſkyckuduſt nidur Hundrad og
hundrad ſamañ/ þimtyger og þimtyger ſamañ/
(d) nær Fim þuſund Manns. (p) IESVS
took þau þim Braud og tvo Fiſka/ leit upp til
Himens/ giørde Packer/braut Braudeñ/ꝛ þieck
ſynum Læreſveinum ad þeir legdu þau þram þ
Fooked/(g) eñ Læreſveinarner þeingu þau ſo
ollkenu ſem nidur høþdu ſetſt/ og þeim tveimur
Fiſkum ſkipte þñ og ſo mz þeim øllum/ (d) So
mked ſem hugr villde/ (l) ꝛ þeir ſnæddu allen
ꝛ vrdu sadder/ (d) Enn þa þeir voru metter/
ſagde hñ til ſiña Læreſveina/ ſaþned ſamañ þær
eiþar ſem afganga/ ſo eckert ſpilleſt/ (b) eñ
þeir tooku upp Molana (d) ſøþnudu ſamañ ꝛ
fyllru upp tools Karper/med þeſſar Leiþar/af
þim Biggbraudñ/ (b) og Fiſkunñ/ (d) ſem þr
eiþdu er Mat høþdu þeinged/(e) eñ þeir ſm et
d høþdu voru nær þimþuſunder Manna/ ad
ondañ teknñ Konñ ꝛ Børnñ. (d) Þa Meñern
r ſau þ/ad IESus giørde þetta Teikn/ ſøgdu
þeir/ Þeſſe er ſannarlega ſa Spæmadur ſem i
Heimeñ ſkal koma. Eñ þa IESus þormerkte/
ad þeir mundu koma og grípa hañ/og gióra hñ
d Konge/(e)þa neydde hñ ſnarſnart ſyna Læ
reſveina til/ ad þeir geinge a Skip og þære þyr
r hønñ yþerum/ (b) til Bethſalda/(e) þar til
ſann ſkilde Fooked vid ſig/og er hañ hafde þad
ra ſier lætet/gieck hañ eirnſamall uppa Fiallet
d bidiaſt þyrer.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

V Capitule.

Vm pad hvorneñ Christur gieck a Sioonum og kallade petrum til sin/ Jcem um hans Reisu med Postulunum j Landi Genezareth.

Matth. 14. Marc. 6. Ioh. 6.

OG [d] Kuollde geingu hans Lære sveinar oban til Stadarens / og stigu a Skip/ ok komu yber um Sioinn til Capernaum / og pa var pegar myrkt orded/ JESus var pa eige komen til peirra/enn Sioinn took ad asast upp ab myklu Vedre. [a] Og um Kuøllded var han eirn par [b] a Lande/ [a] en Skipid var pa midt a Sioonum/ ok hracktest i Bylgiunum. [b] Og han sa ad peir voru neydstadder i pvi peir reru / [c] pviad Vindurenn var pvert i moote peim. Og nær um pioordu Vakt Næturenar/ kom JESus til peirra gangande a Sioonum. [d] Peir høfdu pa rooed pridiung og tuttugu/ edur priatyger Akra leingder/ pa sau peir JESum gangande a Sioonum / og komen nær Skipenu / [b] og han villde ganga pram hia peim. [e] En er Læresveinarner sau han a Sioonum ganga / [b] æludu peir Vofa vera munde [d] og ottudust/ [b] pviad peir sau han aller/ og urdu ottaslegner/ [a] og søgdu pad være Skrymsl/ og kølludu upp ab hræddsla. En JESus

JESus talade strax til peirra og sagde/ vered hughrausser/ [m] eg em hañ/ oottest ecke. Eñ Petur svarade hønum og sagde/ Ef þu ert þad Herra/ þa bioop mier ad koma til þin a Vatnenu. Og hañ sagde/ kom hingad / og Petur stie af Skipenu/ og gieck a Vatnenu ad hañ kæme til JEsu. En er hann leit megnañ Vind/ oognade hønū og took ad søckva/ kallade og sagde/ Herra/ hialpa þu mier/ enn JEsus riette jafnsnart Hønden a og greip hann / og sagde til hañs/ þu Lyteltrwadur/ Hvi efadest þu? [d] Þa vilidu peir hafa teked hañ inn i Skiped/ [a] og peir stigu inn i Skiped/ og Vinden stillte/ [d] og jafnsnart var Skiped komed ad þvi Lande sem peir þocrtu til. [a] Eñ peir sem i Skipenu voru/ komu og giellu þram fyrer hønum og søgdu/ Sañlega ertu Guds Sonur/ [b] og peir oottudust / z þorundrudust wr Mæta / þviad peim skildest enn eige af Braudunum/ og peirra Hiørtu voru þorblindud.

Og er peir voru yfer um Barner/ komu peir i Landed Genezareth/ og lendtu þar. Eñ er peir stigu af Skipenu / þeckte peir hañ strax. [a] Og er Foolked i þeim sama Stad vard vart vid hañ/ sendu peir wt/ [b] og hlupu [c] um allt þad Land/ allt i kryng/ tooku til og þluttu sa- mañ þar um kryng Siuka Menn a Sængum/ hvar hellst peir heyrdu hañ vera. [b] Og huar ed hañ gieck inn i Kauptun/ Stade og Porp/ þa lø gdu peir Siuka Menn a Torged/ [a] og þærdu til hañs alla Vanfæra/ [c] og bædu hañ um ad

þeir mættu ad eins snerta Fallð hans Fata / e
aller sem hann snertu/ urdu Heilbrygder.

VI Capitule.

Predikun Christi um Neytslu þess Himneska Braudsins/ edur hans Likama og Bloods.

Iohann: 6.

ANnan Dag epter sem Fooked sm
hinumeigen Stæbarens stod/ ad ei
ge var þar annad Skip til/nema þad
eina sem hans Læresveinar høbdu
æ stygged / og JEsus hæbde ei sialf
ur stygged æ þad Skip med synum Læresvein
um/helldur voru hans Læresveinar einer æ stad
farner. Þar komu æ yper um dinur Skip fra
Tyberias/hart nær þeim Stad/sem þeir høbdu
Braudeñ eted/ þyrer Herrans Þackargiørd.
Og þa Fooked sæ nu ad JEsus var eige þar/
og eigi helldur hans Læresveinar / stie þad æ
Skipeñ/ kom til Capernaum/og leitade ad JE
su. Og þa þeir høbdu funded hann hinumeigen
Stæbarens/ sægdu þeir til hans/ Rabbi/ Nær
komstu hingad? JEsus svarade þeim og sag
de/ Sannlega sannlega segge eg ydur / þier leited
myn ei æb því ad þier sæud Teikneñ / Helldur
æb því ad þier neyttud æb Braudunum/og urd
ud sadder/ Verked Fodu þeirrar sm ei þorgei
ngur/ helldur þeirrar sem stødug blyþur til Ei

Iesus Chris

lyfs Lyfs/ huøria Manſins Sonur mun giefa ydur/ Þviad Gud Fader hefur hañ ſiñſiglad. Þa ſøgdu þeir til hañs/ Hvad ſkulum vier þa giøra/ ſo vier giørum Guds Verk? JESus svarade og ſagde þeim/ þad er Guds Verk / ad þier trwed a hañ/ þañ hañ ſende/ þa ſøgdu þeir til hanns/ huad giører þu fyrer Teikn / ſo ad vier ſiaum og trwum þier? Hvad giører þu? Fedur vorer attu Mana i Eydemørku/ſem Skrifad ſtendur/hañ gaf þeim ad eta Braud af Himne. Þa ſagde JESus til þeirra/ſañlega ſañlega ſeige eg ydur/ad ei gaf Moyſes ydur Braud af Himne/ helldur giefur Fader miñ ydur þad rietta Braud af Himne / þviad þad er GVDs Braud ſem kiemur af Himne og Heimenum giefur lyf. Þeir ſøgdu þa vid hann/ Herra gief þu oſſ jafnañ þetta Braud. Eñ JESus ſagde til þeirra/ eg em Lyfſins Braud/ huør hañ kiemur til myn/ þañ mun ei hungra/og ſa hañ trur er a mig/ hañ mun alldrei Þyrſta. Eñ eg hefe ſagdt ydur/þad þier hafed mig ſienañ/og trued þo eige. Allt hvad miñ Fader giefur mier þad kiemur til myn/ og huørn þañ ſem til myn kiemur/hañ mun eg ei vtreka. Þviad eg er komeñ af Himne/ ei uppa þad / ad eg giøre minn Vilia/ helldur hñs ſem mig ſende. Þetta er Fødurſins Vilie/þeſſer mig ſende/ad eg glate ongvu af øllu þvi ſem hañ gaf mier / helldur ſkal eg uppvekia hañ a efſta Deige. Eñ þad er Vilie þeſſ er mig ſende/ ad huør ſa ſem Sonenn ſier og trwer a hañ / hafe eilyft Lyf / og eg mun uppvekia hañ a efſta Deige.

Þa mø

Þá mǫgludu Judar yþer þvi/ þad hañ sagde eg em þad Braud huǫrt ed oþañ kom aþ Himne/og þeir sǫgdu/ Er eige JEsus þesse/ Son ur Josephs huǫrs ad vier þeckium bǽde Fǫdur og Moodur? Huǫrneñ seiger hañ þa/ þad eg em komeñ aþ Himne? JEsus svarade og sagde til þeirra/ Nǫgled ei jñbyrdis. Eingeñ þar til mjn komed/ nema svo sie / ad Fadereñ sem mig sende/drage hañ / og eg mun uppvekia hañ a eþsta Deige. So er skrifad j Spamanna Bookum / ad þeir munu aller verda aþ Gude lærder. Huor þellst nu heyrer aþ Fǫdurnum/ og lærer þad/sa kiemur til mjn/ Eige þad / ad nockur hafe Fǫdureñ sienañ/ nema sa sem er aþ Gude/hann hefur sied Fǫdureñ. Sañlega sañ lega seige eg ydur/ Huǫr sem a mig trwer hann hefur eilyfe Lyf. Eg em Lyfsins Braud. Fedur ydar ætu Mańa i Eydemǫrku / og eru Dauder. þetta er þad Braud sem kiemur aþ Himne/so ad huǫr sem etur aþ þvi/ hñ deyr ei/ eg em þad lifanda Braud/ sem aþ Himne kom/ Huǫr sem etur aþ þessu Braude / sa lifer eilyfe lega. Og þad Braud sem eg mun giefa er mitt Holld/ huǫrt eg mun gicka fyrer Lyf Veralld arenmar. Judar þrattudu þa sjn a mille/ so seigiande/ Huǫrneñ þar þesse giefed oss sitt Holld ad eta? JEsus sagde til þeirra/Sañle ga sañlega seige eg ydur/ nema eþ þier eted Hol lld Mańsins Sonar og drecked hans Blood/þa hafe þier ei Lyfed i ydur. Huǫr hañ etur mitt Hollld og dreckur mitt Blood / sa hefur eilyfe

Lyf.

Lyþ/og eg mun uppvckia hañ a̅ eþsta Deige.
Þvi mitt Holld er sönn Fæda/ og mitt Blood er
sañ: Dryckr/ Huør hñ etur mitt Holld ꝛ dreckr
mitt Blood/ sa blyþur i mier ꝛ eg i hønum. Lyf
ka sem ad mig sende sa lifande Fader/ og eg li-
þe Saker Fædursiña/ so ꝛ Huør hañ etur mig/ sa
mun og lifa þyrer mynar Saker. Þetta er
þad Braud sem aþ Himne komed er / eige svo
sem þad ydar Fedur ætu Mañna/ og eru dauder
Huør hñ etur þetta Braud/ sa lifer ad Eilyfu.

Þetta sagde hañ i Samkunduhwsenu/ þa hañ
Riende til Capernaum/ enn marger aþ hanns
Læresveinum þa þeir nu þetta heyrdu/ sægdu
hørd er þesse Ræda/ Huør kañ henne ad heyra?
Eñ er JESus visse med sialfum sier / ad hañs
Læresveinar mægludu aþ þessu/ þa sagde hñ til
þeirra/ Hneyxlar ydur þetta/ Hvad mun þa
þegar þier siæed Mañsins Son uppstyga þang
ad sem hañ var þyrr? Andenn er sa er lyfgar/
Holdet er til einskis neitt/ þau Ord er eg ta
la/ þaug eru Ande/ og þaug eru Lyf. Enn
nockrer eru þeir aþ ydur huørier ei trwa/ þviad
JEsus visse aþ upphafe/ huørier eige voru tru
ader/ og huør sa var/ er hañ munde Svykia/ og
hañ sagde/ Fyrer þvi sagde eg ydur/ þad eing-
enn þær til myn komed nema ad hønum sie þad
gieted aþ mynum Fædur. Epter þad geingu
marger aþ hañs Læresveinum aptur til baka/ ꝛ
geingu eige leingur þadañ aþ med hønum/ þa sa
gde JESus til þeirra toolf / Vilied þier og
þra ganga? Eñ hønum svarade Simon Pet-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

us/ Herra til hueRs skulum vier þara? Þu hefur Ord eilyfs Lyfs / og vier trwum og skilduM þad þu ert Christur Sonur Guds lifanda. JEsus svarade þeim / Hef eg eige wtvaled yduR tolf? Og eirn af ydur er Djefull. Eñ hñ sagde af Juda Simonis Jscariot / því hann sveik hañ sydañ/og var eirn af tolfe.

VII Capitule.

Samtal Christi vid Skriftlærda ꝛ Phariseos / af Jerusalem um̃ Aulldungaña Setninga.

Matth. 15. Marc. 7.

Eptir þad [d] ferdadest JEsus um̃ kring i Galilæa/ þviad hañ villde ei ferdast i kring i Judea/ af því ad Gydingar villdu i Hel slæa hann. [b] þar komu og til hñs Phariseí ꝛ nockrer af þeim Skriftlærdu/ sem komner voru fra Jerusalem. Þa þeir sáu nockra af hañs Læresveinum med almeñelegum Høndum/ þad er med ohvegnum Høndum/eda Braud/æreyttu þeir þad/þviad Phariseí og aller Gyding ar eda ei nema þeir þvoe optsiñis synar Hendur halldande so Aulldungaña Setninga. Og þa þeir koma af Torgum / þa eta þeir eige nema þeir þvoe sig. Og marger adrer Hluter eru þr sem þeir høfdu undergéingest ad halldá/ sm̃ var þvottur Dryckiarkiera / Krwsa / Koparkie

ra/ og

ta/ og Borda. Þa spurdu Þharisei og hiner Skriptlærdu hañ ad/ [a] og søgdu/ [c] Þvi gan ga þyner Læresveinar eige epter (helldur) op urttroda Aulldungaña Oppsetninga? [a] Med þvi þeir þvo eige sijnar Hendur er þeir Braud eta/ [b] helldur eta med opvegnum Hendū. [c] hañ svarade og sagde til þeirra / [a] Fyrer hvi opurttroded þier þa Guds Bodord/ þyrer yduar en Oppsetning? [b] Riettvel þa spæde Esaias ep ydur Hræsnurum/ sem skripad er/ [c] Þesse Lydur nælægest mig med sijnum Munne/ og heid rar mig med Vørum sijnum/ enn þeirra Hiørtu eru langt þra mier. Ad onytu þioona þr mier a medañ þeir kienña þær Kienningar / sem ecke eru annad enn Bodord Manna. [b] Þier yfergi eped Guds Bodord/ og hallded Mannaña Oppa setninga/ sem er Krwser og Dryckiar Ker ad þvo/ ꝛ margt soddañ þa giøred þier. Og hñ sagde til þeirra / þynlega þa hafed þier aplagt Guds Bodord / ad þier mættud so geyma yd rarn Oppasetning. [a] Þvi Gud hefur skipa ed og [b] Moyses sagde [c] Heidra skalltu Fød ur þin og Moodur/ enn huør hañ bølvar Fød ur og Moodur/ sa skal dauda deya. En þier kienned þegar nockur seiger Fødur eda Moodur/ [b] Corban / þad er/ Ep eg Offra þvi þa kiem ur þad þier meir til gagns/ og eige þa læted þi er hañ þramar nockud giøra Fødur sijnum nie Moodur sijne/ [a] ep þvi skier þad ad eingen he ydrar Fødur sinn nie Moodur/ þramar meir/ [c] og hafed so onytt giørdt Guds Bodord/ þyrer

ydar

ydar Setninga/ þa þier haþed skalþer uppa sett
t margt añad þuilykt þa giørid þier. [a] Þier
Hræsnarar/ vel hefur Esaias spædt ab ydur.
[c] OG hñ kallade allt Folkid til sin/ t sagde
til þeirra heyred mig aller og understan-
ded þad/ [c] Þar er ekkert þyrer utañ Mañeñ/
huad er iñgeingur i Muñeñ/ þad hañ þar saur-
gad/ helldur huad er þrañ ab Muñenum geingr/
þad saurgar Mañeñ/ [b] haþe nockur eyru ad
heyra sa heyre. [a] Þa geingu hanns Lærisu
einar ad hønum og spurdu/ (veitstu) ad þa ed þr
Pharisei heyrdu þad Ord hneixludust þeir?
En hañ suarade og sagde/ øll plantan huorja
miñ Himneskur Fader plantar eige/ mun vppi
rætast. Latid þa þara/ þeir eru Blinder t Blin
dra Leidtogarar/ en blindur leider añañ blin-
dañ / þa þalla þeir bædder i Grøþena. Þa sua
rade Petur og sagde til hañs/ þyd oss þessa Ep
terlykíng/ [b] t er hñ gieck iñ i Hused/ burt þra
Folkenu / spurdu hañs Lærisueinar hañ ad þes
sare Epterlykingu. [c] En JESVS sagde til
þeirra / eru þier eñ þa so Skilningslausser?
Skynie þier ei eñ nu ad allt þad sem þyrer utañ
er/ og iñ þer i Mañeñ/ þad þar ei saurgad hñ/
þuiad þad þer ei iñ i hañs Hiarta/ helldur huer
þur þad i Magañ og verdur suo þyrer Edlilega
Rass wtskwpad / [b] huor ed uthreinsar allañ
mat? Og hñ sagde [a] huad ab Muñenum þrañ
geingur/ þad kiemur ab Hiartanu/ og þad saur
gar Mañeñ/ [b] þviad innañ ad ur Hiartanu
Mañsins [c] þa þrañganga rondar Hugreñing

ar/ Noor

ar/ Hordoomar/ Frillulyde/ Manndrap/ Proop
nadur/ Agirne Liugultnañ/ Hrecker/ Onderhyg
gia/ Otugt/ ille Tillit/ Lastaner/ Drambseme/
Heimska / allt þetta vondt þa geingur ut iñañ
ad/ og saurgar Mañeñ/ [a] eñ med Ohvegnum
Høndum ad eta/ saurgar ecke Mañeñ.

XIII. Capitule.

Vm Ferd Christi i Landsmalþur Tyri og Sidonis/ og þa Canverskv Koniuna / Item um hans Apturkomu þadann til Stæþarens i Galilea/ hvar hañ læknade marga Siwka/ og a medal þeirra eirn Dauþañ og Mællausañ Mann.

Matth. 15. Marc. 7.

SVM [c] JEsus stood upp/ gieck i burt þadañ/ og þoor i Landsmalþr Tyri ꝛSidonis. [b] Og gieck iñ i eitt Hws/ og villde þad øngvañ vita læra/ enn þieck þo eige dulest. [c] Þvi ad Stæd/ ad ein Canverſk Kona gieck ut ap þm sømu Takmørkum/ [b] þa hun hapde heyrdt ap hønum/ huørrar hætel Dootter hapde ohreinañ Anda / og hun kom og þiell nidur þyrer hanns Footum. Enn þad var ein Grisk Kona ap Syrophenice/ Og hun bad hñ ad reka ut Diøþuleñ þra Doottur siñe/ [a] kallade epter hønum og sagde/ O Herra Sonur Davids myskuna þu mier/ mijn Dootter kvelst illa ap Diøplenum/

og hañ

og hañ ſvarade heñe eige Orde. Hañs Læreſvei
nar geingu til hañs / bædu hañ og ſægdu/ gi
ør henne Orlauſn/aþ þvi hun kallar epter oſſ.
Eñ hañ ſvarade og ſagde/ eg em ei ſendur nei

ma til Fortapadra Sauda aþ Hwſe Iſraels.
Eñ hun kom og fiell nidur fyrer hœnum/og sag
de/ hialpa mier Herra. [e] Eñ JEſus svar
ade og sagde til heñar/ [b] leiþ þu ad Bœrnenn
mertest ædur/þviad þad er ei tilheyrelegt / [e]
ad taka Brauded Barnaña/ og kasta þvi fyrer
Hundana. Eñ hun svarade og sagde til hans
jal Herra

Ja Herra/ þvi Smæhundarner eta under Bord
enu aþ Molum Barnaña/[a] sem detta aþ Bo
rdum Drotna þeirra. Þa svarade JÆsus og
sagde til hennar/ O þu Kona/mykel er þin Tr
wa/verde þier so sem þu villt / [b] þyrer saker
þess Ords þa þar hiedañ/ Dioþullen er wtþar
en þra þisse Doottur. [a] Og a þeirre sømu
Stundu/ vard hennar Dootter heilbrygd. [b]
Og hun gieck þadañ i sitt Hws/og þañ ad Dioþ
ullen var wtþareñ/og Dootturena a eirne Sæ
ng liggiande.

DOG [c] þa JÆSus gieck leingra aþtram burt
aptur wr Bygdarlæge Tyri z Sidonis/kom

hañ til Siaþarens i Galilea/[b] midt a medal
þeirra tyu Stadaña. Og þeir leiddu til hañs

Dau-

Dauþañ Mañ/ þañ er var næsta stamur/og bæ du hñ ad hñ villde leggia hønd yþer hñ. Og hñ tooc hañ aþsydis þra Foolkenu/ og stack sijnum Fingrum i hañs Eyru/ hrækte ut og snart hñs Tungu/leit upp til Himens Andvarpade z sag de til hñs/ ephata/ þ er/opna þig. Og strax þa opnudust hañs Eyru/ þa uppleyste st og eirneñ hañs Tunguhapt/og hañ talade riett. Og hñ þyrerbaud ad seigia þad neinum. Enn þvi me ir er hañ þyrerbaud þad/ þess meir þa vidþræg du þeir þad. [a] Og JEsus gieck uppa eitt Fiall/og sette sig þar/ og margt Foolk dreyþ til hañs/haþande med sier Hallta/ Blinda / Mall lausa/ Vanada / og marga adra / og snørudu þeim þraM þyrer Fætur JEsu/ og hañ læknade þa/ so ad Foolked undradest [b] þad næsta miog [a] er þad sa Mallausa mæla/ og Vanada hei la/ Hallta ganga/ Blinda sianande/ [b] z sægdu allt hesur hñ vel giærdt/ þviad Dauþa lætur hañ heyra/ og Mallausa mæla/ [a] og vegsøm udu Gud Israels.

IX Capitule.

Vm þad Kraptaverk Christi er hann mettade þiggur þusund Manna/ med sio Braud um. Item um Phariseos sem beiddust Teikns ap hønum/ og þañ Blinda Mañ er lækn adur var i Bethsaida.

Matth. 15. og 16. Marc. 8.

A þeim

Heim [b] Tijma/ þa þar var margt Fooleſ/ og hafde ecke til Matar/ [c] kall ade JEſus ſijna Læreſueina til ſijn/ og ſagde til þeirra/ mig aumkar yfer Fooleed/ þui ad þeir hafa nu þria Daga hia mier verid/ og hafa eckert til Matar/ [a] og faſtande vil eg þa ecke þra mier þara lata [a] heim/ [b] ſo ad eige verde þeir hungurmorda a Veigenum/ þui ad sumer voru langt ad komner. [c] Hia Lær eſueinar ſuarudu og ſøgdu til hanſ / Hvadann tøkum vier ſo mørg Braud hier i Eydemørku ad vier ſedium med ſafnmargt Fooleſ? Og Jeſus ſpurde þa ad þ ſagde til þeirra / Huørſu mørg Braud þa hafed þier? Þeir ſøgdu ſio/ þ [a]

fa Fiſkaforn. Og hann baud Fooleenu ad þad ſetteſt nidur a Jørdena / og took þau ſio Braud og

ud og Fiskana/og er hann hafde packad/braut hú
þau/ꝛ gaf þau synum Lærisueinum/ [b] ad þe
leggde þau þrain/[c] og hans Lærisueinar lægdu
þau þreim fyrer Folked. [b] Og þeir hefdu þar
eina Smæruska/og hann giørde Packer/ og baud
þa þrain ad leggia/[c] og þeir attu aller og ur
du metter. Þeir toku ꝛ upp þad sem var af
Leifunum/sio Karper fullar. Eñ þeir sem et
ed hefdu/voru nær fiorum Þusundum [a] Ma
nna/ fyrer utan Konur og Børn. [b] Og hann
let þa i burtu fara þra sier. [a] Og er hann
hafde Foolked þra sier læted/ [c] stie hann strax
a eitt Skip med synum Lærisueinum/ [a] og
kom i Endemerkur Magdala Lands/ [b] i þær
Landsmalfur er heita Dalmanutha.

Þa [c] gengu Pharisei og Saducei ut til
hans/[b] og toku ad hafa Spurningar vid hann
preyfstudu hans / [c] og bædu hann ad syna sier
eitt Teikn af Himne. [a] Eñ hann svarade þim
og sagde/ at Kuellden seiged þier/ þad verdur
goodur Dagur/ þvi Himenrode er/ Og at Mo
rgna seiged þier/i Dag verdur Hregavidre/ þvi
ad Himenen er raudur og dimmur. Þier Hræsn
arar/ Himensins Asian kunned þier ad dæma/
Kunned þier þa ecke ad dæma Teikn þessara Ti
ma? [b] Eñ hann var þrungen i synum Anda/
og sagde/ til hvørs sæker þesse Kynslood epter
Teikne? [a] Þesse vonda og hoorunarsama Ky
nslood æsker Teikns. [b] Sannlega seige eg ydur/
[c] ad þessare Kynslood skal ekert Teikn gi
ed verda/[a] nema Teikn Jonæ Spamanns. Og

hann

hñ þorlter þa/gieck i burt/[b]ſtie apt: a Skip
z þoor yþerum. [a] Eg er hñs Lærefveinar vo
u yþerum þatner / høfdu þeir gleimt Braud
med ſier ad taka/[b] og høfdu ei nema eitt Br
aud med ſier i Skipenu. [c] Eñ JESus baud
þeim og ſagde til þeirra/Siæred til / vared og
vakted ydur fyrer Swrdeige þeirra Phariſeor
um og Saduccorum/ [b] og vid Swrdeige Her
odis. [e] Þa þeinktu þeir med ſier/og ſøgdu
huør vid añañ/þad mun vera þad vær høfum
eingeñ Braud med oſſtekid. Eñ er JESus
þornã þad/ſagde hañ til þeirra/hier lgieltrwa
ader / Hvad hirred þier uñ þad / þo ad þier
hafed ei Braud med ydur hafi? Skynied þi
er eñ nu ecke nie underſtanded? [b] Hafed þier
enn þorhærdt Hiørtu i ydur? Hafed þier Au
gu/enn ſiaid ei/og hæred Eyru og heyred eiget
[e] Miñeſt þier ecke [b]ad eg braut þim Braud
i millum þim Puſunda/Hugrſu margar Karfa
er fullar med Afgangsleifar tookud þier þa
upp? Peir ſøgdu Tolf. Eñ þa eg braut þau
fiø Braud a millum þiggra Puſunda/ Hugrſu
margar Karfer fullar med Leifar tookud þie
r þa upp? Peir ſø[g]du ſiø. Og hann ſagde
til þeirra/Hugrneñ skilied þier þad þa ecke/[a]
ad eg ſagde ydur eige af Braudenu/ þo eg ſe
gde/vakted ydur fyrer Swrdeige þeirra Phar
ſeorum z Saduceorum? Þa underſtoodu þeir
ad hañ hafde eige ſagt þeim þad þeir ſkylldu
vara ſig vid Swrdeige Braudſins/heldur vid
Lærdoome phariſeañ og Saduceañ.

L ij (b) Hann

HAnn [b] kom til Bethsaida/og þeir leiddu þa eirn Blindan Mann til hans/ z badu hann ad hann snerte hann. En hann took i hønd hins Blinda og leidde hann ut ap/ þyrer vtann Kauptuned/ spyttte i hans Augu/ og lagde syn ar hendur yper hann/ og spurde hann ad/ hvørt hann sæe nockud/ Enn hann leit upp og sagde/ eg sie Menenа ganga lykа sim eg sæe Trie. Þa lagde hann en aptur hendur yper hans Augu/ og baud hønum en upp ad lyta/ og hønum batnade so aptur/ad hann sæi allt klærlega. Og hann sende hann til sins Heimilis og sagde/gack eigin aptur i Kauptuned/seig þad og ecke neinum þar inne.

X Capitule.

Vm Ferd Christi til Cæsaream Philippi/ hvar petur gierde suna goodu Jætning um hann/ hvar og eirnen JESus took til ad segia Lærisveinunum þyrer/og undervysa þeim um sina tilstandande Pinu og Dauda.

Matth. 16. Marc. 8. Luc. 9.

JESus [a] gieck ut og hans Lærisveinar i Landsaulpz Borgareñar Cesarea Philippi/ [b] z til þarra Kauptuna (er þar hia voru). [c] og þ gierdest þa hann var eirn z badst þyrer/z hins Lærisveinar hia hønum/ [d] ad hann spurde þa ad m Leidinne/ og sagde til þeirra/

hvat

Hvad seigia Menn til/ hugr Mannsins Son sie?
Peir sugrudu og søgdu / sumer seigia þu siert
Johannes Skyrare/enn adrer þu siert Elias/sum
er ad þu siert Jeremias/ enn sumer ad þu siert
eirn af Spæmønnunum/ (edur)þad [c] eirn af
hinum gømlu Spæmønnum sie uppriseinn. [e]
Þa sagde hann til þeirra/ enn þier: Hugrn se
iged þier mig þa vera? [l] Þa svarade Sim
on Petrus og sagde til hans/ þu ert Christur
Sonur Guds lifanda. [a] Enn JEsus svar
ade og sagde til hans / Sæll ertu Simon Jon
asson/ þviad Holld og Blood birte þier þad
eige/helldur minn Himmeske Fader. Og eg seige
þier/þu ert Petrus/ og yfer þenan Hellustein
mun eg uppbyggia mina Christne/z port Helvi
tana skulu eige Megn hafa i gegn hene. Og
þier mun eg giefa Lykla Himnarikis/z allt hv
ad þu bindur a Jardu/skal a Himnum bundid
vera/ z allt hvad þu leyser a Jardu/skal a Hi
mnum leyst vera. Þa fyrerbaud hann sinum
Læresveinum [h] og hastade a þa/ ad þeir sege
de þad ei neinum [b] um hann / [a] ad hann være
JESus sa Christus.

Þadan i fra tok JEsus til ad auglysa fyr
er sinum Læresveinum [b] og kuenna heim og sa
gde/ [l] hvernen Mannsins Syne byriade ad ga
nga til Jerusalem/ og margt þola og hrakenn
vera af Anlldungunum / Høfudprestunum og
Skriftlærdum/ z Lyflæten verda/og a hinum
þridia Deige upp ad risa. [b] Hann talade z þe
tta Ord berlega ut. [c] En Petur tok hann

Enn til sin

til ſyn/ atalde hañ og ſagde/ [a] ☞Erra þirm
ſialfũ þier/ þad hende þig ongvanetgeñ/ [e] eſi
hañ ſnere ſier vid/ [b] leit til ſiña Lærefvema/
haſtade a Petrum og ſagde / [c] Far þra mier
Sathan/ [a] þu ert mier ☞neyxlanlegur/ [e] þvi
ad þu ſkilur eige hvad Guds er / helldur hvad
Manñanna er.

OG [b] ad ſamanſöfnudu Fooſkenu ſamt
hanns Læreſveinum/ [i] ſagde JESus
til þeirra allra/ eþ nockur vill mier epterþyl
gia/ þa afneite hañ ſialfum ſier/ og take ſinn
Kroſs uppa ſig hvorsdagslega og þylgie mier
epter/ þviad hvor hñ vill ſitt Lif þarvara/ ſa
mun þvi týna/ En hvor ſynu Lifi týner/
þyrer minnar Saker og Evangelij/ ſa mun þ
þinna (og) þvi [b] bihalda. Þviad hvad
ſtodar þad Manñ/ þo hañ vinne allan Heim
menn/ eyn feinge Tioon a ſinne Salu/ [c]
edur ſkade ſialfañ ſig? [e] Edur hvad mun
Madurenn þa gieþed þar hañ Salu ſina
med Endurleyſe? [h] Enn hvor hañ ſkam
aſt myn edur mina Orda/ [b] hia þeſſare hor
vrunarſamre og Syndugu Kynſlood/ [h] þeſſ
mun Manſins Sonur þekia ſier/ þa hañ ki
emur i Dyrd ſinne og ſyns Fodurs/ og heila
gra Engla. (a) Þvi þad mun ſkie / ad

Manſk-

Mañsins Son mun koma i Dyrd sijns Fod urs med sijnum Einglum/og þa mun hann giallda huerium sijn eınum epter sijnum Verkum. [b] Nañ sagde og til peirra/ [l] Sañ lega seige eg ydur/ ad nockrer standa hier aþ peim sem Daudañ skulu eige smacka / þar til þeir sia Guds Rijke [b] med Krapte komande/ [a] og Mañsins Son komande i sijnu Rijke

XI Capitule.

Vm Forklæran Christi a Fiallenu þyrer þremur hañs Lærisveinum/ og hañs Aptur komu þadañ til Postulaña.

Matth. 17. Marc. 9. Luc. 9.

OG [c] þad skiede [e] sex Dogum [e] epter þessa Rædu/ ad [e] JESus tok med sier Petrum/og Jacobum og Johañem Broodur hañs/og hafde þa afsydis [b] einasama/ [c] ad gieck uppa eitt [e] hatt Fiall [e] ad bidiast þ. Og þa er hañ badst þyrer/ vard hañs Andlits Mind odruvijs [b] og forklæradest þyrer þeim [a] og hañs Asiæna skein sem Sool/ [l] en hañs Klæde urdu so bigrt sem Ljoos/ skijnande æ næsta hvijt sem Snioor/ [b] so ad eingen Litunar Madur a Jordu kañ so hvijtt ad giora.

[f] Og sia/ [a] ad hønum byrtuſt þeir [e] tveir Menn hugrier ed voru Moyses og Elias/[b] og hielldu eitt Samtal vid JESum/ [e] þeir opp ennberuduſt i Byrtuñe/ og tøludu umm hann Ve þør/ hugria hann mundi þullkomna til Jerusa lem. Enn Petur og þeir ed voru med hønum/ voru þuller af Svefne. Og er þeir vøknudu sau þeir hanns Dyrd/og þa tvo Menn hia hønum standa. Pad vard og þa þeir skildu vid hann/ [l] ad Petur svarade og sagde til JESu Meystara/ hier er oss gott ad vera/Ef þu villt þa vilium vier giøra hier upp þriar Tiallduder/ þier einn/ Mosi einn/ og Elix einn/ [h]og hann visse ei hvad hann sagde/[b] af því þeir voru Ottaslegner. [f] Og þa er hann var þetta ad tala/Sia/ [l] þa kom eitt biart Sky z yperskygde þa/ [e] og þeir Ottuduſt er Skyed leid yp er þa. [l] Og sia ad ein Rødd kom ur Skyenu og sagde/þesse er min elskulegur Sonur/[a] ad hugrium mier vel þocknast/ hønum skulud þi er heyra. Enn er hanns Lærisveinar heyrdu þad/ þiellu þeir þram a synar Asiaunir/ z urdu miøg hrædder. [e] Og i því ad soddann Rødd vard/þundu þeir JEsum einsamann. [a] Enn JESus gieck til þeirra/ took a þeim og sagde standed upp og vered eige hrædder. [b] Og strax þar epter litu þeir i kringum sig z sau engvann nema alleina JEsum hia sier. [e] Og er þeir geingu ofann af Fiallenu / [b] þyrerbaud JESus þeim/ad þeir segdu þad aungvum/hvad þeir høfdu sied / þangad til ad Mannsinns

Son parte

Son være uppriſen aþ Dauda/ [a] og ſagde/þ er ſkulud aungvum þeſſa Sioon ſeigia / þar til ad Manſins Son er uppriſen aþ Dauda. [c] Og þeir þøgdu/ [b] ǂ hielldu þvi Orde hia ſier ſpyriande ſyn æ mille/ hvad þad være ad upprysa aþ Dauda? [c] Og ſøgdu øngvum neitt þra þvi æ þeim Døgum/hvad þeir høþdu ſied.

ÞG [e] hans Læreſveinar spurdu hann ad og ſøgdu/Hvad er þad þa sem hiner Skriþt lærdu ſeigia/þad Elias hlioote ædur ad koma? En JESus svarade og sagde til þeirra/ Elias skal ad vissu ædur koma/og alla Hlute lagþæra [b] þar ad auk mun Manſins Son margt lyda/ og þorſmædur verda/ſo ſm þar skriþad stendr. [c] En eg ſeige ydur / þad Elias er alla reidu komen/ [a] og þeir þeckтu hann ecke/ helldur giørdu þeir vid hann hvad hellſt þeir villdu. [b] ſo sem skriþad er aþ hønum. [a] So mun og Manſins Son verda aþ þeim æd lyda. Þa understo odu Læreſveinarner þad hann høþde sagt aþ Johanne Skyrara.

☞ Lucas skriþar ad nær ætta Døgum epter þad ad Christur høþde þrammſett þa Rædu sem umgietur i næst fyrerþarande Capitula/þa høþe hann þorklæraſt æ Fiallenu fyrer þremur synum Læreſveinum. En Matthæus og Marcus ſeigia þad høþe skied ſex Døgum þar epter. Hvar Athugande er/ad Gudſpiallamenner eru ei ſydur hier en annarstadar Samhlioda/þvi Luc

as telur med þañ Dageñ sem Christur sagde þyr er þessa sýna Forklæran / og þañ er huørium hun skiede/ Enn hiner tveir telia alleinasta þa sex Daga sem þar er mille voru.

XII Capitule.

Vm Lækning þess Tunglsiuka sem Læresveinarner gætu ei Læknad. Item um Reisu Christi i giegnum Galileam/ og huørneñ hann gallt Skattpeningeñ i Capernaum/ þyrer sig og Petur.

Matth. 17. Marc. 9. Luc. 9.

OG [c] þad skiede annars Dags er þeir þooru ofañ af Fiallenu/ [b] og hañ kom til sijna Læresveina/ og sa þar margt Fiolk i kryngum þa/ og hina Skriptlærdu/ er spurdust ur vid þa/ z strax er allt Folked leit hañ/ þelmtrade þvi/ hlupu ad z heilsudu hønum. [a] Og er þeir komu til Fiolksins/ [b] spurde hañ þa hina Skriptlærdu/ ad huørju spurdest þier um vid þa? (1) Og sier einn Madur ur medal Fiolksins / gieck til hañs og fiell til Foota hønum/ kallade upp/ svarade og sagde/ (b) Meystare/ eg flutte Son minn hingad til þijn/ hañ hefur mællausañ Anda/ (c) eg bid þig sia til Sonar mijns/ þviad hann er minn einka Son. (a) Herra Myskunna þu Syne mijnum/ þviad hañ er Tunglsiukur / og

er hersc

er herþelega Þyndur/ þviad opt fellur hñ a Eld/ og þrættsiuks i Vatn/ (h) z sia þegar ad Andeñ greÿpur hañ / þa emiar hañ japnsnart/ og hañ hryþur hañ (og) slÿtur/ so hñ þrodupe ller/og hañ gnÿster Tẽnum og þornar upp/(c) og værla skilst hñ vid hañ þa hañ hefur hriped hañ. (a) Eg hapde hañ og til þiña Læresve ina (c) og bad þa ad þeir ræke hañ ut / (i) og þeir gatu hønum ecke hialpad. Eñ JESus svarade hønū og sagde/O þu hin vantrwada z þrahærda Kynslood/ Huørsu lenge þa skal eg hia yd: vera? Eda huørsu lenge a eg ad umlyda ydur? Hafed hañ hingad til mÿn/ (b) og þeir fardu hañ þangad til hañs. (c) Þa hañ kom til hūs/ (b) z strax er Andeñ leit hñ/ (c) hrey ÿ Diøfullenn hñ (k) og sleit hann miog (b) z þiell a Jørd/ velltest umñ og produpellde. Hann spurde og hañs Fødur ad/Huørsu læng ur Tÿme er þra þvi hañ hrepte þetta? Eñ hñ sagde/ þra Barnæsku / og optlega hefur hañ þi eygdt hønum i Eld og Vatn/ad hañ þyrerþære hønum. Eñ ef þu orkar nockru/ þa slæ aum ur a ockur / og hialpa ockur. Enn JESus sagde til hañs/ef þu gietur trwad/trwudum er allt møgulegt. Og strax þa kallade Fader Bar ninns upp med Tærum og sagde/ eg trwe Her ra/hialpa þu minne Vantrw. Og er JESus sa ad Fiolked hlioop ad/ (l) hastade hñ a hin ohreina Anda/ (b) og sagde til hañs/ þu mælt lause z daupe Ande/eg byd þier ad þu farer ut ap hønum/ og farer ei framar i hañ. Þa kall

ade hañ

ade hañ upp og sleit hñ miøg/og Diøfuilcñ for ut aþ hønum/og hañ vard sem være hañ Daudr ur/so marger eirncñ søgdu/ hañ er Daudur.
Enn JESus took i hañs hønd og reiste hann upp/ [c] og læknade Pillteñ/ [b] hñ reis þa upp [a] og Sveirncñ vard heilbrygdur a samre Stundu/ [c] og hñ þieck hañ aptur Fødur synñ Eñ þeim ognade allum Guds Dyrd. [b] Og þa hañ kom heim / [c] geingu Læresveinarner heimuglega til JESu/spurdu hañ ad og søgdu Þvi gatum vær ei dribed hann ut? JESus svarade og sagde til þeirra/ [a] þyrer ydar Vantrwar Saker/ þvi eg segge ydur þyrer sañ / eþ þier hefdud Trw sem Mustardskorn/ mættud þier segia Fialle þessu /þar þu hiedañ og þang ad/ og munde þad þara / og eckert munde ydur onøgulegt vera. Enn þetta Kyn rekst eige ut nema med Bæn og Føstu.
ÞEir [b] geingu þadañ/ og þerduduſt umñ Galilcam/ hañ villde og eige ad þad skylde noctur vita. Hañ kiende synum Læresveinum. [a] Eñ sem þeir sysludu umñ i Galilea/ [c] z aller þeir undruduſt Þ allt/hvad hñ gierde/ [l] sagde Jesus til sña læresveina/ [c] taked þessa Rædu i ydar eyru / [l] þviad epterkomande er þad Mañsins Sonur mun oþurfelldur verda i Maña hendur/ [c] og þeir munu lyþlæta hañ [b] og þa hañ er aþlyþadur/ [a] mun hañ upprisa a þridia Deige. [h] Enn þeir understoodu eige þad Ord/ [c] og þad var huled þyrer þeim/so ad þeir skyldu þad eige/ og þeir ottud

ust ad

uſt ad ſpyria hañ ad þvi ſama Orde/ [a] Og þeir urdu næſta hryggver. [b] Og hañ kom til Capernaum. [a] Og er þeir komu (þang ad) geingu þeir ad Petre ſem Skattgiallded uppbæru/og ſøgdu/ydar Meyſtare/ plæger hñ eige ad giallda Skatt? Hañ ſagde/jæa. Og er hañ kom heim/kom JESus fyrr ad hønum og ſagde/ Hvad lyſt þier Simon/af huørium taka Jardleger Kongar Toll edur Skattpening? Af ſynum Børnum/edur af añarlegum? Petur ſagde til hñs/ af añarlegũ/ Jeſus ſagde þa til hñs/ þa eru Børneñ frý. Eñ ſo ad vier ſiæum þeim ei ad hneyxlan/ þa far til Siaufar/ ǂ kaſta ut Aunglenum / og þañ Fiſk ſem fyrſtur kiemur upp/ tak hañ/og er þu opnar hñs Gin/ muntu finna Stater/ þa ſæmu tak þu og gief hønum fyrer mig og þig.

XIII Capitule.

Chriſtur tekur ſynũ Cæreſveinum Vara fyrer Hofmood / Metorda gyrnd og hneyxle Smælingiana/ og kiener huørneñ Naungeñ eige hooblega ad Straffaſt / hvar og ſo er innfærdt uñ þañ ſem Diſcipla wtrak i Nafne Chriſti/enn ecke eptirfylgde Chriſto. Item ſpurning S. Peturs/hvad opt hañ ſkylde fyrergiefa ſynum Broodur/ og ſvar Chriſti þar uppa ǂ epti erlyking af þeim tveimur Skulld bundnu Þioonum.

Matth. 18. Marc: 9. Luc: 9.

Enn ſa

EN [c] sa þanke kom þeirra a mille / hver þeirra munde mestur vera. Og þa er JESus sa þeirra Hiartans þanka / [b] z sem hañ var heim: / spurde hañ þa ad / hvad handtierudud þier ydar a mille a Veigenum? Eñ þeir þogdu / þuiad þeir høfdu handtierad um a Veigenum huor þeirra mestur være. Og hañ sette sig / og kallade þa toolf. [a] A þeirre stundu gengu Læresveinarner til JESUM og sogdu / huor er mestur i Himmariike? [b] Og hañ sagde til þeirra / ef nockur vill fyrstur vera / sa skal øllum sydastur vera / og allra þioon: [l] JESUS kallade og toe eitt Barn til sin / og sette þad hia sier / mitt a milliom þeirra. [b] Og hañ vadmade þad og sagde til þeirra / [a] sañlega segie eg ydur / nema þier snuest og verded so sem Smabørn munud þier ecke koma i Himmariike. Huor sialfur sig lækar so sem Barn þetta / sa er mestur i Himmariike. Og huor sem medtekur [c] þetta Barn (edur) eitt [c] þuilikt Barnkorn [l] i minu Nafne sa medtekur mig: [h] Og huor hellst hañ medtekur mig sa medtekur ei mig / heldur hañ sem mig sende. (c) Eñ sa ydar sem miñstur er allra / hañ mun mykell verda. (h) Og Johannes suarade hønum þa og sagde / Meistare / vier saum einn þann / sem rak ut Diofla i þinu Nafne / huor ed ei fylger oss epter / z var fyrerbudum hønum þad / ef þui hañ fylgde oss ei epter. Eñ JESUS sagde til

de til hans / eige skulud þier þyrerbiooda hønū
þad/ (b) þuiad eingen er sa / eþ hñ giæter Ar
aptaverk i mynu Nafne/ ad hann kunne þa strax
illa ad tala um mig/ (h) þuiad huor hann er
eige a moote oss/ hann er med oss.

HVer [b] sem ydur gieþur ad drecka/eirn
Bikar Vatns i mynu Nafne / aþ þui
þier erud Christi/ Sannlega þa seige eg yd-
ur/ ad þad skal honum ei olaunad verda. [c]
Og huer hñ hneyxlar eirn aþ þessum smæu
sem a mig trua / þarþara være honum ad
Milnusteirn heingdest um Hals honum æ
være i Sioo sockur þar hann er diupastur.
[a] Vei sie Heimenum þyrer Hneyxlaner /
þar hlioota þo Hneyxlaner ad koma. Enn
þo sie vei þeim Mañe þyrer huorn ad Hne
yxlaneñ kiemur/ [c] Og eþ þin Hønd hneyxl-
ar þig/ þa hogg hana aþ [a] og snara fra
þier/ [c] betra er þier handarvana iñ ad go-
nga til Lifsins/ enn haþande tuær Hendur
og þara til Helvitis/ i þañ eilifa Eld/ hv
ar ed þeirra Madkur deyr eige/ og þar þeir-
ra Eldur slocknar ecke. Og eþ þig hneyx
lar Fotur þin/ þa hogg hañ aþ og snara fra
þier/ betra er þier Nolltum iñ ad ganga til

lifsins

lyßsins/enn pad pu hafer tuo Fætur og kast ept i Helvyte/ i pñ eilyßa Eld/ hvar ed peirra Ormur deyr eige/og peirra Eldur slocknar eige. Og ef Auga pitt hneyxlar pig pa slyt pad ut/og snara pvi ßra pier / betra er pier eineygdum inn ad ganga i Guds Ryke/ enn ad pu hafer tuo Augu og kastest i Helvytskañ Eld/hvar ed peirra Ormur deyr eige/og par peirra Eldur slocknar eige. (b) Allt hlytur med Elde ad saltast/ og hvert Offur skal med Salte saltast. Salted er gott/ eñ ef Salted dofnar/ med hverju skul ud pier pa salta pad? Hafed pier salted med ydur/ & hafed pier Frid hvor vid añañ. (a) Siæed til ad pier forsmæed eige eirn af pessum Smælingium/pviad eg seige ydur/ ad peirra Englar æ Himnum sia alltyd mins Fodurs Anglit æ Himnum. Pviad Mañsins Son er komenn ad giora hoolped hvad fortapad var. Hvad virdest ydur/Ef einhver Madur hefur hundrad Sauda/ og villest eirn af peim? skilst hañ eige vid pa nyu og nyutyger æ Fiollum uppe/ og fer ad leita ad peim sem villtest? Og ef so skier ad hann finnur hañ. Sañlega seige eg ydur/

ad hann

ad hañ þagnar meir yþer honũ/eñ yþer hin-
um nyu̇ t nyutyger/sem ei villtuſt. So er

eige Vilie Fodurs ydar sem aa Nimnum er/
ad eirn aþ þeſſum smaau tapeſt.

Eñ eþ Brooder þiñ brytur vid þig/þar þu
og straffa hañ aa millum þijn og hñs einsam
ans/eþ hañ heyrer þig/þa hefur þu þinn
Broodur uñed. Eñ eþ hañ heyrer þig ei/
þa tak eirn edur tvo til þijn/so ad i Muñe
tveggia edur þriggia Votta/stande oll Mal
fne. Nu eþ hñ heyrer eige þeim/þa seig
bad Samkunduñe. Eñ eþ hann heyrer ei
Samkunduñe/þa halle hañ sem añañ Heid-

M ingia

ingia og Tollheimtumañ/ Sañlega seige eg ydur/ hvad hellst þier binded a Jordu/ skal a Nimnum bunded vera/ og hvad hellst þier leysed a Jordu/ skal leyst vera a Nimne. Þrammveigis seige eg ydur þad/ ef tveir af ydur samtaka a Jordu/ um huern Hlut sem þeir/ ad þeir vilia bidia skal þm veitt vera af minum Fodur sem a Nimnum er. Þvi ad hvar tveir eda þrir saman safnader eru j minu Nafne/ þar em eg midt a millu þrra.

Þa gieck Petur til hans og sagde/ Herra/ hue ofta opt skal eg minum Brodur þeim sem vid mig brytur/ fyrergiefa? Er þad noog sio sinnum? JESus sagde til hans/ eg seige þier eige sioesinnum/ helldur siotygesinnum sioesinnum.

Fyrer þvi er Nimnar ryke liket þeim Konunge sem reikna vilde vid þioona sina. Og er hann took til ad reikna/ kom eirn fyrer hann/ sa er honu var skylldugr um fyu Þusund Punda. En þa hann hafde ei til hvad hann skylde giallda/ baud Herran ad selia hann og hans Nwsfru og hans Born/ og allt hvad hann atte/ og borga med. Þa fiell sa þion fram tilbad hann og sagde/ Herra/ haf þolinmæde vid mig/ allt skal eg þier giallda. Þa sa Herran aumur a þeim þion/ y lieti hann laus

hañ lauſañ/ og gaf honum eirneñ upp Sku
lldena. Þa gieck ſa ſame Þion ut/ og þañ
eirn af ſijnum Samlags Þioonum/ ſa var
honum Hundrad Peninga ſkylldugur/ ℮ hañ

greip hañ og took þyrer Kverkar hañs og ſa
gde/ giallt mier hvad þu ert mier ſkylldug
ur. Þa þiell hañs Samlags Þioon þram
bad hañ og ſagde/ haf Poleñmæde vid mig/
þvi allt ſkal eg þier giallda. Eñ hañ vill
de eige/ helldur þoor hann til og liet hañ i
Dibliſſu/ þar til hañ hafde borgad þad hñ
var ſkylldugur. Eñ er hañs Sambioonar
ſau hvad ſkiede / urdu þeir mieg hryggver

vid/komu og undervisſudu ſijnum Herra al
lt hvad giørſt hafde. Pa kallade hans Her-
ra hann ſyrer ſig/ og ſagde til hans/ pu hin
vonde Pioon/ alla pessa Skuld gaf eg pi
er til/ med pvi pu badst mig. Skylder pu
pa eige myskunsamur vera vid pin Samla-
gs Pioon/ lijka sem eg var pier myskunsam-
ur? Og hans Herra vard reidur/ og opur-
sellde hann Ruslurunum pangad til ad hann
borgade allt hvad hann var skylldugur. So
mun og min Himneskur Fader giora vid yd-
ur/ ef pier fyrergiefed eige af ydrum Hior
tum huor eirn ſijnū Brodur hins Misgiorder.

XIV Capitule.

Vm pad huerneg ad Brædur Christi
eggiudu hann at ad ferdast til Jerusalem/ til Tj
alldbwdar (edur Laufskæla) Hætydarefnar.
Item um hans Reisu pangad/ og pa prim
Men sem hønum villdu epterfylgia.

Iohann. 7. Luc. 9.

Da (d) var ſ nalæg Hatijd Gydi
nga/ sem var Laufskælafa Tilbun
adur. Brædur hans sögdu pa til
hans/ tak pig upp og gack til Juda
lands/ so ad pinir Lærisveinar siae
eirneim

ermeñ þau Verk er þu giører. Þviad sañlega giører eingeñ sa nockud leynelega/ sem sialfur hañ epterleitar kuñur ad verda. Ef þu giører þ/ þa openbera þu þig fyrer Heimenum. Þvi hañs Brædur trudu ei helldur a hañ. JESus sagde þa til þeirra/ miñ Tyme er eñ eige komeñ eñ ydar Tyme er jafnañ. Heimureñ þær yður ei hatad/ eñ mig hatar hañ/ þviad eg ber Vitnisburd af hønum/ þad hans Verk eru vond. Fared hier upp til þessarar Hatydar/ eg vil eñ ei fara upp til þessarar Hatydar/ þviad minn Tyme er eñ eige uppfyllder. Eñ þa hañ hafde sagdt þeim þetta/ vard hañ epter i Galilea.

[c] Eptir þad skiede þa Tymeñ fullkomnadest er hañ skylde takast burt hiedañ/ sneri hañ sine Asiam til ad gaga strax til Jerusalē/ z hañ let Sendeboda fara f sine Augsyn. Peir foru z kōu in i Samverskt Kauptun ad wtvega hønū Herberge. Eñ þeir tooku eige vid hønum/ af þvi hañ hafde snwed sinne Asiam ad reisa upp til Jerusalem. Enn er hans Lareswinar Jacobus og Johañes sau þad/ spgdu þeir/ Herra villtu/ þa vilium vier seigia ad Elldur falle af Himne/ og forterre þeim/ lika sem ad Elias gierde? Eñ JEsus sneri sier vid/ hastade a þa og sagde/ Vited þier eige hvørs Anda Syner þier erud? Mañsins Sonur er ei komenn til þess ad fyrerfara Saalum Mañe/ helldur þær ad frelsa. Og þeir geingu i annad Kauptū.

Nv (d) sem hans Brædur voru uppfarner/ þa foor hañ og sialfur upp til Hatydareñ

ar / eige openberlega helldur so sem a Laun.
[c] Og þad skiede er þeir voru a Veigenum/
ad einn sagde til hans/ Eg vil þylgia þier epter
huørt hellst þu þer. JESus sagde til hans/
Refar hafa Holur/ og Fuglar Himens Hreidur
enn Mannsins Son hefur eige / huar hann meige
synu Høfde ad halla. Hann sagde þa til eins
annars/ þylg þu mier epter/ en sa sagde/ Herra
loffa mier fyrst ad ganga og grafa Fødur min/
JESus sagde til hans / læt þa Daudu grafa
syna Daudu/ en þu gack og boda Guds Ryke.
Og annar sagde/ Herra/ eg vil þier epterþylgia/
en lofa mier fyrst ad seigia þeim mina Burt;
þar sem eru i minu Hwse. JESus sagde til ha
nns/huør sem leggur syna Hønd a Ploogen/ e
lgtur a Bak sier aptur / er ei hæfelegur til
Guds Rykis.

XV Capitule.

Vm Vtsending þeirra Siøtygu Læresv
eina og Riedíng Christi i Musterenu a
Tiælldbwdar Hatidenne.

Luc. 10. Iohann. 7.

Þar [c] epter wtvalde DRottenn
og adra Siøtygu / og sende þa ut
two og two fyrer sier j allar þær Bo
rger og Alfur er hann villde koma.
Og sagde til þeirra/ ad sønu er Ko
rnskiera mykel/ en Verkamenenerner faer/ þvi
bided Herran Kornskieruñar/ad hann sende Verk

menn i syna

meñ i ſijna Kornſkieru. Farid wt / ſiæred eg ſende ydur ſo ſem Lømb a medal Varga. Ber ed eige Pung nie Tøſku/og eige Skoo/ Heilſed og aungvum a Veige. Hvar þier komed i eitt Hws/þa ſeiged fyrſt/ Fridur ſie i þeſſu Hwſe. Og ef þar er Barn Fridarens/þa ſkal ydar Fridur hvylaſt yfer hønum/eñ ef eige er/ þa mun ydar Fridur ſnwaſt til ydar aptur. Blyfred i þvi ſama Hwſe/ eted og drecked hvad þeir hafa þviad verdur er Verkmadureñ ſiña Launa. Ei ge ſkulud þier reyfa Hws af Hwſe. Og i hvar ta Borg ſem þier iñganged/og þeir medtaka yd ur/þa eted þad ſem fyrer ydur verdr fram̃ſett. Og lækned Siuka þa ſem þar eru/og ſeiged þe im/ Guds Ryke er nælægt komed ydur. Eñ ef þier ganged i nockra Borg þar þeir medtaka ydur ei/ ganged wte a heñar Stræte og ſeiged/ Kirneñ þ Dupt ſem lodde a oſſ wr ydvarre Borg/hriſtum vær af a ydur/ þo ſkulud þier vita ad Guds Ryke var nælægt ydur. Eg ſeg ge ydur þad Sodoma mun bærelegra vera a þe im Deige/ eñ þeirre Borg.

Vei þier Chorazin/ vei þier Bethſaida/ þvi ad ef ſkied hefde i Tyro og Sidon ſoddañ Fur duverk/ ſem hia ydur hafa ſkied/ hefde þeir þa rdum ſeted i Seck og Auſku/ og giørdt ſo Yd ran. Þo mun Tyro z Sidons bærelegra vera a Doomenum/ eñ ydur. Og þu Capernaum ſem upphafeñ ert til Himens/ munt nidur fryc laſt allt til Helvitis. Hvar ydur heyrer hafi heyrer mier/ z hvar ydur forſmær hñ forſmær

M tiñ mig.

mig. Eñ huør mig þorſmæer / hañ þorſmæir hañ ſem mig ſende.

Judar [d] leitudu þa ad hønum uñ Hætyd ena/og ſøgdu/Hvar er hañ? Og mikill Krit, ur var i Lydnum uñ hñ. Sumer ſøgdu/ good ur er hañ/ enn adrer ſøgdu/ Nei/ helldur leider hañ Lydeñ aþvega. Eñ eingeñ talade þo be rt uñ hañ/ þyrer Hrædſlufaker vid Gydinga.

Enn ad hælþnadre Hætydeñe / ſtie JESus upp i Muſtered/ og kiende. Judar undrud uſt/ſo ſeigiande/ Huørneñ kañ þeſſe Ritningarn ar med þvi ad hañ lærde þær ei? JESus ſva rade þeim og ſagde/ miñ Lærdoomur er ei miñ/ helldur hañs er mig ſende. Eþ ſa er nokur ſiñ giøra vill hañs Vilia / hann reiner hvørt þeſſe Lærdoomur er aþ Gude / eda huørt eg tala aþ ſialfum mier. Huør ſem aþ ſialfum ſier talar/ ſa leitar ſinnar eigeñ Dyrdar/eñ huør hñ leitar þeſſ Dyrdar ſem hann ſende / hann er ſann, ordur/og eckert Ranglæte er med hønum. Gaf Moyſes ydur ei Løg / og eingenn ydar helldur Løgeñ? Edur þvi ſøked þier epter ad lifa, lata mig? Lydurenñ ſvarade og ſagde/ Diæf, uleñ hefur þu/ Huør ſøker ad liflata þig? Jes us ſvarade og ſagde/ eitt Verk giørde eg/ og þ undreſt þier aller. Moyſes gaf ydur þvi Vm, ſkurnena/ eige þad hun være aþ Moyſe komenn helldur aþ Forfedrunum / og þo umſkiered þier Mañeñ a Sabbatsdeige. Nu eþ Madurenn medtekur Vmſkurnena a Sabbatsdeige / ſo ad eige briotest Moyſis Løgmal / eſi þier reidest

þo vid

þo vid mig/ þad eg giørde allan Manen heilan
a Sabbatsdeige. Þier skulud eige dæma epte
er æfynd/ helldur dæmed riettanu Doom.

Þa søgdu nockrer ad Jerusalem/ er þad ecke
sa sem þeir søktu til ad Lyslæta? Siæed nu
talar hann openberlega / og þeir seigia eckert til
hans/ eda vita vorer Høfdingiar þad vyst/ ad
þesse er sannur Christur? En vier vitum þo hv
adan hann er/ en þa Christur kiemur/ veit eingen
hvadan hann er. Þa kallade JESus i Muster
enu kienande/og seigiande/ þier þecked mig/ og
vited hvadan eg em/ og eg kom eige ad siælfum
mier/ helldur er hann sannordur sa mig sende/hvø
rn þier þecked ei. En eg þecke hann / þviad eg
em ad hønum/og hann hefur utsendt mig. Þa
søktu þeir epter ad grypa hann / en engen lagde
þo hendur a hann/ þviad eige var hans Tyme
en komen. Enn margt ad Foolkenu trwde a
hann/ og søgdu/ þa Christur kiemur/ mun hann
giøra nockud fleyre Teikn enn þesse giører?

Og þad kom fyrer Phariseana ad Foolked
kritte þetta umm hann/ þa sendu Prestahøfd
ingiar og Phariseí/ Þienara ut/ ad þeir hand
take hann. JESus sagde til þeirra / litla St
und em eg enn hia ydur/og þa fer eg til hans sem
mig sende. Þier munud leita myn/ og finna
mig ei/ og þar sem eg er/ þangad kømed þier ei
ge ad koma. Þa søgdu Gydingar syn a mille/
Hvørt vill hann fara so vier finnum hann ecke? Eda
vill hann ganga a medal Grycka/ sem hingad e
þangad sundurdreyfder liggia/ og kienna Gryck

sum? Hvad þyrer Ræda er það sem hann sagde? Þier leited mín og finned ecke/ og þar sem eg er/ þangad kand þier eige ad koma.

XVI Capitule.

Vm það er vidbar á síðasta Deige Tia lidbvdarhatíðarennar. Item um Hoorkonuna sem Phariseí leiddu þyrer Christum.

Iohann: 7 og 8.

EN á síðasta Deige Hatíðarennar/ sem var veglegastur/ gieck JESus upp og kallade/ so seigiande/ Ef nockurn þyrster / kome hann til mín/ og drecke. Huor hann trúer á mig/ so sem Ritningen seiger/ af hans Kvide skulu þrammþliota Straumar lifanda Vatns. Enn þetta sagde hann um þann Anda / huern þeir skylldu medtaka/ sem á hann trydu/ því Heilagur Ande var þar ei enn/ Þviad JESus var enn eige auglystur. Og marger af Lydnum sem heyrdu þessa hans Radu / sögdu/ þesse er sannur Spámadur. Adrer sögdu hann er Christur/ en sumer sögdu / skal Christur nockud koma af Galilea? Seiger eige Ritningen ad Christur komi af Davids Sæde/ og ur Stadnum Bethlehem / þar sem David var? So vard ein Tvydrægne med Folkinu um hann. En no

ærer af

ckrer ap þeim villdu hapa gripeð hañ/ eñ eingi
eñ lagde þo hendur a hañ.

Þienararner komu aptur til þeirra yppurstu
Presta og Phariscaña/og þeir søgdu til þeirra/
Þvi høpduð þier hañ eige hingad? Þienararn
er suðrudu / þar hefur alldrei nockur Madur
so talad sem þesse Madur. Þa svøruðu Pha
riseí þeim/ Huørt erud þier og villtter? Trw
er nockur Høpdingiaña eður ap Phariseis a hñ?
Helldur þad Fookk sem eckert veit ap Løgmal
enu/er bølvad. Nicodemus sagde til þeirra/
sa sem kom til hañs uñ Nootk/ hvør ed var ei
rn ap þeim. Dæmer vort Løgmal nockud Ma
ssenn/nema hañ sie þyrre ransakadur/ hvad hañ
giører? Þeir suðrudu og søgdu til hañs/ertu
og so eirn ap Galileis? Ransaka þu og skoda
þad ap Galilea rys ecke Spæmadur upp. Og
huør gieck so heim.

Dg JEsus gieck þa til Oliupiallsins/ z snem
ma ad Morgne kom hañ aptur i Mustered/
og allt Fookked kom til hañs/og hañ sette sig z
kiende þeim. Eñ þiner Skriptlærdu og Phari
searner leiddu þram þyrer hañ þa Konu / sem i
Hordoome var gripeñ/ z settu hana þar i Mid
ed/og søgdu til hañs/Meystare/ þesse Kona er
nu gripeñ ad þeskum Giørninge i Hordoome/eñ
Moyses bydur oss i Løgmalenu/ ad beria þess
hættar Meñ Driootc/Eda hvad seiger þu til?
Enn þetta søgdu þeir/ad þeir preystudu hañs/
ad þeir mættu so hafa Akiæru til hañs/ enn
JESus laut nidur og ritade med Fingrenum

a Jord-

a Jørdena. Og sem þeir lietu ei aþ ad spyr ia hañ/ þa riette hañ sig upp/og sagde til þeir ra/ Huþr ydar sem er an Syndar/kaste sa þyr sta Steine a hana. Þa laut hañ nidur apt ur/ og ritade a Jørdena. Þa þeir heyrdu þetta/geingu þeir ut/ eirn epter ødrum / þyrst Aulldungarner. JESus var þa eirn epter/ og Konañ þar standande. Eñ JESus riette sig upp/og er hañ sa þar engvañ nema Kon una/sagde hañ til heñar/Kona/ hvar eru þeir sem þig aklaga? hefur eingeñ þordæmdt þig? Eñ hun sagde/Herra/ eingeñ. JESus sagde so þordæme eg þig og ecke helldur/ gack hiedañ/ og syndga nu ei optar hiedañ aþ.

XVII Capitule.

Predikun Christi um sijna Persoonu/og Gydingaña Blindleika og Hreckvyse.

Iohann. 8.

JESus talade eñ aptur til þeirra/ og sagde/eg em Lioos Heimsins/ huer hañ þylger mier epter/sa mun ei ganga i Myrkrunum / helldur skal hann haþa Lioos Lijfsens.

Þa sægdu Phariseí til hañs/ þu ber Vitne aþ sialfum þier/þijn Vitnisburdur er eige sañur.

JESus svarade og sagde til þeirra / eþ eg ber aþ sialfum mier Vitne/þa er min Vitn

isburdur

isburdur sañur/þvi eg veit hvadañ eg kom/ og huort ad eg þer. Eñ þier vited eige hv adañ eg kom/eda huort eg þer. Þier dæm ed epter Holldenu/ eg dæme ongvañ. Enn eþ eg dæme/ þa er miñ Doomur riettur/þvi ad eg er ei einsamall/helldur eg og Fadereñ/ er mig sende. So er og skriþad i Løgum ydar/ ad tveggia Manna Vitnisburdur sie sañur. Eg em sa sem aþ sialfum mier ber Vitne/og Fadereñ sa mig sende/ hañ ber aþ mier Vitne. Þa sogdu þeir til hañs Hvar er þiñ Fader? JESus svarade/ eige þeck ed þier mig nie miñ Fodur. Eþ þier þeck tud mig/ þa þecktud þier lika miñ Fodur.

Þesse Ord talade JESus vid Guds Kistu na/þa hañ kende i Musterenu / og eingeñ took hañ/ þvi hañs Stund var eñ ei komeñ.

Þa sagde JESus aptur til þeirra/ eg fer bu rt/og þier munud leita mig / og i Syndum ydar deyia/ huert eg fer/ Þangad kuñed þier ei ad koma. Þa sogdu Gydingar / mun hañ þa vilia drepa sialfan sig/ þad hañ seiger/ huert ad eg fer þangad kuñed þier ei ad koma? Þa sa gde hañ þeim/ þier erud hier nedañ ad/eg em ad ofan/ þier erud aþ þessum heime. Eg em ei aþ þessum heime/ þvi sagde eg ydur / ad þier mundud deyia i ydrum Syndum / þvi eþ þier

trued

trúed ei ad eg sie hann/ þa munud þier deyia i yd
rum Syndum. Þa sögdu þeir til hans/ Huer
ert þu þa? JESus sagde til peirra. Fyrst
sa/eg sem tala vid ydur. Margt hef eg ad ta
la/ og dæma um ydur/ enn sa mig sende/hann er
Sannordur/og hvad eg heyrde af hönum/þad ta
la eg fyrer Heimenum. En peir skildu eige ad
hann sagde peim af Fødurnum/ Þa sagde JES
us til peirra / nær þier upphefied Mannsins
Son/þa skulud þier skilia/ad eg sie hann/ og af
mier sialfum giöre eg eckert / heldur eins og mi
er kiende min Fader/ so tala eg. Og sa er mig
sende/hann er med mier/ Fadernn liet mig ei ein
saman/þviad eg giöre jafnann þad hönum er þæ
gt. Þa hann talade petta/trudu marger a hann.
Þa sagde JESus til peirra Gydinga sem a
hann trudu/ ef þier bliued vid myna Rædu/
þa erud þier mínner sannier Lærisveinar/Og þa
ecke þier Sannleikann/ og Sannleikurenn mun þrel
sa ydur. Þa svöruduu peir hönum/vier erum
Abrahams Sæde / og alldrei hefum vier nock
uen Manns Þræler verid/ Hvernen segier þu/
þier skulud frialser verda? JESus svarade
peim og sagde/ Sannlega sannlega seige eg ydur/
huer hellst sem Syndena giörer/ sa er Syndar
ennar Þræll. Þrællenn bliefur ei eilifflega i
Hwsenu/ enn Sonurenn bliefur þar eilifflega.
Nu ef Sonurenn frelsar ydur/þa erud þier riett
lelega frelsader. Eg veit vel ad þier erud
Abrahams Sæde/ enn þier sækid til ad deyda
mig/þviad myn Rædа hefur ecke Rwm i ydur.

Eg tal

Eg tala þad sem eg sied hefe / af minum Fød
ur/ Og hvad þier saud hia ydrum Fødur/ þad
giørid þier. Þeir svørudu og søgdu til hans
Abraham er vor Fader / þa sagde JESus þe
im/ef þier vørud Abrahams Børn/ þa giørdud
þier Abrahams Verk. En nu leited þier epter
ad lyfiata mig/ þañ Mañ þo/ sem Sañleikañ
seiger ydur/ þañ eg heyrde af Gude/ þetta giør
de eige Abraham. Þier giørid ydar Fødurs
Verk/ Þa svøruduu þeir / eige erum vier þyrer
vtañ Ekteskap fædder/ Eirn Gud høfum vier
fyrer Fødur. JESus sagde til þeirra / ef
Gud vøre ydar Fader / þa elskudud þier mig/
þvi eg em af Gude komen og framgeingen/ þvi
eige kom eg af sialfum mier / helldur sende hañ
mig. Fyrer þvi þeckid þier þa ecke mitt Mæl/
af þvi þier gieted ei heyrdt minOrd. Þier erud
af Fødurnum Fianda/ og epter gyrndum ydars
Fødurs / þa vilied þier giøra / hann var eirn
Mordinge þegar ad Vpphafe/ og eige stood hañ
i Sañleikanum/ þvi ad Sañleikurenn er eige i
hønū/ þa hañ talar Lyge/ talar hañ af sinu eigin/
þvi hañ er eirn Liugare/ og hefiar Fader. En
mier/ af þvi eg seige Sañleikañ/ þa vilied þier
eige trwa.

Hvør ydar kañ ad bevisa uppa mig nockra
Synd/ nu ef eg seige Sañleikañ/ þvi truied
þier mier þa eige? Hvør hañ er af Gude/ sa
heyrer Guds Ord/ af þvi heyred þier eige / ad
þier erud eige af Gude. Þa svøruduu Judar og
søgdu hønum/ Seigium vier ecke riett/ ad þu ert

Samverst

Samverskur/og hefur Diøfuleñ? JESus svarade/ eg hefe aungvañ Diøful/ helldur vegsama eg Fødur miñ/og þier vanheidred mig. Eg leita ei ad miñe Dyrd/ sa er sem ad þeñe leitar og dæmer. Sañlega sañlega seige eg ydur / ef nockur er sa sem helldur myn Ord/ hañ mun ei sia Daudañ ad eilyfu. Þa søgdu Judar vid hañ/ nu þekkium vier ad þu hefur Diøfuleñ/ Abraham er daudur og Spamenñerner/og þu seigr er/ef nockur er sa sem gemur myn Ord/hñ mun eige Daudañ smacka ad eilyfu. Edur erru meyre Fødur vorum Abraham/ hvør þramlideñ er/ og Spamenñerner eru og þramlidner/ Hvørn gierer þu sialfan þig? JESus svarade/ef eg vegsama mig sialfur/ þa er myn Dyrd eingeñ/ þar er miñ Fader/ sa mig vegsamar/hvørn þier seiged ydvarn Gud vera/og þecked hañ þo ei/eñ eg þecke hañ/og ef eg segde þad eg þeckte hann eige/þa være eg eirn Lygare lykur ydur/heldur þecke eg hñ/og held hans Ord. Abraham Fader ydar gladdest/ ad hañ skylde sia minn Dag/og hañ sa hañ/og vard gladur vid. Þa søgdu Judar til hans/þu ert eñ eige þritugur/ þo sastu Abraham. JESus sagde til þeirra/ Sañlega sañlega seige eg ydur/ adur eñ Abraham var/ em eg. Þa tooku þeir upp Stenа ad þeir køstudu a hañ/ Enn JESus fordade sier/ og gieck ur Musterenu/ og gieck midt ur i millum þeirra/ og komst so undann.

xvij Capitu

XVIII Capitule.

Vm Apturkomu peirra siotygu Læresve-
ina/ ꝛ peirra Erindisløk/hvar ap JEsus glad
odest i Anda. Item um Spurning Løgvitri
ngsins/ Svar Christi par uppa ꝛ Epterlyking
um pan er brasadur var mille Kaunngia/
og Gisting Christi hia Martha.

Luc. 10.

ENN peir siotyger komu aptur med
Fagnade/og sægdu/ Herra / par cru
eirnin Diæplar oss undergiæpner i pi
nu Naæne. Hann sagde til peirra/
eg sa Sathan so sem Elding hrapa
ap Himne/ Sia/ed/eg hefe giæped ydur vald til
ad styga uppa Høggorma og Scorpiona/og yp
er allan Krapt Ovinarens/og ydur mun ecker
granda meiga. Enn po skulud pier eige gled
iast ap pessu/pad Andarner cru ydur undergiæ
ner/ heldur gledied ydur ap pvi/ pad ydar Næ
pn cru skrifpud a Himnum.

OG samstundis gladdest JESus i Anda
og sagde/ Eg prijsa pig Fader og Drot
tenn Himens og Jardar/ ad pu hulder petta
fyrer Spekingum og Vitringum/og opene
berader petta Smælingiū/ ad seinu Fader/
pviad so pocknadest pad fyrer pier. Aller

hluter eru mier i Hendur Giefner af mꝛnum Fodur/ og eingen veit huor ed Sonuren er/ nema Fadereñ/ eda huor ed Fadereñ sie nema Sonureñ/ og huorium ed Sonureñ vill pad openbera.

OG hañ sneresst til sinna Læresueina/ og sagde sierdeilislega. Sæl eru pau Augun sem sia hvad pier sianed/ pviad eg seige ydur pad marger Spamenn og Kongar villdu hafa sied huad pier sianed/ og sæu pad eige/ og heyra huad pier heyred og heyrdu pad eige.

OG sia ad nockur Løgvitringur stood upp/ preystade hans og sagde/ Meystare/ Hvad skal eg giøra/ so ad eg erfe eilyfft Lyf? Hañ sagde til hañs/ Hvørneñ stendur skrifvadt Løg mælenu? Hvørneñ les pu? Hañ svarade og sagde/ elska skalltu DROTTenn Gud pinn af øllu Hiarta/ og af allre Sund/ z af øllū Mætte/ og af øllu Hugskote/ og Næunga pin sialfan pig. Hañ sagde pa til hañs/ riett svarader pu/ giør pad og muntu lifa. Eñ hann villde riettlæta sialfan sig/ og sagde til JEsu/ Hvør er pa min Næunge? Eñ JESus svarade og sagde/ Madur nockur foor fra Jerusalem ofan til Jericho/ og hrasade bland Ræningia/ hvørier ed flettu hañ Klædum/ og sloou hañ/ geingu burt og lietu hañ far epter halfdaudan liggia. Eñ so bar til ovart/ ad eirn

Prestur

Prestur þoov oþañ sama Veg/og er hañ leit hañ gieck hañ þrañ hia hønum. Lyka og Leviti ñ þa hañ kom nær þeim Stad/ og er hañ sa hñ gieck hañ og þrañ hia. Enn eirn Samverskur

Madur ferdadist og kom þangad / og er hann leit hñ/ sa hañ aumur a hønum/ gieck ad hønum og batt uñ Sar hans/ hellande i þau Vid smiøre og Vyne/ og lagde hañ a sinn Eyk / og flutte til Herbergis/ gaf og gixtur ad hønum. Eñ añars Dags ferdadest hann burt / og tooc upp tvo Peninga og gieck Gwsbwandanum/ og sagde/ hafd gæt a hønum/og hvad hellst þu leg gur meira ut/þa skal eg borga þier nær eg kiem aptur. Hvor þeirra þriggia synest þier vera þess Manunge sem hrasadur var i hland Rœninga fanna? Eñ hañ sagde/sa er Myskunsemdena

giørde a hyrnum / þa sagde JESus til hans þar þu þa ꝛ giør slykt hid sama.

EXXX það skiede þa þeir þerduduſt / ad hann gieck ſiꝛ i eitt Kauptun/ þar var ein Kviña er Martha hiet / hun medtaok hann i sitt Hws. Og hun ætte þa Syſtur er Maria hiet/huør ed sette sig fyrer fætur JESu/og heyrde hans Ord. En Martha braust mjøg fyrer ad þiona hønum. Hun gieck ad ꝛ sagde/ Herra/ hirder þu ei um það/ad Syſter mjn lætur mig einsama þiona? Seig henne ad hun tæke hende til med. En JEsus svarade og sagde til hennar/ Martha/ Martha/þu ert so Abyggiuꝛull / ꝛ mædeſt i mørgu. Eitt er naudsynlegt/Maria hefur kiørid sier þ gooda Hlutskipte/ hvad eige sk þra henne takaſt.

XIX Capitule.

Hvorne ñ Christur kiende sínū Læreſveinum ad bidia/ ꝛ gaꝛ heim Bænar Formed. Jtrm um Utreikning Diꝛpuls þess er Dumbe var.

Luc. 11.

OG það skiede/ ad hann var i neckrum Stad ad bidiaſt fyrer/og er hann gaꝛ upp/ þa sagde eirn af hans Læreſveinum til hans/ Herra/ kienn þu oss ad bidia/lyka sem Johannes kiende sínum Læreſveinum. Hann sagde þa til peirra/ Nær þier bidied/ seiged/

FAder vor a Nimnum/helgeſt þitt Naꝛn/ Utlkome þitt Ryke. Verde þin Vilie so

a Jordu s a Himnū. Gief oss huørn Dag vort daglegt Braud. Og þyrergieþ oss vorar Synder/þvi vær þyrergieþum og so øllum þeim sem oss eru skylduger. Og leid oss ecke i Freistne/helldur þrelsa oss þra Illu.

OG hñ sagde til þeirra Guør er ydar sem heþ ur eirn Vin/og þer til hans um Midnætte/ og seiger hønum/ goode Vinur/ Læna mier þr iw Braud/ þviad Vinur minn er komen aþ Leid til myn/ og eg hefe ei/þad eg meige þrañ þyrer hañ setia. Og hiñ sem þyrer iñan er / svarar og seiger/ giør mier ei Onæd/ þvi dyr eru nu luktar/ og Børn myn eru i Svefnhwse hia mi er/og eige giet eg uppstadid/ ad þæ þier þaus Eg seige ydur/ eþ hañ stendur eige upp/og þær hønū þau/ þyrer þad ad hñ er hñs Vinur/ þe mun hñ þo þyrer saker hañs Leidinlegrar Br ekūar uppstāda/z þæ hñ so myked sm hñ þarþ.

OG eg seige ydur eirneñ/ bidied og mun ydur gieþaſt/og leited ad/og munud þier finna/knyed a og mun þyrer ydur upploked verda/ þviad huør ed bidur/hañ mun odlaſt/ huør ed leitar hañ þinur/og huør ed aknyr/ þyrer honum lykſt upp. Eñ hvar bidur yd ar a medal eirn Sonur Fødureñ um Bra ud/ad hañ bioode hønum Stein þar þyrer Eda bidie hañ um Fisk/ad hñ bioode hønum

eirn Noggorm þyrer Fiſk? Eda eþ hñ bid ur uñ Egg/ad hañ bioode honum Scorpion þar þyrer? Nu med þvi þier ſem Bonder erud, kuñed goodar Giaþer ad giefa Bornum ydar/ myklu meir þa mun Faderen̄ a Nimnū gieþa þm hellagañ Anda er hñ bidia+

OG hann rak ut Diꝛþul þann er Mællaus var/ + þad ſkiede er Diꝛþullen̄ var wtþariſ ad hñ Mællanſe talade/ og Fooled undradeſt þad. Eñ nockrer aþ þeim ſögdu/ þyrer Beelzebub Diꝛþla Hꝛꝛdingia/ þa rekur hañ Diꝛþla ut. Adrer þreyſtudu hañ̄ / og gyrnduſt aþ hønum Teikn aþ Himne. Enn hañ þormerkte þa þeirra Hugreñingar og ſagde til þeirra/ huꝛrt Rike ſem i ſialfu ſier er ſundurþyckt/ þad mun eydaſt/ og huꝛrt Hꝫs mun yfer añad hrapa/ og eþ Andſkoten̄ er i ſialfum ſier ſundurþyckur/ Hualrnen̄ mun hñs Rike þa ſtandeſt? Fyrſt þier ſeiged mig þyrer Beelzebub utreka Diꝛþla. Og eþ eg a þyrer Beelzebub Diꝛþla ut ad reka þyrer huꝛrn utreka þa ydar Børn þa? Fyr er þvi ſkulu þeir verda og ydar Doomendur. Enn eþ eg rek ut Diꝛþla þyrer Guds Fingur/ ad ſønu kiemur þa Guds Rike til ydar. Nar ed ſterkur Hervopnadur vardveitter ſina Hꝛll þa er allt med Mak hvad hañ a. Eñ þa er annar hønum yferſterkare kiemur/ og yfervinnur hañ/ þa tekur hañ hañs Harneſkiu / a huꝛria hann treyſte / og ſundurſkipter Herfanginu.

Nuer

Huor hañ er eige med mier/sa er i moote mier/
og huør hañ dregur eige samañ med mier/sa su
ndurdreiper. Nar Ohreirn Ande per ap
Mañenum ut/rapar hañ um̃ purra Stade/og
leitar ad Hwyld og piñur ecke/ pa seiger hañ/eg
vil hverpa aptur i Hus mitt/ hvadañ eg poor
ut/ og er hañ kiemur/piñur hañ pad med Ven
de soopad og prydt. Pa per hañ/ og tekur
med sier siø adra Anda sier verre/og er peir eru
par jnnkomner/ byggia peir par/og verdur so
sydañ pess Mañs hid sydara verra hinu pyrra.

Nn pad skiede er hañ so talade/ hoop nock-
ur Kona ur medal Foolksins upp syna Rødd
og sagde til hañs/Sæll er sa Kvidur er pig bar
og pau Broost er pu mylkter. En hañ sagde/ Jæ/ Sæler eru peir sem heyra Guds Ord/
og vardveita pad.

Enn er Foolked preingdest par pram̃ ad/
tock hañ ad segia / Detta er ein Vond
Kynslood/ hun gyrnest Teikn/og heñe skal
eckert Teikn giefast nema Teikn Jonæ Spæ
mans. Pviad lyka sem Jonas var Teikn
Ninive Borgarmoñum / so mun Mañsins
Son verda Kynslood pessare. Drottningeñ
ap Sudre mun ganga upp pyrer Doomenn
med Moñum pessarar Kynsloodar/og pordæ
ma pa/pviad hun kom ap ystum Endemork
um Veralldar/ad heyra Speke Salomonis.

Og sied/hier er meir en Salomon. Menn Ninive Borgar munu uppganga þyrer Doo menn med þessare Kynslood/ og munu hana þordæma/ þviad þeir giordu Yoran epter Predikun Jonæ/og sied/hier er meir en Jonas. Engen tendrar Liooseid/og setur þad i leyne/eda under Mæleask/heldur a Liossa stiakan/so ad huer sem ingeingur sie Liossed. Augad er Lioos Lykamans/þvi ef þitt Auga er einfalt/so er þin Lykame allur skiær/ en ef Auga þitt er Strakur/þa er einnen þin Lykame Myrkur. Þvi sie so til/ ad Lioos þad sem i þier er/sie ei Myrkur. Þegar Lykame þin er allur skiær/so hun hefur ei nockurn Part af Myrkrenu/so bliþur hun allur skiær/ og mun upplysa þig so sem ein skiær Leyþtran.

XX Capitule.

Vm Giestabod nockurs Phariseara/ og þad Samtal er þar innfiell/ hvar Christur avitar z straffar Phariseos z Skriftlærda.

Luc: 11.

Og er

OG er hann var flytt ad mæla/ pa bad hañ nockur Phariseus ad hann æte Middagsverd hia sier/ hañ gieck inn og sette sig til Bordsins. Eñ er Phariseacñ sa pad/undradest hñ ad hañ hvode sier eige pyrer Mælteidena. Eñ DROTTenn sagde til hañs/pier Phariseí hall ded hid ytra hreinum Bikurum og Fatum/ enn ydvart hid iñra er fullt med Rann og Illsku. Pier Heimsker/sa ed giørde pad sem er hid ytra giørde hañ ecke pad hid iñra? Giefed þo Aul musu af þvi sem þar er/ og sia/ þa er ydur þ allt hreint. Vei ydur Phariseis sem tyundid Myntu/ og Ruthu/ og allt Kælgrese/og sneid ed hia Doome og Guds Kiærleika/ þetta byriar ad giøra/ eñ hitt eige epter ad skilia. Vei ydur Phariseis/sem giarnañ sitied epst i Samkunduhusum/og vilied þa kvedior a Torgum. Vei sie ydur Skriptlærdum/Phariseis/pier Hr æsnarar/þvi pier erud sem huldar Graper sem añskudeña/yper hugrum ad Menñ ganga/ og þeck ia þar eige.

PA svarade nockur Skriptlærdur/og sagde til hañs/Meystare/med þessu Trde smæner þu og so oss. Eñ hañ sagde/ og ydur Skriptlæred um sie eirneñ Vei / þvi pier þiæce Menn med Byrdum/ er þeir gieta ei bored/og pier snertid þar eige med einum Fingre. Vei ydur/ þviad pier uppbygged Spæmaña Graþernar/ eñ Fed ur ydar laplietu ha. Ad sennu þa vitned pier þad/ og samsiñed so Verkum ydvarra Fed

ra þviad þeir aþlyþudu þa/eñ þier uppbygged Leide þeirra.

Fyrer þvi seiger Speken Guds/eg vil sẽda til þeirra Spæmeñ ꝛ Postula/ ꝛ suma aþ þeim munu þeir deyda og oþsœkia / so ad krepiest aþ þessare Rynslood Blood allra Spæmaña/ þvi wthellt hefur vered þra Grundvallan Veralld ar. Allt þra Bloode Abels/ og til Bloods Zacharie/sem Deyddur var i mille Alltar is og Musteresins/ Jea eg seige ydur/ ad þad mun krepiast aþ þessare Rynslood. Ve sie yd ur Skriptlærdum/ þvi þier bered Lykil Vitskuar/ eñ komed þo eige sialfer þar iñ / og þaml ed þeim er þar vilia jnnganga.

Enn þa hañ hafde þvilykt til þeirra talad/ toku Skriptlærder til ꝛ Phariseí þunglega ad þreingia ad hønum/og Vielsamlega hann ad mœrgu ad spyria. Veitande hønum Vmsatur og leitudu vid ad faga þad notkud aþ hñs Munne/er þeir mœttu hañ um kylia.

XXI Capitule.

Predikun Christi þyrer Lœresveinunum ꝛ Lydnum/ ad varast Hræsne og ad ottast ecke Lykamlegañ Dauda/ eirneñ ad sœa vid Agyrnd og oþmiklum Abuga Lykamlegrar Fœdu.

Luc. 12.

HA puste Foolked ad/og þar komu margar Þusunder til samans-/ so ad þuer trad under añañ/ þa hoop hann

hann upp og sagde til sīna Læresveina/vak
ted ydur þyrer Sœrdeige Phariseorum/hvad
ad er Hræsne/þviad eckert er so huled/sem
eige skule verda auglióost/nie nockud só leindt
ad Men skule ei þa ad vita. Fyrer þvi
hvad þier seiged i Myrkrum/þad mun i Ljó
ose heyrast/ og hvad þier i Sveþnhwsum
hvijsled i Eyra/mū a Næþrū uppe predikad.
EN eg seige ydur Vinum minum/hrad
est eige þa sem Lijkaman aþlijþa/og epter
þad þa þeir ei meira ad giordt. En eg
vil syna ydur huern þier skulud hrædast/ hr
œdest þann/ sem epter þad er hann hefur lijþ
lated/þa hefur hann Makt til ad kosta i Hel
vijte. Ja seige eg ydur/þa hrædest hann.
Seliast eige þim Skoogarpresler þyrer tvo
Peninga/og samt er eirn af þeim ecke gleim
dur þyrer Gude? So eru øll Hofudhar
ydar talen/ þyrer þvi skulud þier ei ottast
þviad þier erud dyrre en marger Skoogarþr
esler. En eg seige ydr/ huer helsst hann vidur
kiener mig þyrer Monnum/þann mun Mann
sins Son vidurkiena þyrer Englum Guds.
En huer hann afneytar mier þyrer Monnū
honum mun afneytad verda þyrer Guds Ei

nglum/ og

nglum/og þuer ed talar Ord i giegn Mañ sins Syne/þa mun honum þad fyrergiefast eñ huor hañ hæder ad Neilegum Anda/hon um skal þad eige fyrergiefast.

Eñ nær þeir leida ydur iñ i Samkunduhus og þyrer Valldeds/ og þa Megtugu / þa vered eige hugsiuker um/huorneñ eda hueriu þier skulud svara/eda hvad þier skulud seig ia/ þviad Heilagur Ande mun þræda ydur a somu Stundu/hvad ydur byriar ad seigia.

Þa sagde eirn af Foolkenu til hñs/ Meystare seig Broodur mynum ad hañ skipte vid mig Arfenum / enn hañ sagde honum / þu Madur Guds sette mig þyrer Doomara/eda Arfskiptis Mañ yfer ydur? Og hañ sagde til þeirra/siæ ed til/ z vared ydur vid Agyrne/þviad eingesi lifer þar af/þad hañ hafde mykel Audæfe.

Þa hañ talade þa eina epterlyking til þei rra/ og sagde/ Audugur Madur nockur var sa huers Akur ed fædrdt hafde Avext/hñ hugade mz sier og sagde/ hvad skal eg til gio ra? Eg hefe eige þad hvar eg meige mynum Avexte i safna. Og sagde / þad vil eg giora/Eg vil nidurrifa mynna Hlodu og giora upp adra meire / og safna þangad allu þvi er mier hefur grooed / og mynum

Audæf

Audæþum/ og þa mun eg seigia til Sælu
miñar/Sæla mun/þu hefur mikeñ Forda i
morg Aar/ huxl þig nu/et og dreck/og vert
glød/ enn Gud sagde til hañs/ þu Dæare/
æ þessare Noott munu þeir þyna Sæl aþ
þier krefþia/ Nuørs verdur þad þa er þu hef-
ur tilreidt? So geingur til þ þeim er sier dra
ga Siood samañ/ z eru ei i Gude Ryker.

Þa sagde hañ til sina Læresveina/þyrer þvi
seige eg ydur/stvored eige fyrer ydar Lyfe
hvad þier skulud eta/ og eige þyrer Lykama
ydar/ huoriu hañ skule klædaſt. Lyfed er
meira eñ Fædañ/og Lykameñ er meire eñ Fo
tenn/hygged ad Nrøfnunum/ þeir sæa huorke
nie uppskiera / eige hafa þeir Nlødu nie
Kiallara/og samt fæder Gud þa. Mikl-
um mun betre erud þier þo Fuglunum. Eñ
hvør ydar fær med sine Nugsyke/auked St-
ærd syna umm eina Alnar Leingd ? Nu ef
þier orked eige hins minsta/ hvar fyrer svore
þier þa þyrer hinu odru. Nugleided Liliur
nar æ Mørkeñe/ huerneñ fær vaxa/fær vi-
ña eige nie spiña / Eñ eg seige ydur/þad
Salomon i allre sinne Dyrd/var ei so skryd
dur sem ein af þeim. Nu þyrst Gud skryder

so þad

so þad Gras sm i Dag er a Akre/ z a Morgun verdur i Ofneñ slæted/miklu meir mũ hann þa Klæda ydur / O þier litiltrwadder. Þar fyrer og so þier / hirded þar ecke um/hvad þier eted eda drecked/ og hefied yd ur ei hætt/þviad epter þessu ollu sækia Heidingiar i Verolldeñe/eñ Fader ydar veit vel ad þier þurfed þessa vid / þvi leited fyrst ad Guds Ryke og mun ydur þa þetta allt til falla. Nrædst eige þu litla Hiord/þvi ad þad þocknast Fodur ydar ad giefa ydur Ryked. Selied hvad þier hafed/og giefed Almusu/ giored ydur og þa Secke er eige elldast/og þañ Siood er eige minkar a Himnum/ ad hvorium þiofar þar ei komest/ nie Melur eted/þvi hvar ydar fiesioodur er þar mun og ydart Hiarta vera.

XXII Capitule.

Sama Predikun Christi/ hvar hñ amminner ad Menn sieu vakande / og bide epter Guds Ryke/z Tilkomu Messiæ/z avytar Fooltid fyrer sitt Athugaleysi.

Luc. 12.

Slæted

LAted ydar Lendar umgyrdtar vera/ ꝛ og ydvart Ljoos loga. Og vered lyker þeim Mønum er bꝺa epter sꝭ num Lænardrottne/ hvenær hñ mu- ne aptur koma aþ Brullaupum/ so ad þa hñ kiemur og ber/ ste strax þyrer honum upplok- ed. Sæler eru þeir Þioonar / hueria ed Herrañ finꝛ vakande/ þa hñ kieme. Sañlega seige eg ydꝛ/ þ hñ mune uppstitta sig og set ia þa til Bords/ ꝛ gãga þ þm ꝛ þiona þm.

Og eþ hañ kiemur a añare vakt / eda a hiñe þridiu Vakt/ og þinnur þad lꝭka so/ Sæler eru þeir Þioonar. En þad skulud þier vita / ad eþ Nꝛsbonden visse a huerre Stundu ad Þiooþuren kiæme/ þa veckte hñ og liete eige grafast i sitt Nꝛs. Fyrer þvi vered þier og reidubuner/ þviad Mannsins Sonur mun a þeirre Stundu koma/ er þier ætled eige.

ÞA sagde Petur til hans/ Herra/ seiger þu þe ssa Epterlyking til vor/ eda til allra? En DROTTenn sagde/ Hvad mikels er verdt um trwan og þorsiælan huostiornar Man/ hugrn ed hñs Herra setur yper sitt Heimkyne/ ad hñ gieþe þeim i tiettann Tyma / þad sem þeim ber? Sæll er sa Þioon/ sm hans Herra þinur so

gioran

giorande/þa ed hañ kiemur. Sañlega seige eg ydur/þad hañ mun setia hañ yþer allt sitt Godz. Eñ eþ sa same Þioon seiger i Hiarta synu/Herra minn gierer Duol ad koma/og tekur ad beria Þiñumeñ og Ambatter/ og ad eta og drecka/og sig drucken ad giora. Þa mun Herrañ þess Þioons koma a þeim Deige er hañ þeinker eige/ og a þeirre Stundu er hañ veit eige/og hñ mun hoggva hañ i sundur / og leggia honum syn Laun med Otrœumum. Eñ huor sa Þioon er veit synis Herra Vilia/og bioo sig eige til/ giorde og eige epter hañs Vilia / hañ mun lyda marg Hogg. Eñ sa hañ veit eige/og giorer þad Hegningar er verdt/ hañ mun minne Hirting þa / þviad þeim sem miked er veitt/af honum æskest miked/ og huorium miked verdur i Hendur fellt/ af honum heimtest miked. Eg er komiñ ad kveikia upp Eld a Jordu/hvad villde eg helldur eñ hñ brynne nu þegar? Enn eg hlyt ad ydur med Skyrn ad skyra/og huorsu eg breingiunst þangad til hun fullkomnast. Meined þier ad eg kiœme ad senda Frid a Jordu? Eg seige/ Nei/helldur Sundurþyckiu. Þviad

hiedann

hiedañ i þra munu þim verda i einu Nœse Sundurhycker/ þrir i moote tveimur / og tveir i moote þremur. Fadereñ mun verda i moote Synenum/og Sonurin i moote Fodurnum/og Moodurenn i moote Dottturenne/ og Dotturenn i moote Moodureñe og Moder Mannsins i moote Sonarkonunne/ z Sonarkonañ i moote Moodur Mañsins. Enn hañ sagde til Foolksins/ hue nær þier siæed Sky uppganga i Vestre/þa seiged þier saþnskiott ad Regn kome / og þad skier so/og nær þier siæed Suñannvind blœsa/ þa seiged þier Nika verda/ og þ skier. Þier Hræsnarar / æsynd Himens og Jardar kuñed þier ad prooþa. Eñ hvi prooþed þier ei þeñan Tijma? Eda þyrer hvi dœmed þier ei a sialfum ydur/hvad rietlast er? Eñ nær þu geingur med þijnum Sokudoolg þyrer Hofþingiañ/þa kosta kapps a Veigenum/ad þu loser þig þra honum/ og eige dræge hañ þig fyrer Doomaran/ og Doomareñ selie þig Reþsaranum/ og Reþsareñ kaste þier so i Dyblissu. Eg seige þier/ ad eige muntu komast vt þadañ/ þar til þu borgar eirneñ hin sydasta Skarþ.

XXIII Capitule.

Alvarleg aminning Christi til Ydranar/ ut af Dæme peirra Galverſku Manna ſem Pilatus liet deyda/ Og peirra/yper hugria ad Pilatus Turnen i Sylo. Item Epterlyking um pad Avaxtarlausa Fykiutrie/ og Læking peirrar Kreptu Konunar a Sabbathsdeige.

Luc. 13.

Enn i pann ſama Tyma voru par nockrer vid er kungiordu honum pra peim i Galilea / hugrra Blode Pilatus hafde blandad vid peirra Foorner. JESus ſvarade z ſagde til peirra/Meined pier ad peſſer Galilei være pyr er ollum Galileis Synduger/ poott peir pyldu petta? Eg ſeige/ Nei / helldr ef pier giored eige Ydran/ pa pyrerpareſt pier lyka aller eins. Eda meined pier ad peir Atiann a hugria Turnen i Sylo brapade z drap/ hafe ſaker vered pramar ollum Monnum er byggia til Jeruſalem? Eg ſeige ydur Nei/ helldur ef pier giored eige Ydran/munud pier eirnen aller ſo pyrerbaraſt.

OG hann ſagde peim peſſa epterlyking/ par hafde eirn eitt Fykiutrie plantad i ſynum Vingarde/han kom og leitade Avaxtar a pvi/og pann eige. Pa ſagde han til Vingards

Þryngards Manſins/ſem/nu i þriw Aar hef
eg arlega komed/ og leitad awaxtar aþ þe
ſſu Fyſiutrie og þunded eige/hogg þad þvi
aþ/ Hvar til hindrar þad Gardlendeds Eſſ
hañ ſvarade og sagde til hanns/Herra/ loþa
þvi ad ſtanda þetta Aared/ þar til eg greþ
um þad og læt ad Myke/ eþ þad villde ſvo
Avext færa/eñ eþ eige/þa hogg þ epterm aþ.

Dð hñ kiende i einu aþ Samkunduhuſumū a
Sabbatsdeige. Og ſiaed ad þar var ein Ko
na er (hafde) hafde Kræmkleiks Anda i atian
Aar/ og hun var Blug / og elldungis ecke gat
hun upplited. Þū er JESus leit hana / kal
lade hañ hana til ſyn og sagde til hennar / þu
Kona/ vert laus aþ Kræmkdæme þynu/ og la
gde hendur yper hana/ og jafnſkiott reiſte hun
ſig upp/og Dyrkade Gud. Þa svarade Yper
madur Samkunduhwſſens/ og þyckteſt vid/þad
JESus lækнade a Sabbathsdeige/og sagde til
Lydſins/ ſex Dagar eru þeir/a huerium hæþer
ad vinna/komed þier a þeim ad læta Lækna yd
ur/ eñ eige a Sabbatsdeige. DROTTenn
svarade hænum og sagde/ þu Hræſnare/ leyſer
eige huer ydar eirn a Sabbathsdeige Naut ſitt
og Aſna þra Stallenum / og leider til Vatns?
Enn ſkyllde þeſſe eige leyſaſt a Sabbathsdeige
ſiñ þo er Abrahams Dottter/aþ þvi Bande/er
Andſkoteñ hefur hana þiatrad i atian Aar?
Og er hann sagde þetta / ſkømmduſt ſyn alle

Dij hafds

hañs Mootmælendur/ og allt Fooltkd gladdest yfer heim øllum Dyrdar Verkum / er ap hønum gierdust.

OG hann sagde / hværium er Guds Ryke lyft / og hverju skal eg þvi samsapna? Lyft er þad Mustardskorne/hvert Madur tok og varpade i Grasgard sinn / þad spratt upp og vard myked Trie/og Fuglar Himens biuggu under þess Kvistum. Og en sagde hañ/ Hverju skal eg samlyfia Gude Ryke? Lyft er þad Swrdeige þvi er Kona took / og þalde þad medal þriggia Mælera Miols/ þar til þad syrdest allt.

XXIV Capitule.

Vm Reisuna Christi til Jerusalem og Lækning þess Manns er Blindur var Fæddur.

Luc. 13. Iohann. 9.

OG [c] hañ gieck i giegnum Borger og Kaupstun/ og kende/ og gierde sina Reysu til Jerusalem.

OG [d] þa JEsus gieck þramhia/ sa hañ þañ eirn Mañ/sem Blindur var boren. Hans Lærisveinar spurdu hañ þa ad og sægdu/ Meystare / Hver braut? hañ edur hans Forellrar/ ad hann fæddest Blindur? JEsus svarade / hverke hañ nie hans

Forellrar

Forelldrar/ helldur ad Guds Verk auglyſeſt a
hønum. Mier byriar ad verka hans Verk/
þeſſer mig ſende/ a medan Dagurenn er/ Noott
enn kiemur nær eingenn þær verkad. So lein
ge ſem eg er i Verølldenne/ þa em eg Ljoos Ver
alldar. Þa hann hafde þetta sagt/ Spytte hann
a Jørdena/ og giørde af þrakanum Saur/ og
smurde Saurnum a Augu hins Blinda/ og sag
de hønum/ þar þu til Dykesins Syloa/ (hvad
ed þydest sendur) og þvo þier/ þa gieck hann og
þvode sier/ og kom siandande. Þa søgdu Nab
grannar hans/ og þeir sem hann høfdu adur sied/
ad hann var Blindur/ Er þad eige sa sem sat ok
beidde? Sumer søgdu/ hann er þad/ enn adrer
søgdu/ lykur er hann hønum/ hann stalfur sagde/
eg em sa. Peir søgdu þa vid hann/ Hvørnin
eru þyn Augu upplokenn? Hann svarade ok sa
gde/ sa Madur sem nefneſt JESus/ giørde sier
Saur/ og reid a myn Augu/ og hann sagde mier/
þar þu til Dykesins Syloa/ og þvo þier/ eg gi
eck burt/ og þvode mier/ ok þieck Synena. Peir
søgdu til hans/ Hvar er hann? Hann sagde/ eg veit
eige. Þa leiddu þeir hann fyrer Phariſeos/ sem
leinge hafde Blindur vered. Enn þa var Sab
bathsdagur er JESus giørde hann Saurenn/ ok
opnade hans Augu. Þa spurdu Phariſei hann
enn ad/ hvørnenn hann hefde orded siandande. Enn
hann sagde þeim/ Saur lagde hann a myn Augu
og eg þvode mier/ og nu sie eg. Þa søgdu sum
er af Phariſeis/ eige er þesſe Madur af Gude
þviad hann helldur eige Sabbatsdagenn/ enn adrer

segdu/ Hvørnen mar Syndugur Madur giøra hvilikt Teikn? Og þ^r vard Sundurþyckia þra ar mille. Þa sögdu þeir aptur til hins Blinda/ Hvad seiger þu ap hønum/ þad hafi opnade þijn Augu? Efi hann sagde/ Spamadur er hann. Gydingar trwdu eige umm hann / ad hann hefde Blindur verid/ og vxte nu Skign vordenn þangad til þeir kølludu ar hanns Forelldra / sem Syninna hafde þeinged/ og spurdu þa ad so sei giande / er hann ykar Son / hvørn þier seiged Blindann borenn vera/ eda Hvørnen sier hann nu? Hanns Forelldrar svørudu þeim og sögdu / vid vitum ad þesse er ockar Sonur/ og þad hann var Blindur borenn/ en med hvørium Hætte hann sier nu/ þad vitum vid ei/ eda hver hanns Augu opn ade/ þad vitum vid ei/ hann hefur sialfur Allder til/ spyried hann ad og lated hann sialfann tala fyrer sig. Petta sögdu hanns Fedgin/ af því ad þau attudust Gydinga / þviad Gydingar høfdu þa þegar sambundid med sier / þad ef nockur medkiende hann fyrer Christum/ ad sa skylde wtrekast af þeirra Samkundum. Fyrer því sögdu hanns Fedgin/ hann er noogu gamall/ spyried hann ad. Þa kølludu þeir aptr i gødru sinne ar þann Mann sem Blindur hafde verid/ og sögdu hønum/ gief Gude Heidurenn / vier vitum ad þesse Madur er Syndugur. Hann svarade og sagde/ er hann Syndugur/ þad veit eg ecke/ eitt veit eg/ ad eg var Blindur og nu sie eg. Peir sögdu þa til hans/ Hvad gierde hann þier/ eda hvørnen lauk hann upp þinum Augum? Hann

svarade

svarade þeim / eg sagde ydur nu þad/ Hafed þier ecke heyrdt þad? Til hvørs vilied þier heyra þad aptur? Eda vilied þier verda hans Lærisveinar? Þa bølvudu þeir hønum/og sø gdu/ þu ert hans Lærisveirn/en vær erum Mo ysis Lærisveinar. Vier vitum ad Gud talade vid Moysen / en vier vitum eige hvadan þesse er/ sa Madur svarade og sagde þeim / þad er undarlegur Hlutur/ad þier vited eige hvadann hann er / og þo lauk hann upp mynum Augum? En vier vitum ad Gud heyrer eige Synduga/he Ildur hann er hann nockur er Guds Dyrkare/og giører epter hanns Vilia/ þann heyrer hann. Fra Verall dareñar Vpphafe hefur þad eige heyrt vered/ ad nockur hafe upploked þess Manns Augum sin Blindur var boren/ være þesse eige af Gude/þa mætte hann eckert giøra. Þa svørudu þeir og søgdu til hans/ allur ertu i Synd alen/ og þu kiener oss/ Og þa rækdu þeir hann ut. Þa JE Sus heyrde þad / ad þeir hefdu hann utreked og er hann fann hann/þa sagde hann til hanns/trwer þu a Guds Son? Hann svarade og sagde til hanns/ Herra/ Hvør er hann/ so eg trwe a hann? JESus sagde til hanns/þu sæst hann/og hann sin talar vid þig/ sa er hann. Hann svarade/ Her ra/ eg trwe/z hann tilbad hann. JEsus sagde/ til Dooms kom eg i þenann Heim/ad þeir sem ec ke sia/ skylldu verda Siaande/ og ad þeir ver de Blinder sem sia. Og nockrer af Phariseis heyrdu þetta / sem hia hønū voru / z søgdu til hanns/Hvært erum vier þa Blinder? JEsus

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

ſagde þeim/eþ þier væruð Blinder/ þa hefdud þier aungva Synd/ Nu þyrſt þier ſeiged/ vier ſiæum/ þa blyfþur ydar Synd.

XXV Capitule.

Epterlyking um Saudahwſed og þann gooda Hirder/ Item um Muſteris Dagſtuna i Jeruſalem/ hvar JEſus medkiende ſig ad vera Meſſiam/ enn Gydingar tooku upp Steina ad Gryta hann.

Iohann. 10.

Sannlega ſannlega ſeige eg ydur / huer hann geingur eige in um Dyrnar i Saudahuſed/ helldur ſtygur hann in annarſtadar/ ſa er þioþur/ ⁊ Morderinge. En ſa ſem geingur in um Dyrnar/ hann er Hyrder Saudanna/ þyrer honum lykur Dyravorduren upp/ eg Sauderner heyra hans Rodd/ og hann kallar ſyna Saude med Nafne/ og leider þa ut. Og þa hann hefur ſyna Saude utlatid / geingur hann þrame þyrer þeim/ Sauderner þylgia og honum epter/ þviad þeir þeckia hans Rodd/ en odrum annarlegum þylgia þeir ei epter/ helldur þlya þeir þra honum/ þviad þeir þeckia eige ókunugra Rodd. Þenann Ordſkvid talade Je

ſus til

sus til þeirra / en þeir skildu eige hvad þ
var er hann sagde þeim. Þa sagde Jesus enn
aptr til þra/ sannlega sannlega segge eg yd
ur/eg em Dyr Saudanna. Allerhuoter þe
llir þyrer mier eru komner/ þeir voru Þiofar
og Mordingiar/ og Sauderner hlyddu þe
im eige/ Eg em Dyrnar/ ep nockur geing=
ur sin þyrer mig/ sa mun þrelsast/hann mun og
ganga vt og in/og þinna sitt Foodur. Þe=
oofureñ kiemur ei til annars/enn hann stele/dre
pe og þordiarfe/Eg em komenn til þess ad þe
ir skylldu hafa Lyf og þulla Nægd.

EG em goodur Hirder/ goodur Hirder gie
fur sitt Lyf vt fyrer Saudena/ enn Leigu
madureñ sa ei er Hirder / og huers Sauder
eru ei eigenleger/ hann sier Vlfenn koma/ og
yfergiefur Saudena og flyr/ enn Vlfureñ
grypur þa og sundurdreifer Saudunum/
enn Leigumadureñ flyr / af þvi ad hann er
Leigumadur/ og hirder eckert umm Saudena.
Eg em goodur Hirder / og eg þecke mynna
Saude/og eg þeckest af mynum/ so sem ad
minn Fader þecker mig/og eg þecke Fodureñ/
og mitt Lyf legg eg vt fyrer Saudena. Eg
hefe og enn adra Saude sem ei eru af þessu

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

Saudahwse/ þa byriar mier og hingad ad leida/og þeir munu heyra mijna Rodd / og

þar mun verda eitt Saudahws og eirn Hyrder. Fyrer þvi elskar mig min Fader/ad eg legg'vt mitt Lijf/ uppa þad eg take þad og aptur. Eingen tekur þad af mier/ helldur legg eg þad af mier sialfur. Eg hefe Valld til þ af ad leggia/ eg hefe og Valld til þad aptur ad taka/ Þetta Bodord fieck eg af mijnum Fodur. Þa vard en Sundurþyckia millum Gydinga/ fyrer saker þessara Orda. En marger af þeim sogdu Dio fuleN hefur hann/ og er affmia / til huers

heyred

heyred þier honum? Adrer sogdu/þesse Ord eru einskis Ods Manns/þær Diobullen nockud blinds Manns Augum upploked?

OG þar giordest Musteris Vigsla i Jerusalem/ þad var um Vetur. Og JESus gieck i Musterenu i Forbyrge Salomonis. Þa umkryngdu hann Judar og sogdu til hans/ Huorsu leinge þa helldur þu verre Sælu uppe? Ef þu ert Christur/ þa seig oss þad berlega/ Jesus svarade þeim/ eg sagda ydr þ/enn þier trued eige / þaug Verk er eg giore i mins Fodurs Nafne/ þera Vitne af mier/enn þier trued eige þvi ad þier erud eige minner Sauder/ so sem eg sagde ydur. Minner Sauder heyra mina Rodd eg þecke þa / og þeir fylgia mier epter / og eg gief þeim eilifft Lif/og alldrei skulu þeir fyrer farast/ engen skal þa z slyta ur minne Hende. Fader minn sem gaf mier þa / er ollum Hlutum meyre/ og engen kann ad slyta þa af mins Fodurs Hende. Eg z Fadernn erum eitt/ Þa tokum Gydingar enn Steina upp / ad Grytta hann. JESus svarade þeim/ morg god Verk synde eg ydur af minum Fodur / fyrer huors þeirra Verka saker/ gryted þier mig? Gydingar suarudu honum z sogdu / fyrer Gott Verk grytti vær þig eige / helldur fyrer Gudlastan / ad þu sem ert Madur/ giorer þig sialfann ad Gude.

JESus svarade þeim/ stendur þad eige skrifad i voru Logmæle? Eg sagde þad þier erud Guder. Nu ef þier kalled þa Gude til huor

ra Guds Ord eru skied / og Ritningen̄ ma eige riudast/enn vid þann sem Faderen̄ helgade / og

i Heimenn sende/þa seiged þier/ þu Gudlastar/ af því eg sagde/Eg em Sonur Guds. Ef eg giøre ecke myns Fødurs Verk/þa trued mier ecke/ nu fyrst eg giøre þaug/ þa trued Verkunum/þo þier vilied mier ei triva/so ad þier þeckied og trued/ þad Faderen̄ sie i mier/og eg i hønum. Þeir sockru þa eñ til ad grypa hann/enn hann gieck ut þra þeirra Høndum.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

Vartur.

Seiger þra þvi er vidbored hefur a þiorda Aare Predikunar Embætt is Herrans Christi/ allt til þess hans Pyna byriadest.

I Capitule.

Vm Reisu Christi þra Jerusalem yper um Jordan til þess Stadar hvar Johañes hafde adur Skyrt/ Item um þañ þraungva Veg er liggur til Lyðsins/ z huørneñ Phariseí vztrudu Christum vid ad Herodes vildde lyðlæta hañ.

Iohann. 10. Luc. 13.

G[d] JESus þoer aptur i þ a Stad/ hinume igeñ Jordanar þar sem Jo hañes hafde adur Skyrdt/ z var þar. Marger komu til hañs/ og søgdu/ Johañes gior ede eckert Teikn/ eñ allt hvad Johañes sagde af þessu/ þa er satt. Og margir trudu þar a hañ. [e] Xtn þar sagde nockur til hañs/ Herra met nar þu

nar þu eige ad þeir sieu þaer sem hialpast? Eñ hñ sagde til þeirra. Vieppest epter þñ ad gan ga uñ bid þraungva ǥlided / þr marger (þad seige eg ydur) munu sœkia til þar jnn ad ganga og þa ei gietad. Fra þvi er ǥiwsbondenn er uppstadeñ/ og hefur Dyrnar apturluctar/ þa munud þier taka til þar þyrer utañ ad standa/ og a Dyrnar ad knya/so seiglande/ǥerra/ǥe rra/luctu upp þyrer oss/ hñ mun svara og seig ia til ydar/eige þecke eg ydr hvadañ þier erud/ þa munud þier hefia upp ad seigia/ vær høfum eted hia þier og drucked/og a Strœtum vorum kiender þu/ enn hañ mun seigia/ eg seige ydur/ þad ei þecke eg ydur/ hvadañ þier erud / þared þra mier aller / þier Illgiœrda Menñ/ þar mun vera Op og Tañagnystran. Vær þier siœed Abraham Isaac og Jacob/ og alla Spœmenn i Guds Ryke/ ad þier erud wtrekner. Og þe ir wr Austre og Vestre/ Nordre og Sudre/mu nu koma og til Bords sitia i Gude Ryke. Og siœed/þar eru þeir sydaster sem verda munu þy rster/z þr ed eru þyrster/ munu verda sydaster. Þeim sama Deige geingu nockrer aþ Pharis eis jnn z sœgdu hønñ/ vtt þu burt z gack hiedañ/ þviad ǥerodes vill aþlyþa þig. Hañ sagde til þeirra/ þared þier og seiged þeim Refs Siared / ad eg rek wt Diœfla og lœkna i Dag og a Morgun/eñ a þridia Deige mun eg taka Enda/ þo mun eg ganga i Dag og a morgun og Dageñ þar epter / þviad þad þar eige skied ad nockur Spamadur þarefst utañ i Jerusalem.

Jerusal-

IErusalem Jerusalem/ þu sem aþlyþar Spa-
mcñena/og grytter þa Steinum er til þyn ve
rda sender/ Hueriu opt hef eg viliad samañsaþ
na Børnum þynum? Lyka sem Hæna synum
ungum under Vænge sier/og þier haþed eige vil
iad? Sæed/ydvart Hws skal ydur þvi eide
læted verda/þvi eg segge ydur/þad eige munud
þier mig siæ/þar til þad kiemur er þier munud
segia/ lopad: sie sa sem kiemur i Nafne DRO
TTens.

II Capitule.

Vm Gieskabod hia einum Phariseara Høfdingia/ hvar Christur lækнade þann Vatns siuka Mañen a Sabbathsdeige / ꝛ þramsette eina Epterlyking/um þa storu Ruøllðmæltyd/ og Apsøkun þeirra er bodner voru. Item Predikun Christi um þad huerier hentuger være ad vera hans Læresveinar.

Luc. 14.

OG þad skiede/ ad hann kom a Sabbatsdeige ins i Hws nockurs þess sem var Yferbodare Phariseorum Brauds ad neyta/ꝛ þeir høfdu Vard a hønum. Og siæ ad Madur nockur sa Vatnssoott hafde var þar þramme fyrer hønum / og JESus ansade og sagde til Løg spekinga/og Phariseana/so segiande / Er þad nockud riett ad lækna a Sabbathsdøgum? Eda

þeir

þeir þøgdu vid/ hañ took þa a hønum og lætn
ade hañ/og let burt þara/ Svarade og sagde

til þeirra/ Hugr er a medal ydar / huørs Vre
edur Asne sem þellur i Bruñ/ ad hñ ei japnsna
rr drage hañ upp a Sabbathadeige? Og þeir
gatu hønum aungvu þar til svarad.

Enn cina Epterlgting sagde hañ til Bodanna
Annaña/ þa hañ þormerkte huørnen þeir Otvø
ldu epst ad sitia. Og hann sagde til þeirra.
Nar þu verdur bodenn ap noktum til Brwdk
kaupa/þa set þig eige epst/ kañskie ad eirn het
darlegre enn þu sie bodeñ ap hønum / og kome
sa sem þier baud og hønum og seige til þin/ ga
ep þessum Rwm/og hlooter þu þa med Rñre
da ad halloa buñ ytsta Sess. Helldr nar þu ve
rdur bodeñ/ þa par og set þig nedst / so ad nar

sa kiem

sa kiemur er þier baud/ seige hañ til þyn/ Vin
ur þoka þier upp betur/ og so mun þier veitast
Heidur fyrer þynum Sessunautum. Þviad
huor sig sialfur upphefur/ hañ mun nidurlægiast
og huor sig sialfur nidurlækkar/ hañ skal upphef
iast. Hann sagde til hanns / er hánum hafde
boded. Nær þu helldur Middags Verd edur
Kuellmaltyd / þa skalltu eige biooda Vin
um þynum nie Brædrum/ eige Frændum þyn
um nie Nagrañum/ þeim sem Ryker eru/ ad ei
ge bioode þeir þier heim til sin aptur einhuern
tyma / og sie þier þa endurgollded. Helldur/
nær þu gierer Heimbod / þa biood Fatækum
Vanudñ/ Hóltñ z Blindum/ þa ertu Sæll/ þvi
ad þr hafa ei til þier aptur ad lwka/ eñ þ mun
þier endurgollded verda i uppriſu Riettlætra.
Enn er þetta heyrde eitra af þeim er til Bo
rdsins sat/ sagde hñ til hañs/ Sæll er sa Mad
ur sem etur Braud i GUDS Ryke.

Enn hañ sagde til hañs/ nockur Madur
var sa er giorde mikla Kuellmaltyd / og
baud morgum til heñar/ og sende vt sin Dion
um Kuellmals Tyman/ ad hñ segde Bods
monunum/ komed/ þviad allt er nu reidubw
ed. Enn þeir tooku þa aller til huor epter
annañ ad afsaka sig. Ninn fyrſte sagde
til hañs/ Akur keypte eg / og mun eg þara
vt ad sia hañ/ eg bid þig afsaka mig. Og
añar sagde/ þim Þor Akneyta Keypte eg/ og

þer eg nu wt ad skoda þaug/ eg bid þig afs
saka mig+ Niu þridie sagde / Konu heþ

eg mier þesta/ þyrer þvi kañ eg eige koma+
Og Þioonustumadureñ kom/og undervisa-
de þad sijnum Herra aptur+ Þa vard Hus-
bondeñ reidur/og sagde til sijns Þioons/þar
snarlega wt a Stræte ꝛ Gotz Borgareñar/
og leid Volada/Vanada/Hallta og Blinda
hingad sjñ/ꝛ Þiooneñ sagde/Herra/þ er gi
ordt hvad þu skipader/ꝛ þo er eñ nu Rum+
Og Herrañ sagde til Þioonsins/far þu wt
a Þioodbrautir/og umm Twngarda/og naud
ga þeim hier jnn ad koma so mitt Hus ver-
de fullt/

þe þullt/enn eg seige ydur þad/ad eingeñ þe
iirra Maña sem bodner voru/munu smacka
mína Kuølldmaltíd

EXn margt Fooltt gieck med hønum/ og hann
snere sier vid og sagde til þeirra/ eþ nockur
kiemur til myn/ ⁊ hatar eige Fødur siñ/og Mo
ødur/ Konu og Børn/ Brædur og Systur/ og
þar til sitt eiged Lyþ/ hañ þxr eige miñ Lære
sveirn vered/og hugr hañ eige ber siñ Kross/ og
bylger mier epter/sa gietur eige miñ Lære sveirn
vered.

Þvi huer er sa ꝛ medal ydar/sem Turn
vill uppbiggia/og situr eige ꝛdur og sam
anreiknar Kostnadeñ? Nuert hñ heþur ad þu
llkomna þad med. So ad eþ hann leggur
Brundvollenn/og gietur ei þullkomnad; þa
skulu ecke aller þeir sem þad sia/taka ad dꝛ
ra hañ/ og seigia/ þesse Madur took ad bi-
ggia/ og gietur ei vidloked. Eda huer Kon
gur geingur wt ad hallda Druftu giegn øðr
um Konunge/ situr hañ eige ꝛdur og huxar
um med sier huert hañ gietur med tyu Þusu-
nder mætt hønum/ er med tuttugu Þusunder
kiemur moote hønum? Eñ ef ei/þa sender
hañ Bodskap wt/þa þegar hñ er þo þiarlæ
gur/og bidur Fridar/so og lyka sier huer yd-

Þ ij ar sem

ar sem eige aþseiger öllu þvi hañ m/þær ei
ge miñ Læreſveirn vered.

GAllted er goott/enn eþ Sallted dofnar/
med hverju kridded þier þar? Hviad þad
er þa hverke m Trønsord nie Tadhauga þa
rþlegt/ helldur verdur þvi vtvarpad. Hver
Eyru heþur ad heyra/hañ heyre.

III Capitule.

Epterlikíng umñ þañ tiñda Sauð z Penn
ing. Item umñ þañ þorttapada Son.

Lucæ. 15.

KOM aller Tollheimtumeñ og Ber
synduger nælægdust hañ/ad heyra hø
num. Og Phariſei og Skriptlærder
mægludu og sögdu / þesſe medte fur
Synduga / og etur med þeim. Eñ
hañ sagde þessa Epterlikíng til þeirra z sagde.
HVer er sa medal ydar/ sem heþur hund
rad Sauðe/og eþ hañ týner einum aþ þe
im/ ad hañ læte ei epter þa nyu og nyetyg
i Eydemerku/ og fer epter þeim er týndeſt/
þangad til hañ þiñur hañ? Og nær hañ heþ
ur hann þunded/leggur hñ hañ upp med Fag
nade sier a Herdar. Og er hañ kiemur heim

Kallar

kallar hañ saman sýna Vine og Nágraña/
og seiger til peirra/ gledieſt med mier/ þvi
ad eg hefe mín Saud aptur þunded/sem tap
adur var. Eg seige ydur / ad lýka so mun Fo
gnudur vera á Himnum/ yfer einum Synd-
ugum þeim er Ydran giörer/ meir enn yfer

þeim nýu og nýtýgu Rietttlætum/ er eige
þurfa Yfirbootar vid. Eda huer er su Ko
na sem hefur týu Peninga/ og ef hun týner
einum peirra/ kveiker hun eige Ljoos/og so-
opar Hused og leitar vandlega/þar til hun
finnur hañ? Og nær hun hefur þunded hañ
samañkallar hun Vinkonur sýnar og Grañ-

konur og seiger/samgledieſt med mier/þviad eg hefe mín Pening aptur þunded/huoriumm eg hafde tyndt. Lyka so seige eg ydur/ad Fognudur mun vera þyrer Englum Guds/ yfer einum Syndugum sem Ydran gierer.

OG hñ sagde/ Nockur Madur hafde tvoo Syne. Og hiñ yngre af þeim sagde til Fodursins/ gief mier Fader þa Deild af Gotzenu sem mier ber/ og hann skipte med þeim Gotzenu. Og skømu þar epter/þa drog hiñ yngre Sonureñ allt til samans og reis ste langt burt vr Landenu/og þortærde þar sinu Gotze i eydslulegum Lifnade. Og þad hañ hafde nu ollu sooad þvi hañ vatte/gierdi eſt mykel Dyrtiþ i ollu þvi sama Lande/ sod hañ tok ad skorta. Hañ þoor og hiellt til hia einum Borgara þar i Landenu/hañ sende hañ vt a sin Akur/ ad hañ giætte Svina. Og hañ gyrndteſt ad sedia sin Maga af Drafe þvi Svinenn atu/ og eingeñ gaf honum þad. Þa þeynkte hañ med fier/ og sagde/Hvad marga Daglaunamenn hefur min Fader? þeir ed hafa Nægd a Braude/eñ eg þerſt i Hungre. Þui skal eg uppſtanda og fara til Fodur mins og segia til hañs/

Fader/

Fader/eg ſyndgade i Himeen ꝛ þ þier. þvier
eg ei framar meir verdugr ad kallaſt þin Sō
ur giør mig þviſ eirn aþ þ̄nū Daglauna
mōnum. Nañ reis upp / og kom til Fodur
ſ̄ns. Og er hann var eñ ſæmgt i burt þadañ/
leit hann Fader hañs/ og ſa aumur a honum/
hlioop ad/og þiell um Hals honum/og kyſte
hañ. Eñ Sonureñ ſagde til hañs/Fader/
eg ſyndgade i Himeniñ og þyrer þier/ og þvi
em eg nu ei verdugur ad kallaſt þin Sonur.
Eñ Faderenn ſagde til Þioona ſina/bered hr
ngad hin beſta Klædnad/og þæred hann i/ og
giefed Hring a hañs Hend/og Skoo a hñs
Fætur. Sæked aleñ Kalfe og ſlatred/og
Neytum og verum kater. Þviad þeſſe min
Sonur var daudr/ꝛ er endurlifnadur/hann tyn
deſt/ꝛ er nu fundeñ. Og þr toku ad glediaſt.
EN hinn eldre Sonur hanns var a Ak-
re/og er hañ kom og nalægdeſt Hwſed/
heyrde hañ Kvedſkap/og Danſlæte/og kall-
ade eirn af Þionuſtumōnunum til ſ̄n/og ſpu
rde hvad þetta være. Sa sagde/ Broder þin
er komeñ/og ſlatrade Fader þin oldum Kal
fe/þad hañ fieck hañ heilañ aptur. Eñ hñ
reiddeſt vid/og villde eige ſ̄ganga/þa gieck

Þ iiij Fader

Fader hans vt/og baud honum. En hann svarade og sagde til Fodur sins/ Sia/ svo marg Ar hvoria eg hier? Og hefe alldrei en yfertroded hiia Bodord/ eg thu gafst mier en alldrei Kid/ so ad eg mætte med minum Vinum gladur vera. En nu hesse hinn Sonur er komen/ huer ed hafde suælt sig nu Gotze medur Noorum/ tha slatrader thu honum alen Kalfe. En hann sagde honum/ Son minn/ thu ert jafnann hia mier/ og allt hvad mitt er/ tha er thitt. Thui ætter thu nu ad vera katur/ og fagna/ thui hesse hinn Brooder var daudur/ og endurlifnade/ hann týndest og er aptur fundenn.

IV Capitule.

Epterlikíng um hann Ranglæta Radsmann/ og hann Ryka Mann og Lazarum.

Luc. 16.

EN hann sagde til sinna Læresveina/ Audugur Madur nockur var sa/ sem sier hafde Radsmann/ og sa vard rægdr vid hann/ ad hann hefde far fad hans Gotze/ ℣ hann kallade hann til sin/ ℣ sagde til hans/ thui heyre eg petta um thig?

Gior

Gior Reikningskap þinar Raadsmensku/ þi
þu matt eige hiedañ af Raadsmenskv hafa.
Eñ Raadsmadureñ sagde med sialfum sier/
Hvad skal eg tilgiora/med þvi minn Herra
svipter mig Embættenu? Eg giet ei grafed/
eñ eg skamast mīn ad bidia. Eg veit vel hvad
eg skal giora/nær eg verd Embættenu afsett
tur/ so þad þeir medtake mig i sīn Hvs.

Og bañ kallade til sīn alla Skuldameñ sīns Herra/og sagde til hins fyrsta/ Hversu myked ertu skyldugur mīnum Herra? Hann sagde/ hundrad Tunur Vidsmiors. Hñ sagde þa til hañs / tak þitt Bref/ set þig og

skriþa strax þimtyger. Epter þad sag de hañ til hins añars/ eñ ertu miked skylldugur? Sa sagde hundrad Mælera Nveitis. þa sagde hañ til hañs/tak þitt Breþ og skriþa attatyger. Og Herran loþade þañ ranglæta Rædsmañ/þad hañ hafþe so þorsialega giort/þviad Born þessarar Veralldar eru kiænare Børnum Liossens i sine Kinslood. Og eg seige ydur/giored ydur Vine af þinum ranglæta Mamon/so nær þier vidþurfed/ad þeir medtake ydur i eilifþar Tialldbvder. Nuor trver er i minstu/sa er trver i miklu/og huor rangsnvenn er i þvi minsta hañ er rangsnvenn i miklu. Þviad ef þier erud eige trver i hinum rangferduga Mamon/huor vill trva ydur þa til þess sem sañ arlegt er? Og ef þier erud ei trver i añarlegu/ huor mun gieta ydur þa hvad ydart er? Engenn Heimilis þioon gietur tveimur Herrum sen þioonad/ vtañ hañ añad huort hate þañ eina/ & elske hin añan/ eda þyded þañ eina & forsmae hin añan / þier gieted eige Gude þioonad og Mamon.

(E)Nn þeir Phariseí heyrdu allt þetta/ sem ægiarner voru/og dæmdu hañ/þa sagde

hañ til

hañ til þeirra/þier erud þeir sem ydur riett-
lœted sialfer þyrer Moñunum/eñ Gud þeck
er Niortu ydar/þviad hvad hatt er hia Mo
ñunū/ þad er sunyvirdelegt þyrer Gude. Log
mœled og Prophetarner spœdu allt til Joha
ñem/eñ upp þra þeim Tyma predikast Gu-
ds Ryke þ Evangelium/Og sierhuor Ma
dur preinger sier þar in̄ med Magt. Eñ
liettþelldra er ad Himeñ og Jord þorgange/
enn eirn Titell af Logmœlenu falle. Nuor
syna Eigeñkonu forlœtur/og giptest añare/
sa dryger Noor/ og huor ed giptest þeirre er
þra Mañe er skileñ/hañ dryger og so Noor.
MOckur Mañ rykur var þar/sa ed klœdd-
est med Purpura/og kostulegum Lynkle-
dum/og lifde huern Dag kostulega og i Gle
de. Eñ þar var errn Fatœkur Madur/sem
Lazarus var ad Nafne/huor ed vote lœ þyr-
er hañs Dyrum/fullur Kauna. Og hañ
gyrndest ad sedia sig af þeim Molū/sem þiel
lu af Bordum hins Ryka / þar komu og
Hundar og sleiktu hañs Sœr. Eñ so vard
ad hiñ volade doo/ og var borenn af Eng
lum i Skaut Abrahams/hiñ ryke doo lyka/
og vard Jardade. Og sem hñ var nu i Hel-

vyste og

vyte og Ruolunum / þa hoof hañ upp sijn Augu og leit Abraham langt burt/og Laza-

um i hañs Skaute. Þa hroopade hann og sagde/Fader Abraham myskuna mier/og send Lazarum/ad hañ drepe hinu þremsta sijns Fingurs i Vatn / og kiæle Tungu mijna/ þviad eg kvelst þunglega i þessum Loga/eñ Abraham sagde/ hugleid þu Sonur / ad þu medtookst þiñ Gooda i Lijfstijd þiñe/ z Lazarus þar i moot medtok hid Vonda. Eñ nu verdur hañ huggadur/eñ þu pijndr. Og þraam yþer allt þetta/er i mille vor z ydar mik ed Dimp stadfest/so ad þeir sem vilia hied

ann fara

ann fara nidur til ydar/gieta þad ei/og þeir eige þadañ þra ydur upp hingad til vor þar ed. Þa sagde hañ / þa bid eg þig Fader/ ad þu sender hañ i minns Fodurs Hus. Þvi ad eg hefe þim Brædur/ad hañ kuñe ad vitna þyrer þeim/so ad eige kome þeir og soo i þeñan Kvalastad. Abraham sagde til hñs þeir hafa Moysen og Spamæñena / heyre þeir þeim. Eñ hañ sagde/ Nei/Abraham Fader/ helldur ef eirn Framlideña fære til þeirra/þa munde þeir betra sig/ hañ sagde honum/ef þeir heyra ei Moysi og Spæmoñ unum/þa munu þeir og eige helldur trua/ þo nockur af Dauda upprise.

V Capitule.

Predikũ Christi/ad varast Hneyxle/ umm Broodurlega Sætt / umm Trwariñar Art og Nætturu og Skylldu þeirra Trwndu/ Item umm Lækning tyu Spitelskra Manña ok Veigenum/ ꝛ Predikun Christi umm Tilkomu Gudsrykis.

Luc. 17.

Sagde hñ sagde til sinna Læresveina/ Omogulegt er ad þar skyllde eige koma Hneyxlaner/ eñ vei þeim þyrer

þyrer huorn þær koma/ þarfara være honum ad Kvarnarsteirn heimgdest um̃ Hals hønum/og være honum i Sioo kastad/ eñ þad hañ hueyrfe eirn aþ þessum Smælingiū. Vakted ydur/eþ Broodur þiñ brytur vid þig þa mikel hañ/og eþ hañ ydrast þa þyrergieþ hønum þad. Og þo hñ briote sioſiñum m Deige vid þig/og kiæme sioſiñum aptur m Deige til þyn/og segde/ þad ydrar mig/ þa skalltu fyrergieþa honum þad. Og Post ularner sogdu til ORDETens/ auk þu oss Trwna/enn ORDETenn sagde/ eþ þier hefdud Trw sem añad Mustardskorn/og segdud þessu Morberia Trie/uppræt þig/ og rootset þig i Sionū /þa skylde þ ydr hlyda.

HVer er m medal ydar / sem heþur eirn þioon/er plæger/edur Fienad hirder/nær ed hann kiemur heim aþ Akre/ od hann seige honum þa/ far strax ꝛ set þig til Bords? Er þad eige so? Ad hñ seige til hñs? Biw til þad eg skal neyta i Kuolld / og stitt þig upp og þioona mier/ þar til ad eg hefe eted og drucked/ og epterm þa skalltu eta og drecka. Þackar hañ nockud þeim þioon/þo hñ giøre hvad honum var boded. Eg meina/

Nei.

Nei. So og þier lyka/nær þier hafed allt
þad giordt hvad ydurvar boded/ þa seiged/
Ongvter þionar erum vier / þvi hvad vær
attu med skyldu ad giora/þad giordu vier.
Ad skiede og þa hañ foor til Jerusalem/ ad
hañ ferdadest midt i gegnum Samariam/og
Galileam. Og er hañ kom i nokurt Kaupstad
mættu hønum tyu Lyk þræer Menn / hugdu
stoodu langt þra / hoopu upp syna Raust og

sogdu/JESu kiære Meystare myskunaþu oss.
Og er hañ sa þa /sagde hañ til þeirra / farid
þier og syned ydur Prestunum / og þad skiede
þa er þeir geingu þadañ/ad þeir urdu hreinir.
Enn einn af þeim/ nær hañ sa þad hañ var he
ilbrygdur vordenn/snere hañ aptur / og lofade
Gud med hærre Raust/ fiell fram a syna æsio
onu fyrer

onu þyrer Fætur hønum og þackade hønum/ og þesse var Samverskur. Eñ JESus svarade og sagde/ erud þier ei tyu Hreinsader? Enn hvar eru þeir nyu? Fundust engver adrer þeir aptur snere/og giæfe Gude Dyrdena/ nema þesse Vtlendingur? Og hañ sagde til hañs/ statt upp og far hiedañ/ þyn Trw giørde þig hoolpenn.

Ens er hann var adspurdur af Phariseis/ hvønær ad Guds Ryke kiæme/ svarade hann þeim og sagde/ Guds Ryke kiemur ei med ytre Hegdan sem Menn kunna ad taka Vakt uppa. Par mun og enge seigiast/ sia / hier eda þar er þ/ því siæed/ad Guds Ryke er hid innra i ydur.

Þa sagde hañ til Læresveinaña/ þær Stunder koma/ þad þier munud gyrnast ad sia eirn Dag Mañsins Sonar / og munud hañ enge sia. Og þeir munu seigia til yd ar/ sia hier/ sia þar / ganged ei þangad/ og enge heldur þylged. Þviad so sem Elding af Himne ofañ leyptrar / og lyser yfer allt þad sem er under Himnenum/ lyka so mun Mannsins Sonur vera a synum Deige. Enn honum byriar fyrst margt ad þola/ og verskyfadur verda af þessare Kynslood. Og so sem þad skiede i Tyd Noa/ lyka so mun skie a Dogum Mannsins Sonar. Þeir otu og drucku/ þeir kvongudust og lietu sig

gipta/ allt

gipta / allt til þess Dags er Noe gieck i Orkena/og Flooded kom og tortijnde þeim ollum. Eirneñ lijka so sem þ skiede i Tyd Loths/þeir ætu og drucku/þeir keyptu og se lldu/ þeir plontudu og uppbygdu. Enn a þeim Degum er Loth foor ut aþ Sodoma/ rigndi oþann Eldr og Breñesteine aþ Ni mne/og þyrrþoor þeim ollum. Epter slijkum Nætte mun þad tilganga a þeim Degum / er Mañsins Sonur mun openberaste Huor hann verdur a þeim sama Deige a Rœpte staddur og sie hañs Bresgagn i Hrss enu/þa stijge hñ ei ofañ þad ad sœkia. So og eirneñ/ sa hañ er a Akre/ þa snue hann ei aptur epter þvi sem a Bake honum er. Muñest þier a Konu Loths. Huor hellst sem sœker epter sijna Sijnd ad þorvara / sa misser hana/og huor hellst hañ misser hana/ sa hialpar heñe til Lyfsins. Eg seige yd tur/a þeirre Noott munu tveir liggia a einre Sœng/ mun einn medtekeñ/ og añar þorlatteñ/og tuœr munu mala til samañs/mun ein medtekeñ/ & oñur þorlatteñ. Peir suorudu & sogdu til hñs/hvar þa Herra? Eñ hñ sagde til

de til þeirra / Hvar hellst ad Hræed er/ þangad saþnast og Ernerner.

VI Capitule.

Epterlikíng um̃ þann Ranglæta Doomara/ og um̃ Framhallds Bænarennar. Item um̃ þann Pharisearan̄ ꝛ Tollheimtumanñen sm̃ bedust þ

Luc. 18.

EN hann sagde eina Epterlikíng til þeirra þar uppa/ad Menn skylldu jafnann bidia/og ei aþlæta/og sagde/ Sa Doomare var i nockre Borg/ sem eige ottadest Gud/og eige skeitte um̃ neirn Mann. Enn Eckia nockur var þar i sømu Borg/og hun kom til hans og sagde/ hialpa mier þra mijnum Mootstodumanne. Og leinge villde han̄ ei. En̄ eptera peinkte han̄ med sialfum sier/þo eg ottest ei Gud nie skeite um̃ ongvan̄ Man̄/þo þyrer þad ad þesse Eckia giorer mier Onæd so mikla/ þa vil eg hialpa henne/so ad hun kome ei ad sijdustu/og naude a mier. Þa sagde DRDTENN / heyred hier hvad sa Ranglæte Doomare seiger. Skyllde Gud ei giora Frelsan sina Utvaldra þeirra sem Nott

Dag til

Dag til hañs kalla? Eñ þo hn hafe polen mæde þar yfer? Eñ eg seige yd/ Þ hañ mun bradlega giora þeirra Frelsan. Eñ þo nær Mañsins Sonur mun koma/meinar þu ad haun mune Trw þiña a Jordu?

Enn hañ sagde til nockra þeirra sem treystu uppa sialfa sig/ad þeir være rettlæter / og forsmæadu adra / soddann Epterlyking.

Tveir Menn geingu upp i Mustered ad bid iast fyrer / eirn var Phariseus enn annar

Tollheimtumadur / Phariseatenn stood og badst þañenn fyrer med sialfum sier/ Gud/ eg þacka þier/ad eg em eige so sem adrer meñ Ræningiar/orettferduger/ Nordoomiemenn/

edur so sem þeir Tollheimtumadur/ eg þa sta tvisvar i Viku/og giet Tiunder af øllu þvi eg a. Og Tollheimtumadurenn stood langt i fra/og villde eige upphefia sijn Augu til Himens/heldur barde hann a sitt briost og sagde/ Gud verdu mier Syndugum lyknsamur. Og eg seige ydur/ad þesse þoor riettlatur þradnar hinum odrum nidur i sitt Hus. Þvi huor sig sialfann upphefur/ hann mun nidurbryckiast/ og huor sialfum sier nidurbrycker/hann mun upphafenn verda.

VII Capitule.

Disputatia Phariseanasia vid Christum um Hioonabands Skilnaden/ Item um Vngbarnenn þard til Christum.

Matth. 19. Marc. 10. Luc. 18.

Og [a] þad skiede sem JESus hafde lyckad þessar Rædur / ad hann þoor af Galilea. [b] Og hann brast burt og kom til Landamerkia Judealands/hinumeigenn Jordanar. [a] Og margt Fooll̃k þylgde hønum epter / og þar læknade hann þa. [b] Þar kom og enn aptur þlockum samann Fooll̃kid til hanns/og sem hann plagade/þa tooll̃k hñ enn aptur ad kienna þeim. [c] Þa

geingu

geingu Phariſei til hañs/ſpurdu hañ ad/ ꝑreyſt udu hañs og ſøgdu til hañs/ Er ꝑad nockud rietꝛ/ ad Madurin̄ ſkilie ſig vid ſyna Eigen̄konu ꝓ hugꝛia ſem eina Søk? En̄ hañ ſvarade og ſagde/ [b] Hvad hefur Moyſis boded ydur? Peir ſøgdu/ Moyſes leifde Skilnadar Brefs ad ſkrifa og vid ad ſkilia. [a] En̄ hañ ſvarade og ſagde til peirra/ hafed pier ei leſed/ ad ſa er i Vpphafe ſkapade Mañen̄ / hañ giꝛde ꝑad / ad vera ſkyllde eirn Madur ꝛ Kona? Og ſagde/ fyrer ꝑvi mun Madurenn ꝑorlæta Fødur og Moodur/og vera hia Eigen̄konu ſin̄e/og ꝑaug tvø munu eitt Hold vera. So eru ꝑaug nu eige tvø/ heldur eitt Hold. Par fyrer/hvad Gud hefur ſamteingt/ ꝑad ſkal Madurenn eige i ſundur ſkilia. Pa ſøgdu peir/fyrer ꝑvi baud Moyſes ꝑa ad giefaſt ſkyllde Skilnadar Skrœa/og ſkilia ſig vid hana? [b] Og JESus ſvarade og ſagde til peirra/ [c] Moyſes hefur fyrer Hardwd ydars Hiarta ſkrifad yd: petta Bodord/ (og) leifat ydur ad ꝑorlæta Hwſfreyur ydar / en̄ aꝑ Vpphafe Skiepnuñar var ꝑad ecke ſo. [a] En̄ eg ſeige ydur ꝑad / hugꝛ ſyna Eigen̄konu ꝑorlætur (nema ꝑad ſie fyrer Hoor unar Søk) og giptiſt añare / ſa dryger Hoor. Og hugꝛ fraſkilin̄e gyptiſt/ſa dryger ꝛ ſo Hoor. [b] Og Heima ſpurdu hañs Lærefueinar aptur ad um̄ hid ſama/ og hañ ſagde peim / Hugꝛ ſem ſkilſt vid ſyna Eigen̄konu og gyptiſt añare / ſa dryger Hoor med ꝑeim̄. Og eꝛ Konan̄ ꝑorlæt ur ſin̄ eigenn Man̄/ꝛ gyptiſt ødrū̄/hun Hooraſt.

(a) Þa søgdu Læresveinarner til hans/ eþ svo er hattad Mannsins Mælepnum vid Eigenkonuna/þa er eige gott ad gyptast. En hũ sagde til þeirra/þetta Ord þau ei aller høndlad/helldur þeir hugrium þad er gleped. Þviad þar eru nockrer Giellingar/sem so verda ap Moodur Kvide þædder/og þeir Giellingar eru nockrer/hugrier ap Mønnum eru giellder/z þar eru og lyka þeir Giellingar/sem sig sialpa haþa gliellt þyrer Himnariikis Saker/ sa griped gietur hann grype þad.

OG (1) þa þærdu þeir Vngbørn til hans/ adur hann ahyrærde þaug/legde Hendur yþer þaug

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

og badest þyrer. [c] Og er þad sama hñs Lære
sveinar/[1] mvndudu þeir þa sem þaug bæru.
[b] Og er JESus sa þad/reiddest hñ. Og [c]
hañ kallade þaug til sýn / og sagde til þeirra/
(Læresveinana) leiþed [1] Børnunum til mýn
ad.koma/og bañed þeim þad eige/þviad þvilkẽ
ra er Guds Ryke. [h] Sañlega segge eg ydur
huær hañ medtekur eige Guds Ryke sem annad
Vngbarn/sa mun eige iñganga i þad. [b] Og
hañ took þaug i Fang / og lagde Hendur yþer
þaug/og blessade þaug. [a] Og er hañ hafde
Hendur yþer þaug lagdr/ gieck hañ þadañ.

VIII Capitule.

Vm Spurning þessunga Ryka Mañs/ huærnea hñ kyske ad ødlast eilyfr Lyf. Item um Verdlaun Postulana / og þeirra er Christo epterfylgia.

Matth. 19. Marc. 10. Luc. 18.

OG [2] sem [b] þa hann var vtgeingenn uppa Veigenn / [1] ad einn af Høfdingiunum hliop þar fram/ gieck ad Hønum / og fiell a Knie fyrer Hønum/ spurde hñ ad og sagde/ goode Meystare/ Hvad skal eg þess gott giøra / ad eg erfe eilyfr Lyf? En JESus sagde til hñs/ Hvad kallar þu mig goodan? Eingenn er goodur nema Gud einn/ [a] enn ef þu vilt til Lyf sins jnnganga / so halltu Bodordenn. Hann

sagde þa til hans/ huør hellst? JESus sagde [h] Bodorden veitstu/[i] Þu skallt eige Hor doom drygia/ eige Mann vega/eige Stela/ eigo Lygritne mæla/ þu skallt aungvan Svikia/ Heidra skalltu þinn Fødur / og þyna Moodur [a] og elska skalltu Næunga þinn sem sialfann þig. [i] Þa svarade hann sagde unge Madurenn til hans/ Meystare / allt þetta hefi eg vardveitt fra Barnæsku minne/ [a] Hvad brestur mig þa? Enn þa JESus heyrde þad/ horfde (hann) a hann/ elskade hann og sagde til hans/ eitt brestur þig enn/ [a] ef þu villt algiørdur vera/ far burt [i] og sel allt hvad þu hefur/og gief fatækum og muntu þa hafa Siood a Himne/og kom og fylg mier epter/ [b] og tak Krossenn uppa þig. [f] Og er hinn unge Madur heyrde þad Ord/ vard hann miog hryggur/ [c] og gieck þadann syrgiande/þviad hann hafde mikar Eigner. [c] Enn er JESus sa hann hryggvann ordenn/ [b] leit hann kringum sig/og sagde til sinna Lærisveina/ [h] Hvørsu torvelldt er þeim inn ad ganga i Guds Ryke sem Rykdoom hafa? [a] Sannlega segge eg ydur/ad einn Rykur Madur kiemur torvelldlega i Himnarykе. [b] Enn Lærisveinarner hrøddust hans Ord/ enn JESus ansade enn aptur/og sagde til peirra/ kiæru Børn/ Hvørsu torvelldt er þeim sem treysta a Rykdoomenn/ inn ad ganga i Guds Ryke? [a] Og enn seige eg ydur/ [i] þad/ audvelldara er Vlfvalldanum ad ganga i gegnum Nalar Auga / enn Rykum Manne ad komast inn i Guds Ryke. [a]

Og er

Og er hañs Lærisveinar heyrdu þad/ [e] Ottu uduſt þeir eñ meir. [f] Þa ſøgdu þeir ſyn æ mille ſem til heyrdu/ Huør þær þa hialpaſt? [e] Eñ JESus leit vid þeim og ſagde til þeirra/ hia Mønnum er þad Omøgulegt /[b] eñ eige hia Gude/ þviad alle [c] hvad Omøgulegt er þyrer Mønnum/ þad er møgulegt hia Gude.

Þa [f] ſvarade Petur [e] og ſagde til hañs/ Sia vier forlietum allt/ ⁊ þylgdum þier epter/ [a] Hvad ſkulum vier þa hafa i ſtadeñ? [f] Enn JESus ſvarade og ſagde til þeirra / [a] ſañlega ſeige eg ydr/ad þier huørier mier hafed epterþylgt/ þier ſkulud i Endurfædinguñe/ þa er Mañſins Sonur ſitur æ Stoole ſiñar Tignar/ ſitia eirneñ æ toolf Stoolum/ dæmande tolf Kinkvyſter Iſraels / og huør hañ forlætur Hus eda Brædur/ Syſtur/ Fødur eda Modur/ eda Eigeñkonu/ eda Børn / eda Akra þyrer mins Nafns Saker/ ſa mun hundradfallt i ſtad eñ taka/og erfa eilifft Lif. [h] Sañlega ſeige eg ydur/ ad eingeñ er ſa/ huør ad þyrerlætur Hus eda Brædur / eda Syſtur eda Fødur/ eda Modur eda Eigeñkonu/ eda Børn/ eda Akra þyrer minnar Saker/ Evangelii [e] og Gudz Rikis/ad hañ medtake þad ei margfalldt aptur [h] æ þeſſum Tyma/ [b] Hus/Brædur ⁊ Syſtur/ Modur og Børn/ og Akra med Ofſoknum/ [h] ⁊ i ædrū Heime eilifft Lif. [e] Enn marger þeir ſem eru fyrſter / verda ſidaſter og þeir ſem ſidaſter eru/ verda hiner fyrſtu.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

IX Capitule.

Epterlýking um Verkameñena sem leig ðer voru í Vyngarden / ẽ huørnen Maria og Martha kuñgiærdu JEsu/ ad Brooder þeirra Lazarus være Stukur.

Matth. 20. Iohann. 11.

HJnnar ýfe [a] er lýkt þeim Hvsbøndur sem vtgieck um Morgunin Verkamenn ad leigia i Vyngard sin. Ẽn ad giørdum Samninge

vid Verkameñena um eirn Penning til Dag launa / sende hann þa i sin Vyngard. Og nær þridiu Stund gieck hann vt / og leit ad ra ydiule

ra ydiulausa standa a Torgenu/og sagde til
peirra/ þared þier og so i Vingarden/ og
hvad riett er mun eg giefa ydr. Peir geingu
og þangad. Og en gieck hann ut aptur/
um stottu og nyundu Stund/og giorde so lij
ka. En um elleftu Stund gieck hann ut/
og þann en adra standa ydiulausa/ og sagde
til peirra/ Hvar þyrer standed þier hier all
an Dag ydiulauser? Peir sogdu til hans
þviad eingen hefur leigt oss/ hann sagde til
peirra/ fared þier og i Vingardin/ og hvad
riett er skulud þier þa. Enn þa Kvelld var
komed/sagde Herrann Vingardsins til sins
Radsmanns/kalladu Verkamennena/og gia
ld þeim Verdkauped. Og tak til a en
um seinasta/og allt til hins þyrsta. Þako
mu peir sem um elleftu Stund leigder vo
ru/ og huor þieck sin Pening. En er hin
er þyrstu komu/meintu peir þad peir mundu
þa meira/og huor peirra þieck sin Pening
og þa er peir hofdu hann medteked / mogludu
peir a moote Nwsþodurnum og sogdu/ þess
er seinustu hafa eina Stund ervidad/og þu
giorder þa oss jafna/vier sem bored hefum
Byrde og Hita Dagsins. En hann svarade
og sagde

og sagde til eins þeirra / Vinur eige gioro
eg þier Oriett. Ertu eige m sattur ordeñ
vid mig um̃ eirn Pening? Tak hvad þitt
er/ og þar burt. Eñ þessum seinasta vil
eg giefa so s þier / eda hef eg ecke magt til
ad giora af m̃nu hvad eg vil? Ertu þar
þyrer rangeygdur/ þo ad eg sie goodgiarn?
So munu sidaster verda hiner þyrstu/ og þy
rster hiner sidustu. Þviad marger eru kall
ader/ eñ þæer vælvalder.

Þ [d] bar la eirn Stukur Madur/ Lazar
us ad Nafne / af Bethania / i Hybylum
Mariæ/og hessar Systur Marthæ. Eñ Mar
ia var su sem Herrañ hafde smurdt med Salve
og þurkad hañs Fætur med sinum Hærlockum
huærrar Brooder var sa Lazarus sem Stukur
la. Systur hañs sendu þa til JESu/ svo
seiglande/Herra/ sia nu sa þu elsker/ hañ ligg
ur Stukur. Þa JESus heyrde þad/ sag
de hañ/ þesse Soott er eige til Dauda / helldr
ur til Guds Dyrdar/so ad Guds Sonur verde
þar af prysadur. Eñ JESus elskade Mart
ham og Systur hessar/og so Lazarum. Þa
hañ hafde þad heyrdt/ad hañ var Stukur/ ble
if hañ samt tvo Daga i þeim Stad sem hann
var. Epter þad talar hañ til sina Lærisvei
na/ gaungum vier aptur i Judeam. Þa sag
du hañs Lærisveinar til hañs/ Merstare /nast
þa villdu Judar grytta þig/ og þo villtu þara

þangad

bangad aptur? JESus ſvarade / eru eige tolf Stunder i Deige? Hver hann gengur um Dagenn ſa ſteitar ſig eige/ þt hann ſier þeſſa Heimſ Ljoos. En hver hann gengur um Natur ſa ſteitar ſig/ þvi þar er ekkert Ljoos i honum. Þetta mælte hann / og epter þad ſagde hann til þeirra/ Lazarus Vinur vor hann ſefur/ enn eg fer ad vekia hann. Þa ſogdu hanns Lærefvein ar/ Herra / ef hann ſefur / þa batnar honum. En JESus talade um hanns Dauda/ enn þeir ætludu ad hann munde ſeigia/ um ſvefnlegann Svefn. Þa ſagde JESus þeim openberlega Lazarus er lattenn. Og eg fagna fyrer ydar Sakir / þad eg var ei þar / ſo ad þier trvid/ enn latum oſſ nu ferdaſt til hanns. Þa ſagde Thomas ſem kalladeſt Tvibure / til Lærefvein anna/ gongum vier med/ ſo ad vier deyum med honum.

X Capitule.

Vm Reyſu Chriſti til Jeruſalem / og hvernenn hann ſagde Poſtulinum fyrer ar Veigenum um ſina Pyna og Dauda / eirnenn Goſk Moodur peirra Zebedæi Sona/og laekning Blinds Manns/nær Borgenne Hiericho.

Matth. 20. Marc. 10. Luc. 18.

Svo [b] peir voru ar Veigenum / og vooru upp til Jeruſalem/og JESus gieck fyrer peim/ og þa ſette hliod vid/ fylgiande honum þo epter/ og ottuduſt

og occuduſt. [a] Og hañ ꝑrdadeſt upp til Jeꝛ
ruſalem/ [1] og took aptur ꝑa toolꝑ Lærefve
na ſier i lage til ſyn æ Veigenum z ſagde ꝑeim/
hvad yꝑer hañ munde koma. Siæed vier ꝑæ
um nu upp til Jeruſalem/ [c] og Manſins Son
mun oꝛurſeliaſt Preſtahꝑꝑdingium og Skrift
lærdum/og ꝑeir munu ꝑordæma hañ til Dauda/
[c] og ꝑad mun allt ꝑullkomnad verda / hvad
ſkriꝑad er ꝑyrer Spæmeñena aꝑ Manſins Syne.
Vi hañ mun ꝑramſeildur verda Heidingium/
[a] til ad Spottaſt/ Hvoſtryktaſt/og Krooſſeſt
aſt/ [c] og hañ mun Smædur verda/ [b] ꝑeir
munu og Spyta æ hañ/z Lyꝑlæta [c] og æ hi
num ꝑridia Deige mun hañ upp aptur ryſa.
Eñ ꝑeir underſtoodu eckert ꝑar aꝑ/ z ſu Ræda
var Hulen ꝑyrer ꝑeim / og eige viſſu ꝑeir hvad
ed ſagt var.

Pa [a] gieck Mooder Zebedei Barna til hañs
meꝺ Sonu ſyna/ꝑallande ꝑyrer hañ ꝑram/ z
bad nockurs aꝑ hønum. Og hann ſagde til
hennar/ Hvad villtu? Hun ſagde til hanns/
Lat ꝑeſſa mina tvo Sonu ſitia i Ryke ꝑinu/ ei
n til ꝑinnar hægre Handar/ og añan til ꝑinar
v inſtre Handar. [b] Pa geingu ꝑeir Jacobus
og Johañes/ Syner Zebedei til hañs/og ſægdu
Meyſtare/vid vilum ad ꝑu gigrer ꝑyrer ockur
ꝑad/ ſem vid bidium ꝑig. Hañ ſagde til ꝑei
ra/ Hvad vilie ꝑid ad eg ſkule gigra yckur? Pe
ir ſægdu til hañs/gief ockur ad vid ſitium i ꝑine
Dyrd/ eirn til hægre Hlidar ꝑier/og annar til
ꝑinar vinſtre. [c] Eñ JESus ſvarade og

ſagde til

ſagde til peirra/ þier vited ei hueria þier bidied
kunned þier ad drecka þann Kaleik / hueria eg

mun drecka / og ſkiraſt þeirre Skirn / hueria
eg mun Skiraſt? Þeir ſegdu til hañs/ þad gier
um vid. JESus sagde þa til peirra/ ad ſo-
ñu munud þid drecka mín Kaleik/ hueria eg dreck
og medur þeirre Skirn ſkirder verda / hueria
eg mun ſkiraſt. Eñ þad ad ſitia til minar hx
gre z vinſtre Handar er eige mijn ad giefa yckur
helldur þeim ſem þad er fyrerbued/ af mijnum
Fedur. Og þa er þeir tiu heyrdu þad/ mis
þockнadeſt þeim vid þa tvo Brædur Jacobum
og Johañem. Eñ JESus kallade þa til ſin
og sagde til peirra/ þier vited þad/ ad Veralld
leger Herdingiar drottna/ og Vollduger a med
ai peirra hafa Valld. Eñ þad ſkal ei ſo ve-
ra ydar a mille/ Helldur huer hañ vill vera mit

ell ydar

ell ydar æ mille/sa skal ydar Þienare vera/ og
huǫr hañ vill ydar æ mille æðstur vera/sa skal
allra ydar Þioon vera. Þviad lyka so sem
Mañsins Sonur er eige komen til þess ad lata
þioona sier/ helldur þad ad hann þioonade og
gæfe sitt Lyf wt / til Endurlausnar Betalin
ga fyrer marga.

Cxxxv [c] Þad skiede þa hañ took ad nælgast
Jericho/ ad nockur Maun Blindur sat vid
Veigenn/og bad Aulmusu. Enn þa er hann
heyrde Fooltod sem þar fram hia gieck/ spurde
hañ ad hvad þad være. Þeir sǫgdu hǫnum ad
JESus ab Nazareth gienge þar hia. Þa kal
lade hann og sagde/ JESus Sonur Davids
myskunna þu mier. Enn þeir sem undañ gein
gu/bæstudu æ hañ/ad hñ þegde. Hañ kallade
þo: meir/Sonur Davids myskunna þu mier. Þa
stood JESus kyrr og baud ad leida hann til
sin/ og er hañ var komen hart nær hǫnum/ sp
urde hñ hañ ad z sagde/ Hvad villtu eg giøre
þier? Hañ sagde / Herra þad eg mætte siæ/
JESus sagde til hañs/ vert skign/ þin Triv
giørde þig hoolpen. Og jafnsnart þieck hann
Synena og fylgde hǫnum z epter/ Vegsamande
Gud/z allt þ Foolk er þetta sa / lofade Gud.

XI Capitule.

Vm Zacheum Tollheimtumañ/ og Æ
terlyking um þaug tiu Pund / Item Lækning
þeirra Blindu / þegar Christur ferdadest fra
Jericho.

Luc. 19.

Luc. 19. Matth. 20. Marc. 10.

OG [c] hañ þoor burt / og gieck i
ziegnum Jericho/og sia/ad Madur
sa er Zacheus var ad Nafne/huer
ed var Foringe Tollheimtumanna/z
var audugur. Hañ gyrndtest ad
sia JESum huer hañ være / og gat eige þyrer
Fooleenu/ þviad hañ var lgtell vexte/hañ hliop
þa þram undañ/ og klifrade upp i nockurt Mor
berjatrie/ so ad hañ giæte sied hañ / þvi þar ætte
hañ þram um ad fara. Og sem JESus kom
ad þeim sama Stad/ leit hañ upp/ og vard hañs
var/ og sagde til hañs/ Zachee styg þumed ski
nde ofañ/ þviad i Dag skal eg koma i þitt Hus.
Og hañ stie skindelega ofañ/z tok vid hæñi þe
gnande. Og er þeir sau þad/mægludu þeir all
er/ þad hañ skyllde herbergia sig hia Brsyndug
um Manne. En Zacheus gieck þram og sagde
til DRottens/ sia þu Herra/ Helftena minna
Eigna gief eg Fætækum / og ef eg hef nockurn
talt/ þa gef eg þerfallt aptur. JESus sagde
til hañs/ i Dag þa veitest þessu Huse Saluhiz
alp/ med þvi ad hañ er Abrahams Sonur/ þvi
ad Mannsins Sonur er komen epter ad leita/og
Saluhiolpa ad giæra/ bad sem tapad er.

Þa þeir nu tilheyrdu/ sagde hañ þim þram vetg
þia eina Epterlikíng/ af þvi ad hañ var hart
nærre Jerusalem/z þ þr ætludu ad Guds Riike
munde þa strax openbert verda / Og sagde.

Nockur Edalborenn Madur þerdadest i

þiarlægt Land/ad hañ aflade sier Ryks/ o
kiæme so aptur. Þesse kallade a tÿu sÿ
Þioona og þieck þeim tÿu Pund/ og sagd
til þeirra/ Syssled þar mz til þess eg kie
aptur. En hañs Borgarmeñ hetudu hñ/ o
sendu Bod epter hønum/og lietu seigia þo
um/ vær vilium ei þeñan rykia læta yþ
oss. Þad skiede og þa hañ kom aptur/ sem
hañ hafde Ryked under sig teked/skipade hi
ad kalla a þa somu Þioona hverium han
hafde Fied þeinged/ so ad hñ visse hvad m
ked hver hafde Syslad. Nñ þyrste kom og
sagde/ Herra/ þitt Pund hefur afrekad tÿ
Pund. Hañ sagde til hañs/ Eya þu go
de Þioon / af þvi þu varst trur j minstu,
skalltu Vald hafa yfer tÿu Borgum.
Hñ añar kom eirneñ/og sagde/ Herra/ þit
Pund hefur samañ dreiged þim Pund. E
hañs sagde hañ eirneñ / og þu skallt vera
yfer þim Borgum. Og hñ þridie kom og
sagde/ Herra / sia hier / þar er þitt Pund
hvert eg hefe i Sveitadruke folged/eg hræd
umst þig/ þvi þu ert eirn hardur Madur/ te
ur þad upp hvad þu hefer eige nidurlagt/ e
uppskier þad hvad þu sæder eige. Nñ sagde
til hañ

til hans/ af þynum Munñ þa dæme eg þig/
þu Skalkur/ visser þu þad / ad eg er hards
ur Madur takande þad hvad eg lagde eige
idur/ og uppskierande þad hvad eg sade ei
e. Hvar fyrer gafstu eige min Pening a
Mangarans Bord? Ad nær eg kiæme/ he
de eg þess med Okre kraved. Og hañ sagde til
eirra sem þar hia stoodu / taked þad Pund
ra hønū og gaved þm sem tiu Pund hefur/
eir sögdu hønū /Herra/ tiu Pund hefur hañ.
Enn eg seige ydur þad/ad hvor ed hefur/ hø
um mun gieved verda/eñ fra þeim sem eck
rt hefur mun þad burtnumed verda / hvad
añ hefur. Þo þa mina Ovine sem eige
illdu mig riukia lata yfer sier/leided hing
d/og deyded þa hier fraffie fyrer mier. Og
em hañ sagde nu þetta / foor hann afram
g ferdadest upp til Jerusalem.

OG [a] þa er þeir geingu ut af Jericho/ fy
lgde hønum margt Folk epter. Og sia ad
veir Blinder satu vid Veigeñ/og þa þeir hey
du þad ad JESus gieck þar fram hia / køll
idu þeir og sögdu/ O Herra Sonur Davids/
nyskuna þu ockur. Eñ Folked hastade a þa/
d þeir þegde/eñ þeir køllludu þvi meir og sög
du/ O Herra Sonur Davids myskuna þu ock
r. Og JESus stadnæmdest / kallade a þa

og sagde/ Hvad vilied þid ad eg skule giøra yk-
ur? Þeir søgdu til hans/ Herra/ þad/ ad ockar
Augu uppluket, Eñ JESus sa þar aumun-
ar/ snart Augu þeirra/ og jafnskiott urdu þeir
rra Augu siæande aptur/ ᵹ fylgdu hønū epter.

Of [b] ad hønum burtfarande ur Jericho/
og hans Lærisvetnum/ og myklum Fiolde
fiylda/ sat eirn Blindur Bartimeus Son Time-
vid Vegeñ/ og þar Almusu. Og er hann hey-
rde ad bad var JESus af Nazareth/ tok hann
til ad kalla og segia/ JESus Sonur Davi-
da myskuna þu mier. Og marger hæstudu a-
hann/ ad hann skylldi þegia. Eñ hann kallad-
þess myklu meir/ Sonur Davids myskuna bu-
mier. Og JESus stood vid/ og let kalla a-
hann. Og þeir kølludu a hin Blinda/ segia-
de til hans/ vertu med godu Giede/ statt upp
hann kallar a þig. Og hann kastade synum
ædum af sier/ stood upp / og kom til JESu
JESus svarade og sagde til hans/ Hvad vil-
tu ad eg skule giøra þier? Eñ hin Blinde sa-
de hønū/ Rabboni/ þad eg yrde siæande. JE-
Sus sagde til hans / gack hiedan/ þin Trua g-
ørde þig hoolpeñ/ og strax þa sa hann/ og fylgd-
hønum epter a Vegeñ.

XII Capitule.

Vm Aptur komu JEsu til Bethaniam og Vppvakning Lazari af Dauda/ Item phi-risearana Radslægun ad fyrerkoma hønum og lyflanta hann.

Joh. 11.

Iohann. 11.

IESus kom þa (til Bethaniam) og þañ ad (Lazarus) hafde þegar þioor-Daga i Grafreñe leiged. Enn Bethania læ hart nærre Jerusalem/ so sem þimtan Akralengd. Marg er Gydingar voru þar kommer til Martham i Mariu/ ad þeir hugguduñ þær epter siñ Brood ur. sem Martha heyrer ad JEsus kiemur / reñur hun i moote hønū / eñ Maria sat heima. Þa sagde Martha vid JEsum/ Herra / ef þu hefder vered hier/ þa være Broodur miñ ei læt enn / eñ eg veit eñ nu / ad hværs þu beidest af Gude/ þad gieffur Gud hier. JESus sagde til heñar/Broodur þiñ skal upprysa. Martha sagde til hañs/eg veit vel ad hañ mun rysa upp i Oppriſuñe æ erſta Deige. JESus sagde vid hana/eg em Oppriſañ og Lyfed/ hvær hañ trwer æ mig / sa mun lifa þoott hañ deye / og hvær hañ lifer og trwer æ mig / sa skal alldrei deya/ Trwer þu þessu? Hun sagde til hñs/ja Herra / eg trwe ad þu ert sa Christus Sonur Guds/ sem i Heimeñ er komeñ.

Þa hun hafde þetta sagt/ þor hun og kallade heimuglega æ Systur syna Mariu/ so seigia nde/ Meystareñ er þar og kallar æ þig. Þa hun heyrde þad / stood hun skindelega upp og kom til hañs. Þviad JESus var enn ei kom enn i Þorped/helldr var hñ eñ i þeim Stad sem Martha hafde i moote hønum komed. Enn þeir Juear sem i Awsenu voru hia henne / og

hana huggudu/ þa þeir sau Mariam/ þad hun
stood so þliott upp og gieck ut / þylgdu þeir
heñe epter/ og sogdu / hun þer til Graþarcñar
ad grata þar. Þa Maria kom nu þangad
sem JESus var/ og hun leit hann/ þtell hun
til Foota hañs og sagde hønum Herra/ ef þu hef
þder hier verid/ þa vare Broder min ei lateñ..
Sem JESus sa hana grata/ og þa Gydinga
lyka grætande/ er med heñe komu / bysteſt hañ
vid i Andanum og angradeſt þunglega. Og
sagde/ hvar hafed þier lagt hañ? Þeir sogdu
hønum/ Herra/ kom og skoda. Þa tarfelldi
JESus/ þa sogdu Gydingar/ sia/ huersu kiær
añ hañ hefur hafd hañ. Eñ adrer af þeim sog
gdu/ matte hañ sem opnade Blinds Manns Au
gu/ eige gigra vid þvi ad þesse hefde ecke dæed?
JESus bisteſt þa eñ med sialfum sier/ og kom
til Graþareñar/ eñ þad var ein Gripla/ og ein
Steirn var þar og yfer lagdur. JESus
sagde / taked af Steineñ / þa sagde Martha /
Syster hins Dauda til hañs/ Herra/ hañ lyckt
ar nu þlla/ þviad hñ hefur leiged þiora Daga.
JESus sagde til heñar. Sagde eg þier ecke/
ad ef þu tryder/ þa munder þu sia Guds Dyr
rd? Þa tooku þeir Steineñ af/ þar sem hinn
daude lag. Enn JESus hoof þa syn Augu
upp og sagde/ FAder eg þacka þier/ ad þu Bæn
heyrder mig/ eñ eg veit þo ad þu heyrer mig jafn
nañ / helldur fyrer Foolksins Saker / sem hier
stendur i kryng/ þa segge eg þad/ so ad þad trui
we þvi ad þu sender mig. Þa hañ hafde

þetta sa

þetta sagdt/ kallade hañ hærre Rødd u/ Lazare kom þu wt hingad. Og sa Daude kom wt

reyrdur med Lykbøndum ad Høndum og Foot um/ og uñ haus Asiaan/ var svcipad med Sv

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

eita Dwke. JESus sagde til peirra/ leyse ed hañ/og læted hañ gænga. Marger aþ Gyd ingum sem komid høfdu til Mariam / og sæu hvad JESus giørde/ trwdu æ hañ. Eñ sum er aþ peim geingu burt til Phariseanña/og sø gdu peim hvad JESus hafde giørt.

PA søfnudu Kieñemañahøfdingiar og Phari sei einu Ræde/og søgdu / Hvad skulum vær tilgiøra? þvi þesse Madur giører mørg Teikn. Og eþ vier sleppum hønum so/þa trwa aller æ hann / og þa koma Romveriar og taka þra oss Lønd og Lyde. Eñ einn aþ peim Caiphas/ sa sem þad sama Ar var ypparste Prestur/sag de til þeirra. Þier vited ecfert og hugleided ecke/ ad betra er þyrer oss ad einn Madur deye þyrer Foolked/ eñ ad allur Lydur tapest. Eñ þetta sagde hañ ei aþ sialfum sier / helldur aþ þvi ad hañ var þess Ars ædste Prestur / þa spæde hañ ad JESus skylde deya þyrer Foolk ed/ ei einasta þyrer þad Fook / helldur þad ad hañ safnade i eitt peim Guds Bærnum/er sun dur voru dreyfd. Og upp þra þeim deige/ samtooku þeir med sier / hugrnēñ þeir giæte lyfþ lated hann.

JESus gieck þa ei þadañ aþ berlega hia Gyd ingum/ helldur foor hañ burt i eitt Bygdar lag/ nærre Eydemørku i eina Borg sem kallast Ephraim/og bar dvaldest hañ med sinum Lære sæinum. Eñ þa voru Paskar Gydinga nær lxger/ og marger ær þeirre Sveit geingu upp til Jerusalem þyrer Paskana / ad hreinsa sig.

Þeir

Peir spurdu þa epter JESV / og tøludu syn æ mille i Musterenu / hvad synest ydur það hñ kiemur ei til Hátydareñar ? Eñ Høfudprest arner z Pharisei høfdu læted þBod wtganga/ eþ nokur visse hvar hañ være / þa skylde undee vysa þeim/ so ad þeir mættu høndla hañ.

XIII Capitule.

Christus verdur smurdur i Bethania aþ Maria/ Høfudprestarner taka Rad saman ad lyþlæta Lazarum.

Matth. 26. Marc. 14. Ioh. 12.

Sex [d] Døgum þyrer Pæska kom JESus i Bethaniam/þar sem Lazarus hñ þramlidne var / huørn ed JESVS uppvakte aþ Dauda. Eñ þeir biuggu hønū þar cina Kuøllomæltyd/z Martha þioonade/Lazarus var eirn aþ þeim sem til Bordsins sat med hønum. [c] Eñ þa JESus var nu i Bethania/ i Húse Simonis hins Spitelska og sat vid Bord/kom ein Kona Maria/ haþande Alabastrum/ [m]og tooK eitt þund Salve aþ omeingudu dyrmætu Nardus / gieck ad hønum / [d] og smurde med Fæturnar JESu / og þurkade so hañs Fætur med synu Háre/ [b] þun braut Glased/z heilte þvi yþer Høfud hønum/ [a] þar hñ sat vid Borded/ [d] Húsed þylltest og upp aþ Ilm Smyrslaña. Þa sagde eirn aþ hañs Læresveinum/

Judas Simonisson Iscarioth/ sa er hann sveik þar epter. Fyrer hvi er þetta Salve ei sellt fyrer þriuhundrud Peninga/ og gieþed Fatæk um? Þetta sagde hann eige af hvi ad hann hirdte um Fatæka/ helldur var hann Þiofur / og hafde Fiepingiuna/ og bar þad sem gieped var. [c] En er þad sau nockrer hans Lærisveinar/ yktust þeir vid og spurdu/ til hvers skal þesse Spilling? Hvad þetta Salve mætte seliast meyr en fyrir þriu hundrud Peninga/ og gieþast Fatækum/ og þeir deilldu af hana. Enn þa JESus þornam þad/ sagde hann til þeirra/ Hvad erud þier ykner vid þessa Konu? Lærid hana i Fride/ hvi gott Verk gierde hun af mier. Fatæka hafed þier jafnan hia ydur/ og nær þier er vilied/ meiged þier giæra þeim gott/ en mig þa hafed þier ei jafnan. [b] hun gierde þad hun kunne. [a] Pad hun hellte synu Smyrsla Vatne yfer min Lykama / þad gierde hun ad eg yrde greftradur/ [d] þetta geymde hun til mins Greftrunardags/ [b] hun kom fyrerfram ad smyria min Lykama til Greftrunar. [e] Sannlega segge eg ydur/ hvar hellst i Heime allt um þetta Gudspiall verdur Predikad/ þa mun segiast i hessar minning hvad hun nu gierde. [d] Enn er Fiolde mikell af Gydingum þornam ad hann var þar/ komu þeir ei alleinasta þangad fyrir JESu saker/ helldur ad þeir sæe Lazarum hann sem hann hafde af Dauda reist. En Prestar Høfdingiarner ætlettu sier ad slaa i Hel Lazarum/ hviad fyrer hans Saker gengu marger ur af Gydingum þangad/ og trudu af Jesu.

xiv C.

XIV. Capitule.

Vm Konunglega Jnreid Christi i Borgena Jerusalem/og hugrneñ hañ griet yper Borgeñe/ og wtrak þa sem selldu og keyptu i Musterenu.

Matth. 21. Marc. 11. Luc. 19. Ioh. 12.

OG [c] þad skiede/ [d] añan Dag epter/ [1] þa er þeir nu komu nxrre Jerusalem og voru komner til Bethphage og Bethaniam vid Fiall Olived Oliveti/ sende JESus wt tvo af synum Lærisveinum og sagde til peirra/þar ed þid i þad Kauptun/ hugrt giegnt ykkur er/ og strax er þid komed þar in / munud þid finna Ausnu bundna/ ± Fola bunden hia heñe/ a hugrium alldrei eñ nu hefur nockur Madur seted leysed þaug og leided hingad til myn/ og ef ein hvgr seiger nockud til ykkar/ og spyr ykkur/ hvi gigred þier þetta? Þvi leised þier (þaug)? Þa seiged hønū so/ad Herran hafe peirra Þgrf/ og strax mun hañ lata þaug laus/ og senda hingad. [a] Eñ allt þetta skiede so ad uppfyllti est hvad sagdt er fyrer Spamañen er seiger / seiged Dotturene Zion. Sia/ þin Kongur kemur til þyn hogvær/ sitiande a Ausnu og a Fola klifbærrar Ausnu. [1] Eñ Lærisveinarner sem sender voru geingu i burt/og gigrdu so sem JESus hafde boded peim/og bundu sin hi hafde sagt peim/ [b] Folan bunden hia Dy-

rum wt

unum iote a Gatna Motenu og leiſtu hñ. [h]
Og er peir leiſtu Folañ/ ſogdu hañs Drottnar

og nockrer ab peim bar ſtoodu/ til peirra. Hv
ad giøred pid leiſande Folañ? [b] Enn peir

ſogdu

ſøgdu til þeirra ſo ſem JESus hafde þeim
boded/ [c] Herrañ þarf hañ vid/ [b] og þeir
leiþdu þeim þad/ [l] og þeir færdu Auſnuna
Folann til JESum/ og løgdu yfer þaug ſin
Klæde/og ſettu JESum þar uppa. [d] Eñ
er JESus gieck Auſnuna / Reid hañ þar æ/
ſo ſem ad ſkrifad er/ottaſt eige þu Dõtter Zi
on/ ſiæ þinn Kongur kiemur/Ridande æ eins
um Auſnu Fola. Eñ þetta ſkildu eige hañs
Lærefeinar i fyrſtu / helldur þa ed JESus
var auglyſtur/þa hugleiddu þeir ad þetta var
af hønum ſkrifad/ og þeir hæfdu hønum þetta
giærdt. [e] Eñ er hñ fioor af Stad/ [l] breidde
margt af Fiolkenu ſyn Klæde æ Veigeñ/ [e] oz
adrer hiuggu Kuiſtu af Triænum/og dreifdu
þeim æ Veigeñ. [l] Þa er þad mykla Fiolk
heyrde/ ſem til Hætidardagſins var komed/ ad
JESus kom til Jeruſalem. Þa tooku þeir
fier Kuiſte af Pælmavide/og geingu ut i moo
te hønum. [e] Og þa hañ took ad ræidaſt/ og
þot~ ofañ af Fiallenu/hoop upp allur Flokkur
hñs Lærefeina af Fagnade / Gud ad lofa m3
hærre Røddu / yfer øllum þeim Furduverkum
ſem þeir hæfdu ſied. [d] Eñ þad Fiolk hroof
ade hañs Giørninge/ſem hia hønum var/ þa hñ
kallade Lazarum ur Grøfeñe / og af Dauda
upprakte. Af þvi gieck og Fiolkid ut i moo
te hønum / ad þad heyrde ad hañ hafde giærdt
ſoddañ Teikn/ [e] enn þeir er fyrergeingu / og
hiner ſem epterfylgdu/ [p] kølludu og ſøgdu/
Hoſañа [a] Syne Davids/ [p] lofadur ſie ſa ſem

Kiemur

kiemur i Nafne DROTTens/ [d] Kongur Jsraels/ [b] og lofad sie Rykr Fødurs vors Davids/ fad ed kiemur i Nafne DROTTens/ [e] Hosiana i hædstum Hædum. [e] Fridur sie a Himne/ og Dyrd a Upphædum. Og nockrer af Phariseis feir ed voru med Foolkenu sögdu til hans/ Meystare / strafa fyna Lærisveina/ hann svarade og sagde til feirra/ Eg seige ydur fad/ ef fesser fegdu/ fa mundu Steinarner kltooda.

OG sem hann took meir ad nælgast/ sa hann a Borgena / og griet yfer henne / og sagde/ ef fu visser fad / munder fu a fessum Tyma hugleida hvad til fyns Fridar tienade/ en nu er fad duled fyrer fynum Augum. Fviad sa Tyme mun yfer fig koma/ fad fyner Qvinner munu um fig Skiallaborg serja / z fier Vm sæt veita/ z a allaVegu ad fier freingia/ z fe ir munu fig Eydeleggia/ z fyn Børn med fier og ei munu fr læta einn Stein yfer odrum standa / af fvi ad fu feckter eige finn Vitiunar Tyma.

OG [a] er hann foor inn i Jerusalem/ var ell Borgen uppvaxd/ z sagde / Hvar er fessi Enn Foolked sagde/ fetta er JESus Spamadur af Nazareth ur Galilea. [d] Enn Phariseí fögdu sin a mille/ fier sæed nu/ ad fier orked ongvu/ Sie / allur Heimr hleypur epter honum. [f] Og JESus gieck inn i Musterit Guds/ [b] umskygnde alla Hluti/ [f] og took ut ad reka alia fa sem selldu og keiptu par inne / [a] og

Bordum

Bordum Verſlunarmanna/ og Stoolum peir-
ra er Dwþur ſelldu þratt hañ umm/ [f] og ſagde
til þeirra / ſkripad er / mitt Hws ſkal Bæ-
na Hws kallaſt /enn þier hafed giørdt þad ad
Spillvirkia Bæle. [a] Og til hañs geingu
Blinder og Hallter i Muſterid/ og hañ lækнade
þa. Eñ er Riciſemañа Høfdingiar z Skr
iptlærder ſaau þa dæſamlega Giærninga/ er hñ
giærde/ z þad Børnen kølludu i Muſterenu og
ſøgdu/Hoſiañа þeim Syne Davids/reidduſt þr
og ſøgdu til hañs/ Heyrer þu nockud hvad þeſſ
er ſeigia? JESus ſagde til þeirra/hafed þi
er alldrei leſed þad / af Munñe Ungbarna og
Brioſtmylkinga hefur þu Lofed tilreidt? [c]
Og huærs daglega kiende hañ i Muſterenu / eñ
Riciſemanna Høfdingiar og Skriptlærder og
Villdarmeñ Lydſins/ſoktu epter ad þyrrkoma
hønum / og þundu ei hvad þeir ſkylldu hønum
giøra/ þviad allt Foolked var hønum ahaung-
ande og heyrde hønum.

XV Capitule.

Gryſker gyrnaſt ad ſia JEſum/ Enn ad
Morgne þormæler hañ þvi Avaxtarlauſa Fyk
iutrie/og hreinſar Muſtered eñ ad nyu/og Pre
dikar þyrer ſynum Læreſvcinum umm Krapt z
Verkan Trwareñar/wt af þvi uppviſnada
Fykiu Trie.

Matth. 21. Marc. 11. Iohann. 12.

Og þar

Sidd par voru nockrer Grysker/ medur peim sem upp høpdu pared/ad tilbidia uñ Hatydena. Peir gengu til Philippum / huer ed var we Bethsaida ap Galilea/ bædu hñ og sægdu/ Herra vier vilidum par ad sia JESum. Philippus kom og sagde pad Andreas/ Eñ Philippus og Andreas sægdu pad JEsu. Enn JESus ansade peim og sagde / sa Tome er nu komenn ad Mannsins Sonur auglysist.

SAñlega sañlega seige eg ydur/ nema pad ad Hveitekorned falle i Jordena / og deyde/ pa blyfpur pad einsamalt/ eñ ef pad deyr/ pa færer pad mikeñ Avext. Huer hañ elskar sitt Lyf/ hañ glatar pvi/ eñ huer hañ hatar sitt Lyf i pessum Heime/ sa vardveiter pad til eilyfs Lyfs. Ef nockur vill mier pioona/ pa fylge hañ mier epter/ og hvar eg em/ par skal og mñ Pienare vera/ ef nockur pioonar mier/ pa mun minn Fader hann heidra.

Min Sala er nu brygg / og hvad skal eg segia? Fader hialpa mier af pessum Tyma/ enn fyrer pvi kom eg po i peñan Tyma. Fader byrtu Nafn pitt/ pa kom Rødd af Himne/ Eg hefe pad uppbyrt/ og eg skal pad eñ apt ur uppbyrta. Pa sagde Skaret sem hia stood / og æheyrde / par utdu Reidar prumur

adrer

adrer ſægdu/ Eingellen talade vid hann. JESus svarade og sagde/ Eige kom þessi Rødd þyr er mynar Saker / helldur þyrer ydar Saker. Nu byrias Doomur yfer þessum Heime. Nu mun og þessa Heims Høfdinge wtrekast. Og þegar eg verd upphafen fra Jærdu/ þa mun eg draga alla til myn/ En þetta sagde hann/ teikn ande med hvørriu Dauda er hann skyllde deya. Þa svarade Foolked hønum / vier høfum heyrt i Løgmælenu/ ad Christur blife ad Eilifu. Hu gtnen seiger þu þa ad Mannsins Syne byriar upp ad hefiast? Hvær er sa Mannsins Sonur? Þa sagde JESus til peirra/ Ljosed er enn litla Stund hia ydur. Ganged þvi ad medan þier hafed Ljosed / so ad Myrkuren yfirfalle ydur ecke/ sa er geingur i Myrkrunum/ hann veit eige hvørt hann fer. A medan þier hafed Ljosed/ þa trued ad þad/ uppa þad þier sieud Ljosens Børn. Þetta talade JESus/ [b] og þa Kvølld var nu komed/ [a] forlict hann þa/ [d] gieck burt og fordade sier þyrer heim/ [a] og gieck wt af Borgene [e] til Bethaniam [b] med heim toolf/ [a] og dvalde þar. [d] Og þo hann giørde slikt Teikn fyrer peim/ þa trudu peir þo eige ad hann/ so ad uppfylleſt Ordsaga Esaiæ Spamans/ þa hann sagde/ Herra/ hvær truer vorre Predikun/ og hvørium er Armleggur DROTTens openberadur? Fyrer þvi kunnu peir ei ge ad trua/ þviad Esaias seiger enn aptur. Hann blindade Augu peirra/ og forherdte Hiørtu þeirra/ so ad peir sæe eige med Augunum/ nie ski

lde med hiartanu/ad peir umsnwest z eg hialpe
peim. Petta sagde Esaias/ pa hann leit hanse
Dyrd/ og talade um hann. Marger ab hoppd
ingium trwdu po a hann/ En pyrer saker Phari
sæna/ pa medkiendu peir pad eige / so ad peir
were ei borbodader / pviad peir villdu heldur
hapa Vegsemd hia Mønnum / enn Vegsemd
hia Gude.

Enn [c] ad Morgne anars Dags/ er hann gied
aptur til Borgarenar ur ab Bethania/hung
rade hann. Og hann sa alleingdar eitt Fykiutre
vid Veigen/ [b] pad er Laupblød hapde/ Pa ga
eck hann ad vita huort hann pinde nockud a pvi
og pa hann kom pangad ad / [c] pann hann ecker
a pvi nema Laupbløden alleina/ [b] pviad pad
var eige Fykinana Tyme komen. JESUS
svarade og sagde til pess/ [a] hiedan i pra vax
alldrei nockur Avoxtur ab pier / (og) hier [b]
epter ete engen ab pier Avoxt ad Eilypu / og
hanns Læresveinar heyrdu a pad / [a] og paind
Fykiutrie visnade upp japnsnart. [b] Peir komu
og til Jerusalem/ og JESus gieck pa i Mus
ered/ took til ad reka pa sem selldu z keyp
tu i Musterenu / Bordum peirra er Reidepen
ingum skiptu/ og Stoolum peirra er Dwpur s
lldu/ hratt hann um / og ei lopade hann ad nock
ur bære nockurt Kier um Mustered / z hann kien
de og sagde til peirra / stendur pad eige skrip
ad/ ad mitt Hws skule kallast Bæna Hws a
llum Pioodum? En pier hafed giordt pa
ad Spillvirkia Bæle. Og petta kom pyrer pa

Skrip

Striptlærdu/og Riettamaña Høfdingia/ og þr
þeinkttu um huørneñ þr mættu þyrerkôa hønū.
En þeir ottuduſt hñ/ ad þrí ad allur Lydur
dædeſt ad hañs Riettingu. [d] Og JESus
kallade og ſagde/ huør ſem trwer æ mig/ hann
trwer eige æ mig/helldur æ þañ ſem mig ſende.
Og huør hañ ſier mig / hañ ſier þañ ſem mig ſe
nde. Eg er eitt Ljoos i Heimeñ komeñ/ ſvo ad
huør ſem æ mig truer ſie eige i Myrkrunū. Og
huør ſem heyrer mīn Ord og triver ecke / hann
mun eg ei dæma / þviad eg kom eige til ad dæ
ma Heimeñ/helldur ad þrelſa Heimeñ. Huør
hañ þyrerlytur mig/ og medtekur eige mīn Ord
hañ hefur nu þegar hañ hañ dæmer. Þad
Ord ſem eg talade þad mun dæma hañ æ epſta
Deige. Þviad eg talade ei aþ ſialfum mier/
helldur Fadereñ ſem mig ſende / hañ gaf mier
eitt Bodord/ hvad eg ſkyllde giøra ẽ mæla/ og
eg veit ad hañs Bodord er þad eilyfa Lyfi.
Þar þyrer þad eg tala/ þad tala eg ſo ſem Fad
ereñ ſagde mier. [b] Og um Ruøllded gieck
hañ wt aþ Borgeñe.

OG ad Morgne þa geingu þr þr þraū hia ẽ
ſæau Fyſkiutried þurt orded ad Rootum.
[a] Og er Læreſveinarner ſæu þad/ undruduſt
þeir og ſøgdu/ Huørneñ er Fyſkiutried ſo ſn
arrt viſnad? [b] Og Petur minteſt þar æ og
ſagde vid hañ/ Rabbi / ſiædu Fyſkiutried huør
u þu þormæltter er uppriſnad/ [c] eñ JESus
ſvarade ẽ ſagde til þra [b] hafed trw til Guds.
Sañlega [c] ſeige eg ydur/ [a] eþ þier haf

ed Trwna og eþed eige/þa munud þier eige
einosta giora sykt vid Fykiutred / hellduu
[b] huor helst hañ segde til þessa Fialls sy
pt þu þier upp / og fleyg þier i Siocen
og eþade eige i synu Niarka/hellour tryde að
þad munde so skie hvad hañ seiger/þa murnu
þad og skie hañ/ hvad hañ seiger. Fyre
þui seige eg ydur / [c] allt hvad hellst þier
bidied i ydvarre Bæn trwed ad þier odles
þad / þa mun þad henda ydur. [d] Og
nær þier standed og bidiest þyrer/þa þyrerge
ed eþ þier haþed nockurshonar odrū i giegn
so ad ydar Fader sem er a Nimnum þyrerg
eþe ydur ydar Brot. þviad eþ þier þyre
gieþed eige/ þa þyrergieþur og eige ydar Fa
der ydur/ sem er a Nimnum/ ydar Brot.

XVI Capitule.

Andsvar Christi sem hñ gaf Kiesenos
unum og Aullpunigunum / þa þeir spurdu hann
aþ huorum Myndugleika hañ kiende. Epte
lyking aþ þeim tveimur Sonum sem Faderen
sende i Vyngard sin/ z um Vingarden er leig
ur var þeim illu Akurmønum.

Matth. 21. Marc. 11 z 12. Luc 20

Þeir

Eir [b] komu og aptur til Jerusalem/ [c] ꝛ þad skiede a einum þessara Daga/ [a] sem hañ kom [b] og gieck i Musterenu/ [c] þa hñ var ad kieña Fooleenu/og ad predika Evangelium/ [l] geingu til hañs Prestahøfdingiar Stridstlærder og Aulldungar Lydsins / tøludu til hñs/ og søgdu/ seig oss ad hvørre Magt þu giører þetta? Og hvør hefur gieted hier Valld til ad þu giører þetta? Eñ JESus svarade ꝛ sagde til þeirra/ eg vil ꝛ so spyria ydr ad einu Orde/ [e] ef þier seiged mier þ / vil eg seigia ydur ut ad hvada Magt eg giøre þetta. [h] svared (og) seiged mier/ [l] Skyrn Johañis hvadañ var hun? Hvørt ad Himne edur ad Mønñ? Svared mier/eñ þr huxudu mz stalfum sier ꝛ søgdu/ ef vier seigiñ ad hun være ad Himne/ þa seiger hñ til vor/ þvi trwdud þier hønū þa eige? Eñ ef vær seigium/ hun hafe verid ad Mønnum/þa meigum vær ottast Fooleed (ꝛ) þa mun allr Lydr lemia oss Grioote/ þvi aller hielldu ad Johañes være sakur Spamadur/og þeir svørudu og søgdu til JESu/ ad þeir visse ei hvadañ hun være. Og JEsus svarade og sagde til þeirra/ þa seige eg ydur ꝛ eige helldur/ ad hvørre Magt ad eg giøre þetta. [b] Hñ tok og til ad tala vid þa i Epterlykingum. [a] Eñ hvad lyst ydur? Madur nockur hafde tvo Sonu / og gieck til hins fyrsta og sagde / Son minn/ far þu i Dag ad vinna i Vyn

S ij garde

garde mijnum. En hañ ſvarade og ſagde ei vil eg pad giora/ epter ad ydrade hañ peſſi og gieck i burt. Og hñ gieck til hins annars/og ſagde ſijkt hid ſama/enn hañ svarade og ſagde / Ja Herra / og þoor ecke. Huør af þeim tveimur giørde Fedurſins Vilia? Þeir ſægdu til hañs/ hñ fyrſte/ JESus ſagde til þeirra/Sañlega ſeige eg ydr/ad Tollheimtarar og Þwtur meiga fyrre komaſt i Himmaryke enn þier. Johañes kom til ydar og kendi ydur þañ rietta Veg/ z eige trwdud þier hønum enn Tollheimtumeñ og Þwtur trwdu hønum. Og þo ad þier ſæud þetta vel/ giørdu þier ønga vidbot/ſo ad eptera hefdud þier hønum trwad.

Enn [c] hañ tok þa ad ſeigia til Fiolkſins þeſſa Epterlijking (ſeigiande)/ heyred [a] eina adra Epterlijking. Nædader nockur var þar/ [l] ſa ed plantade Vijngard/ [e] og gierde Gard i kryngum hann/og groof i hann um Vijnpreſſu/ og bygde þar upp Turn og leigde hañ ſijdañ Vijngardsmeñum / og ferdadeſt langt i burt Vtanlands langan Tijma. Og er Avaxtar Tijmeñ var kominn/ [h] ſende hañ eirn ſiñ Þioon til Vijngards manña/ad hañ tæke af Vijngardsmeñunum (og) þeir giæfe honum Avaxt af

Vijngar-

Byngardenum/eñ Byngardsmeñerner hand
tooku hañ/sloou hañ og lietu hañ Tombend
tann þra sier þara. Og enn aptur sende
hañ añañ Pioon til þeirra/enn þeir stryktu
hañ/og hyþudleſtu hañ Griioote/dræpudu hñ/
og lietu erindislausañ i burt þra sier þara.
Og enn yþer þad þrām/sende hañ nt hinn
þridia/huorn þeir lemstrudu Sarum/rakti
burt og aþlyþudu sydañ. [c] (Framar)
sende hañ adra Pioona nt sem þleyre voru
hinum þyrre/og þeim giordu þeir slykt bid
sama/suma Nædstrycktu þeir/eñ suma Dr-
apu þeir. [c] Þa sagde Nerrañ Byngar
dsins/Nvad skaleg tilgiora? Eg vil senda
Son miñ elskulegañ/ [b] þa hafde hañ enn
epter eirn einka Son sem hann hafde kiæ
rann/og þañ sende hañ seinastañ til þeirra/
og sagde/ [l] mon vera ad þa þeir sion hann
þa þeile þeir sier þyrer Syne mynum. Eñ
þeir hiner somu Byngardsmenn er þeir sau
Soneñ/þeinktu þeir med sialfum sier/og
sogdu huor til annars/þesse er Erfingeñ/ko-
med hier og aflyfum vær hañ/so ad vor ve
de Arfureinn/og leggium vier under oss
anns Arfleifd. Þg þeir gripu hañ/dræ-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

ku hñ vel aþ Vyngardenū / ꝛ lyþlietu hann.
[a] Eñ nær Herrañ Vyngardsins kiemur / huad
mun hañ giøra vid þessa Vyngardsmenn? Þeir
søgdu til hans / þeim vondu mun hañ vondsliga
þyrtþara og siñ Vyngard byggia ødrum Vyn-
gardsmønnum / þeir ed hønum Avøxt gialda
rettañ Tyma. JEsus sagde til þeirra / (Jæ)
hann [h] mun koma og tortyna þessum Vyn-
gardsmønnum / ꝛ byggia siñ Vyngard ødrum / [c]
þa þeir hyrdu þad / søgdu þeir / þiærre sie þvi.
Eñ hañ horþde a þa ꝛ sagde / huad er þa þad
sem stendur skriþad? [c] Hafþed þier alldrei les
sed i Ritningunne þessa Skrift? [i] Þañ Steinn
huorn Vppbyggendur burtkøstudu / hañ er ord
den ad Hyrningar Steine / aþ Drottne er þ
giort / og er undarlegt þyrer vorum Augum.
[k] Fyrer þui segge eg ydur / ad Guds ryke mun
þra ydur takast / og Heidingium gieþed verda /
þeir sem þar aþ Avøxt þæra. [f] Eñ hvor yþer
þeñan Stein fellur hañ mun sundurmelast / eñ
yþer hvorn hañ fellur / þañ mun hañ sundurmel
ria. Og þa þeir yppurstu Prestar Skriftlæ
der ꝛ Phariseí heyrdu hñs Epterlykingar / [l] le
tudu þeir vid / hvornen þeir þeinge Hendur a
hañ lagt i þad siñ / þviad þeir skyldu vel ad hñ
sagde þessa Epterlyking i moote þeim (og) u
þa þar. Enn þeir ottudust Folked / [a]
þvi þad hielt hann þyrer
Spamnam.

XVII. Cap.

XVII Cap.

Epterlÿking um Brwdkaupid og Brwdkaups Klæded / Jtem Andsvar Christi uppa Spurningena um Keysarans Skatt/ z Saducearanna Spurning um Vpprisu Framlidenna.

Matth. 22. Marc. 12 Luc. 20.

OG JESus [a] svarade og talade i annad sinn i Epterlÿkingū til peirra og sagde. Himnaryke er lÿkt peim Konge sem Brwdkaup giorde Syne sÿnum/og sende vt sÿna Pioona ad kalla Bodsmeñena til Brwdkaupsins/ og

þeir villdu eige koma. J aũad sin sende hañ adra þioona vt/ og sagde/ seiged Bods moñunum. Sæed/ mijna Mal tijd hefe eg tilbreed/ mijner Brar og aled Fie eru slæt-rader / og allt er til reidu breed / komed til Brudkaupsins. Eñ þeir þorsmaadu þad/ og geingu i burt/ eirn a sin Akur/ eñ ann ar til sinnar Syslanar. Eñ nockrer gripu hañs þioona/ dæmdu þa og drapu. Enn þa Kongureñ heyrde þad/ vard hañ reidur/ og sende vt sin Her / og forerþoor þessum Mordingium/ og brende Borg þeirra.

Þa sagde hañ til sina þioona/ Brudkaup-ed er ad sonnu reidubreed/ eñ Giesterner þeir voru þess ei verduger. Fyrer þvi þared vt a Stræteñ/ og biooded til Brudkaupsi-ns huorium sem hier þinned / og þioonarn er geingu vt a Stræteñ/ og samansoþnudu ollum þeim þeir þundu/ Vondum og Good um / og Bordeñ urdu alskipud. Þa gieck Kongureñ inn ad sia Geskena/ og hñ sa þar Mañ/ eige klæddañ Brudkaups Klædum/ æ sagde til hañs/ Vinur huorneñ gieckstu sñ hingad / haþande ecke Brudkaups Klæde? Enn hañ þagde/ Kongureñ sagde þa til sina

Þienara

Þienara/binded hañs Hendur og Fætur/og varped honum i yſtu Myrkur/ þar mun vera Dop og Kañagnyſtran/ þviad marger eru kallader enn fœer retvalder.

OG [c] Phar/ſeí þorlietu hañ/ geingu i burt og hielldu Rad/hueornen þeir ſkylldu veida hann i Ordum. [c] Þeir hœfdu og Vardhalld a honum/ [l] og ſendu vt til hañs Tailſmenn/ ſyna Lareſueina/nockra ab Phariſeis mz Herodis Þienurum / [c] hugrier ſier attu ad breita ſem vœre þeir aldyggver/ſo ad þeir gietu veidt hañ i Ordum/ hvar med þeir kynne ad aphenda hañ Valldenu/ og Magt Landſtioornarans.

[l] Og þeir komu/ ſpurdu hañ ad og ſøgdu/ Meiſtare/vær vitum ad þu ert ſañſøgull/ſeiger

og kieſer riett/ og ſkeitir eige nockrum / þuiad

þu þer

þu þer ei ad Manñvirdingum/helldur kiennir þu Guds Veg Riettilega. [a] Fyrer þui seig oss hit ad þier lyst/[1] er þad riett ad Menn skule giefa Keysaranum Skatt edur eige? [b] Skulum vær hann giefa edur ecke giefa? [1] En þa JESVS þormerkte þeirra Flættskap/ sagde hann til þeirra/ huad freysted þier mig Hræsnarar? Færed mier eirn Penning ad eg siæe hann / (og) syned mier Myntena Skattsens. [c] Og þeir þe ingu hønum eirn Penning. Og hann sagde til þe irra/ huers er þessi Mynd og Yfirskript? [1] Þeir svøruduu og søgdu hønum/ Keysarans. Þa svarade JESVS og sagde til þeirra / giefed þa Keysaranum huad Keysarans er / og þad Gude sem Guds er. [a] Og er þeir heyrdu þad / furdade þa a hønum. [c] Og þeir gætu eige straffad hans ord fyrer Folkenu/ undrande hans Andsvar og þøgnudu/ [a] forlietu hann og geingu i burt.

[1] A Þeim sama Deige geingu nockrer af Saducceis til hans/ huorier ed hallda Upprisuna ei vera/ og spurdu hann ad og søgdu/ Meistare/Moyses hefur saat/ [og] oss so fyrerskrifad/ ad ef ad nockurs Manns Broder andadest/ ⁊ hefde eigen Konu epter/og liete eingen Børn epter sig/ þa skyllde hans Brooder eiga þa sømu hans eigen konu/ og uppvekia so synum Brodur Sæde. En hia oss voru sio Brædur/ og hin fyrste fastnade sier Eigenkonu/og hann andadest/og af þui hann hafde eckert Sæd / liet hann brodur sinn epter sina Eigenkonu. Og sa annar tok

hana

hana og andadest/ liet og eige Sæde epter. Og
lyka hiñ þridie atte hana/ og eirneñ þeir Siꝫ
tookv hana aller/ og lietv eige Børn epter og
gnduduſt. Seinaſt epter þa alla andadeſt og

Konañ. Enn i Vppriſuñe þa er þeir ryſa upp/
huǽrs þeirra ſiꝺ Eigenkona þa verꝺr bun? Þui
aꝺ aller þeir ſiꝺ baka hana hapt til Eignarko-
nu. Og IESVS ſvarade og ſagde til þeirra/
[e] er eige ſo aꝺ þier villeſt þar þyrer / aꝺ þier
viteꝺ ei Ritningarnar / og eige helldur Guꝺs
Krapt? [c] Børn þeſſarar Veralldar gyptaſt/ e
lata gypta ſig/ eñ þeir ſem verduger verꝺa aꝺ
gꝺlaſt hiñ añan Heim / og Vppriſuna aþ Dau-
dum / þeir munu huorke gyptaſt nie ſig gypta
lata. [b] Þuiaꝺ þa þeir ryſa upp aþ Dauꝺa/
kuongaſt þeir ei nie gyptaſt/ [c] þui þeir gieta

ei ſyꝺan

ei sydañ dæed/ [i] helldur eru þeir lykter Enguñ Guds a Himnum/og eru Guds Børn/med þui þeir eru Upprisuñar Børn. Eñ um þa Daudu ad þeir skule upprysa/ [c] hefur Moyses audsyndt. [b] Hafed þier ecke lesed i Moysis Bok/ [a] huad ap Gude er ydur sagt ? [b] Huornenn sagde GUD til hans hia Skogarruñenum? [l] Eg em Gud Abrahams / Gud Isaacs og Gud Jacobs. Eñ Gud er ei Gud Daudra / helldur Gud lifande Manna/ [c] þuiad þeir lifa hønū aller/ [b] ap þui villest þier miøg. [a] Og er Folked heyrde þetta/ undradest þad hans Kienning. [c] Þa sugrudu nockrer ap hinum Skrift lærdu og sægdu/ Meistare/þu hefur riett sagt. Og þeir dyrfdust eige þramar ad spyria hann nockurs.

XVIII Capitule.

Spurning þess Skriftlærda / huort ad være hædsta Bodord i Løgmalenu. Item Spurning Christi hugers Son hā vxre.

Matth. 22. Marc. 12. Luc. 20.

EN [a] þegar Phariseí heyrdu þad hann hafde þaggad Saduceos/sæfn uduſt þeir samañ. [c] og eirn Løg vitringur medal þeirra ap Skriftlx rdum/ [b] gieck til hañs / sa er heyrdt hafde þa spyriaſt a / og sa þad hañ hafde svarad þeim vel/ og spurde hañ ad/ [a] preystade hañs og sa

gde/ Mey-

gde/ Meyſtare/ [c] Hvørt er þad æðsta Bodorð af ǫllum i Lǫgmælenu? Enn JESus ſvarade (og) ſagde til hañs / [b] Þad er þad æðsta Bodord af ǫllum/ Heyr þu Iſrael/ DROTTEnn Gud vor er eirn Gud. [c] Og elſka ſkalltu DROTTEñ Gud þinn af ǫllu Hiarta þijnu/ og af allre Sælu þinne/ og af ǫllu þijnu Hugſkote/ og af ǫllum Kreptum þijnum. Þetta er hid hellſta og meſta Bodord/ enn annad er og þeſſu lijkt/ Elſka ſkalltu Næunga þinn ſem ſialfan þig. [b] Eige eru þar ǫnnur Bodord þeſſum meire. [a] I þeſſum tveimur Bodordum henger allt Lǫgmæl og Spamennerner. [b] Og hinn Skriptlærde ſagde til hañs / Meyſtare / t Sannleika ſagder þu vel/ þviad eirn er Gud/ ok eingen er þar annar enn hann. Og elſka hann af ǫllu Hiarta / og af ǫllu Hugſkote/ af allre Sælu og af ǫllum Kreptum / og ad elſka Næunga ſinn ſem ſialfan ſig/ þad er ǫllum Brennoþoornum meyra ok ǫllu Offre. Enn er JEſus ſaa ad hann ſvarade vijſlega/ ſagde hann til hañs/ Eige ertu langt fra Guds Ryke. Og eingen þorde þa ad ſpyria hann framar meir.

Enn [a] þegar Phariſei voru nu til ſamans/ ſpurde JESus ba ad/ [b] er hann kiende i Muſterenu og ſagde til þeirra/ [a] Hvad virdiſt ydur um Chriſtum? Hvørs Son hann ſie?

Þeir

Peir søgdu Davids [l] JESus svarade og sagde til peirra/ [h] Hvørneñ seigia Skriptlærd er Christum vera Davids Son? (Og) Hvørn eñ [a] kallar David hañ þa i Anda eirn DROTTenn? [b] Þviad David seiger sialfur þyr er Heilagañ Anda / [c] i Psalmabookenne / [l] DROTTeñ sagde mynum DROTTne/ sit þu til minar Hægre Handar/þar til eg legg Øvine þyna til Skarar þina Foota. [h] Þar nefn er David hañ sin DROTTeñ/ Hvørneñ er hañ þa hañs Sonur? [a] Og eingenn gat hønum einu Orde svarad/og eige dyrpdest nockur upp þra peim Deige hañ þramar ad spyrja. [b] Og margt Fooik heyrde hønum giarnañ.

XIX Capitule.

Avstunar Predikū Herrans Christi/ sīm hann þramsette þyrer Foolkenu um Leste peirra Skriptlærdu og Phariscarana / hootande peim hørdu Straffe.

Matth. 23. Marc. 12. Luc. 20.

ÞA [f] talade JESus til Foolksins og til sinna Læresveina [b] kiende þeim og sagde til peirra / [a] a Moysis Stoole sitia Skriptlærder/ og Pharisei. Allt hvad peir seigia ydur þier skulud halda / þad halded og giored/ eñ epter peirra Verkum skulud þier eige giøra

eige giora. Þviad þeir seigia þad/ og gio
ra ei. Þeir samanbinda þungar Byrder og
obærelegar og leggia þær Mønum a Nerd
ar/enn sialfer vilia þeir ei æhræra þær Fi
ngre sinum/ þviad oll sin Verk giora þr
ad þeir siæst af Mønum. Sin Minn
ingar Blod breidka þeir/og Falld sina Klæ
da stæcka þeir. [1] Þeir sitia giarnan efst
til Bords i Giestabodum/ og i Samkundu
brosum/og vilia giarnan Kvediur a Torgu.
[b] Vared ydur vid Skriftlærdum / þeim
sem ganga vilia i sidum Klædum/[a] og af
Mønnum Rabbi kallader verda. Gu þier
kulud ei lata kalla ydur Rabbi/ þviad eirn
r ydar Meystare Christur/ enn þier aller er
ud Brædur. Og ongvan skulud þier Fod
ur kalla a Jordu / þviad eirn er ydar Fad
r sa sem a Himnum er. Og þier skulud
i lata ydur Meystara kalla / þvi eirn er
dar Meystare Christur. Sa sem ad mest
r er ydar/ sie han ydar Þienare. Þvi huer
sialfan sig upphefur/ sa mun nidurlægiast/
g huer sialfan sig nidurlæger/ hann mun upp
afenn verda. Vei ydur Skriftlærd
im og Phariseis/þier Hræsnarar/ huerier

aptu loked Himnariike þyrer Mønnum / e
ganged þier þar in̄/og þeim er þar in̄ vilia in̄
ganga / þa loþed þier ei þar jnn.

Vei ydur Skriptlærdum og Phariseis
þier Hræsnarar / [l] huørier Eckna
uppeted med Yþerhylmingu læangra Bæna
þyrer þad munud þier þess meire Fordæmi
edlast. [a] Vei ydur Skriptlærdū og Ph
riseis/ þier Hræsnarar / huørier um̄ kryn
þared Sioo og Lond/ so ad þier giøred ei
ad Gydinge/og nær han̄ er þad orden̄/ gi
þier hann̄ ad Barne Helvitis/tvoþallt meir
þier erud. Vei ydur Blindum Lei
tognum/þier sem seiged/ huør han̄ sver v
Mustered/ þad er eckert/ en̄ huør han̄ sv
vid Gulled Mustaresins/ sa er sekur/ þ
Heimsker og Blinder/ Huørt er meira G
lled eda Mustered/huørt ed helgar Gulle
Og huør ed sver vid Altared/ þad er ec
ert/enn huør han̄ sver vid þad Offur sem
þvi er/sa er sekur. þier heimsker og Bl
nder/huørt er meira Offred edur Altared
sem Oþþred helgar? Fyrer þvi/huør
sver vid Altared/ sa sver vid þad sama/
vid allt hvad þar er uppa/ og huør hann̄ sv
vid Mu

vid Mustered/sa sver vid pad/ og vid pañ
sem par bygger jnne. Og huer hañ sver
vid Himenen/ sa sver vid Guds Sæte/og
vid pañ sem par uppa situr. Vei ydur
Skriptlærdum og Phariseis/ pier Hræsn-
arar/huerier tijunded Myntu/Aneth og Ku
men/og ypergieped pad huad pijngst er i Log
unalenu/ einkum Doomen/Myskunsemd og
Trwna/ pettad byriade ad giora og hitt ei-
ge epter ad skilia. pier blinder Leidtogarar/
s sijed Mijpluguna/en svelged Vlpvalldañ.
Vei ydur Skriptlærdum og Phariseis/
pier Hræsnarar/sem hreinum hallded hid yt
a Bikurum og Diskum/ en innañ eru peir
fuller Rans og Ohopseme. pu Blindur
Phariseare/ hreinsa pyrst hid innra a Bikur
um ok Diskū/so ad hid ytra verde og hreint.
Vei ydur Skriptlærdum og Phariseis/pi
r Hræsnarar/huerier liker erud forfægudū
leidum Framlideña/huer ed utañ synast feg
ir/en innañ eru paug full af Daudra Ma-
ia Beinum/og allre Oreckt. So erud e
pier/ hid ytra synest pier ad vera gooder pyr
r Monnum/ enn hid innra erud pier full
Hræsne og Odygda. Vei ydur Skript

lærdum og Phariſeis/ þier Hræſnarar/ hun
ier uppbygged Spæmaña Leideñ/ og þryd
Graþer Riettlætra Maña. Og ſeiged/ e
vier hefdum vered æ Dogum Fedra vorra
ſkylldum vær eige vered hafa hluttakande
þeim i Bloode Spæmañaña. So bered þi
ſialfer ydur Vitne/ ad þier erud þeirra B
rn ſem Spæmeñena afliþudu/ Nu vel. V
þylled Mæling þedra ydvarra. þier Gitu
ormar/ þier Nædrukyn/ huerneñ vilied þi
umflija Helvitſka Fyrerdæming.

Fyrer þvi ſiæed/ eg ſende til ydar Spæm
Spekinga/ og Skriftlærda Meñ/ og nock
af þeim munud þier afliþa og Krofſfeſt
ſumа munud þier Hvdſtrykia i Samkū
Hvſū ydar/ og af añare Borg i adra mun
þier þa ofſækia. So ad yfer ydur kome a
riettlætt Blood/ ſem æ Jordena vot er hell
i þra Bloode Abels Riettlæta/ allt til B
ds Zachariæ/ Sonar Barrachia/ huern þ
dræpud æ mille Muſteris og Alltareſin
Sañlega ſeige eg ydur/ ad allt þetta mun
koma yfer þeſſa Kynſlood. Jeruſalem Je
ſalem/ þu ſ aflifar Spæmeñena/ og gr
þa ſ til þin eru ſender/ Huerſu opt hef

vil

viliad ſamanſaþna Bornum þinum / liſka
ga miẽm ad Nænañ ſaþnar Vngum ſynum und-
er Bænge ſier / og þier haþed eige viliad
Simed/ydvart Nws ſkal ydur i Eyde lat-
id verda/ þviad eg ſeige ydur/þier munud
ſia mig upp þra þeſſu/ þar til þier ſei
ged/ loþadur ſie ſa ſem kiemur i Naþne DR
ECTEGRS.

XX Capitule.

Christur hrooſar Giøþ peirrar þæktæku Ekiuñar/ſẽ kaſtade tveimur Skꝺrþum i Guds Kiſtuna/z ſeiger þyrer Eidclegging Muſteresi-ns/og Jeruſalems Borgar.

Matth. 24. Marc. 12 z 13. Luc. 21.

G [h] JESus ſetteſt þvert yfer þra Guds Kiſtuñe/enn hñ leit upp og ſa hvꝺrneñ Fooltcd varpade þe-ningum i Guds Kiſtuna/ z marger ryker løgdu þar miked i/ þa ſa hñ g ſvo eina Ekiu Fætæka ſem kom og liet tvo karþa inn/ þad er eirn þening. Hñ kall a-ſyna Læreſveina til ſyn / og ſagde þeim/ ſañlega ſeige eg ydur/ ad þeſſe þætæka Ekia et meir i Guds Kiſtuna/eñ aller þeir ſem lie-þar i/þvi þeir haþa aller aþ ſinne yþerþliot legre Eign ſañlagt til Guds Oþþurs/enn þeſſe

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

hæpur aþ Volæde ſynu þar jnnlagt allt hvað hun hafde/ ſyna Byggð alla.

Og [c] þa Jeſus gieck ut aþ Muſterenu/ ſagde eirn aþ hans Læreſveinum vid hann Meyſtare/Sia hvilyker Steinar og hvilyk Bygging þetta er? JESus ſvarade og ſagde til hans/ſier þu allar þeſſar ſtoru Byggingar? Nier mun eige epterlætaſt Steirn yþer Steine/ſa er ei verde ſundurbroten. [a] Og hans Læreſveinar geingu til hans / ad þeir ſyndu honum Bygging Muſteresins. [c] Og er nockrer ſøgdu um Muſtered ad þad væri fagrt med þagra Steina/og Elenodiur/ ſagde hann til þeirra / ſiæed þier ecke allt þetta? Sannlega ſeige eg ydur/ad ſa Tyme mun koma a huorium ad allt þetta/hvad þad er ſiæed/mun eingen Steirn yþer ødrum læmd mun eyn/ſa er eige mun nidurbroten verda.

Enn [c] ſem hann ſat a Fiallenu Oliveti giegnt Muſterenu/geingu hans Læreſveinar til hans einſlega/Petrus og Jacobus og Johannes og Andreas/ ſpurdu hann ad og ſøgdu, [f] Meyſtare/ſeig þu oſſ nær allt þetta ſkal ſkie/ og huort Teikn ſkal verda / þa þetta ſkal allt fullkomnaſt/og huort Teikn er þiid nær ad Tilkomu/og Veralldarennar Enda? Og

JESus

JESus ſvarade og ſagde til peirra/ ſiæd
til ad ei þæe nockur villi ydur/ þviad marg
ir munu koma i minnu Naþne/og ſeigia/eg
em Christur/og sa Tyme tekur ad nalgaſt/og
peir munu marga villa/þylged peim ei ept
er. Enn nær þier heyred aþ Bardogum/
Bpphlaupum og Hernadarthydindum/ siæd
d til ad þier skielfeſt eige/ þviad allt þe
ta hlytur þyrſt ad skie. Eñ þo er þa ei
Enderen ſtrax komen. Þa sagde hann til pei
ra/ þviad þar mun ein Diood hefia sig upp
moote annare/og eitt Kongarike i moote od
u/ og mikler Jardskialfstar munu þar verda
llstadar/ Hungur og Drepsotter/Hrelling
r og Skielfingar/og stoor Teikn munu þar
kie aþ Himne/ [b] þetta er Bpphaf Eymd
ña. Eñ siæed þier ydur þyrer. [c] Eñ þyr
allt þetta munu peir Hendur a ydur legg
/og Ofsokn veita/ [d] og ydur munu peir
ramselia i Radstefnur/og i syn Samkun
uhus og Myrkvastofur/ dragande ydur þyr
Konga og Landshefdingia / þyrer minns
dafns saker / og þier munud strykter verda
iña vegna. Og þetta mun ydur henda
l eins Vitnisburdar yþer þa. [a] Þa mun

Tim peir

þeir ofurselia ydur i Hardkvæle/og ydur mun
nu þeir Lijþe þyrra/og þier verded hatader a
ollum Þioodum/ þyrer mijns Nafns saker
og þa munu marger hneyxlast/og jnnbyrdis
huor annan suijkia og hata. Og marger Falsk
Spamenn munu sig þa upphefia/og margan
abvega leida. Og af þvi ad Rangleten
mun ydergnæþa/ mun Kiærleikur margra kol
na. [c] Og Evangelio Rijkesins/byriar a
ur ad predikast um allan Heim/ [a] til Vit
isburdar yþer allar Þiooder/og þa mun En
erenn koma. [b] Þa þeir nu leida ydur o
framselia / sorged eige þyrer hvad þier sku
ud tala/vered ecke helldur þar um þorþein
ter mdur / helldur hvad ydur gieþst a sem
Stundu/þad taled/þviad ei erud þier(þeir
sem tala/ helldur Heilagur Ande. [c] Þvi
setied ydur i Hiarta þad þier huged eige þy
er/ huorneñ þier skulud forsvara ydur/þvi
ad eg mun gieþa ydur Munn og vitsku/ hue
ium ad eige skulu i giegn standa/ nie moot
mæla aller ydar Mootstodu Menn. En þie
munud og framsellder verda af Forelldrum
og Brædrum/Frændum og Vinum/og noc
ra af ydur munu þeir Lijþe svipta. [b] Ein

brodd-

Brooder mun ſelia añañ i Daudañ/ og Fad
er Soneñ / Berneñ munu ſetia ſig i moote
Forelldrunum / og ſtyrkia til ad deyda þa.
[h] Og þier munud verda hatader aþ huori
um Mañe þyrer miꝫns Naþns ſaker. [c] Og
eckert Har aþ ydar høfde ſkal þo þaraſt. Ei
gneſt med Poleñmæde Sæler ydar. [c] Eñ
huor ed ſtadfæſtur bliꝫur allt til Enda/ mun
hoolpeñ verda. [c] Eñ nær þier ſia
ed Jeruſalem umkryngda aþ Her/ þa ſkulud
þier vita ad nælgaſt tek̃ heñar Eydelegging.
[c] Eñ þa þier ſia ed nu Svivirding Foreyd
ſluñar/ aþ huerre ſagdt er þyrer Spæmañeñ
Daniel/ ad hun ſtendur i þeim heilaga Stad
hvar eige biriade/ huor ed þad les/ hañ hyg
ge þar ad. [l] Nuer þa er æ Sydingalande
þlye ſa uppa Fiöll/ [c] og huor þa er midt
inne/ þare hañ vt þadañ/ og huor æ Londum
uppe er/ hañ kome eige þar inn. [c] Og
huor hañ er æ Ræfre/ hañ þare eige nidur i
Nwſed/ og kome ecke þar inn nockud ad ta
ka vr ſiꝫnu Nwſe/ og ſa ſem er æ Akre/ hñ
ſnwſt eige æ bak ſier aptur ad ſækia Klæde
ſiꝫn/ [c] þviad þad er Hefndar Dagur/ ſo ad
uppþyllt verde allt hvad ſkriþad er. [l] Eñ

vei þungudum Konum/ og þeim sem hafa Børn a Briooste a þeim Timum. [c] En bidied ad Flootte ydar verde ei um Vetur ed ur a Sabbatsdeige/ [c] þviad mikel Harmkvæle munu verda a Jordu / og Reide yfer þetta Foolk/ (og) a þessum [c] Dogum verda slikar Normungar sem ei hafa vered hier til þra Vpphafe Skiepnuñar þa sem Gud skapade/ og allt til þessa/ og eige heldur mun verda. [c] Og þyrer Sverds Eggiu munu þr þalla og herleidder verda medal allra þioda/ og Jerusalem mun undertrodast af Heidingium/ þar til ad uppfyllast Timar Heidingia. [c] Og ef DROTTenn styttte ecke þessa Daga/ yrde engen Madur holpen/ enn þyrer Vtvaldra saker/ huoria hann vtvalde/ þa skulu þeir Dagar styttast. Og ef nockr seiger þa til ydar/ sia hier er Christr/ eda sia/ þar er hann/ þa skulud þier eige þui trua/ þviad upp munu risa marger Falschristar og Fals Spamenn/ og þeir munu giora stoor Teikn og Vndur/ so ad i Villu munu leidast ef skie mætte eirnenn Vtvalder. Þvi sia ed ydur þyrer/ Sie/ eg sagde ydur allt þetta þyrer/ [a] þar fyrer nær þeir

seigia

seigia til ydar/sæmed/hañ er æ Eydemørku/
þa ganged eige vt/ sæmed hann er i Nerberge
þa trwed eige/þviad so sem Elldíng vtgei
ngur aþ Austre/og skÿn allt til Vesturs/lÿ
ka so mun vera Tilkoma Mannsins Sonar.
Þviad hvar hellst ad Ræded er/þangad saþn
ast Ernerner.

XXI Capitule.

Christur Spæer þyrer um þad sÿdasta Dag/ og sÿna adra Tilkomu/eirneñ þaug Teikn er adur skie munc / og hvørneñ Menn skule sig þar til bwa.

Matth. 24. Marc. 13. Luc. 21.

EN [e] æ þeim Tÿma/strax epter þessa Normung/[c] mun þar skie Teikn æ Soolu og Tungle ꝛ Stiornum/ [e] Soolenn og Tungled munu missa sitt Skin/og Stiørnurnar munu aþ Himnum hrapa/ [c] og æ Jørdu mun Foolked kvÿdande verda/og þeir munu ørvilnast/Sioor ꝛ Bylgiur munu þioota/ꝛ Meñ munu þyrer Ræddslu vanmegnast/og aþ Eptirkvÿdingu þeirra Ntuta/huerier ed koma skulu æ Jørdena/ [i] þviad Kraptar Himnaña

munu

munu hræra sig/ [a] og þa mun Teikn Mañ
sins Sonar birtast a Himne / og munu þa
græta allar Kinkvýsler Jardar/ [b] Og þa
munu þeir sia Mañsins Son komande i

Skýum Himens / med stoorum Krapte og
mikillre Dyrd. [e] og þa mun hañ vtsenda
sýna Eingla med Bason og stoorre Raust/
og hañs vtvoldum munu þeir samansafna
aþ þiorum Vindum/ allt aþ Enda Jardar
til Himens Enda. [c] Enn nær þetta tek-
ur ad skie/þa lýted upp/og upphefied ydar
Hofud/aþ því ad ydar Endurlausn tekur ad
nalgast. Og hañ sagde þeim eina Epter

lýking.

lyking. Skoded Fyrirmyndirnar/ [e] nær þess
Kvistir giorast þrioder/ og Laufen vtsprotta/
[c] og öll Trie/ nær þeirra Allodin tekur vt
ad springa/ [f] þa skilied þier ad þeim og me
rked þad Sumarid er i mand. So og lyka
nær þier sied allt þetta birtast/ þa vited ad
Guds Ryke er nærre þyrer Dyrum. Sann
lega seige eg ydur / ad þesse Kynslood mun
eige þorganga/ þar til ad allt þetta skier.
Himen og Jord munu þorganga/ enn myn
Ord munu eige þorganga. [e] En af þvi
Deige og Stundu veit eingen/ ecke Engl
ar ad Himnum/ og eige Sonurenn/ nema min
Fader einnsamann. [c] En vared ydur ad
ydar Hiortu þyngest eige af Oþante og Oþ-
dryckiu/ og med Sorgu þessarar Næringar
ad eige kome þesse Dagur hastarlega yfer yd-
ur/ þviad lyka so sem Svaran mun hann
koma yfer alla þa sem ad Jordu biggia. [a]
En lyka sem var uni Daga Noa/ so mun
verda Tilkoma Manssins Sonar/ þvi so sem
þeir voru ad þeim Dogum þyrer Flooded/ ad
þeir atu/ þeir drucku/ þeir giptust og lietu
gipta sig/ allt til þess Dags / ad huerium
Noe gieck i Arkena / og þeir sættu þvi ei/

þar

þar til ad Flooded kom/og took þa alla i burt. So mun og vera i Tilkomu Mañsins Sonar/þa munu tveir a Akre vera/og mun eirn upptekeñ/enn añar þorlateñ verda/tvær munu i einu Kvernhwse malande verda/og mun ein upptekeñ/og oñur forlateñ uerda. [1] Fyrer þvi siæed til/vaked og bidied alla Tijma/ [c] so ad þier mættud verduger vera ad umflya allt þetta/ hvad epterkomande er/ og ad standa so þrame þyrer Mañsins Syne. [c] þviad þier vited eige nær Tijd er / (og) a hvorre Stundu ydar Herra mun koma. [a] Eñ þad skulud þier vita/ad ef Hæfþadereñ visse a hvorre Stundu ad Þioofureñ kiæme munde hañ vaka/og læta ei sitt Hws i sundur graþa. Fyrer þvi vered þier reidubwner/ þviad Mañsins Son mun koma a þeirre Stundu þier meined ecke/ [b] so sem sa Madur er þerdadest læangt burt/þorliet sitt Hws og gaf sijnum Þioonum Yfervalld/ser hvorium sitt verk / og baud Dyraverdenum ad Hann vekte. [a] Eñ hvor hañ er tro þar Þioon og þorsiall/ sem Herrañ hefur sett yfer sijn Hiw/ad hañ giefe þeim Fædu i rettann Tijma. Sæll er sa Þioon nar hañ

Herra

Herra kiemur/ og þiñur hann so gioranda.
Sañlega seige eg ydur ad hañ mun setia hñ
yþer sijn Audæþe. Eñ eþ eirn aþ þeim
vondu þioonum seiger i sijnu Hiarta/ miñ
Herra dvelur enn nu leinge ad koma/ og tek-
ur ad slæa sijna Samlags þioona/etur og dr
eckur med Dryckiurvoturum. Þa kiemur
Herra þess þioons/a þeim Deige sem hañ vo
nar eige/ z a þeirre Stundu er hñ mein-/
ar ei/og mun i sundur parta hañ/og mun gi
eþa honum Laun med Hræsnurum/þar mun
vera Op og Tañagnijstran. [5] Þvi
vaked nu/þviad þier viteð ei / nær Herrann
Hrossens kiemur/ huort hann kiemur ad Kue-
lde/ eda uñ Midnætte/edur þa Hanen gel
ur/ellegar ad Morgne. So ad ei kome hañ
skindelega/og finne ydur Soþande. Enn
hvad eg seige ydur / þad seige eg ollum.
Vaked þier.

XXII Capitule.

Epterlijking uñ þær tiju Jomfrur / og
þaug pund sem Herrañ gieck sijnum þioonum
til Vestmar.

Matth. 25.

Þa mñ

Á mun Himnarÿke lÿkt vera þui
Meyum / huoriar ad tooku sÿna
Lampa / og geingu vt i moote Brud
vedgumanum. En þim ad þeim
voru Fauÿsar / og þim Forsialar. Þær sem
Fauÿsar voru / tooku sÿna Lampa / enn tooku
ku po ecke Vidsmior med sier / en hinar Forsiæ
sialu tooku i sÿnum Kierum Vidsmior m
Lampunum. Og er Brwdgumen gierdi
dvol a ad koma / sipiade þær allar / og sofnu
udu. En um Midnætte kom Kall / sæed
Brwdgumen kiemur / ganged þier vt i moo
te honum. Da stoodu upp allar þessar Mey
ar / og pryddu sÿna Lampa. En þær Fa
vÿsu sogdu til hina Forsiælu / giefed oss a
Vidsmiore ydru / þviad vorer Lampar slocknu
nu vt. Hinar Forsiælu suorudu og sogdu /
ecke so / ma vera ad ei sie noog fyrer oss og
so ydur / farid þier heldur til Selumana /
og kaupid ydur sialfar. En er þær geingu
ad kaupa kom Brwdgumen / og þær sem rei
dubunar voru geingu med honum in til B
vedkaupsins / ok Hurdene var apturlokad. A
sÿdustu komu og hinar adrar Meyar / ok sogdu
Herra / Herra / lauk þu upp fyrer oss. En
hann svar

hañ ſvarade og ſagde/ Sañlega ſeige eg yd-
ur/ad eg þecke ydur eige. Fyrer þvi vaked
vid þier vited eige þañ Dag nie Stund
u hvørre Mañſins Son mun koma.
Eyka ſem ſa Madur er þerdadeſt Vtanlands
kallade ſyna Þioona/og þieck þeim ſitt Go
z. Og einum þieck hañ þim Pund/ enn
drum tvo/ hinum þridia eitt/hvørium ein-
um epter ſynum Mætte/ og þerdadeſt ſtrax
þ Stad. Þa gieck ſa til ſem þim Pund
haþde medteked / og kaupſlagade med þeim
ømu/ og vañ þar mz øñur þim Pund. Eyka
irneñ ſa ſem tvo Pund haþde medteked/vañ
g a tvo øñur. Eñ ſa er eitt Pund haþde
nedteked/þoor burt/grooþ i Jordu/og þalde
par ſyns Herra Fie/ eñ epter langañ Ty-
na lideñ/kom Herrañ þeſſara Þioona/og hi
lt Reikningſkap vid þa. Þa gieck ſa til
em þim Pund haþde medteked/og lagde øñ
ur þim Pund þar til/og ſagde/Herra/þim
Pund þieckſtu mier/ ſia øñur þim heþ eg a
ñed. Hañs Herra ſagde hønum/ Ey þu
goode og trwlynde Þioon/þu heþur vered tr
r yþer litlu/ eg vil ſetia þig yþer myked/
gack iñ i þyns Herra Fognud. Þa gieck

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

og sa ad s tvo Pund hafde medteked/og sagde
Herra/tvo Pund þieckstu mier/sia/eñ tvo
Pund hef eg med þeim auñed. Hañ
Herra sagde til hañs/ Ey þu hinn good
Þioon/t trælynde/þu varst truer yfer litlu
eg vil setia þig yfer myked/gack iñ j þinn
Herra Fognud. Þa gieck sa ad sem ei
Pund hafde medteked / og sagde/ Herra/
veit ad þu ert hardur Mañ/þu uppskier
ar þu Sæder eige/ og samansafnar hvad
þu dreyfder eige/og Ottasleigeñ foor eg
rt/og falde Pund þitt i Jordu/sia/þar hef
ur þu þad hvad þitt er. Eñ hañs Herra
svarade og sagde til hañs/ þu vondur Þio
on og latur/visser þu ad eg skier upp hvar
eg Sæde ei/ og samansafna hvar eg dreifi
de eige? Þvi byriade þier ad þa miñ Pe
ing Veslunar Meñum/og nær eg kiæme/
fde eg hvad mitt er/til mijn teked mz Okri
Fyrer þvi taked af honum þad Pund/ t
efed honum sem tiu Pund hefur/þviad hu
hañ hefur honum mun giefed verda/og mu
hañ Nægd hafa/Eñ hver ed eige hefur þ
þeim mun teked verda / og þad hañ hefu
Og þeim onijta Þioon kaste þier i hin y

Myrki

Myrkur þar mun vera Dop og Tannagnýst-
an.

XXIII Capitule.

Christur seiger fyrer sínum Læresvein-
um/hvørnen til mune ganga at þeim sídasta
Doomsins Deige.

Matth. 25. Luc. 21.

EN þa [a] Mansins Son mun koma i síne Dyrd/ og aller helger Einglar med hønum. Nañ mun þa sitia i Sate sínar Dyrdar. Og allar Þiooder munu samañsaþnast þyrer hønum/og hañ mun þa sundurskilia hvoria þra odrum/so sem Hyrder sundurgreiner Saude sína Kidum. Og Saudunum mun hañ skipa til sínar hægre Handar/ en Kidunum til vinstre. Þa mun Kongurenn seigia til þeirra/sem a hægre Hønd eru/ Komed hier þiggid Blessader Fodur mins/ og eigneſt þad Riike/sem ydr var tilbvved þra Vpphafe Verolldar. Þviad hungradr var eg/og þier gafud mier ad eta/ þyrstur var eg/og þier gafud mier ad drecka. Giestur var eg/ og þier hystud mig. Nakenn var eg/ og þier klædd-

ud mig. Stutur var eg/ og þier vitkundu
myn. I Myrkvaſtoþu var eg/og þier kom
ud til mín. Þa munu hiner Rietlatu

ra og seigia/Herra/Hvonar sæum vær þig
Hungradañ/og mettudū þig? Eda Þyrstañ
g gæfum þier ad drecka? Eda hvonar sæ
um vær þig Giestkomenn og hystum þig?
Eda nakenn og Klæddum þig? Eda hvo-
ar sæum vær þig Siukañ/eda i Myrkva
stofu/og komum til þīn? Og Kongureñ
mun svara og seigia til þeirra/ Sañlega se
ge eg ydur/hvad þier giordud einum af þess
m mīnū minstu Brædrū/þad giordud þier
mier. Þa mun hañ og seigia til þeirra
em til Vinstre Handar eru/ farid burt fra
mier þier Bølvader i eilīfann Eld/þañ sem
Þrerbweñ er Fiandanum og hañs Aarum/
Hungradur var eg/ og þier gæfud mier eige
eta. Þyrstur var eg/og þier gæfud mier
ige ad Drecka. Giestur var eg/og þier hysst
d mig eige. Nakeñ var eg/og þier Klæd
d mig eige. Siukur og i Myrkvastofu
ar eg/og þier vitiudud mīn eige. Þa mu
u þeir svara honum og seigia/Herra/ Hvo
ar sæum vær þig Hungradann / Þyrstañ/
da Giest/edur Nakeñ/Siukañ edur i Myrk-
astofu/og hæfum þier ecke þioonad? Þa
un hañ svara þeim og seigia/Sañlega sei-

ge eg ydur/hvad þier giordud eige einum a
þessum enum minstu/þad giordud þier mier
eige. Og munu þeir ganga j eilyfþar P
sler/ eñ Riettlæter j eslyfþt Lyfþ

OG [c] uñ Daga fiende hañ i Musterenu/ o
uñ Natur gieck hañ ut/og dvaldest uñ N
tur a Oliufiallenu. Og allt Folk kook sñ
sneñma upp til hñs i Mustered/ hønū ad heyra

XXIV Capitule.

Christur seiger eñ fyrer sñna tilstandan

Þynu/ jnnañ tveggia Daga/ enn Riennemañ
Høfdingiarner og Skriftlærder giøra Radsl
un ad høndla JESum med Kiænsku/og giøri
Raup vid Judam Iscarioth/ad svykia hann

Læresveinarner tilreida Pæskalambed ept
er Christi Tilsøgn.

Matth. 26. Marc. 14. Luc. 22

OG [a] þad skiede/þa JESu
hafde lyckad alla þessa Radu/sa
de hañ til sinna Læresveina / þie
vired ad epter tva Daga eru Pæs
ar/ z Mañsins Son mun oþurfel
fast/ ad hañ Krossfestur verde. [c] Eñ þ
var nælæg Hatyd hins sæta Brauds/ hvør e
kalladest Pæskar.

PA [1] søfnudust samañ þeir ædstu Prestar o
Skriftlærder/z Aulldungar Lydsins/ i Høl

Riesenmañ

Riennemañahøfdingians þeſſer Caiphas hiet/
ielldu Rad og leitudu epter / huørneñ þeir gæ
te med Slægd griped JESum z lyſlæted hñ.
[e] Enn þeir ſøgdu/ eige þo æ Hætydardeigen
im/ſo ad eige verde Vpphlaup med Foolkenu/
[f] þviad þeir ottuduſt Lydeñ. Eñ Andſkot
nn var hlaupeñ i Judas hañ kalladur var Iſ
kariot/og var einn af Tølu þeirra Tolf. [l]
Og hañ gieck burt til Rieñemañahøfdingiañ/
g talade vid þa æduſtu preſta og Høfudsmenn
na/huørneñ hann villde ſelia hñ þeim. [h] Og
: þeir heyrdu þad/glødduſt þeir / og hietu ad
gieſa hønum peninga. [a] og (hañ) ſagde/hv
d vilied þid gieſa mier/ eg vil ſelia ydur hañ?
Enn þeir budu hønum þriatyger Silfurpen
inga. [c] Og hañ lofade þeim þvi. [l] Og
adañ i þra leitade hañ Lags/huørneñ hañ gæ
: þorræded hañ sem hægaſt æn Vpphlaups.
[l] æ hinum fyrſta Sætabrauds Deige
–æ huørium Offra ſkyllde Pæſkalambenu
i] ſende hañ wt tvo af ſynum Lærefveinum/
ctrum og Johañem z ſagde til þeirra/ [e] far
þid/bwed oſſ til Pæſkalambed / ſvo ad vier
ytum þeſſ. [l] Eñ Lærefveinarner geingu
l JESum og ſøgdu til hañs / Huørt villtu
ier þørum ad vier tilreidum þier Pæſkalamb
ad eta? Hañ ſagde til þeirra / gænged inn
Stadeñ/ Giæed nær þier komed i Borgena/
] mun Madur mæta yckur berande Vatns
wa/ fylged hønum epter i had Hwa ſem hñ
ngeingur. Og hvar hellſt hañ geingur inn/

þa seiged Hwsherranum / [i] Meystarenn lætur
seigia þier / [a] min Tyme er i nænd / hia þier
vil eg Pæska hallda/[b] Hvar er það Herberge
er eg kan ad neyta Pæskalambsins med
Læresveinum? Og hann mun syna ydur eitt
stooran Sal steinlagdann og tilbwenn/ reide
það þar til þyrer oss. Og Læresveinarnir
geingu wt/og komu in i Staden/ og fundu svo
sem hann hafde sagdt þeim/ [k] og gierdu so
JESus hafde þeim boded / [l] og reiddu
Pæskalambed. Enn um Kvølded þa
Stunden kom/ kom hann/ sette sig til Bords/
þeir tolf Postular med hønum. [c] Og hann
sagde til þeirra/ mig hefur hiartanlega epterla
ngad/ad eta þetta Pæskalamb med ydur/adur
enn eg lyd. Þviad eg seige ydur/ad hier epte
mun eg ei optar af því neyta / þar til ad þad
fullkomnast i Gudsryke. Og hann took Kaleik
gierde þacker og sagde/ medtaked hann
hønum a millum ydar/ þviad eg seige ydur/ eg
mun ei drecka af Vinvidar Avexti
þyrr enn Guds Ry
ke kiemur.

XXV Capitule.

Christur þvær Fætur sinna Læresveina/
og innsetur þad Heilaga Sacramentum sinn
Kollds og Bloods / seiger eirnenn þyrer
huør sig sryktia munc.

Matth

Mat. 26. Marc. 14. Luc. 22. Ioh 13.

Syrer [d]Paska hatydena/ þa JESus visse ad hans Tyme var komen / ad hann geinge wr þessum heime til Fødur sins/ lyka sem hann elskade syna / þa er hier voru i heime / so elskade hann þa allt til Enda. Og epter Kuøllomæltyde na/ þegar Diøfullenn hafde alla reidu sendt i hiarta Juda Simonis Iscariot/ ad hann sviki hann. Þa visse JESus þad Faderen hafde allt giefed sier i hendur/ og þad ad hann var af Gude komen/ og til Guds þa fære hann. Þa stood hann upp fra Kuøllomæltydene/ lagde af sier Klæden/ og took eitt Lynklæde/ og gyrdte um sig. Epter þad hellte hann Vatne i cina Munlaug/ og took til ad þvo Fæturnar a Læresveinunum/ z þurkade med þvi Lynklæde er hann var med gyrdtur. Þa kom hann til Simonar Petrum/ og hann sagde til hans/ Herra skyllder þu þvo mynar Fætur? JESus svarade z sagde hønum/ hvad eg gidre þad veitst þu nu ei / en seirna skalltu skilia þad. Þa sagde Petur til hans/ alldrei skalltu mynar Fætur þvo. JEsus svarade hønum/ þvoe eg þig ecke/ þa hefur þu ei hlutdeilld medur mier. Simon Petrus sagde þa til hans/ Herra / ecke einasta Fæturnar/ helldur eirnenn Fætur og høfud. Jesus sagde til hanns / sa þveigenn er / hann þarf eige ad þvo nema Fæturnar/ þviad hann

er øllðungis Lærern / þier erud og hreiner/ eꝛ eige aller/ Þvi hann visse aþ sijnum Svikara vel/ þvi sagde hñ/ þier erud ecke aller hreiner. ¶ Nv sem þad hañ hafde þveiged Fætur þeirra/ took hñ sijn Klæde sijttest niður

aptur/og ſagde þa eñ til þeirra/ vited þier
hvad eg giørde ydur? þier kalled mig Me-
yſtara og Herra/ þier ſeiged þad og rietf/
þviad eg er hañ og. Nu eþ eg ydar Herra
og Meyſtare hvæ ydar Fætur / þa ſkulud
þier og ſiñbyrdis hvo hvør añars Fætur. Þe
tta gaþ eg ydur til Epterdæmis/ſo þier gi
øred liſka ſem eg giørde vid ydur. Sañle-
ga ſañlega ſeige eg ydur/ad Þioonen er eige
meyre ſijnū Herra/nie Poſtulen þeim er hñ
otſende. Eþ þier viteð þetta/þa erud þier
ſæler eþ þier giøred þad. Eige ſeige eg uñ
ydur alla / eg veit hvøria eg hefe otvaled/
helldur þad ad uppfyllefi Ritningen/ſa ſem
ad etur Braud mitt / hañ tredur mig under
Fætur. Nu ſeige eg ydur þad / adur enn
þad ſkier/ſo ad þier trvæd þa þad er ſkied/
ad eg em hañ. Sañlega ſañlega ſeige eg
ydur/ Nuør hañ medtekur/ eþ eg ſende nock-
urn/ſa medtekur mig / eñ hvør hañ medtekur
mig/hann medtekur þann er mig ſende.

Og [c] þa þeir neyttu / [l] took JESus
Brauded / giørde packer og braut þad/
gaf þæd Læreſveinunum ſ ſagde/[c] taked ſ
eted/[l] þetta er mitt Nollo/ [c] þad fyrer
ydur gief

ydur gießed verdur/ giored þetta i mÿna

Mÿning. Lÿka eirneñ epter Knøllomaltÿ
dena/ [b] took hañ Kaleikñ/ [c] giorde þack
er/ gap

er, gaß peim hañ og ſagde/ [a] drecked aller
par aß / [c] þad er mitt Blood þeſſ Nya
Teſtamentis ſem þyrer marga wthelleſt/ [a]
til Fyrergieþningar Syndanna/ [c] þeſſe er
Kaleikur hins Nya Teſtamentis i minu Bl
oode/huort þyrer ydur verdur Vtheilt/[b] og
þeir drucku aller aß honum. (JESus ſagde)
Sañlega [c] ſeige eg ydur/ ad eg mun eige
hiedañ i þra drecka aß þeſſum Vinvidar A
vexte/allt til þeſſ Dags er eg mun drecka
þ nytt mz ydur i Rike Guds mins Fodurs.

Þ [c] er þeir ſatu til Bords og atu/ [d]
þa JESus hafde þetta sagt/ hrygdeſt hañ
i Anda/ vottade z sagde/ [c] Enn þo sied ad
hend þeſſ er mig ſvikur er a Borde med mier.
[m] Sañlega sañlega seige eg ydur/ ad eirn aß
ydur sem etur med mier/ þorrædur mig. Eñ
Læreſveinarner urdu hryggver vid / leit huer
til añars/ [d] uggande aß huerium hann segde.
Og [c] þeir tooku sinn a mille ad spyria / huer
aß peim være sa er þetta munde giøra. [c] Og
þeir hrygduſt m'øg vid/ og huer eirn epter añ
añ/ sagde til hañs / Er eg þad nockud Herra?
[b] Og hiñ añar/ Er eg þad nockud? [c] Enn
hañ svarade og sagde til þeirra / eirn aß þeim
Tolf sa er hendeñe drepur i Fated med mier/
sa mun mig þorrada. [c] Og ad sønnu þer
Mañsins Son epter þvi sem a skrifad er/ (og)

skrifad

skrifad [l] er af honum. Enn þo vei þeim Manne/ fyrer huern Manssins Sonur verdur forrædenn. [e] Betra være þeim sama Manne ad alldrei hefde hann Fæddur vered. [d] Enn þar var einn af hans Læresveinum/ sem sat til Bordsins hia Brioosti JESu/huern ad JESus elskade/ honum bendte Simon petrus ad hann spyrde hann/ huer sa være er hann hefde um talad/ af þvi hann lag at Brioosti JESu / og hann sagde til hans/ Herra/ huer er sa? JESus svarade/ sa er hann hinn same er eg dyfe þenann Bita og gief / og dyfde i Bitanum / og gaf hann Juda Simonis Iscariot/ ꝛ epter hann Bita foor Sathan i hann. Þa sagde JESus til hans/ hvad þu giferer/ þa gior þad flioott. En engenn af þeim sem til Bordsins satu / visse til huers hann sagde honum þad / sumer ætludu / af þvi ad Judas hafde fiepungiuna / ad JESus munde seigia honum/ kaup þad oss gl fyrest Fyrir til Hatydar Dagsins / eda ad hann gæfe nockud Fatækū. [a] Þa svarade Judas sa sem forried hann/ ꝛ sagde/ Er eg þad nockud Rabbi? Hann sagde til hans / þu sagder þad. [d] Og þa hann hafde Bitann teked/ gieck hann strax ut/og þa var Noott. En þa hann var utge engenn sagde JESus/ Nu er Manssins Son ur auglystur/og Gud er auglystur i honum. Fyrst Gud er auglystur i honum / þa mun Gud auglysa hann i sialfum sier / og snarlega mun hann auglysa hann.

XXVI Capi

XXVI Capitule.

Christur nidursetur Þrattan Postulasso sem reis wt af Því / huer þeirra hellstur vera munde/ ammäer þa til innbyrdis Elsku / seiger þyrer Fall peturs / og ad þeir være vidbwner yperhangande Hæska.

Luc. 22. Iohann. 13.

Enn [c] þar hoopst upp þrøta þeir ra a mille huor þeirra munde me stur hallden verda. Eñ hañ sag de til þeirra/ Veralldleger Kong ar drottna/ og huerier Ypermagtena haþa/ þa kalla Meñ nædduga Herra. Eñ þier ei ge so/ helldur sa sem mestur er ydar a mille vere hañ so sem hiñ yngste/og hiñ ædste sm añar þienare. Því huer er meyre sa sem til Bordsins situr/ edr sa sem þioonar? Er eige so/ad hañ sem vid Borded situr? Enn eg em a millum ydar/ sem eirn þioon. Eñ þier erud þeir/ huerier hia mier haþa stad-næmst i mynum Freystingum. Og eg vil skycka ydur Ryked/so sem miñ Fader hefur mier skyckad. So ad þier skulud eta og dr ecka yþer mynu Borde i mynu Ryke/ & sitia a

Stooll

Stoolū / dæmāde tolþ Kynkvyſler Jſraels.

KJæru [d] Born / eg em eñ litla ſtund hiá ydur / þier munud leita mÿn / og lÿka ſem eg ſagde vid Gydinga / huert eg þer / þangad kuñed þier ecke ad koma / og nu ſeige eg ydur. Ett nytt Bodord þa gieþ eg ydur / ad þier elſked huor annañ / lÿka ſem eg elſkade ydur / ſo ſkulud þier og elſkaſt jnnbyrdis. Og aþ því munu aller þeckia ad þier eruð mÿner Læreſveinar / eþ þier haþed Kærleikañ ydar a mille. Simon Petrus ſagde til hañs / Herra / huert þer þu? JEſus svarade hønum / þangad ſem eg þer mætti nu ad ſinne eige þylgia mier / eñ ſeirna mun þu muntu þylgia mier. Petur ſagde til hanns / Herra / Þvi mæ eg nu ei ad ſinne þylgia þier? Eg vil ſetia mitt Lyf vt fyrer þig. [k] DROTTen JESus svarade hønum og ſagde [d] ſkyllder þu ſetia þitt Lyf vt fyrer mig? Simon Simon ſiæ þu ad Andſkotañ hefur gyrnzt ydar / ad hañ mætte ſællda ydur ſem hveite / eñ eg bad fyrer þier ad þin Triva ſkylldi eckj liña. Og þegar þu ſnÿſt einu ſinne / þa ſtyrk þu Brædur þyna. Enn hañ ſagde til hañs / Herra / reidubuen em eg med þier i Fiøtur og Dauda ad ganga. Þa ſagde hañ / Petur / [k] Sañlega ſañlega ſeige eg þier / ad i Dag mun ei Hanen gala fyrr eñ þu hefur þrisvar aþneytad þvi / ad þu þeckter mig.

Ed

OG [c] hañ sagde til þeirra / þa eg sende yd-
ur ut an pungs an Tosku / ne an Skoo/
d naudsynt brast ydur þa nockud? Enn þeir sögdu/
ekert. Þa sagde hañ til þeirra / eñ nu hafe
o pung hefur/ sa take hañ / likа og eirnenn
pöskuna/ og sa er eige hefur/selie hñ Kyrtil sin
g kaupe Sverd. Þviad eg segge ydur / ad þ
ytur a mier ad fullkomnast hvad skrifad er/
ad hañ er med Illvirkium reiknadur. Þvi
hvad af mier skrifad er/hefur eirn Enda. Eñ
peir sögdu/ Herra/ Sia/tvö Sverd eru hier/
inn sagde til þeirra / þad er noog.

XXVII Capitule.

Christur huggar sina Læresveina marg
sslega / sem Hryggver voru ordner af hanns
Orrdikun um sina Burtför/ og gefur þeim
Fyrerheit Heilags Anda.

Iohann. 14.

OG hañ sagde til sina Læresveina
ydar Hiortu hræddest ecke/trwe þier
a Gud/þa trwe þier ne so a mig.
I minns Fodurs Hwse eru marg
Verur. Eñ ef ei so være / þa villde
eigia/ad eg fære ad tilbwa ydur Stad.
g þa eg fer hiedañ ad tilbwa ydur Stad/
vil eg aptur koma/ og taka ydur til min

X so þier

so þier sieud þar sem eg er. Og huort e
þer þ vite þier/og Veigeñ vite þier eirneñ
Thomas sagde til hañs/ Herra/ vier vitum e
ge hugrt þu þer/eda hugrnenn meigum vier þ
Veigeñ vita? JESus sagde til hañ
eg em Vegureñ ℣ Sañleikureñ og Lyfed
Eingeñ kiemur til Fodursins / nema þyr
mig. Ef þier þecked mig/ þa þecke þi
og miñ Fodur/og nu hiedañ i fra/ þa peck
þier hañ / og hafed sied hañ. Philipp
sagde til hañs / Herra / syn oss Fodureñ
nxger oss. JESUS sagde þa til hañs /
leinge er eg hia ydur / og þu þecker mig
Philippe/huor mig sier/ sa sier Fodurenn
og huorneñ seiger þu þar Syn oss Fo
ureñ. Trwer þu eige/ad eg em i Fodurnum
og Fadereñ i mier? Paug Ord eg tala
ydar/ paug tala eg ecke af sialfum mie
Fadereñ sem er i mier/hañ giorer paug Ver
Trwed mier ad eg er i Fodurnum/og Fa
eñ i mier / vilied þier þad eige / þa trw
mier þo fyrer Verkañ safer. Sañle
sañlega seige eg ydur/huor hañ trwer a m
sa mun eirneñ giora paug Verk sem eg g
re/ hañ mun og giora þessum meire/ þvi
eg þer til Fodursins. Og huors þier bid

i mi

mꝛnu Nafne þad vil eg giora/ſo Faderen
yrkeſt i Synenum. Nuers þier bidied i
mꝛnu Nafne / þad vil eg giora.
EF þier elſked mig/þa hallded mꝛn Bod-
ord. Og eg mun bidia Fodurẽ/og hꝛ̃
un giefa ydur añan Huggara/ ſo ad hann
hia ydur Eilꝛfplega. Þann ſannleiks An
a/ huorn Heimurẽ þær ei medteked/þvi hꝛ̃
er hann eige/ og þecker han eige/ enn þier
ecked han/ þviad han blꝛfpur hia ydur / og
un vera i ydur. Eige vil eg ydur Fodur-
uſa epter lata/eg kiem til ydar. Þad er
nu lꝛtell Tꝛme/ þa mun Heimurẽ ei
mig meir/ eñ þier ſkulud ſia mig/ þvi
eg life/og þier munud lifa eirnẽ. A
im Deige munud þier ſkilia / ad eg er i
mꝛnum Fodur/ og þier i mier/og eg i ydur.
nor han hefur mꝛn Bodord/ og helldur þa
/hꝛ̃ er ſa ſem mig elſkar/eñ ſa mig elſkar
elſkaſt af mꝛnum Fodur/og eg mun elſka
ñ / og eg openbera mig þyrer honum.
ſagde Judas eige Iſcarioth/til hans/Her
Hvad er þad/ ad þu vilt openbera þig oſſ
eige Heimenum? IESus ſvarade og
gde til hꝛs/huor han elſkar mig ſa helld

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

ur mÿn Ord/ og miñ Fader mun elska hann
og vid munum koma til hañs/ og giora i hj
h num Bustarveru. Eñ huer hann elsk
eige mig/ sa helldur eige mÿn Ord/ og þ
Ord er þier heyred er eige mitt/ helldur F
ursins þess er mig sende. Þetta sagde
ydur/ a medañ eg var hia ydur. Eñ Ni
gareñ hinn heilage Ande/ þann er miñ F
er mun senda i mÿnu Nafne/ hann sialfr
mun kiena ydur þad allt/ og æminna ydur
allt huad eg sagde ydur. Frid læt eg
ur epter/ miñ Frid gief eg ydur / ei gief
ydur so sem Neimureñ giefur/ ydvart Ni
ta hrædest eige nie skielfest. Þier heyrdud
eg sagde ydur/ eg fer burt/ eg kiem til yd
aptur/ ef þier elskudud mig þa gleddust
er vid þad/ ad eg sagde/ eg fer til Fodu
ns/ þviad Fadereñ er mier meire. Og
sagde eg ydur þad fyrr en þad skier/ so
er trued þa þad er skied. Nier epter m
eg ei tala margt fræmar vid ydur/ þvi Ni
inge þessa Heims kiemur/ og med mig h
ur hañ eckert. Helldur þad ad Neimur
þecke þad eg elska Fodureñ/ og eg giore
sem Fadereñ hefur mier boded.
upp og lætum oss ganga burt.

XXVIII Capitule.

Samlijking aþ Vijntrienu og Kviſtunū/ hvar aþ Chriſtur upphvetur ſijna Lærſveina ad vera ſtøduga i Trwñe/ elſkaſt jnbyrdis og haþa Polemmæde i Oþſoknunum.

Iohann. 15 og 16.

EG em ſañur Vijnvidur / og minn Fader er Vijngardsmadureñ. Nu orn þū Kviſt a mier er eige færer Avøxt/ mun hañ aþtaka/ og hvørn mier hañ ſīn Avøxt bærer/mun hañ hreinſa/ ſo hañ bære meyra Avøxt. Þier erud nu hr mier þyrer ſaker þeſſ Ords ſem eg talade til ydar. Blijþed i mier og eg i ydur / lijka ſem Vijnkviſtureñ bær eige ſiálfum ſier mert Avøxt aþ ſialfum ſier/ nema hañ ſie a Vijntrienu/ ſo og eige helldur þier / nema þier blijþed i mier. Eg em Vijntried/ eñ þier erud Kviſterner/ hvør hañ blijþur i mier og eg i hønum/ ſa bærer mykeñ Avøxt/ þvi aan mijn þæed þier eckert giørt. Hvør ſa ei blijþur i mier/ hñ mū vtkaſtaduz verda ſem annar Kviſtur/og upphorna/og þeir ſam ſa þa/ og kaſta a Elld ad breña. Nu

X tij eþ þier

ef þier blýþed i mier/og myn Ord blýþa
ydur/bidied þa hvors þier vilied/ og þad
ydur skie. Þar med verdur mín Fader dyr
adur/ad þier þæred mikin Avext/ og verdi
mýner Læresveinar.

So sem mín Fader elskade mig/ l
elska eg ydur/blýþed i mine Astsemd. &
þier vardveited myn Bodord/ þa blýþed þ
er i mine Astsemd / lyka sem eg vardveit
mýns Fodurs Bodord/og eg blýþ i hans
semd. Þetta tala eg því til ydar/ ad m
Fognudur blýþe hia ydur/og ydar Fognu
ur uppfyllest. Þad er mitt Bodord/ad þ
er ydar elske annan/ so sem eg elskade ydu
Eingen hefur meire Astsemd en þessa/ad
lætur sitt Lýf vt fyrer sýna Vine/þier
ud mýner Viner/ef þier giored þad eg b
ydur. Og hiedan af seige eg ei leingur
þier sieud þienarar/ þviad þiooneñ veit
ad hvad hans Herra gierer/en ydur hefe
sagt/ad þier erud Viner/því allt hvad
heyrde ad mýnum Fodur/ þ kunngierde eg
ur. Ei vtvoldud þier mig/heldur hefe
vtvaled ydur/og eg skyckade ydur til/ad þi
geingud burt og þærdud Avext/og ydar A
ytur þ

tur blyþe til þeſſ/ eþ þier bidied Fodurenn
mynu Naþne/ þad gieþe hañ ydur.
Þad bỹd eg ydur/ad þier elſked huor añ
nn. Eþ Neimurenn hatar ydur/ þa vited
d hañ hefur hatad mig þyrr eñ ydur/ eþ þier
ærud aþ Neimenum / þa elſkade Ne m=
renn þad hañs være/ eñ med þvi þier erud
i aþ þeſſum Neime/ helldur wtvalde eg yd=
r aþ Neimenum/ þyrer þad hatar ydur Neim
reñ. Miñeſt a myn Ord/ er eg ſagde yd=
r/ þienareñ er ei meire ſynum Herra.
Eþ þeir hafa oþſokt mig/ þa munu þeir e
þſækia ydur/ hafe þeir geimt myn Ord/ þa
munu þeir og geima ydar Ord. Enn allt
etta munu þeir giora ydur þyrer myns Na
ns saker/ þviad þeir þeckia eige hann/ þañ
mig ſende. Eþ eg være eige komeñ og
foe ſagt þeim þad/ þa hefdu þeir ongva
ỹnd/ nu hafa þeir eckert þad þeir aþſake
ſyna Synd med. Huor ſem mig hatar/ ſa
tar og miñ Fodur. Eþ eg hefde eige gi
dt þau Verk a medal þeirra/ ſem eingeñ
þur añar giordt/ þa hefdu þeir ongva Sy
/ enn nu hafa þeir ſied þau/ og hata þo
de mig og miñ Fodur. Helldur þad ad

þad Ord sem skrifad er i þeirra Logmm
uppfyllest/enn Sakar hefdu þr mig ad Natt

Eñ þa sa Huggareñ kiemur/huern eg mu
senda ydur af Fedurnū/ sem er Sañleiks
ns Ande/huer ad Fodurnum þraffige ingu
hñ mun bera Vitne ad mier. þier munud
bera Vitne af mier/þviad þier hafed i þ
Vpphafe hia mier vered.

Eñ þetta hefe eg talad til ydar/so ad
er hneyxlest eige. Þvi þeir munu þorboi
ydur/og sa Tijme kiemur/ad huer ydur
lætur/hann meinar sig giora þægt Verk
de þar med. Og þetta munu þeir giora
ur af þvi/ad þeir þeckia huorke Fodureñ
mig. Eñ þetta tala eg þvi til ydar/ad
su Stund kiemur/þa skulud þier miñast
ea/ ad eg sagda ydur þad/ eñ þetta sagde
ydur ei i Vpphafe/þvi eg var hia ydur.

XXIX Capitule.

Christr hughreyster eñ fram sijna Lær
sveina ad fyrerheite Huggarans Heilags Anda
og kiesser hugrt ad sie hans Embætte / Eirn
samlyker Mootlætingum Trwadra vid
Joodstwkra Konu.

Iohan

Iohann. 16.

EG nu þer eg til hañs sem mig sende/ og eingeñ ydar spyr mig ad/ Nuort þer þu? Helldur aþ því eg talade þetta til ydar/ þa uppfyllte sst ydart Hiarta aþ Nygd. Eñ eg se og vnge ydur Sañleikeñ/ þad batar ydur ad eg þa fare hiedañ/ því eþ eg þer eige hiedañ/ þa kiemur eige Nuggareñ til ydar/ eñ eþ eg þer hiedañ/ þa mun eg senda hañ til ydar. Og þa hañ kiemur/ straffar hañ Heimeñ þyrer Synd og þyrer Rettlæte/ og þyrer Doom. Fyrer Syndena/ því þeir trwa ei m mig. Enn

þyrer Riettlæted/þviad eg þer til Fødurſins,
og þadañ aþ ſiæred þier mig ei. Eñ þyre
Doomeñ/ þviad þeſſa Heims Høþdinge e
dæmdur. Eñ hefe eg margt adſeigia yd
ur/eñ þier þæed ei allt bored ad ſiñe. Eñ
nær ad kiemur ſa Sañleikſins Ande/þa mũ
hañ leida ydur i allañ Sañleik/þviad ei ta
ar hañ aþ ſialfum ſier/helldur hvad hañ hey
rde/þad talar hañ / og hvad epterkomandi
er/þad kunngierer hañ ydur. Nañ ſame mun
og augſũſa mig/þviad aþ mĩnu mum hann
þad taka og kunngiora ydur. Allt hvad miñ
Fader hefur/þad er mitt þyrer þvi ſagde eg
ad aþ mĩnu mũ hũ þ taka ꝛ kunngiora ydur.
Vm lũtenn Tĩma munud þier ecke ſia
mig/ og eñ aptur umm lũteñ Tĩma mun
ad þier ſiæ mig/þviad eg þer til Fødurſins.
Þa ſøgdu noккer aþ hañs Lærſveinum ſyn
æ mille/ hvad er þad ad hañ ſeiger oſſ/ um
lũteñ Tĩma þa munud þier ei ſiæ mig/ og enn
aptur umm lũteñ Tĩma þa munud þier ſiæ mig/
og eg þer til Fødurſins? Þa ſøgdu þeir/ hvad
er þad hañ ſeiger/ umm lũteñ Tĩma? Vier vitũ
eige hvad hañ ſeiger. Þa þornam JESus
ad þeir villdu ſpyria hañ ad/og ſagde til þeir
ra/ þier ſpyried ad þvi ydar æ mille/ad eg ſag
de/umm lũteñ Tĩma þa munud þier ei ſiæ mig/ꝛ

þa aptur

ba aptr um lytteñ Tgma þa munud þier siæ mig.
Sañlega sañlega seige eg ydur/ þier munud
græta z syrgia/enn Neimureñ mun þagna.
Þier verded hryggver/eñ ydar Nrygd skal sn
vaft i Fognud. Konañ nær hun bæder/þa
heþur hun hrygd/ þviad heñar Stund er ko-
meñ/ enn þa hun heþur Barned bædt/ miñ-
ist hun ei þramar þess Harmkvælis þyrer þess
Fagnadar saker/ad Madur er i Heimiñ Bor
eñ. Þier haþed nu eirneñ hrygd/eñ eg skal
sia ydur aptur og ydart Hiarta skal þagna/
z ydvarn Fognud skal eingeñ af ydr taka. Og
m þm deige munud þier mig z einskis spyria
Sañlega sañlega seige eg ydur / eþ þier
bidied Fodureñ nockurs i mynu Nafne/
þa mun hañ gieþa ydur þad. Ningad til
haþed þier ecke beded i mynu Nafne/bidied
ba munud þier þm/so ad ydar Fognudur þu
lkomnest. Þetta heþ eg talad i Ordskvid
um til ydar. Sa Tyme kiemur ad eg tala
ei leingur Ordskvide til ydar/helldur kuñgi
are eg ydur berlega af mynum Fodur. A
þeim Deige munud þier z bidia i mynu Na
fne/z eige seige eg ydr/ad eg mune bidia Fod
ureñ þyrer ydur/ þviad sialfur Fadereñ elsk-

ar ydur

ar ydur/ aþ þvi þier elsked mig / og trwed
þad eg sie af Gude wtgeing ñ. Eg er aþ
Foduenum wtgeingeñ/ og komeñ i þennann
Heim/eg þyrerlæt og aptur þeñañ Heim/og

þer til Fodursins. Hans Læresveinar seig
ia þa til hañs/ Sie/nu talar þu berlega/ ℣
mæler engva Ordskvide. Nu vitum vier ad
þu veitst alla Hlute/ ℣ þu þarft eige ad no
ckur spyrie þig/fyrer þad trwum vier ad þu
siert af Gude wtgeingeñ. JESus svarade
þeim/nu trwed þier. Sia ed / su Stund
kemur/og er nu þegar komeñ/ad þier mun
ud tvistrast hvor til sijn/ og skilia mig epter

einsamaß

insaman̄/ eñ eg er þo ei eirnsaman̄/ þviad
Fadereñ er med mier. Þetta talade eg til
þdar/ so ad þier hefdud Frid i mier/ i Heim
num hafed þier Þreinging/ eñ vered þo hug
krausser/ þvi eg yfervañ Heimeñ.

XXX Capitule.

Su hiartnæma Bæn Christi til sijns Hi
mneska Fødurs/ um̄ Auglysing sinar Dyrdar/ og
sijns Christelegs Safnadar Vardveitslu og
Vidurhalldz.

Iohann. 17.

Þetta talade JEsus/ og hof upp
sijn Augu til Himena/ og sagde/
Fader/ Stundeñ er komeñ / ad þu
auglysser Son þin̄/ so ad þin̄ Son
ur auglyse og þig. So sem þu gafst hon
um yfervalld alls Holldz/ ad han̄ gieße pe=
im ollum er þu gafst honum eilyft Lyf. Eñ
þad er eilyft Lyf/ ad þeir þecke þig allei=
na eirn sañan Gud/ og han̄ þu sender JES
um Christum. Eg auglyste þig a Jordu/
og fullkomnade þ Verk er þu gieckst mier
ad giora. Og nu auglys mig Fader hia sia
lfum þier/ med þeirre Dyrd er eg hafde hia
þier/ adur

þier/ adur eñ Heimureñ var. Eg heþe opp
eñberad Naþn þitt þyrer Moñum/ þeim ei
þu gaþst mier af Heimenū/ þeir voru þínner,
og þu gaþst mier þa/ og þeir geimdu þín
Ord. Nu vita þeir ad allt hvad þu gaþst
mier/ er aþ þier/ þvi þaug Ord er þu gaþst
mier/ þa gaþ eg þeim/ og þeir haþa þaug
medteked/ og þeckia sañlega/ þad eg em aþ
þier vtgeingeñ/ og trúa því ad þu sendi
mig. Eg bid þyrer þeim/ eige bid eg þyrer
Heimenum/ helldur þyrer þeim/ huoria þu gaf
þst mier/ því þeir eru þínner. Allt hvad mitt
er/ þad er þitt/ og hvad þitt er/ þad er mitt
og i þeim er eg auglystur. Og eige em eg
nu meir i Heimenum/ eñ þeir eru i Heimen
um/ og eg kiem til þín. Heilagur Fader,
geim þa i þínu Naþne/ huoria þu gaþst mi
er/ ad þeir sieu eitt sem vid. A medañ eg
var hia þeim i Heimenum/ þa geimde eg
þa i þínu Naþne/ huoria þu gaþst mier/ þo
vardveitte eg/ og eingeñ aþ þeim er glatadur
nema þad Glotunar Barn/ so ad Ritning
enn uppfyllest/ Eñ eg kiem nu til þín
og þetta tala eg i Heimenum/ so ad þeir
haþe minn fullann Fognud med sialfum
sier.

mier. Eg gaf þeim þyn Ord/ og Heim
murenu hatar þa / þviad þeir eru eige af
Heimenū/ lyka sem þad ad eg er ei af Hei-
nenum. Eg bid eige/ ad þu taker þa
af Heimenum / helldur ad þu geimer þa
ira illu. Þeir eru eige af Heimenum/ so
em ad eg er eige af Heimenum. Helga
ou þa i þynum Sannleik/ þyn Ord eru
Sannleikur. Lyka sem þu sender mig i
Heimenn/ svo sende eg þa i Heimenn. Fyr
r þa helga eg sialfann mig / svo ad þeir
ieu og helgader i Sannleikanum.

Eg bid ei einasta fyrer þeim / helldur og
jafnvel / fyrer þeim sem trua munu a
nig/ fyrer þeirra Ord. Svo ad þeir
ieu aller eitt/ svo sem þu Fader ert i mi
r / og eg i þier/ ad þeir sieu og eitt i ock
ir/ svo ad Heimurenn true þad þu sender
nig. Og þa Dyrd sem þu gafst mier /
þa gaf eg þeim/ ad þeir sieu og eitt/ so
em ad vid erum eitt / Eg i þeim og þu
mier/ svo ad þeir sieu fullkomner i eitt
g þad ad Heimurenn kunne ad þeckia/ ad þu
ender mig / og þad þu elskar þa / svo sem

þu elst

þu elſkar mig. Fader / huoria þu gaa
þſt mier / vil eg / ad hvar ſem eg er / þad
ſieu þeir med mier / ſo þeir ſiæ mína Di
rd / þa þu gaþſt mier / / þviad þu elſkai
er mig / fyrr enn Neimurenn var Grundva
lladur. Rietvyſe Fader / Neimurenn
þecker þig eige / enn eg þecke þig / og þ
ſſer þeckia ad þu ſender mig. Og þi
Naþn giorde eg þeim kunnugt / og eg vil
giora þeim þad kuñugt / ſo ad þyn Aſt
ſemd med huorre þu elſkader mig /
ſie i þeim og eg
i þeim.

VI Partur

VI Partur.

Hefur Jñe ad hallda Historiu Vpfinnañar z Daudans vors Drottens Jesu Christi/hañs Sigursællrar Vppriſu þrâ Daudum/ og dyrdlegrar Vppſtigningar til Himens.

I Capitule.

Vm wtgaungu Christi af þvi Hwse/ ad hann hafdi hallded Pœskalambsins neytt/og Ruß lemœltydena hallded/ til Fiallsins Oliveti/ Item um hañs Kvøl og Bxn i Grasgardenum.

Mat. 26. Marc. 24. Luc. 22. Ioh. 18.

[d] JESus hâ þde nu þetta talad/ [e] Ẽ ad sungnum Lofsaungnum [p] gieck hañ wt sem hann var Vanur mz sijna Lærisveina yfer um Lækñ Cedron til Fiallsins Oliveti / [g] z hans Lærisveinar fylgdu honum epter. [h] Pa sa, de JESus til peirra/ at þessare Nottu mun

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

nu þier aller hneyxlast æ mier/ þviad skrifad
Hirderen̄ mun eg slæ/ og Sauder Hiardaren̄
munu i sundur tvistrast. En̄ epter þad eg
Vpprisen̄/ mun eg ganga fyrer ydur i Galile
En̄ Petur svarade og sagde til hañs/og þo
er hneyxlest þeir æ þier / þa skal eg þo alld
hneyxlast. JESus sagde til hañs/Sannlega
ge eg þier/ad i Dag æ þessare Nott/ædur en
Hanen̄ galer tvisvar/ muntu afneita mier þr
svar. Enn Petur talade enn fyramar og sag
til hañs / ef̄ir̄n̄ þo mier byriade med þier
deya/ skyllde eg þo ei neita þier/ slykt hid sam
sögdu og aller Læresveinarner.
JESus [c] kom þa med þeim/i þad Gerd
Itwn/sem kalladest Gethsemane/ [d] þar
Jurtagardur/og JESus gieck þar jn̄ med
na Læresveina. En̄ Judas sa er hañ Sv
visse og þenan̄ Stad/ þvi opt safnadest JE
us þangad med syna Læresveina. [e] Og
hañ kom þangad. [f] Sagde hañ til sina
resveina/ [g] setiest hier æ medan̄ eg geing
rt þangad/og bidst fyrer / [h] bidied þier a
palle þier i Freistne/ [i] z hñ took med sier
rū/Jacobū z Johañem/ þa tvo Sonu Zebed
z þa took hñ til ad hryggiast skiælfa og titr
(og harmþrungen̄ ad verda). Þa sagde
til þeirra/Sala myn er næsta hrygg allt til
uda/ blyfed hier og vaked med mier / [k] og
fleit sig fra þeim/ [l] og gieck litlu einu fra
ingra [m] nær einu Steinsnare/ [n] fiell æ
fram æ syna Asionu til Jardar/bidiande/

þa

ið være møgulegt að su Stund hia liðe / og
ggðe / [a] Fader miñ/ eꝛ møgulegt er þa lyðe
mier Kaleikur þesse / [b] Abba Fader miñ/
lt er þier møgulegt/ tak burt þennañ Kaleik
a mier/ [l] þo ei so sem eg vil/helldur so sem
u villt. [c] Og hañ kom til sinna Læresvei
og þann þa sofande og sagde til Petura [b]
imon sefur þu? [c] Gatud þier ecke
ta Stund vakad med mier? Vaked og bidied
þier falled ecke i Freystne/ Andeñ er reidu
eñ Holldeð er veikt. J annad sin gieck
ñ aptur burt/ bad/ talade hun sømu Ord og
gde/ [a] Fader minn/ sie þad ecke møgulegt að
sse Kaleikur lyde þra mier/ utañ eg drecke hñ
verde þin Vilie. [c] Og hañ kom og þann
aptur sofande/þviad peirra Augu voru þu
aꝛ Svefne. [b] Og eige vissu þeir huꝛrsu
ir svaruðu hønum/ [a] og hañ let þa fyrra/
gieck i burt aptur/og bad i þridia sin/og tal
þau sømu Ord [c] og sagde/ Fader eꝛ þu vi
/ þa tak þeñann Kaleik aꝛ mier / enn þo ve
eige miñ/ helldur þin vilie. Eñ hønum bir
t Engell aꝛ himne styrkiande hañ. Og þar
n að hañ stridde vid Daudañ/ og tok ákaꝛar
bidia. Eñ hans Sueite vard so sem Blod
dꝛar/ þeir fiellu a Jørdena. Og hañ stood
p aꝛ Læreñe/ [l] og kom til sina Læresveina
i þridia sin/ [c] og þaꝛf þa sofande aꝛ hry
/ [l] og sagde til peirra [c] Æ vilie þier nu
a og hvilast/ [c] hvad sofe þier? [b] Pad er
og/ [c] standed upp og bidied so þier falled

eige i Freistne, [a] Sia/su Stund cekur ad m
gast [b] z er komen/ [c] ad Manssens Son mun

opurseliast i Syndugra hendur/standed upp
tum oss ganga hiedan/sia ed/ sa er mig þorra
han er i nand.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

II Capitule.

Þ komu Judaſar i Grasgardeñ/ hañs
Flærdar Roſſ og Poſtulanna Þørn
og Flotta.

Matth. 26. Marc. 14. Luc. 22 Joh. 18.

G [b] ſtrax ſem hañ var eñ þetta ad tala / ſiæ [l] eirn aþ þeim tolþ ſem Judas hiet/ [d] þa (hañ) haþ dc nu ell ſyn teked Flock maña/ og eirneñ aþ Kieſiemaña høfdingiaña Phariſeanna Þienurum / kom hañ þangad og med hønum Flockur mykell [m] med Blis n/ Lømpum/ Sverdum/ Staungum z Vop m/ [e] utſendur aþ Kiennemannahøfdingiu m/ Skriptlærdum og Ollbangunum/ [c] og hañ) gieck þyrer þeim.

d]Nu ſem JESVS viſſe allt huad yþer hañ e ad koma/ þa gieck hañ wt/ og ſagde til þe a/ad huortum leited þier? Þeir ſvørudu hañ m/ ad JESV aþ Nazareth: Þa ſagde JE OS til þeirra/ eg em hañ. Eñ Judas ſa er i þorried/ ſtood þar eirneñ hia þeim/ og þa ESVS ſagde til þeirra/eg em hañ/ hørfudu r a bak aptur/ z duttu til Jardar. Hann rde þa eñ aptur ad/ad huortum leited þier? Þeir ſøgdu ad JESV aþ Nazareth. JE OS ſuarade/eg ſagde ydur þad/Eg em hañ. eþ þier leited ad mier/ þa lated þeſſa burtu iga/ſo ad uppfylldeſt þad Ord er hañ ſagde

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

gungvñ glatade eg aþ þeim sñ þu gaþst miſ
[e] Eñ Suikareñ/ sa er hañ forried / hafd
gefed þeim eitt Teikn og sagt/ huorn hellſt
eg kysse/ sa er þad/ gryped hañ / [b] og leid
vareygdarlega. [f] Og þa hañ kom/ nælgad
hañ JEsum ad hañ kyste hañ/ [e] og j aþnsn
giek hañ ad JESV og sagde til hañs/ heill
tu Rabbi Rabbi/ og kyste hañ. [a] Eñ JE
sagde til hañs/ Vinur/ huar til komstu hinga
[e] Juda suikur þu Mansens Son med Ros
[e] Þa geingu þeir þangad/ og lęgdu sina
dur ad JEsum og gripu hañ. [c] Eñ er þeir
bia hønum voru/ sau huad verda vilde/ sog
þr til hñs/ Herra/ skulū vær slaa m Sverd
[e] Og sian ad eirn aþ þeim sem med JESu
tu og þar stoodu/ [d] Simon Petr/ hafde
Sverd/ [m] riette ut hendena / rickte þvi/
og sloo til eins Riefiemannahøfdingians
ara/ og hioo ad hønum hañ hid hægra Eyr
[d] Enn Pienarenn hiet Malchus/ [e] JE
svarade og sagde/ leifed þeim ad giera allt
prekasta/ [g] og sagde til Peturs/ styckt þ
Sverdeaptur i Slidrer/ [a] og sinn Stad/
ad huęr sem Sverded tekur/ hñ mun þyrf
rde þarast / edur meinar þu ad eg kuñe ecke
hidia min Fødur/ ad hañ skyckade mier mei
tooluſ Legion Engla? [d] skal eg þa ei dre
hañ Kaleik sem mier gaf min Fader? [e] Ed
huørnen uppfyllaſt þa Ritningarnar?

r ad allt skulc skie. [e] Og hañ snart hañs
tyra/ og laknade hañ.

Ok þeim Tyma [e] svarade JESus og sag
de til Foolksins/ [e] og þeirra ædstu Prc

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

sta og Høfudsmana Musteresins/og Aulldum
anna/ hugrier til hans voru komner. [l] Þui
erud utgeingner lyka sem til annars Rœning
med Sverdum og Stœngum ad grypa mig/ dag
lega hefe eg þo hia ydur verid og seted i Mu
erenu og kiendt/ og løgdud þier eige hendur
mig/ og ei gripud þier mig/ [c] En þetta er y
ar Tyme og Magt Myrkrana/ [b] so ad Rit
ingen uppfyllded.

[a] Enn allt þetta er skied/so ad uppfylldu
Ritningar Spamanana. [c] Þa forlie
hans aller Lœreisveinarner a flydu/ [b] Og þ
var eirn ungur Madur/ sem fylgde hønum e
er/ hann var klœddur Lynklœde yfer bert h
und/ a hann gripu sumir Yngmenn/ En hann sle
te Lynklœdenu/a flyde naken i burt fra þeim

III Capitule.

Christur fangadur og bundenn verdu
fyrst leiddur fyrer Hannam/ sidann fyrer Caip
am/ hvar Petur afneytade hønum i fyr
sta sinn.

Mat 26. Marc 14. Luc 22. Ioh 18

EN [d] Flockurenn og hin yppa
ste Høfudsmadur/og Gydinga Þio
narar/ høndludu JESum/ og bun
du hann / og leiddu hann fyrst burt t
Hannas/ sa var Mœgur Caiphæ / e
ha var hess Ars œdste Prestr. [e] En þeir si
JESum høfdu gripid/leiddu hann til Caipha
hep

þess ypparsta Prests/ [d] enn Caiphas var sa er
Þydingum gaf þad Rad/ad betur þære þad et
n Madur være lꝛplæten þyrer Lydeñ. [e] Og
þeir leiddu hañ i þess ypparsta Prests Hvs/[e]
oar ed samañ voru komner aller þeir yppurstu
Prestar/Aulldungar og Skriptlærder. [p] Eñ
Simon Petrus fylgde JESu epter alcingdar
llt i Saleñ Kienemañahꝛþdingians/ [d] og et
n añar Læresveirn / sa same Læresveirn var
uñugur Kienemañahꝛþdingianum / og gieck iñ
aed JESu i Kienemañahꝛþdingia Saleñ. Eñ
Petur stood þyrer Dyrunum vte. Þa gieck vt
siñ añar Læresveirn/ sem Kienemañahꝛþding
anum var kuñugur/og talade vid hana sem Dy
nar geimde/ og leidde Petrum iñ. [a] Og (hñ)
gieck iñ. [c] Þienararner kveiktu þa upp El
d i midre Hꝛlleñe/ og settust til samans/ [l] og
Petur sette sig a mille þeirra / [b] og vermde
g vid Liooscd/[a] so hañ sxe huꝛr Ender þar
yrde. [e] Petur sat þar vtañ þyrer midre
Salnum. [p] Þa kom ein af Ambættum Hꝛþ
dprestsins sem Dyrnar geymde/ og þa hun seic
Petrum sitia vid Logañ og verma sig/ [h] star
e hun a hañ/ [a] gieck ad hꝛnum og sagde/ Er
u eige eirn af þess Mañs Læresveinum? [l]
Þu varst og med JESu af Galilea (og) Naz
reth. [l] Eñ hañ afneitade þyrer øllum og
agde/ [p] Kona/eige er eg/ eg þecke hañ eige/ ꝛ
ige veit eg huad þu seiger. [b]Og hañ gieck vt
Forgardeñ / ꝛ Haneñ gool. [d] Eñ Þienarar
g Vndermeñ stoodu/ og hꝛþdu giꝛrdt eirn Ko

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

la Eld/og vermdu sig/ þviad Kulde var/ Pe[illegible]
tur stood þar hia þeim og vermde sig.

IV Capitule.

**Christur adspyrst ap Biskupenum um sk[illegible]
nar Kieningar og Lærisveina/ Petur apneitar[illegible]
honum i annad sinn/ Falsvottar þrammleidast/ e[illegible]
Christo verdur Skuld giepenn fyrer
Gudlastan.**

Matth. 26. Marc. 14. Luc: 22. Ioh. 18.

HERR [d] Kienemannahøpdingenn spu[illegible]
urde JESVM þa ad um hans Læ[illegible]
resveina/ og um hans Kenning. JE[illegible]
SVS svarade honum/ eg hefe open[illegible]
berlega talad / fyrer Heimenum/ eg[illegible]
kende og jafnann i Samkundu hvsum z Must[illegible]
renu/ þar sem aller Gydingar komu samann/ og
ap laun hefe eg eckert talad / þui spyr þu mig
þar ad? Spyr þu þa þar ad sem heyrdt hafa
hvad eg hefe talad til peirra. Sia/ þeir vita
hvad eg hefe sagt. Enn sem hann sagde þetta/ þa
gaf einn peirra Pienara sem þar hia stood/ JE
SV pustur og sagde/ skalltu so svara Kenne
manna høpdingianum? JESVS svarade/ ep eg
talade illa/ þa vitna þu þad vondt vera/ enn ep
eg talade riett/ þui slær þu mig þa? Og Han
nas sende hann bundenn til Caipham / Kenne
manna høpdingia.

OG [b] Ambattenn sa (Petrum) og tok ap
tyr ad segia þeim er þar hia stoodu/ þesse er
eitt

ſtirn aþ þeim. [a] Eñ ſem hañ gieck ut um Ty
rnar/ leit hañ ein þñur og ſagde til þeirra ſem

þar voru/ þeſſe var og med JESu aþ Naza-
reth. [c] Og litlu ſydar þar epter/ ſa hñ eirn
annar

añar Madur og sagde/þu ert og eirn aþ þeim.
[d] Og er Simon Petrus stood þar og vermde
sig/ þa tøludu þeir til hañs/ Ertu eige eirn aþ
hañs Læresveinum? [p] Og i añad sinn neitadi
hañ aptur med Eyde z sagde/Madur/ ei em eg/
ei þecke eg þañ Mañ.
[e] Enn þeir æðstu Prestar og Aulldungar/ og
allt Raaded leitudu Liugvitna i gegn JESu
so ad þeir gætu sellt hañ til Dauda/og þundu
eingen. [a] Og þo ad mærg Falsvitne geinge
þram ad/þa þundu þeir eckert/ [b] þviad marg
er bæru Falsvitne i moote hønum/ enn þeirra
Vitnisburder voru eige samlætande. [c] Eñ
ad sidustu stoodu upp (og) geingu þram nock
rer tveir Falsvottar/z bæru Falsvitne i moote
hønum og søgdu / vier høfum heyrt hañ seigia
eg kann (og) vil nidurbrioota þetta Mustere
Guds sem med Høndum er giørt / og iñan þrig
gia Daga uppbyggia eitt añad þad ei er med
Høndum giørdt. [c] Eñ þeirra Vitnisburde
er komu eñ þa eige samañ. [e] Sa æðste prest
ur stood þa upp a medal þeirra/ spurde JES
um ad og sagde til hañs / svarar þu engvu til
þess sem ad þesser vitna i moote þier? Eñ Je
sus þagde og svarade engvu. Þa ansade enn
aptur sa æðste Prestur/spurde hañ ad og sagde
til hañs/ [b] Ertu Christur Sonur hins Bless
ada? [a] Eg sære þig vid lifanda Gud/ad þu
seiger oss/ef þu ert Christur Sonur Guds. [c]
JESus sagde til hañs/ þu seiger þad/ eg em/
þo seige eg ydur/hier epter mun þad skie/ad þi

er mu-

r munud siæ Manſins Son ſitia til hægre Hæ
ar Kraptarens / og komanda i Skyum Hime
ns. Þa reiz Kienemannahøfdingen ſyn Klæde
og sagde/ hann gudlaſtade / huad þurfum vier
meir Vitnaſa vid ? Sia/ þier heyrdud nu siæl
er hans Gudlaſtan/ huad virdeſt ydur ? Ennt
beir þordæmdu hann aller/ſeyrdu og søgdu/hann
r Daudans ſekur.

V Capitule.

Vm Þridiu Afneitun Peturs i Høll Cai
phæ/ og hans Ydran / item um Høgg/ Sløg/
Hædne og Hræka sem Christur vard þar ad li
da mz Fordæmingar alikrū. Sømuleidis um ut
leidslu Christi til Pinghuſſens þyrer Lands
domarann / og Aurvænting Juda
sar Iscariots.

Matth. 26 og 27. Marc. 14 og 15.
Luc. 22 og 23. Ioh. 18.

Gb litlum Tyma þar epter cq
nær eirnre Stundu / stirkte nockur
annar þad og sagde/ ad sannu var og
þesſe med hønum / þui hann er Gali
leare. e Og aptur geingu þeir ad er
hiar stoodu og søgdu til Peturs/ sannlega ertu ei
rn ap þeim/ þui ad þu ert eirn Galileare/ og
þitt Maal hliodar so/ (og) openberar þig.
d Þa sagde eirn ap Kienemannahøfdingians
Pienurum/ Frænde þeſſ sem Petr hioo ap Ey
rad/ sa

rad/ſem eg þig eige i Grasgardenū hia hønum?
Þa neitade Petur þui enn aptur [c] og ſagde/
Madur/ eige veit eg huad þu ſeiger.
[c] Þa tooк hañ til ad þormæla sier/ og sveria/
eige þecke eg þañ Mañ um hugrn þier taled.
Og jafnſnart/[c] ad hønū nu þetta eñ talandi
[l] gool Haneñ [b] i añad siñ. [c] Og DROTT
enn snereſt vid og leit til Peturs. [l] Þa mun
eſt Petur Ordaña JESu er hñ ſagde til hñ
æður eñ Haneñ galar tvisvar/ muntu afneita
mier þrisvar. Og hñ gieck ut z grat beyſklega.
[b] Þa tooku nockrer ad spyta a hann
[a] i hañs Aſiaun/ og bærdu hañ med Knefum.
[b] Eñ Þienararner/ og [c] þeir Menñ sem hiellt
du JESu dærudu hañ og slöou/ [b] og byrg
du hañs Asiaunu / og slöou hañ Þwstra i hañs
Andlit med Knefum/ spurdu hañ [f] og sægdu/
spa þu oss Christe/ Huer er sa er þig sloo?
Og margt añad hæduglegt sægdu þeir vid hañ.
[l] Og strax um Morgunen er Dagur var/ sæt
ud ust saman/ og hielldu Rædsefnu aller æðstu
Prestar med Aulldungum Lydsins og Skrifta
lærdum/ og þar ad auk øllu Rædenu/ [a] mötte
JESu/ io ad þeir gixtu hañ lyfslæted/ [e] og
leiddu hañ upp fyrer sitt Rad og sægdu/ ef þu
ert Christur seig oss þad. Og hañ sagde til
þeirra/ef eg seige ydur þad/ þa trued þier þvi
eige/ eñ ef eg spyr ydur / þa svared þier mier
ei/ og læted mig þo ei lausañ. Nu hiedañ i fra
mum Manñsins Sonur sitia til hægre Handar
Guds Kraptar. Eñ þeir sægdu aller / Ertu

Þa Gudi

uñ ſon Guds Sonur? Hañ ſagde til peirra/ pier
[illegible]iged pad/ pvied eg em hañ. Pa ſøgdu peir/
[illegible]Hvad purfum vier nu Vitnisburdeñ leingur?
[illegible]Vier ſialfer heyrdum pad af hañs Munne.
[c] Og allur ſa Hoopur ſtood upp [p] og bundu
[illegible]ESum/og leiddu hañ i burt/[d] fra Caiphas
[illegible]g i Pinghwſed/ [e] og framſelldu hañ Lands
[illegible]ſtiornarenum Pontio Pilato/ [d] Eñ pad var
[illegible]ſnemma (Morguns). [a] Pa er Judas ſa er hañ
[illegible]afde forradid/ ſa pad/ ad hañ var til Dau-
[illegible]na dæmdur/ ydradeſt hañ peſſ/ og fyrde aptur
[illegible]peim ædſtu Preſtum og Aulldungum/ pa priar
[illegible]yger Sylfurpeninga/ og ſagde/Illa gierde eg/
[illegible]d eg forried ſaklauſt Blood. Eñ peir ſøgdu
Hvad kiemur pad vid oſſ? Siar pu par fyrer.
Og hañ ſnarade fyrir Sylfurpeningū i Muſterid/
[illegible]kundade padan/ gieck i burt/og heingde ſialfan
[illegible]ig. Eñ peir ædſtu preſtar tooku Sylfurpen
[illegible]ingana og ſøgdu/ eige hæfer ad vier lætum pa
Guds Kiſtuna/fyriad pad er Blooda Peninga
[illegible]ir. Eñ peir hielldu eitt Rad/ ꝛ keyptu med
[illegible]peim eirn Leirſmids Akur/ Vegfarendum til
[illegible]Greftrunar. Fyrer pad er ſa Akur kalladur
Blooda Akur allt til peſſa Dags. Pa er upp
[illegible]yllt hvad ſagt er fyrer Jeremiam Spæmann/
[illegible]eigiande/ Peir tooku pa primtygu Sylfur-
[illegible]peninga/er hiñ ſellde var med bitaladur/ hu
[illegible]rn peir keyptu af Iſraels Bornum/og ha-
[illegible]a giefed pa fyrer Leirkiera ſmids Akur/
[illegible]pter pvi ſem DR Otteñ hafde mier boded.

6 Capitule

VI Capitule.

Christur verdur klagadur fyrer Pilato so sem Vpphlaups Madur / og Keysaranum otrwr. Eñ Pilatus yfirheyrer hñ/ vottar a hañs Sakleysi/z sender hñ til Herodem hvar hann var hæddur og spottadur.

Matth 27. Marc 15. Luc 23. Ioh 18

[d] Hæstupresterner/og Øldungarner geingu ei stalfast iñ i Pinghwsed/ ad þeir saurgudust ecke/heldur so þeir mættu neyta Pæskaña Pilatus gieck þa wt til þeirra og sagde/ Hvøria Akiæru færed þier i giegn þessum Mañe? Peir svøruduu og søgdu til hañs/ef hañ esse vxre ei Illrædis Madur/þa hefdum vier ei giefed i Hendur þessum þier hañ. Þa sagde Pilatus til þeirra/ taked þier hann þa/ og dæmed hann eptir vorum Løgum. Gydingar søgdu þa til hanns/ei þorum vier ad lyflata nockrum manni so ad þad Ordeed JESu uppfylltest er hañ sagde/ teiknande til med hvørium Dauda hañ atti ad deya. [a] Enn JESus stood framűe fyrir Landsdoomaranum. [c] Enn þeir tøkdu ad æfla hañ z søgdu / þenañ finnum vier ad hañ fræsingr Foolkenu/og fyrerbydur Skatt ad giefa Keysaranum/og seiger sig ad vera Konung Christum. [d] Pilatus gieck þa iñ aptur i Pinghusid

ingbwſed/kallade JESum og ſagde til hñs
Ertu Kongur Gydinga? [d] JESVS

kabe/ talar þu þad aþ ſialfvum þier/ eda hã
adrer ſagt þier þad um mig? Þa ſvarade

Pilatus/ er eg nockud Gydingur? Þÿa Þÿ
og Kiennemannahÿpdingiar selldu þig mi
Hvad hefur þu gigrdt? JESus svarade/m
Rÿke er ei af þessum Heime / ef ad mitt R
være af þessum Heime/ þa mundu minner Þ
arar strÿda þar fyrer / so ad eg sÿldest ei G
ingum/enn nu er mitt Rÿke eige þadan. Þ
sagde Pilatus til hanns / þa ertu þo Konun
ur? [p] J Sus svarade og sagde til hans/
stiger þad/ [q] eg em og Konungur/til þess
eg fæddur/ og i Heimen komen / ad eg bere
ne Sannleikanum/og hvor hann er af Sannleik
um/sa heyrer minna Rödd. Pilatus sagde
hans/ Hvad er Sannleikuren? Og þa hann
de þetta sagt / gieck hann ut aptur til Gydin
og sagde [c] til þeirra yppurstu Preste og
Lydsins / [k] ongva Sök finn eg med þess
Manne. [b] Og Hefndpresterner æklegu
hann hardlega. [a] Og sem hann æklagadest
þeim ædstu prestum og Auldungum / svar
hann ongvu. [e] Pilatus spurde hann aptur
og sagde til hans/Svarar þu ongvu? Hey
þu ecke? Sia/ hversu hardlega þeir æk
þig. En JESus svarade honum ongvu
mar til nockurs Ords/so ad Landsdoomare
undradest þad nÿst. (e) En þeir voru
ækefare og sögdu / hann hefur uppæst Foolk
med þvi hann hefur kiendt a gllu Gydinga
de/og hefur tilteked i Galilea/ allt hingad.

Enn er Pilatus heyrde Galileam nefnda/
ede hann ad hvort hann være einn Galileare.

er h

oc hann bornam ad hū var under Herodis vellde
tad at dc hafi hann burt rit Herodem/ ſem eirnen var

ſem ſynu Døgum i Jerusalem. Eñ er Hero
ſæ JESum/ vard hū nxſta glædur/ kviad
hann hafd

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

hañ hafde fyrer lengu gyrndst ad sia hañ / fyr ad hañ hafde marge heyrt af honum/ z vænte ad hañ munde sia eitt Teikn af honum Og adspurde hañ a marga Vega / en hañ sva ade honū ongvu. Ē Kienemañahøfdingiar Skriftlærder stodu og asøkudu hañ hardleg Ē Herodes med synum Strydsmønnum forsma ade hañ og spottade/færde hañ i hvitt Fat/ sende hañ aptur til Pilatum / og a peim De urdu peir Pilatus z Herodes Viner aptur/ a ad adur voru peir Oviner sin a mille.

VII Capitule.

Gydingr bidia ad Manndrapare sa Barrabas laus latast / en Christur Krossfestur.

Matth 27. Marc 15. Luc 23. Ioh 18.

EN (c) Pilatus samannkallade Prestahøfdingia/og Høfudsmen / Lydenn / og sagde til peirra. Þ hafed þessan Mann til myn hafst so þann er þrasnyr Foolkenu / og sia eg hefe yfirheyrdt hann hier fyrer ydur/og ann ssum Manne finn eg ongva af peim Sakir par um þier klaged hann/og ei helldur Hero þviad eg sende ydur til hans/og sied/ ad e er af honum giørdt þad Dauda sie verdu fyrer hvi vil eg giefa honum Rædning/og l ta lausann.

XXVI [1] a Hæstydarde igenum hlaut Landsdoomarenn epter Veniu/ Foolkenu lausann
lætta eirn Bandingia/ (e) huørn hellst þeir
lldu/ (og) epter huørium þeir beidduſt. (a)
nn þa hafde hann eirn þrabœran Bandingia
amæt ødrum/ (e) ſa er Barrabas hiet/ (b) mz
þphlaupsmønnum bunden/ huør i Vpphlaup/
u hafde Vyg vnnet. (a) Sem þeir voru
ſamans komner / ſagde Pilatus til þeirra /
) þad er ydar Sidvenia/ ad eg giefe ydur eirn
ausann a Paſkum. (b) Og Foolked gieck
p/ og bad ad hann villde giøra ſem hann var
nur. Enn Pilatus ſvarade þeim og ſagde
) vilie þier ad eg giefe ydur nu Gydinga Ko
enn lausann? (a) Huørn vilie þier ad eg
fe ydur lausann/ Barrabam eda JESum/
i huørn ad ſagt er ad hann ſie Chriſtur? (c)
ad ſamtlad hann viſſe vel/ ad Høfudpreſtarner høfdu
af Avfund ofurſeldt hann. (a) Og
n hann ſat a Doomſtoolnum/ ſende hans Hws
v til hans og liet ſeigia hønum / hafi þu ecki
ad giøra med þann Riettlæta/ þviad marg
hefe eg lided i Dag i Draume fyrer hann.
) Enn þeir ædſtu Preſtar og Avllungar ric
Folkenu (og) eggiudu/ ad þad ſkylldi bidia
hann giefe þm myklu heldur Barrabam lau
/ (a) en Jeſu ſkylldu þeir deyda. (c) Þa
rade Landsdoomarenn Pilatus og ſagde
þeirra/ (a) Huørn af þeſſum tveimur vilie
r ad eg læte ydur lauſan? (c) Þa kallade
allur Hopurenn og ſagde/ burt med þenn

ann/ og gieb oss Barrabam lausañ. (1)
suarade aptur Pilatus kallade og sagde til
ra/ og villde JESVM lausann lata.
Hvad vilio þier þa ad eg skule giøra vid

m/ ap huǫrium sagt er ad hann sie Christur
ongur Gydinga? [l] Enn peir kǫlludu pa
ller aptr upp og sǫgdu/Krossfestu/ Krossfestu
nn. Pa sagde Landsdoomaresi enn i prid
sin til peirra/Hvad illt hefur pa pesse giǫrt?
Aungva Daudasǫk finn eg med hǫnum/ fyr
pvi vil eg hegna hǫnum og læta hann lauſ
m. [c] Enn peir kǫlludu pvi meir seigiande
rossfestu hann. [d] Og aller kǫlludu aptur se
lande/eige pessan helldur Barrabam. Enn
arrabas var einn Manndrapare/ [c] huǫr ed
r fyrer Upphlaup og Manndrap/ er skied var
borgenne/ innsettur i Fængelse. Og peir
oodu pvi fastara hat at med miklum Hliood
n/ oskande pad ad hann yrde Krossfestur/ e
irra Hliood og Hǫfudprestanna tooku yfer.

VIII Capitule.

hristur Nydstryktur/ Pyrnekryndur/ spottadur / yferheyrest enn braemar af Pila to/ dæmest sydann af hǫnum til Krossens Kvalar.

latth 27. Marc 15. Luc 23. Ioh 19.

A (d) took Pilatus JESum/og
Hydstrykte hann/ [e] Enn Stryds
menn Landsdoomarans tooku hann
(og) leiddu hann med sier inn i Ping
hvsed/kǫlludu samann og sǫfnudu ad

hønum allt Liðed/ [a] og aþkłæddu hann/

og þærdu hann i cina Purpura Kæpu/ Eg þ
ctudu cina Koronu aþ Pyrnum/og settu hana
a hanns Høfud/ [a] og Reyr i hans hægre

nd/

ð og beygdu Knie fyrer hønum/ ſpiçdu hann/
[o]og tooku ad heilſa hønum [m] og ſægdu heill

rtu Kongur Gydinga / [d] og gæfu hønum
wſtra/ [e] og hræktu a hann/ tooku Reyrenn

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

og bordu um hans Høfud/ [b] pielfu ar Knie o
tilbaudu hann. [d] Pa gieck Pilatus ut ap
ur og sagde til peirra/ Siæed/eg leide han
ur hingad til ydar/so ad pier vited pad eg finn
gugva Søk med hønum. So gieck JESus
ut/ berande Pyrne Koronu/og Purpura Kl
ded/og hann sagde til peirra / Siæed / hvilik
Maneskia. Pa er Kienemanahøfdingiarn
og Pienararner sæu han/ kølludu peir og sø
du/Krossfestu/Krossfestu. Pilatus sagde t
peirra/taked pier han og Krossfested/pviad e
finn gngva Søk med hønum. Pa svørud
hønum Gydingar/vier høfum Løg/og epter
um Løgum skal han deya/pviad han giørde
sialfann ad Guds Syne.

Pa Pilatus heyrde pad Ord/ ottadest hann
meir/og gieck inn aptur i Pinghwsed/og sagde t
JESu/Hvadan ertu? En JESus gaf h
num eckert Svar. Pa sagde Pilatus til hans
talar pu eige vid mig? Veitstu eige ad eg hef
Vald til ad Krossfesta pig / og eg hefe Vall
til ad gieta pig lausan? JESus svarade/
ge hefder pu nockud Vald yfer mier/nema pid
er vaxe pad giefed hier ofann ad / fyrer pvi
hefur sa meire Synd / er mig sellde hier.
epter pad leitade Pilatus vid/hugrnen hann giæt
laxed han lausan/en Gydingar hroopudu og
gdu/ef pu laxar penan lausan/pa ertu ecke
ysarans Vinur/ pviad hvar sem sig giører
Konunge/hann er æ moote Keysaranum. Pa
latus heyrde pad Ord/leidde han JESum ut

og sett

ng ſette ſig aa Doomſtoolen i þeim Stad/ſem
allaſt hiñ ſteinlagde/ eñ aa Ebreſku Gabbatha
Enn þad var Appangadagur Paſka nærre ſiø
ty Stund. Þa ſolger hañ ag til Gydinga/
ſiæd

ſiæed/ þad er ydar Kongur. Enn þeir kølluðu/burt/burt med hann/ Krossþestu hann. Þa Pilatus sagde til þeirra/skal eg Krossþesta ydvarn Konung? Riettemannahøfdingiarner svøruðu/ongvann Konung høfum vær nema Keysaran

Þa [a] er Pilatus sa þad hann gat ecke adgiørt/helldur þad ad þar yrde eín meyra upphlaup af/ took hann Vatn og þvode hendurnar fyrer Folkenu og sagde/saklaus em eg af Blodi þesſ hins Riettlata/siæed þier til. Þa svarade allur Lydur og sagde/hanns Blood komi yfer oss og yfer Børn vor. [b] Eín Pilatus þeinkte Foelkenu þullnægiu ad giøra/ og [c] dømde ad skie skyllde þeirra Beidne/ [d] ok gaf þeim Barrabam lausann/ [e] hann er iín var settur fyrer Upphlaup og Manndrap i Myrkvastofu/um huørn þeir bædu. [f] Eín JESum

IX Capitule.

Vtleidsla Christi wr Borgenne Jerusalem til aftøkustadarens/ hvar hønum var giefid ed Myrru blandad Vyn ad drecka/ hann Krossfesting nizal tveiggia Illvirkia/ok Vann þeirra hiá Krossþestu/item Yfirskrift Pilati a Krossenn

Matth 27. Marc 15. Luc 23. Ioh 19.

Þa [d] tooku þeir JESum/ [e] eptir þad þeir høfdu spottad hann/ færdu hann wr Purpura Kapunne / og

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

ꝛ leiddu hañ wt. [e] ad þeir Krossfestu hañ/
og hañ bar sinn Kross og gieck wt. [f] Ok

þui þeir gengu og leiddu hann wt/ [f] fundu
eir eirn Mann sem þrañ hia gieck ap Cyrene
Simon að

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

Simonem ad Nafne / [h] huer ed komenn vas
af Akre/ [b] Fødur peirra Alexandri og Ruff
[i] hañ høndludu peir og preyngdu hønum/ a
hañ bære hñs Kross/ [c] og løgdu Krossen upp
hañ/ad hañ bære hañ epter JESu.

Enn hønum pylgde epter mykell Fiølde Folk
z Kveña/ hueriar ed grietu hñ z aumkudu
Eñ JESus snereſt til peirra og sagde / pie
Dætur af Jerusalem/græted eige yper mier/h
lldur græted yper ydur sialfum og yper Børn
um ydar. Pvi siæed / sa Tyme mun koma a
huerium seigiast mun/Sælar eru Gbyrtur/z p
er Kvider er eige hafa pædt/og paug Brioost
huer eige voru Mylkt. Pa munu þar tak
ad segia Fiøllunum/hrynied yper oss/og Hæls
unum/hylied oss. Pvi ef Mieñ gigra petta vi
Bloomgada Tried/ Huad mun þa skie vid hi
Purra? Eñ tveir Spillvirkiar adrer leid
ust og vt/ad peir være aftekner mz hønum. [p]
Og peir leiddu hann wt i þann Stad/sem kal
last a Ebreſku Golgatha/ hvad er þydest Ha
saskelia Stadur / [e] og peir gafu hønum
ad drecka i Vyne Myrram/ (og) Edik Gall
blandad/[b] og hñ took þad eige til sin/(þvi
þa [a] hñ smakkade þ / vilde hñ eige drecka. [o]
Og sñ peir komu i þañ Stad sem kalladest H
udskelia Stadur/ [o] þar Krossfestu peir hañ
[p] og med hønum tvo adra Rauningia a hvad
sydur/[i] einn til hægre Handar/og añan til h
ñar vinstre/ [d] eñ JESum i midet. [b] En
þad var nær nñ þridiu Stund/ er peir Kross
festu hañ.

Þa var

a vard ſa Ritning upppyllt ſem ſeiger/ Med
r Filvirkium er han reiknadur. [c] Enn

Eſus ſagde/Fader/fyrergiep þeim/ þviad þe
ta ei hvad þeir giøra. [d] Pilatus ſkre
de þa eina Yperſkript ẽ ſette hana upp yfe

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

yper Krossen/ [a] ℞ upp yper hans hofde þess
þeir hans Dauda Sok. [o] Su Yperskrift
sin (og) hugr Sok honū var gieven/ var ritu
yper honum med Griskum Latinskum og Ebr
skum Bokstofum. [p] Þesse er JESVS
Nazareth Konungur Gydinga. [d] Þessa J
erskript læsu marger af Gydingum/ þviad
Stadur var nærre Borgenne / þar JESVS
var Krossfestur. Þa sogdu þeir ædstu Prest
ar Gydingana/ vid Pilatum/skrifa þu eige
nungur Gydinga/ helldur þad hann hafe sagt
Eg em Konungur Gydinga. Pilatus svar
de/hvad eg skrifade/ þad hef eg skrifad.

X Capitule.

Vm Skiptenn a Kladunum Christi/ Na
og Bryrde peirra er þramhia Krossinum geingenne
Asars Keisingians Ydran/ og hugrnen Chri
ur þool sijna Mosdur Johanni Gudspialla
manne a hendur/ Klagar yper þvi ad hū
være af Gude ypergiefenn/og ad sm
ǿkudu Edikenu/ sagde allt
Fullkomnad/ og gaf upp
Andena.

Matth 27. Marc 15. Luc 23. Ioh 19

[m] Strydsmennerner hofdu
Krossfest JESum/ tooku þeir hid
Klædnad/og gierdu af þiogra Hlu
Skipte/ sierhuerium Strydsma
eirn Hl

nn Klut/ [h] og vørpudu þar um̃ Klutkieste/
ad huør skyllde hafa/ [d] og þar med Kyrtel
nn/ en̄ Kyrtellenn var eige saumadur/ helldur
a opan̄verdu allur prioonadur. Þa tøludu
ir sgn a mille/skiptum vær hønum eige i sund
/ klutunst helldur um̄/ huæra han̄ skal vera/
ad Ritnengin̄ uppfyllder∫t/ [a] hvad sagt er
rer Spæmaden̄ [k] er seiger/ þeir skiptu
d sier Klædum mijnum/ og a min̄ Kyrt-
þa løgdu þeir Klutkieste. [d] Og þetta
rdu Strydsmen̄erner. [a] og þar sætu þeir
vardveittu hann/ [c] og Foolked stood og
til. [e] Og þeir sem gengu þar fram
hæddu hann/ skooku høfud sin̄ og søgdu/
ei/ hværa en̄ nidur brytur þu Mustered/ og
byggir þad aptur a þremur Døgum? Kia
þu nu sialfn̄ þier/[a] ef þu ert Guds Son
[e] þa stig hier nidur af Krossenum. [c] Og
ødingiarner spottudu han̄ med þeim. [e] Kj
eirren̄ hæddu han̄ þeir ædstu Preestar sin̄ a
dal med Skriftlærdum og Auldungum/ [l]
søgdu/ edrum hefur hann hialpad / sialf
sier gietur han̄ eige hialpad. [e] Sie hann
ristur og Kongur Israels/ þa stige han̄ nu
ur af Krossenum/ ad vier siæum/ og meig
so trwa hønum. [c] Hialpe han̄ nu sialf
sier/ ef hann er Christur hinn utvalde Gu
[a] Hann creyste Gude/ hann þrelse hann
ef hann hefur Lijst til han̄s/hvad han̄ sag
eg em Guds Son. [c] Ad hønum hæddu

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

og Stiórnarmennerner/geingu til hans og færdu
hønum Edik og sögdu/ ef þu ert Kongur Gyð
inga þa hialpa þier sialfum. [c] Lyka einn
enn hæddu hann Kæningiarner þeir med hønum
voru Krossfestir. [c] Eitt eirn af þeim Spilli
virkium sem heingder voru / lastade hann og
gde/ ef þu ert Christur / þrelsa sialfann þig
ockur. Þa svarade hinn annar/ straffade hann
og sagde/og þu hrædest ei heldur Gud/sem
þo i eins Fordæmingu? Og ad sönnu skier ock
þetta riettelega/þviad vid medtökum hvad
ar Gierder voru verdar/ enn þesse hefur ecke
ofskyldanlegt gierdt. Og hann sagde til J
Su/ DROTTenn/ minstu mijn þa þu kiemur
Ryke þitt. Og JESus sagde til hans/S
lega segge eg þier/ i Dag skalltu vera med m
i Paradis.

[d] Þar stoodu vid Krossenn JES
Mooder hans/ ᵹ Moodursyster hans/ M
ria Hwsþrw Cleophx/ og Maria Magdalen
Þa JESus sa nu sijna Moodur/og þann
resvein har nær standande/er hann elskade/segi
hann til sinar Moodur/ Kona/ Sia þu/þad
þinn Sonur. Epter þad segier hann
Læresveinsins/Sia/ þad er þijn Mooder/
upp þra þeirre Stundu took Læresveirnen
na ad sier . [l] Og þad var nær um hina
ttu Stund/ ad Myrkur giørdest yfer allt
nded/allt nær til nyundu Stundar/ [c] Og
olenn misste sitt Skin. [c] Og um nyundu
und kallade JESVS þærre Rødd og sa

Eli

lli Eli Lama Sabachthani hvad ed wi-
gst/ Gud minn Gud minn/ hvar hyrer forlet

mig. Og nokrer ap heim er par stoodu

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

hia þa þeir heyrdu þad/ sægdu þeir/ Sia/ hid
kallar a Eliam. [d] Epter þad/ þa JE
Sus visse ad allt var nu fullkomnad/og ad S
riptenn yrde uppfyllt/ þa seiger hann/ mig þyr
ster. Þar stood eitt Ker fullt af Edike/ [e]
jafnsnart hlioop einn af þeim til/og took Vi
rdarvætt og fylte af Edike/og sette hann opa
a einn Reyrlegg/ og gaf honum ad drecka og s
gde/ [b] lat vera/siæum hvørt Elias kiemur a
taka hann ofann. [a] Enn adrer søgdu/bydd
lated sia hvørt Elias kiemur ad hialpa honum
[d] Eñ þa JESus hafde Edikid til syn tek
sagde hann/ þad er Fullkomnad. [f] Og J
sus kallade upp hærre Røddu i anad sinn/ [e]
sagde/FAder i þinar Hendur þel eg min And
Og er hann hafde þetta sagt [d] ad hneigd
høfde/ [p] uppgaf hann sinn Anda.

XI Capitule.

Vm Teiknenn er skiedu epter Andlat
Christi/og hans Sqdusar.

Matth 27. Marc 15. Luc 23. Ioh 19

OG [f] sia ad Tiallded Mustes
sins rifnade midt sundur i tvo p
ca/ [e] þra Ofanverdu allt nidu
giegnum' [a] og Jørden skalf /
Biørgenn klofnudu/ og Grafern
lukust upp/ og marger Lykamer Heilagra r
upp/ þeir ed svafu/og gengu epter hans U
risu

...ísu wr Grøbunum / og komu i hina Heiløgu
...borg/og auglystust þar margum. [l] Eñ er
...øbudsmadureñ huser þar stood giegnt/sa þad
...vad þar skiede/ (og) ad hañ kallade so þa ed
...añ lieſt/ [c] prysade hñ Gud og sagde/ad vyſu
...ur þetta eirn Riettlætur Madur vered/[b]
...g Guds Sonur / [a] og þeir sem med hønum
...oru ad vardveita JESum/ þa þeir sau Ja
...skialptañ/ og þad hvad þar skiede/urdu þeir
...ligg Ottaslegner og søgdu/ Sañlega var þesſe
...iuds Sonur. Og allt Foolk er þar var hia
...g horfde a/sem þeir sau hvad þar skiede/ bar
... þad sier a Brioost/ og snere i burt aptur.
...nn aller hañs Kunningiar stoodu langt fra.
... Þar voru og margar Konur/ sem sau þar
...opa æleingdar / a medal huerra ad var Ma
...a Magdalena/z Maria hins litla Jacobs og
...oses Mooder / og Salome / Mooder þeirra
...ebedei Sona/ [l] þær hønum høfdu epterfylgt
...a hañ var i Galilea/ [e] og þioonad hønum/
... og margar adrar/huerjar med hønum høfdu
...oppfared til Jerusalem [e] wr Galilea/og þar
...u a allt þetta.

XXXX [d] Gydingar/med þvi þ var Affanga
...-dagurenn / so ad Kyrkiarner være eige a
...rossenum um Sabbatsdagenn(þviad sa sami
...abbatsdagur var mykell) þa bardu þeir þi
...tum ad þeirra Bein brytust/ og opan tækest.
...a komu Stryddameñerner/ z brutu sundur Be
... hins fyrsta/og so hins añars/ sem med høn
...n voru Krossfester. Eñ þa þeir komu til

þiſ JESum/

JESu/og sau ad hann var alla reidu daenn
þa brutu þeir eige hanns Bein/ helldur opnad
eirn af Strydsmönnunum hanns Sydu med Sp
oote/og strax þa rann þar ut Blood og Vatn
Og sa er þad hefur sied ber þar Vitne um/ o
hanns Vitnisburdur er sannur/ og hann same
þad ad hann seiger satt/so ad þier og so trwed
Þviad þetta er skied/ so ad Ritningen uppfy
dest/ Eige skulud þier briota nockud hann
Bein. Og en apcur seiger annur Ritning
Þeir munu sia hann i huorn þeir stungu.

XII Capitule.

Vm Greftrunena Christi og Vardveislu Grafarennar.

Matth 27. Marc 15. Luc 23. Ioh 19

AR [m] epter þa ed Ruolld var fo
ed/ [b] af þvi þad var Affangadagu
huer ad er fyrer Sadbatsdagen / [i]
kom nockur Madur Riker af Bor
Gydinga Arimathea / Joseph ad N
þre/ eirn Erlegur Radherra/ [c] goodur Ma
z Rettvisa/ hann hafde ei samþyckt þeirra Rad
og Giørningum/ [g] huer ed og so var eirn a
Læresveinum JESu/ [d] þo heimuglegur/ þ
rer Otta saker vid Gydinga/ [h] sa er og ven
de epter Guds Rike/ [i] hann dyrfdest ad gan
ga inn til Pilatum / [p] og bad um ad hann m
ete taka utdur Likama JESu. [b] En Pila
us un

undradeſt ad hañ være pegar lanteñ/ og kall
ve Høpudsmañeñ og ſpurde hñ ad/ ef hñ være

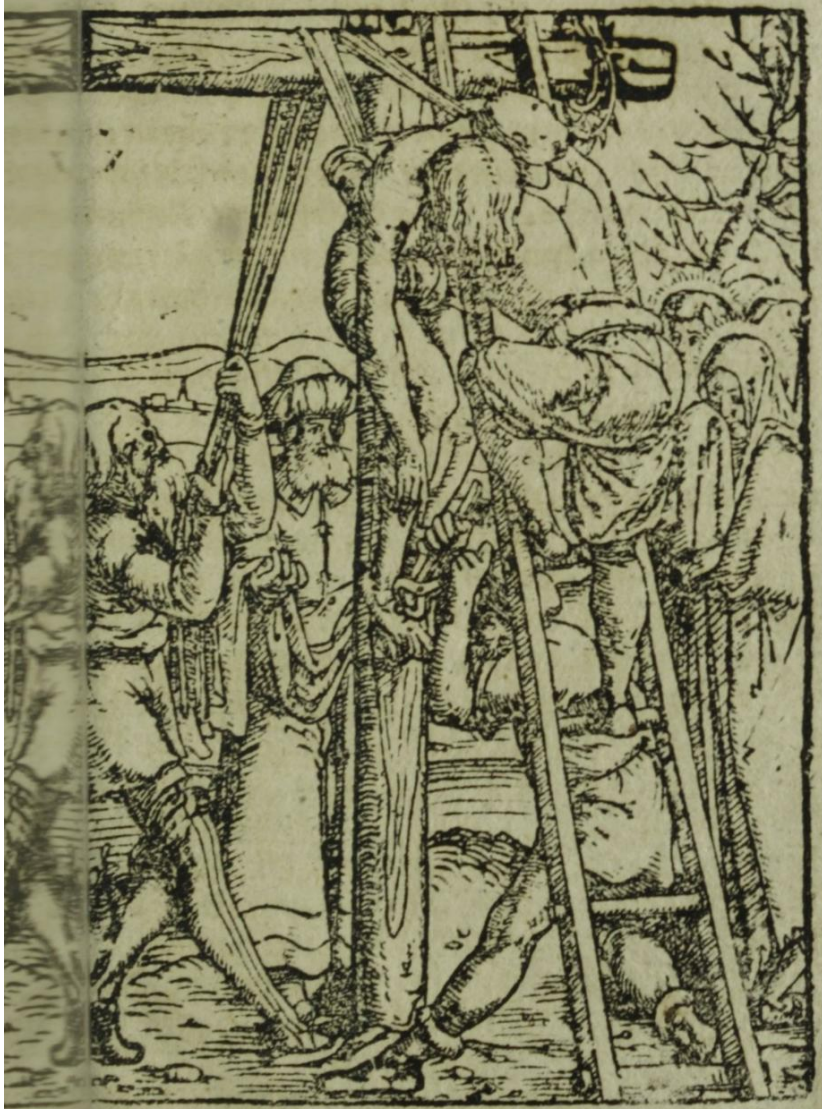

rer leingu andadur? Og er hñ var þeſſ vis
deñ/af Høpudsmañenum/[d] leipde hañ þad/
þ liñ [e] og ſkip

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

[c] og skipade ad Joseph skyllde giepast Lykam
enn. [d] Pa kom hann og took nidur Lyka
gnn JESu. [b] Og hann keypte eirn Lin
diuk/ [a] og took vid Lykamanum [1] og sveip
ade hann i hreinu Lerepte. [d] Par kom
Nicodemus/ sa er fyrre kom um Nootr til
su/ berande samblandada Myrru vid Aloe n
hundrad Punda. Pa tooku peir Lykam
JESu og svepudu hann i Lynne med dyrmæ
Salve/ so sem Gydinga Sidur er til ad Gr
ra. Enn par i peim Stad sem hann var
ossfestur/ var Grasgardur/og i Grasgarden
var ny Gröf/i hugria ad eingenn hafde enn
ed lagdur / [1] og Joseph lagde hann i (pess
sina eigenn nya Gröf/ hugria hann hafde u
höggva lated i Steine / [e] og vellte stoor
Steine ad Grafardyrunum / [a] og gieck i b
rt/ [c] og pad var Affangadagur/og Sabba
dagurenn tooK til/ [d] pangad lögdu peir J
Sum / fyrer saker Affangadagsins Gyding
hvad su Gröf var nærre. [1] Enn hv var M
ria Magdalena/ z dottur Maria Joses/ og h
Konur sem komnar voru med hönum af Ga
lea/ fylgdu epter / [a] sitiande giegnt yfer p
Gröfene/ [c] z skodudu Gröfena / [h] sam
hvar z hugrneri hans Lykame var lagdur. L
per sneru aptur/ reidande til dyrmætar Ju
er/ og Salve. Enn um Sabbatsdagen vo
per fyrrar epter Lögmælenu.

Enn adan Dag pan sem epter Affangadage
er/ sæpnudust saman peir yppurstu pres

og Pha

pg Phariſei æſamt til Pilatum/ og ſægdu Her
ra/ vær minnunſt æ had ad þeſſe Svikare ſagd
þa er hañ lifde/ epter þria Daga mun eg upp
ryſa/ aþ þvi ſkipa þu ad þorvara Grøpena alle

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

til hins þridia Dags/so ad eige kome hañs A
resveinar at Nottu og stele hønum i burt / o
seige Fooleenu ad hñ sie uppriseñ þra Dauda.
verde hin seirne Svikeñ argare þeim þyrre. þ
latus sagde til þeirra / þar hafe þier Var
mennena/þared og þorvared sem þier kuñed.
Enn þeir geingu i burt og þorvørudu Grøþen
med Vardmønnum/ og jñsigludu Steinenn.

XIII Capitule.

Vm Kviñurnar sem geingu til Grafa
innar at Paskadags Morguneñ / og hugrne
Englarner bodudu þeim Vppriſuna Herra
Christi. Item uñ Vtgøngu Peturs og
hañs til Grafareñar og þyrstu Openberan
Christi er skiede þyrer Mariu Ma
gdalenu.

Matth 28. Marc 16. Luc 24. Ioh 20

EG [b] er Sabbatsdagurenn v
lidenn/ keiptu þær Maria Mag
lena/og Maria Jacobi og Salom
(sem Christo høfdu epterfylgt u
Galilea/) dyrleg Smyrſl / ad þ
lixme og Smyrde hañ. [a] Eñ ad Rupll
Sabbatsdagsins/ sa er hefst hin fyrste heilag
Dagur i Sabbatsdøgunum/ kom Maria Ma
dalena/z hin ønur Maria ad siæ Grøfena. [c]
Og mikg sneña at þeim fyrsta Deige Vikuña
[d] þa ad eñ var Myrkt [h] komu þær til Gra

areñar / (c)

ennar/ [c] og bæru dyrmætt Salve / er þær
ſþdu tilbued/og nockrar med heim. [a] Og

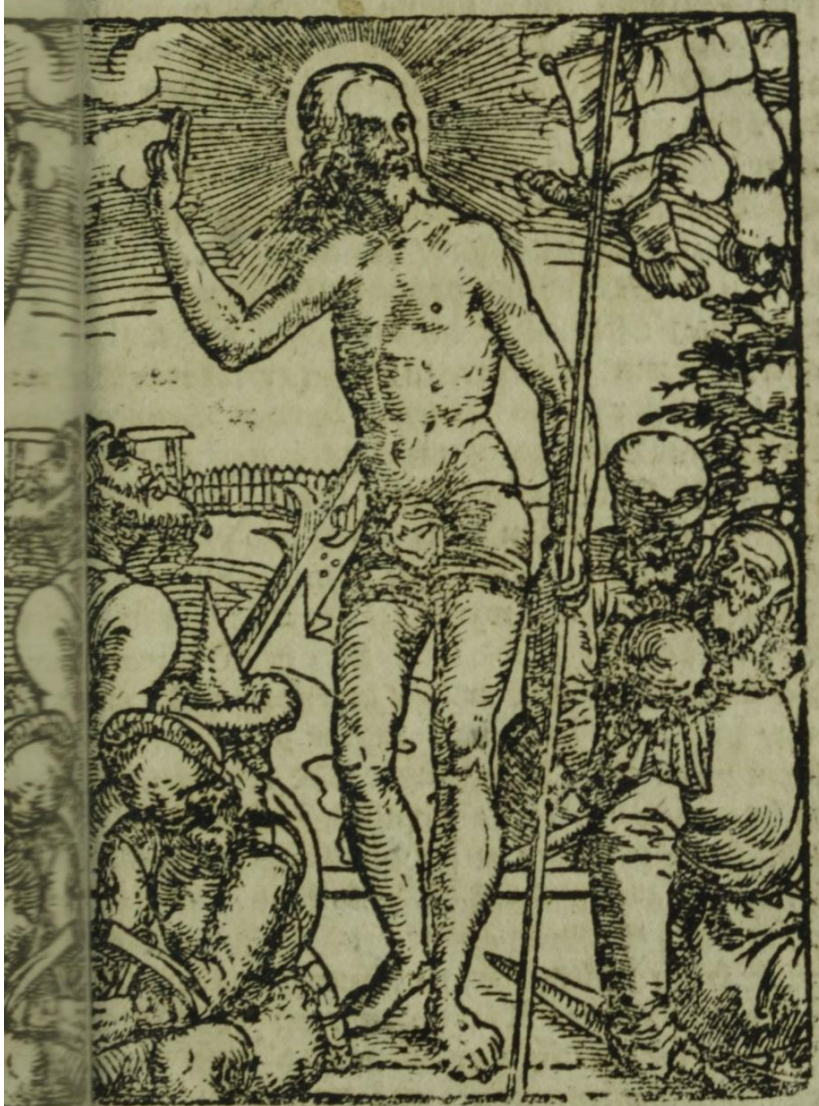

n ad þar vard Jardskiælfte mykell / þviad
ROTTens Engell kom nidur af Himna
gieck hann

gieck þar ad og vellte Steinenum þra Dyrun
og sette sig þar uppa / og hanns æsiana
sem Elding og hanns Klæde huyt
Snioor. Eſi Vardhalldsmennerner skiel
ust af Otta/ og urdu lyka sem være þeir D
der. [b] Og (Kviñurnar) sægdu hygr til
arar/ Hvær mun vellta þyrer oss Steinenum
Grafarmuñanum? Þviad haſi var næſta m
ell/ og þær litu þangad/ [h] urdu varar vid
þundu ad Steinenum hafde vellt vered af
greſiſc/ [c] ǽ stigu þar iñ/ og þundu ecke Lyk
ann Herrans JESu. [d] Og (er Maria M
gdalena) sier ad Steinenſ er burt af Grøfen
þa hleypur hun (ad hun kuñgiǽre þetta Poſ
unum.) Og [e] sem (Kviñurnar) eþudu h
um/ Stæa/ þa stoodu tveir Menſ hia þeim i sk
ande Klædum. Eſi þær urdu hræddar /
stoou siſic A stoonu nidur til Jardar/ þa sægd
þeir til þeirra/ Hvad leite þier hyns Liban
hia Daudum? Hann er eige hier/ hann er Upp
rinn/ hugleidid hvad hann talade þyrer ydur/
hann var i Galilea/ og sægde þad Mannsins
ne byriade ad seliaſt i Syndugra Hendur /
Krosſfeſtr verda/ ǽ æ Pridia Deige upp ad
sa. Og þær minntuſt æ hanns Ord. Og þ
geingu þra Grøfeſic aptur / og kuñgiǽrdu a
þetta þeim Elleþu/ og so ollum ødrum.
Þetta var Maria Magdalena/ og Johanna/
Maria Jacobi/ og þær adrar med þeim sem
eta sægdu Poſtulunum. Og þeirra Ord vir
eſt þeim sem være þad Skial / og trwdu þei
eige. [d] Og (Maria Magdalena) kiem

Simonar Peturs / og til hins annars Lærc-
eins/ hann ed JESus elskade/ og sagde til þe
a/ þeir hafa teked burt Herran wr Grøfuenne/
vier vitum eige hvar þeir hafa lagt hann. [c]
a stood Petur upp [d] gieck wt/ [c] hlioop [d]
hin annar Lærisveinn [h] og komu til Graf
enar. [d] En þaug tvo hlupu æsamt / þvi
in annar Lærisveinn hlioop vatara fram enn
etur/ og kom fyrst til Grafarenar. Og er
hann giægdest þar in / sa hann Lynklædenn liggd
r/en hann gieck eige in. Þa kiemur Simon
etrus/epter honum/ [h] laut þar in/ ȝ stygur
Grøfuena / og sier ad Lynlækenn eru liggd þar
nsvmul / [d] og þann Sveitadvk/er var um
ESu Høfud/ ei lagdann med Lynklædunum
ldur sierdeilis samann undan i einu Stad. Þa
ie ȝ hin annr Læresveinn in/sa er fyrre kv til
rafarenar/ sa þad og trvdc því / því þeir
annu þa ei enn Ritningena / þad honum byriæ
upp ad rysa af Dauda. [h] Þa geingu Lær
veinarner burt aptur til samans [c] og (þeir
um) undrade hustrenn þad være skied.

MAria [d] stood vid Grøfuena/ og griet þar
wke fyrer. Og er hun griet/ þa giægdest
un i Grøfuena/ og sa tuo Engla Hvitklædda
tiande þar/eirn til Høfda/ en annann til Fota/
ar sem þeir høfdu lagt Lykamann JESu. Og
eir søgdu til hennar/ Kona/ Því grætur þu?
un sagde þeim/ þeir hafa teked burt Herran
inn/og eg veit eige hvar þeir hafa lagt hann.
a hun hafde þetta sagt/ snereſt hun vid/ og

leit JEsum

leit Jesum standa par/og veit þo ei að það
JESus. Þa sagde JESus til heñar/Kon

Hvað gextur þu? Að huærium leitar þu
Eñ hun atlade Jurtagardsmanneñ vera/og

gde

e til hañs/Herra / ef þu barst hañ burt / þa
ig þu mier / hvar lagder þu hañ? So vil eg
kia hañ. JESus sagde til heñar/ Maria
m snerest vid og sagde til hañs/Rabbuni/ það
llast Meystare. JESus sagde til heñar/
ertu mig eige / hviad eg er enn eige upp
geñ til mijns Fødurs. Far til Brædra mi
t/ og seig þeim. Eg fer upp til mijns Fød
rs/ z til ydvars Fødurs / til mijns Guds/ og
vars Guds. (Þesse var) Maria Magda
na / [b] þra hugrre JESus hafde wtrekd
Displa/ (hugrre) hañ byrte sig fyrst er hañ
sijnde sneima Morguns uppriseð af fyrsta Dei
Vikunnar. [i] Og hun foor/ kom og kunn
gjørde Læresveinunum/ [b] þeim sem medur hø
um hafdu vered/ sem hørmudu og grietu. [d]
g hefe sied Herran / og þetta sagde hañ mier
] Og er þeir heyrdu ad hañ lifde/ og hañ vr
open: eradur fyrer heñe/ þa trwdu þeir ei.

XIV Capitule.

Um Apturkomu Kveñana til Grafar
mar/ og Engelsins Predikun fyrer þeim af
ppriseñe. Item um Herrans Christi Open
eran fyrer Kviñunum/ þa þar geingu þra Gr
gafeñe/ og medkienning Vardhalldsmannana/
sem z þa tvo Læresveina/ er gein
gu til Emaus af Pas
skadageñ.

Matth 28, Marc 16. Luc 24.

Og b Xv

DG [b] Kuiñurnar þooru ſiñ i
zþena/og ſaun eitt Vngmeñe ſitia
hxgre Handar/ſkrydduñ ſydu
æde huytu / og þxr urdu hræddar

[e] Eñ

Enn Engell DROTTins svarade og sag
til Kvennana/eige skulud þier Ottast/ þvi
eg veit ad þier leited ad JESu af Naza-
þ sem Krossfestur var/ eige er hann hier/ þvi
hann er Uppriseñ so sem hann sagde. Kom
hier / og slæed þann Stad hvar Herran var
gdur/ gænged helldur skindelega burt og seig
þad hins Lærisveinum [b] og Petre/ [a] ad
ñ sie uppriseñ af Dauda/ [c] og slæed ad hann
un ganga fyrer ydur i Galileam/ þar munud
er sia hann/ [b] epter þvi sem hann sagde ydur.
Slæed/ eg sagde ydur þad. [c] Enn
r geingu ut skindelega/ og flydu fra Grefr-
[a] ne/ [a] med Otta og Fagnade myklum/ og hlu
so ad þær undervisudu þad hans Lærisve-
um/ [b] þviad komen var yfer þær Skialfte
Hrædsla. Og þær sögdu øngvum neitt/
viad þær voru hræddar. [a] Og þa þær ge
gu ad kunngiora þad hans Lærisveinum/Sia
þa mætte þeim JESus ok sagde/ heilar sieu
er. Og þær geingu til hans/og hielldu um
ña Fætur/og tilbædu hann. Þa sagde JES
til þeirra/ eige skulud þier ottast/ farid og
ngiored mynum Brædrum / ad þeir gange i
alileam/og þar skulu þeir mig sia.
Enn medan þær geingu burt/ Sia/ þa komu
ckrer af Vardhalldsmønnunum i Borgina/ og
dervisudu þeim æstu Præstum allt hvad til
þde bored. Og þeir sømnudust samann med
lldungunum halldande Ræadstefnu/ ok gæfu
tryggsmønnunum Erna Peninga / og sögdu /

ſagęd/ hańs Lęreſvęinar tomu um Nooa/
ſtęlu hønum ą medań vęr ſvęfum. Og
Þad kań ad heyraſt Þyrfi Landsdoomaranum
ſkulum vier ſtilla hann/ og gióra ad Þier ſlai
trauſter. Og Þeir tooku Peningana/ og gię
du ſo ſem Þeim var kęnt/ og Þeſſe Ordtoo
ur er vgdręgur ordenn medal Gydinga alla
Þeſſa Dags.

Eptęr [b] Þad Þa er tveir ad Þeim perdu
openberade hań ſig Þeim i ańare Lykingu
er Þeir gengu um Þorpagrundęrnar / (Þvi
ſiąn Þu [c] ad tveir ad Þeim gengu Þań ſa
Dag til nockurs Kaupstuns/ Þad ed vęr fra
ruſalem ſextyu Akra Leingd/ huętt ed Em
var ad Nafne/ og Þeir tołudu ſyn ą mille
alla Þa Ghute ſem vid hędu borid. Og

ſkyrde Þa Þeir ſo tołudu / og ſpurduſt ą ſi
milli

dum/ kom JESus til peirra og gieck med
im. Eñ peirra Augu voru so halldeñ ad
ir peckti hañ eige. Eñ hañ sagde til peirra
ad er pad þyrer Rædu/ sem þid høndled rad
de a Veigenum yckar a mille/ og erud þrygg
wt ad? Þa svarade einn er Cleophas var
Nafne/og sagde til hañs. Ertu alleina ei
ad þeim okienndu i Jerusalem / ad þu veitst
e hvad a þessum Døgum þar þñe giørst hefr?
g hañ sagde til peirra/ Hvad er þad? Enn
r søgdu til hañs/ þad ad JESu ad Naza/
h: Hann er var einn Spamadur/ megtugur
ordum ok Verkum fyrer Gude ok øllu Foolke.
giørdu ad vorer Høfudprestar og Høfdingiar
ldu hañ i Fordæming Daudañs / og Krosfæ
hañ: Eñ vier vonudum ad hañ munde end
leysa Israel/og yfer allt þetta er hiñ þridie
igur i Dag er þetta skiede. Svo hafa og
elft oss nockrar Konur af oss til / þær ed sne
høfdu hia Grafeñe vered. Og ecke fund
hañs Lykama / komu og søgdu sig sied hafa
nglaña Siooner/ þeir ed søgdu hañ lifa. Og
ærer wt af oss gengu til Grafarreñar/og fun
eins lykta sem Konurner høfdu sagt/ eñ hañ
ndu þeir ecke. Og hañ sagde til peirra/ O
er heimsker og treger i Hiarta ad trwa hvi
lu hvad Spameñerner hafa talad? Atte
ristur ei þetta ad lida/ og jnnganga i syne
yrd? Og hañ tok til fra Moyse og øllum
pamønnum/og lagde wt fyrer peim allar Rit
ngar/ þær af hønum voru. Og peir tok

ad nælgaſt Kaupſtwned þad þeir geingu til
hañ liet þa ſem villde hñ leingra ganga. Þ
neiddu hañ og ſægdu/ vert hia oſſ/ þviad
lda tekur og æ Dageñ lydur / og hañ gieck
ad vera hia þeim.

Og þad ſkiede þa hañ ſat med þeim til
rds/ ad hañ took Brauded giørde þacker/ og
aut þad/ og riette ad þeim. Þa opnuduſt
rra Augu ſo þeir þecktu hañ/ og hñ vard G
elegur þyrer þeim/ og þeir ſægdu ſyn æ mil
brañ ecke ockart Hiarta i ockur / þa hañ tal
vid ockur æ Veigenum / og opnade þyrer oc
Ritningarnar? Og þeir ſtoodu upp æ ſæ
Stundu og ſneru aptur til Jeruſalem/ og
du þa Ellefu ſamanſafnada/ z þa ſem me
im voru/ hugrier ed ſægdu/ DROTTeñ er
arlega upprifeñ/z hefur byrtſt Simone. [b]
þeir ſiemu geingu burt/ [h] og kunngiørdu hi
ødrum/ [c] hvad giørſt hafde æ Veigenum /
hugrneñ hañ vard þecktur af þeim i þvi h
braut Brauded. [b] Þeim trwdu þeir og e

XV Capitule.

Chriſtur byrteſt Poſtulunum æ Paſ
Dags Kvølded / og ſyner þeim ſijnar Hen
og Fætur / giefur þeim Magt ad þyrergi
Syndernar/ og þeim aptur halda/ eirneñ o
berar ſig Thomæ ættа Døgum ſydar.

Marc. 16. Luc. 24. Ioh. 20.

Efi (b) ſi

Enn [b] seinast er þeir Elleþu sattu
tiI Bords / byrte hañ sig/ (þvi) er
[c] þeir voru ad tala þetta/ [d] þañ
sama Dag/ er þyrstur var i Vikuñe/
ad Kuøllde / þa er Læresveinarner
ru samañkomner/ og Dyrnar voru apturlu
ar/ þyrer Hrædsluſaker vid Gydinga / (þa)
m [k] JESus sialfur og stie midt j millum
irra/ og sagde til þeirra/ Fridur sie med yd
[c] Eñ þeir skirlþdust og urdu hrædder/
meintu ad þeir sæe Anda nockurn / og hann
gde til þeirra/ Hvi eruþ þier so hrædder/ og
i koma slyker Pankar i ydar Hiørtu? Sia
mynar Hendur/ og mynar Fætur / ad eg em

d sialfur/ þreifiþ þier a mier og skoded/ þvi
Ande hefur hvørke Holld nie Bein / so sem

A a iij þier

þier ſiæed mig hafa. [h] Og þa hañ ſagde
etta/ ſyndi hann þeim Hendur og Fætur ꝛ ſi
Sydu: [d] Þa urdu Lærefveinarner glad
ad þeir ſæu DROTTEñ/ [e] Og er þeir trui
eñ eige þyrer Fagnadar saker/ og undrande
ſagde hann til þeirra/ Hafed þier hier nockud
eta? Og þeir lægdu þyrer hañ Stycke af ſte
um Fiſke/ og Hunange Køku/ og hañ took
og æt þyrer þeim. [b] Og (hann) mvnt
þeirra Vantrw/og Hiartans Hardwd/ þad
ir hafdu eige trwad þeim/ſem hann hafdu
Vpprisenn. [c] Og hañ ſagde til þeirra/ þe
eru þaug Ord/ huær eg talade til ydar / þa
var eñ nu hia ydur / hvad þad bliætur all
Fullkomnaſt/ hvad af mier var skrifad j M
ſis Lægmæle/Spæmanna Bookum ꝛ Pſalmum
Þa opnade hañ þeirra Skilning/ſo ad þeir
du Ritningarnar/og ſagde til þeirra/ſo er
skrifad/og ſo byrfade Chriſto ad lyda / og
ad riſa æ þridia Degi af Dauda/ og pred
læta i ſinu Nafne Ydran ꝛ Syndana Fyr
evning/ æ medal allra Þioda/ og upphefia
Jeruſalem. Eñ þier erud Vottar allra
ra Hluta. [d] Þa ſagde JESus eñ aptur
þeirra/ Fridur ſie med ydur/ lika ſem Fade
ſende mig/ ſo ſende eg ydur/ og er hañ ſagde
etta/ Blies hañ æ þa og ſagde til þeirra /
take þier Heilagañ Anda/ huærium þier fy
gifed Syndernar/ þa eru þær þeim fyrergi
ar/ og huærium hier þær apturhallded/ þa
þær þeim apturhallnar. Eñ Thomas
af þe

þeim Toll / sa er kalladest Tvibure/ var ei
med þeim þa Jesus kom. Þa sogdu adrer

Læreſveinarner til hans / vier høfum ſied Herr
Ēn hañ sagde til beirra/nema eg fiæe Mag
Aa hij laſaresk

la ǿreñ i hañs Hǿndum/ og eg lætte miñ Fing
i Naglaǿreñ / og eg legge mina Hǿnd i had
Sydu/ vil eg ecke triva. Og atta Døgu
epter þad/ þa voru hañs Læresveinar þar a
ur enn sñe/ og Thomas med þeim/ þa kom
sus ad lucktum Dyrum/ stood i Midet og
de/ Fridur sie med ydur. Þvi næst seiger
til Thomam/ rietttu þin Fingur hingad og
da minar Hendur/riett ut þina Hǿnd og l
i mina Sydu og vert ei vantrwadur helld
trwadur. Thomas svarade ǽ sagde til had
DROTTen min og Gud min. JESus sag
til hañs/hvad þu sæst mig Thoma/ þa trw
þu/ Sæler eru þeir er ei sia og trwa þo.
marg ǿnur Teikn þa giǿrde JESus fyrer
um Læresveinum/ huǿr ad eige eru skrifud
þessare Book/En þesse eru þvi skrifud ad þ
trwed þad JESus sie Christus Guds Son
ad þier skulud hafa Lyfed fyrer Trwna i ha
Nafne.

XVI Capitule.

Christur openberar sig Læresveinunu vid Stoden Tyberiadis og helldur Samta vid Petrum.

Iohann. 21.

Eftir þad openberade sig Jesus
aptur vid Stoden Tyberias/en hin
openberade sig so Par voru til samal
ns Simon Petrus og Thomas/sa
kallade

ballaðst Tyburc / oc Nathanael sa er var aþ
ana Galilea/ og Syner Zebedei og adrer tve
aþ hañs Læresueinum. Simon Petrus sag
e til peirra/ eg vil þara ad Fiska/ peir søgdu
ønum/ þa vilium vier ẽ koma med þier. Peir
eingu þa wt og stigu strax a Skip/ og a peir
e Noott þeingu peir eckert.

EN ad Morgne komnum / þa stood JESus i Fiøruñe/ eñ Læresueinarner vissu ei ad
ad var JESus. JESus sagde til peirra
børn/haþed þier eckert til matar? Peir svøre
du hønum/ nei. Eñ hañ sagde til peirra/ kast
d wt Netenu til hœgre Handar vid Skiped/ẽ
þa munud þier nockud finna. Þa køstudu peir
/ og gætu ei dreiged þyrer fiolda saker Fiska
nna. Þa sagde sa Læresveirn til Petrus
em JESus elskade/ Herrañ er þad/ Enn þa
Simon Petrus heyrde þad / ad Herrann vœre
ad/ vaþde hañ uñ sig Skyrtuñe/ þviad hann
ar naker/ og varpade sier wt a Siosen. Eñ
drer Læresueinarner komu a Skipenu/ þviad
peir voru ei langt þra Lande/ helldur nær tvø
undrud Alna/ ẽ droou Neted med Fiskunum.
Og er peir stigu a Land/ sau peir Elldeglæd
r/og Fisk yþerlagdañ/ og Braud. JESus
eiger til peirra/ þœred hingad aþ þeim Fiskum
r þier þeingud nu. Simon Petrus stie inn/
og droo Neted a Land/fullt aþ stoorum Fiska
um/ hundrad þremur og þrimtygu / og þo þeir
vœre so marger / þa riþnade þo eige Neted.
JESus seiger til peirra/ komed þier og snæd

ed/ enn eingẽ Lærefveinana þorde ad fpyrj
hañ ad/ Huþr ertu? Þviad þeir viſſu ad þad
var Herraſ. Þa kom JESus og took Bi
nded/ gaf þeim þad / og lyka eirnenn Fiſket
Þetta er nu hid þridia ſin/ er JESus openb
ade ſig ſynum Lærefveinum / epter þad han
var uppriſenn af Dauda.

Þa þeir hofdu nu snædt/ ſeiger JESus t
Simonar Peturs/ Simon Jona / elſkar þ
mig meir en þeſſer? Hann ſagde hønum
Herra/ þu veitſt ad eg elſka þig/ hañ ſagde þ
til haña/ pæd þu Lømb mgn. Eñ ſeiger þ
i añad ſin aptur til haña/ Simon Jona elſk
þu mig? hañ ſeiger hønum/ ja Herra/ þu v
eſt eg elſka þig/ hañ ſeiger til haña/ pæd þu S
ude mgna. Hañ ſeiger enn aptur i þridia ſi
til haña/ Simon Jona elſkar þu mig? þ
hrygdeſt Petur vid/ þvi hañ ſagde i þridia ſi
til hña/ elſkar þu mig? Og ſagde til haña
Herra/ þu veitſt alla Hlute/ þu veitſt ad eg
ſka þig / JESus ſeiger til haña al þu Saul
mgna. Sañlega sañlega ſeige eg þier / þa þ
varſt ungur/ gyrdter þu ſialfur þig/ og gieck
huþrt þu villder/ enn þa þu elldeſt / mantu þ
nar Hendur wtbreida/ og añar mun þa gyrd
þig/ og þangad leida ſem þu villt eige. Eñ
þetta ſagde hañ teiknande med huþrium Daud
ad hann ſkyllde Gud dyrka.

Og þa hann bædde þetta ſagdt / ſeiger han
til haña / fylg þu mier epter. Þa ſnei
Petur ſier vid og leſt hañ Lærefvein epterfyl

ianda

anda sem JESus elskade / sa it og um Kuæ,
ldomæltydena hafde æ hans Brioste leiged/ og
agt/ Herra/ Huer er sa er þig mun þorræda?
Da Petur leit þeñan/ seiger hañ til JESu/ He
ra Hvad skal þa þesse? JESus seiger til
hanns/ eþ eg vil ad hañ bliue til þess ad eg kiem
Hvad kiemur þad vid þig? Fylg þu mier epter.
Da gieck su Ordræda ut æ medal Brædrañ/
þesse Læresveirn deyr eige / og JESus sagde
ige til hañs hann deyr eige / helldur eþ eg vil
id hann bliue til þess ad eg kiem/ Hvad kiemur
bad vid þig? Þesse er sa Læresveirn / er uñ
þessa Hlute ber Vitne/ og þetta skrifade/ og vi
er vitum ad hañs Vitnisburdur er sañur.

XVII Capitule.

Christr opeñberast Læresueinunñ æ einu
Fialle i Galilea / þelur þeim æ Hendur þad
heilaga Predikunar Embætte / og bydur þeim
ad byda i Jerusalem/ epter Fyrerheite
heilags Anda.

Matth 28. Marc 16. Luc 24. Act 1.

ENN [a] þeir Ellefu Læresveinar
geingu i Galileam æ eitt Fiall/ þad
er JESus hafde þeim þyrerskipad.
Og er þeir sau hañ / tilbædu þeir
hañ/ eñ nockrer efudu þad. Og Je
sus gieck til þeirra / talade vid þa og sagde/
allt Valld er mier giefed bæde æ Himnum og æ
Jørdu.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

Jørdu. [c] Fyrer þvi þared wt uñ allañ h
imeñ/ [a] læred allar Þiooder/ og [b] predik
Evangelium allre Skiepnu. [a] Skyred þad
j Nafne Fødur/ Sonar/ og Heilags Anda/
kieñed þeim ad halldа allt hvad eg baud ydur
[b] Hvør hñ trwer og verdur Skyrdur/ sa sk
hoolpeñ verda/ enn huør eige trwer/ hañ sk
þordæmast. Eñ Teikneñ er þeim munu fylg
ia er trwa eru þesse/ i minu Nafne munu þei
Diøfla wræka/ nyar Tungur tala / Høggorm
burttaka/ ℔ ef þeir drecka nockud ban vænleg
skal þad þeim eige granda / yfer Siuka mun
þeir synar Hendur leggia og þa mun þeim ba
na. [a] Og siæed eg enn med ydur alla Dag
allt til Enda Veralldar.

(GVDT Tenn) epter [q] þad hann h
þde Postulunum Bipalning gleþed huør
hañ hafde wtvaled fyrer Heilagañ Anda/ var
uppnumeñ/ huørium hann tiede og sialfþann si
lifanda/ epter Pafsl syna i marghættudum B
vyssingum/og liet þa siæ sig æ medal þeirra uñ
fiorutyger Daga/talande fyrer þeim af Gudi
Ryke. Og sem hñ hafde þeim samansafnad
baud hañ þeim/ ad þeir vike eige wt af Jerusa
lem/ helldur ad þeir skylldu epter bida Fyrerh
ite Fødursins/ [c] og (sagde) siæed ad eg vil s
nda yfer ydur Fyrerheit mins Fødurs/ [q] sem
þier hafed af mier heyrt. [c] Eñ þier skulu
vera Fyrrer i Borgenne Jerusalem/ þangad til
ad þier jklædest Krapte af Hædum. [q] hvi
ed Johañes Skyrde med Vatne/ enn þier skul

ud med

d med heilǽgum Anda Skÿrder verda/ ei la
gr epter þessa Daga. Eñ þeir sem þar voru
til samans komner/ Spurdu hann ad og søgdu
Herra/ Villtu nu a þessum Tyma uppricta
ptur Israels Ryke? Eñ hann sagde til þei
ra/ ydur ber ei ad vita Tyma edur Stunder/
ugtiar Faderenn sette i sialfs sins Valldc/ he
dur munud þier ǽdlast Krapt Heilags Anda/
þess er yper ydur mun koma / Og þier skulud
ygner Vottar vera / til Jerusalem og i allre
Judee og Samaria/ og allt til Veralldarenn
r Enda.

XVIII Capitule.

Vm Dyrdarlega Vppstigning JESu Christi til Himna.

Marc 16. Luc 24. Ioh 21. Act. 1.

SVM [c] ORDTEnn hafde þa
wt allt til Bethaniam / og hof
upp sÿnar Hendur/og Blessade þa.
Og þad giǽrdest/ [b] epter þad hañ
hafde talad vid þa/ [c] þa hann Blessade yf
r þa/ [q] og sagde þetta/ [c] ad hann skyl
x vid þa/ (og) var [q] þeim Asiǽndum upp
tumenn/ og eitt Sky tok hann upp i burt
ra þeirra Augum. [h] Og (hann) for
upp i Himeninn/ [b] og situr til GUDS hǽg
re Handar. [c] Enn þeir tilbǽdu hann, [q]

Og er

Og er þeir horþdu epter hønum til himen
uppbarandi / Sia / þa stoodu tveir Men

hia þeim i þogeum Klædum hvitrier og sogdu
þeer Menn ut ap Galilea/til hvers stande þier
og horf

og horfed upp i Himenenn? Þesse JESus
m uppnumenn er fra ydur til Himens / mun
oma / lyka so sm̃ þier sauud hann til Himens
ppbara. Þa snerv þeir aptur til Jerusalem
[e] med miklum Fagnade / [q] ad Fiallenu þvi
em kalladest Vidsmiørs Vidarþiall / hugrt ad
r nærre Jerusalem / og liggur ema Sabbats
ags Leid þadan. Og er þeir komu inn / geingu
eir upp i lopted og voru þar / Petur z Jaco
us / Johañes z Andreas / Philippus og Tho
nas / Bartholomeus og Matthæus / Jacobus
lphei son / og Simon Zelotes / og Judas Ja
obi. Þessir voru allir med einum hug
hødugir i Bæn og Akalle med Kuinunum / og
med Maria Modur JESu / og hans Brød
um / [r] og voru alltyd i Musterenu / vegsam
nde og lopande Gud. [b] Eñ þeir geingu wt
sydar meir) z predikudu allstadar / og DRO
Teñ var samverkande med þeim / og stadfeste
Orded fyrer medfylgiande Teikn. [d] Þar
ru og marger adrer hluter sem JESus gior
e / hugrier ef þeir skylldu aller skrifast eitt ef
ter annad / þa held eg ad Heimurenn mun
de ei yfergrypa þær Bækur sem
Skrifast mættu / Amen.

Hier endast Harmonia Evangelica.

Appendix

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

APPENDIX TRIPLEX
Prennslags Vidbæter.

I Vm farsælleg
añ Frammgang Evangelii/ep
er Christi Vppstigning til Himna / o
einkanlega vm Kollum Matthiæ til Pos
legs Embættis / og vtsending Heilags
Anda a Hvytasunu Deige.

Af Postulaña Gierninga Bookar
I og 2 Capitulum.

A Peim Døgum (epti
Þ Jesus var vppnumeñ i
Himna) stood upp Pet
a mille Læresveinaña
sagde; (enn Flokurenn
Nafne/ var nær hundr
og tuttugu til samens) Vier Menn og Br

dur/þ

ir/ þeirre Ritningu byrıade upp ad þylla
t/ hustia Heilagur Ande mædur þyrersagde
rer Muñ Davids/ vt aþ Juda/ huor ed
ir þeirra Leidtogare er JESum høndludu
i hañ var taleñ med oss/ og haþde medtek
þetta Embætte med oss/ þesse heþur vt-
gad Akureñ þyrer oriettþerdug Verdlaun/
heingde sig/ og er i Midiu sundur i tvo
lute brostеñ/ og hañs Jñitzle eru oll vthl
ipeñ/ og þad er øllum kuñugt orded/ þeim
i Jerusalem byggia / so ad same Akur
kalladur a þeirra Tungumæl Nakeldama
ad er Bloods Akur/ þviad so er skrifad i
salmabookeñe/ hañs Setur skal i eyde ve-
a/ og eige sie sa nockur sem þar iñe bygg
/og hañs Biskups Doom medtake añar-
yrer þvi skal nu eirn aþ þeim Mønum
m alla tijma haþa med oss vered þra þvi er
DRDTEeñ JESus took ad ganga vt
i vor a mille/ þra Skijrn Johañis allt til
ess Dags er hañ var uppnumenn t þra oss/
ra eirn Vottur/ hañs Vppriſu medur oss.
Og þeir settu til tvo/ Joseph hañ er hiet
arsabas/ ad Vidurnefne Just/ z Matthiam
adu og søgdu/ þu DRDTEeñ sem þeck-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

er oll Hiortu/ syn huern þu hefr wtvaled
þessum tveimur / so ad eirn medtake þess
Þioonusku og Postula Embætte/ i stad
riu Judas er afstallen/ þad hann burt stæ
sin Stad. Og þeir løgdu Hlute yfer þa/
Hlutureñ fiell yfer Matthiam/ og hønum r
skyckad til þeirra ellefu Postula.

OG þa er fullkomnadest Hvitasunnu Dag
enn/ voru þeir aller med einum Huga
samans/ og þar vard skindelega Fytur af
mne/ sem mykell Vindur og fyllde upp
Hwsed þar þeir sætu i. Og þeir sau sund
skildar Tungur / so sem ad være þar gloan
og hann sette sig yfer sierhuørn þeirra/ e
du aller fulder af Heiløgum Anda/og tooku
tala med annarlegum Tungum/ epter þvi sem
lagur Ande gaf þeim wt ad tala.

En þar voru Gydingar bwande til Jeru
lem/ þeir voru Gudhrædder Menn wt af al
handa Þiood/ þeirre sem under Himnenum
og er þesse Rødd skiede/ kom Almugen til sa
ans/ og vard undrande þviad hvør og eirn
rde þa tala sijna Tungu/ so þad aller tooku
otrast og undrast/ og søgdu hvør vid annan
Eru þesser eige aller sem þar tala wt af G
lea? Hvørnenn heyrum vier hvør eirn
Tungumal/ þar ed vier erum jnne fædde
Parti og Medi/og Elamite/og vier sem bu
i Mesopotamia/ Judea/ Cappadocia/Pont
Asia, Phrygia og Pamphilia/ a Egyptala

og i

og i Endemørkum Lybie/ſem eru nærre Cyren
e/ og vtlender aþ Rom. Judar og þeir ſem
Judar haþa giǫrſt / Cretar og Arabiar / vier
eyrum þa tala med vorumTungum Guds Fu

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

rduverk. En aller urdu Ottaslegner/og u
ruduſt þad/ ſeigiande ſyn æ mille / Hvad m
þetta vilia verda? En adrer hæddu þad
Spotte/ og ſögdu ad þeir være fuller aþ ſæ
Vyne. Þa gieck Petur upp med þe
Ellepu/ hooþ upp ſyna Raust/og talade til
rra/ Þier Gydingar gooder Menn / og
er aller ſem bued til Jeruſalem/ þad ſie
ur kunngt/ og latid ydur mijn Ord i G
um loda/ þviad þeſſer eru eige Druckne
ſ m þier meintud/ med þvi þad er þri
Stund Dags/ helldur er þetta þad hvad
gt var þyrer Spamannen Joel. Þad ſk
ſkie æ ſijduſtu Dogum/ ſeiger Gud/ ad
vil uthella aþ mijnum Anda yfer allt K
lld/ og Syner ydrer og Dætur ydar ſku
ſpa / og Ungmenne ydar ſkulu Siooner
r ydar Olldunga ſkal Drauma dreyma/
eg vil uthella aþ mijnum Anda æ þeim
mu Dogum yþer mijna Þioona/ og yþer
nar Ambatter/ og þeir ſkulu ſpa. Og
ſkal giera þurdanlega Hlute æ Himnū u
og Teikn æ Jordu nidre / Blood og E
og Reikiar Suælu. Sooleñ ſkal ſnua
Myrkur/ en Tungled i Blod/ædur en ſa
mykle r alkunne Dagur Drottens kiemur/
ſkal

al skie/ ad huor hañ akallar Naþned Dr
tenns/sa skal holpeñ verda. Þier Jsra
s Meñ heyred þesse Ord/JESum aþ Na
reth/eirn Mañ aþ Gude medal ydar aug
stañ/ med Kraptaverkum / Stoormerkium
Tæknum/ þaug er Gud gierde þyrer hañ
medal ydar/ (so sem þier og sialfer vited)
mñ sama (epter þad hañ var af þor þeinkt
cade Guds og Fyrerhugan ofurselldur) haþ
þier teked hñ þyrer Hendur Ræng læta/ E
rosstþest hañ og lifþlæted. Þennañ heþur
ud uppreist/ ad uppleysstum Daudans Ro
um/ þyrer þvi ad þad var omogulegt / ad
mñ skylde aþ Honum halldeñ verda / þvi
David seiger so aþ Honum/ Eg heþe alla
ijma DROTTEN þyrer minne Augsyn
tann/ þvi hañ er mier til hægre Handar/
ad eg hrærest eige/ þyrer þad er mitt Hia
gladvært/ og Tunga mijn gledst og þar
auk mun mitt Holld hvijlast i Voneñe/
þad þu munt eige þorlæta mijna Önd i
elvijfe/ og eige leiþa þad ad þiñ Heilage
ule Rotnan sia. Kuña giørder þu mier
ijþsins Vegu/ þu munt mig Glede þylla/ þ
mijnu Auglite. Þier Menn gooder

Brædur / leiped mier einardlega til yd
ad tala ad Forfodurnum David/ han er
amlideñ og Grefstradur/og hans Grod er
oss allt til pessa Dags. Ad pvi ad han
nu Spæmadr/og visse pad ad Gud ha
honum med Eyde fyrerheited/ ad hann
lde ad Avexte hans Lenda / epter Holde
uppvekia Christum / sem skylde a han
Stoole sitia/ hefur han pad audur fyrer
og talad ad Christi Vppriſu/ ad hans Sa
sie ei i Helvyte eterskileñ/ og eige hafe
ñs Holld Rotnan sied.

Peñan JESum uppvakte Gud/ par
erum vier aller Vottar. Nu hann er fyr
Guds hægre Hond upphafeñ/og hefur m
teked heilags Anda Fyrerheit ad Fodurn
wthellte hann pessu p pier siæed t heyred/
ad David er eige uppstygeñ til Himna/
hann seiger/ DROTTeñ sagde mynum
DOTTne / sit pu til minar hægre Hand
par til eg legg Ovine pyna til skarar
ta pina. Pvi vited pad nu fyrer sañ/allt
raels Hvs/ad Gud gierde peñan JESu
huorn pier Krossfestud / ad einum DRO
TTne og Christe.

[illegible]

XXX er þeir høþdu þetta heyrdt/ gieck þad i
-gegnum þeirra Hiarta/og sögdu til Petura
g til añara Postulaña/ þier Menn og goþer
þrædur/ Hvad skulum vær giøra? Petur sa
ye til þeirra/ giøred Yþerboot/ og huþr ydar
rn læte Skyra sig i Nafne JESu Christi/
l Fyrergiefningar Syndanna/þa munud þier
nedtaka Hellags Anda Giøf. Þviad ydur og
bar Børnum er þetta Fyrerheit loþad/ og øll
m þeim sem i Fiarska eru/ huþria hellst ad
þud DROTTenn vor mun þier til kalla. Og
rgum þdrum Ordum Vitnade hann þyrer þei
n/ ammtte þa og sagde / læted hiælpa ydur i
ra þessu vonda Foolke/og þeir sem þivser med
ooku hafis Ord/lictu sig Skyra / og þar urdu
þeim Deige vidaukner/ nær þriar Þusund
Sælna. Og þeir bliþu stöduger i
Postulaña Kienningu/ og i Samneyte og Braud
ns Brotningu og i Bænahallde/og allra Sæl
r urdu Ottaslegnar / og þar giørdust mörg
teikn z Stoormerke þyrer Postulana/ enn aller
þeir sem trwader voru ordner/voru til samans
g høþdu alla Hluti sameigenlega. Eigner sin
ar og Gotz selldu þeir/ og sundurskiptu þvi
nedal allra/ epter þvi sem huþrium var Þörf
a/ og jafnann voru þeir Daglega med einum
Huga/ huþr hia þdrum i Musterenu/ og brutu
Braudenn i jmsum Hwsum/tooku Fædslu/og lof
du Gud med Glede z einfølldu Hiarta/ z höf
duzzad hia øllu Foolke/enn Drottenn lagde dag
lega til Safnadarens þa sem hoolpner urdu.

Bb iij 11 Sinn

II Stutt Agrip
Ymm Lifnad
Kienning og Apgang Postu
anna og Gudspiallamañana.

Ur Theatro Historico Andreæ Ha
dorfii.

I. S. PETRVS.

HEilage Petur var Ætta
ur wr einu Rauptune i Galile
Lande sem hiet Bethsaida / o
vard sydar ad þæreckum Fiska
hætt upplystur Postule Herran
Christi. Hañ var sa þyrste sem epter Vppsti
ning Christi predikade Evangelium ar hvit
sunnu hætyd / og snere þremur Þusund Sæl
um til rietterar Trwar/ Actorum 2. Hañ va
trwr Christi Þienare/ stadfastur i Sañleikan
um/ mædtugur i Verkum/ þruggur og okryde
þyrer Æde og Vmsætre jmsra Tyraña og Hr
suara / so sem lesa mæ i Postulaña Gierning
Book/

Book/ 4. 5. 8. 10. 11. 12 og 15 Capitulum.
Pa hann veik þra Jerusalem/ þoor hñ til Joppen
þadan til Cæsaream/ og so i Pontum/ Galatiam
Cappadociam/ Bithyniam/ Asiam/ etc. Og predik-
ade Evangelium Christi med stoorum Andakra
pte. Ad hñ hafde i 25 Aar Biskup vered i Rom
pa sumar/ Enn Eusebius skrifar so um hann
2 Bookar 14 Cap. Petur (segger hann) kom
vr Austurætlþuñe so sem nockur himneskur Sól
ndlunar Madur / hafande med sier Kloossens
Vgru/ þyrer þa sem hana gyrnast villdu / og
var hann sa þyrste sem i Romaborg upplauk Hi
mnarykis Gurd med sinne Kienning og Lyklum
Evangelii. Vm Dauda hans getur hin H.
Augustinus/ ad hann hafde under Nerone Keysara
Krossfestur vered/ og med Pyslarvætte Koron
adur æ þann Veg/ ad Fæturnar hafde horfst upp
enn Høfuded nidur/ þvi hann sagde sig overd-
ugann vera eins ad Krossfestast og sin Herra
Jesu Christu/ hvørju Eusebius er eirnin samhl
ioda Libro 2. Cap. 25. Skiede þetta (sem
sumer reikna) Arum epter Guds burd 70.

II. S. ANDREAS

Hann var brooder Simonis Petri
og Lærisveinn Johannis Skírara/
enn þegar hann heyrde af Johanne ad
JESus være Messias/ z bad Lam
bed Guds sem burt tæke Heimsins Synder/ fyl
gde hann hønum strax epter/ og vísade Broodur

ſynum Petre til hañs ſeigiande / vær hØßum
þunded Meſſiam. Epter uppſtigning Chriſt
til Himna/predikade hñ Evangelium i Scythie
(ſo ſñ Evſebius ſkriþar) ſydañ i Achaia/ Bith
nia og Macedonia/ og leidde þar marga undañ
Sathans Øke og Skwrgoda Villu æ rietta
Sæluhialpar Leid / æ medal hußrra er hellſt
gieted Maximillæ/ ſñ var Hwsþrw Ægeæ Lan
dsdoomara Edeſsenorum. Þad miſlykade þeim
þorblindada heidna Maſie ſo mikg/ad hañ lieti
ei ad eins þænga og binda hiñ heilaga Andre
am/ helldur og ſo vægdarlauſt lemia og ſydañ
Krosſþeſta/ Eñ ſa hugprwde Þyſtarvottur gl
addeſt vid þvilykañ Dauda/ og mællte til La
ndsdoomarans. Hefde mier vered Vidbiood
ur æ Krossenum / þa munde eg ei haþa ſo opt
hroosad Dyrd ẽ Verduglekа Krosſins Chriſti.
Sagt er hann hafe lifad æ Krossenum i þria
Daga/ ẽ med ſiñe Gudlegre Jætning og Pre
dikun ſnwed mørgum til rietterar Trwar.
Hann andadeſt i Borg þeirre er Putreæ heiter/
i Achaia 80 Aarum epter Fæding Chriſti/ þañ
ſydaſta Novembris / ſem Sagnameyſtararner
ſkriþa.

III. S. IACOBVS Major.

Esse var Brooder Johañis Gud
ſpiallamañs / enn Sonur Zebedæi
og Salome / Syſter Joſephs Feſtar
manns Mariu Meyar. Herodes
let ſetia hañ i Fængelſe/ og ſydañ med Sverd
dr Karls

de Hælshøggva. Hañs verdur gieted Matth. 4, 10, 17. 20, 26. Marc. 1, 3. 9. Luc. 5. 6. 8. Act. 12. Vm þeñan Jacobum skrifar Clemens Alexandrinus eina minnelega Historiu er hann segir sig af ellðre Manna Frasøgn heyrdt hafa/ ad sa hiñ same sem opurfellde hñ i Daudañ/ hafde sialfur komest vid i Hiarta sin nu/og jætad sig lyka Christnñ Mañ vera/ hafde þeir so bædi leidder vered til Lyflæts under eins/ Enn a medañ þeir voru a Veigenum/ hafde hinn beded Jacobum uñ Fyrergiefning/ enn hañ hafde stalldrad vid og sagt/ Fridur sie mz þier/ z kyst hñ/ og so hafde þeir bædi hæls høggner vered/Año Christi 36. Euseb. lib. 2.

IIII. S. IOHANNES Evangelista.

IOhannes/ sa Læresveinn sem JEsus elskade/ huør ed læa a hñs Brioste uñ Ruøllðmæltydena/ var Brooder Jacobi / og vard af Fiskara postule og Gudspiallamadur/hanns verdur gieted Matth. 10. 20. 27. Marc. 3. 9. Joh. 13. 19. 20. A Døgum þeirrar Opsoknar er skiede under Domitiano Keysara/var hñ wtlægur giørdur i Eyna Pathmū / hvar hann skrifade sitt Evangelium og Apocalypsin edur Openberingar Bookena. Enn epter Dauda Domitiani þa Nerva rykte / voor hañ aptur i Asiam og styrde þeim Sofnudum er þar voru hvar hañ sætlega sofnade i Christo under Rykt isstioorn Trajani i hæpnum Alldurdoome / þa hañ haf

hann hafde lifad 68 Ar / epter Frelsaranns Christi Pínu. Clemens skrifar eina merkis verda Historiu um Johannem Gudspiallamann / ad hann hafe ad Sendur faled einum Biskupe / Ungmenne nockurt mannvænlegt / esi hann nockud hardlundad / til ad fiesta og uppmenta hann / hugdi Ungmenne Biskupenn tok heim til sin / og uppfræddi hann fyrst Kristilega / Esi sem tid er lidu fram / og Biskupen tok til ad hafa mikit Adgiætne ad þessu Ungmenne / og lofade hann ad Rada fyrir enn skylldi / þa forlet hann Biskupen og gaf sig i Soll og Selskap annara vondra Ungmanna / sem lögdu fyrer sig Rann ad Rupl / og vard so þeirra Foringe. Enn sem Gudspiallamadurenn vard þessa var ad Biskupenum / tok hann sier fiogur Fylgdarmenn / foor ad Stad ad leita þess Unga Manns / vard hann so gripenn ad Miooknarmönnum þessara Ræningia / ad bad þa ad leida sig fyrer þeirra Höfudsmann. Esi er hann sa Johannem til sin koma / vard hann hræddr / snerest vid og vilk ad burt hlaupa / enn Johannes þo hann være gamall / Rann epter honum og kallade Hærre Röddu seigiande / Hvad flyr þu ungur Madur undan gömlum Kalle / Sonur þra Fódur sinum / Vopnadur undan Vopnlausum? Ottast þu ecke / enn nu er þier hialparvon / Eg skal Reikning standa Christo fyrir þina vegna / ad setia mina Sal i Ved fyrer þina / ef þerf giórest / byd þu vid ad trua þu hvi ad eg sie þier af Christo sendur. Ad hann hetta heyrde / stood hann vid / kastade

Vopnum

Dopnunum griet og bar sig aumlega / þiell til Foota Postulans og bad audmiuklega um̃ Fyrer gieþning a siñe Avirding. Enn Johañes bod ade hønum og tilsagde Kvittan og Fyrergieþn ing/ ap Lausnarans Hælpu / og þieck hañ so aptur þyrer saña Ydran/ hreinsadañ og helgad ann/Guds søþnude. Evseb. Lib. 3 Cap. 23.

V. S. PHILIPPVS.

PHilippus var Vtvadur ap Betsa ida/hañs getur S. Johañes i sinar Gudspiallabookar 1. 6. 8 z 14 Cap itulum/ og Lucas i Postulaña Gioꝛ ningabookar 8 Cap. Hañ predik ade Evangelium Christi i Schytia i 20 Aar/ þadañ er sagt hann reist hafe i Asiam a 87 Aare sins Alldurs/ og hafe heidarlega Grepc ran þeinged i Borgeñe Hierapoli/Evseb. lib 3. Sumer seigia ad hañ hafe Krossfestur vered og ap Lydnum Grioote lamenn til Dauda / hvad Polycrates og svo stadfester.

VI. S. BARTHOLOMEVS.

BArtholomeus Postule Predikade Guds Ord þeim Indianum/sem kall ast Fortunati/ og kiende þeim Evan gelium Matthei. Skwrgoded Asta roth braut hañ sundur/ og auglyste Svik og Prette Diꝛpulsins/ er hann Blindade Menn med/ i þvi ad hleypa Siukdoomum a

sumaf

ſuma/ enn ſuma ad Lækna. Doottur Kongs ſins Polemii þryade hañ þra Ohreinum Anda med Gudlegre Bæn/og lækнade marga Stuka og Vanþæra/ Huørs vegna allur Lydureñ sne re sier til Chriſtum / og Jætade hañ openber lega. Sialfur Kongureñ Polemius med sia Drottningu og tveimur Sonum tooku ad hønu Heilaga Skyrn. Enn þeir vondu Prestar Skurgodsins Astaroth/komu þvi til leidar hia Astiage Broodur Polemii/ ad sa Heilage Post ule var þyrſt med Kurkum lameñ/ ſydañ kvikn þleygeñ og Hælshøggveñ. Enn þar lidu valla þriatyggu Dagar þra/ ad sialfur Kong urenn Astiages og Prestarner urdu ad Dioplum hardlega kvalder / og til Heliar þærder / þo ngu so verdugt Straff ſyns Illvirkis.

Nicephorus skrifar øderuvis um Dauda þe ſſa Postula/ nefnelega ad hañ hafde Krosſfestu vered i Borgeñe Orbanopoli i Cilicia/Nicepho. Lib. 2. Cap. 39.

VII. S. THOMAS.

Esse Postule Herrans Chriſti va kalladur Tvibure/ Johañ.10 .20.01. Hann var so Trwarveikur/ad hann kunne med øngru Moote ad trwa Vppriſuñe Herrans Christi þra Daudum/neme hañ þreifade a hønum og legde ſyna Hønd hañs Sydu og Fyngurnar i Naglafæreñ / O var so i þañ Marta so sem Speigell og Fyre mindan allra þeirra sem øngvu vilia trwa ne

ma þvi

ma þo er þeir sia þyrer Augunum/ þreiba æ
med Hønduum og med Hølldlegum Skilninge
understaded gæta. En epter þad sialfur Ch
ristur jook/ eplde og stadfeste hanns Trw / pre
dikade hañ Evangelium þeim Partis/ Medis/
Persis sem og eirneñ Pyskum/ Hircanum og
Bactrianum / sem Hieronymus skrifar. Að
sydustu þegar hañ vilde ecke tilvidia Soolar
ennar Skwrgod / helldur baud Diøflenum að
mølva þad i sundur/ var hann af Skwrgodsi
ns Prestum Lyflæreñ og med Lensum i Sy
duna lagdur þor so til þess/ æ hugrs Sydu hñ
hafde ædur preifad og teked. Og huglest i
Borgenne Calamia i Indien.

VIII. S. MATTHEVS Evangelista.

Sancte Mattheus ad vidurnefne
Levi var i þyrstu Tollheimtumadur
enn sydañ var hañ kiørenn og kallad
ur til Postulegs Embættis af sialfu
um Herranum Christo. Hañ var sa
þyrste sem samanskrifad hefur Gudspiallega
Historiu og þad sama æ Ebreskt Tungumæl.
Hann upplyste Pontum og Asiam med Kiom
hetlaga Evangelii. Padañ foor hañ i Æthio
piam edur Blæland / og Giste hia Giellding
Drottningareñar Candaces / hugrn Philippus
hafde Skyrdt/og uñ er gieted i Postulañagiør
ningum 8 Capit. Par kiende hañ Guds Or
i tuttugu Aar. Kongenum Egyppo med hans

Drot

añs Drottning Ephemia og þeirra Børnum sí
ere hañ til Christum/ enn epter Fraþall Kong
sinns/ aþ því hañ mootþiell Hirtacum sem K
ngsins Doottur villde egta / z Ryked þaþd
til sýn hripsad/ er sagdt hañ haþe lyþlæteñ v
red/ Evseb. lib. 3. Cap. 24. 39.

IX. S. IACOBVS Minor.

Esse Jacobus var Alphei son au
neþndr Justus/ Systursonur Mari
Meyar/huørs geted verdr Matth/13.
27. Marc. 6. 15. Act. 15. Gal.
2. Epter Uppstigning Christi til H
mna/ var hann aþ Postulunum tilsettur Bisk
up i Jerusalem. Eñ sem Festus Landsdoom
are var daudur / tooc Ananias Kieñemadu
ster hentugleika aþ Stioornarleysenu/ kallad
samañ Raded og villde þrengia Jacobo til a
neita þvi openberlega ad Christur være Gud
Son/ hvad þa Jacobus villde ecke giøra/ skip
ade hañ ad grýta hañ/ var hønum so þleigt nid
ur aþ Musteris Busteñe. Og sem hañ var nu
Beinbroteñ og hælfdaudur / er sagt hañ haþ
þoornad Høndunum til Himens / og sagt.
DROTTenn JESu fyrergief þeim/ þvi þei
vita ei hvad þeir giøra. Og japnsnart var hid
sleigen i Høfuded med Prottaf veña Barefl
og soþnade so. Hieronymus in Catalog
Scriptorum Ecclesasticorum.

X. S. SIMON Cananæus.

Simon Ca

Simon Cananæus ad Vidurnefne Judas/var Sonur Cleophæ (Broodur Josephs) og Mariu er kiend var vid Cleopham/ enn Broodur Jacobi Justi (ad Mosdurenne) ep ner Adskilnad Postulana predikade hann Evan ihelium i Egyptalande og Persia/ enn epter And nt Jacobi Broodur sins/seigla sumer ad hann æpe orded Biskup i Jerusalem / i huærju Em xtte hann hafpe pienad meir en prjutiugu Aar. enn allur Alldr hins hafpde verid vel 120 Aar. ystarvætte leid hann under Trajano Keysara/ g var af Attico sem verid hafpde Borgmeyst re margvisslega plægadur i marga Daga / og sidast Krossfestur/ var hønum pad ad Søk gi ed ad hann være Christen/z komen af Davids ne Eusseb. lib. 3. Cap. 30.

XI. S. IVDAS Thaddeus.

Judas Simon og Jacobus voru Brædur. En epter Himnafær Christi var Judas Thaddeus sendur til Abgarum Kongs Edessenorum/ hvørn hann lærnade af pungre Veike er hann var afhalldenn/ og uppfræddi hann kostgiæ lega i Sæluhialplegre Trw/ sydann kiende hann Juds Ord i Mesopotamia og Ponto. Sen bref Abgari Kongs sem hann skrifade JESu Christo til/bidiande hann til sin ad koma z sig ad kræna/ sem og andsvar Christi par uppa mæ le

Er sa Hist

sa i Historia Ecclesiastica Eusseb. lib. 1 Cap 15.

XII. S. MATTHIAS.

MAtthias eirn af þeim siötygu Lo
resveinum Herrans Christi/ var sa
ann kiörenn til Postula i staden
Svikarans Juda Iscariotha/ han
var epter sumra Meining þæddur
Bethlehem a Gydingalande/ og kiende Evang
tum i Judæa og Galilea/ þa Gydingar vild
þreingia hønum til ad afneyta Sannleikanum
hvern hann stadfastlega sætade og medkiend
vt gaf Ananias Høfudprestur um hann þv
ka Fordæmingar Alyktun. Þin Munur hefi
talad i giegn sialfum þier/ þitt Blood sie y
þynu Høfde/ sidann var hann wtleiddur i þa
Stad Bethlaskila/ þad wrleggst Hws þeirra
Hel grystu/ hvar hann giørde sina þielega B
til Guds/ og var so Steinum gryttur/ og s
ann med Axe høggvin epter Plagsid Romv
skra. S. Hieronymus er þessu ecke samhlioo
helldur skrifar hann ad Matthias hafe pred
ad Evangelium hia Bændafolke i Landsæl
Æthiopiæ ǂ hafe þar sofnad ǂ Jardad: vere

S. MARCVS Evangelista.

MArcus Budspiallamadur var m
Pislarvætte Koroonadur Anno Ch
sti 64. A ættunda Aare Rikisst
ner Neronis/ Mooder hans var Maria S
ur S. peturs. Hun atte Hws og Heim
i Jer

Jerusalem sem jafnan var oped og til reidu
llum Christi Læresveinum/ þangad kom S.
Petur þegar hann af Næturtyma Frelsadest af
Engle Guds ur Fangelsenu/ og komst undan
Hendum Herodis Act. 12. Hann skrifade sitt
Evangelium epter Fyrersøgn og Forlage S.
Peturs af Døgum Tyberii/ ℣ predikade Guds
Ord i Egyptalande/ Libya og allre Barbaria.
Eh sem hann i Alexandria þriæflega bodade Chri
stum/løgdu Skurgodadyrkarar Hendur af hon
um bundu Fætur hans med Fiøtrum og droou hann
hardwdlega um Borgena / lietu hann sydann i
Myrkvastopu / og skømmu þar epter tooku þeir
hann þadan aptur og droou hann sem þyrr/ ann
allrar Vægdar um Stræte Borgarennar / þar
til hann þool sin Anda i Guds Hønd / Nicepho
rus Lib. 2. Cap. 43. Evseb. Lib. 2 Cap. 16.

S. LVCAS. Evangelista.

Lucas Gudspiallamadur var komen
ur Antiochia/ sem er i Calesyria/ ei
rn kostulegur Læknare og Mælare/
hann kom til S. Pals i Borg þeirre er
Thebæ hiet/ huerBorg var sidyrud/
þar sagde hann upp sine Forþedra Villu / gaf
sig til Christum og vard svo af Lykamlegum
Læknir Sælnagiædare. Sitt Evangelium
skrifade hann epter Leidarvysser S. Pals/sem
og eirnenn Postulanna Gigrningabook/ hann
var i Romaborg med S. Pale og þoor svo

Es ij aptur

aptur þadann i Grykland / og leidde þar marga Menn af riettann Sæluhialpar Veg til sannrar Trwar. Enn ad sydustu var hann af nockrum Guds Ords Forsøcturum upppestur af einhe Frioosygadre Olnvidar Eyk / og þool svo Gude i Hendur sijna Sæl/ þa hann var attrædur ad Alldre / Niceph. Lib. 2. Cap. 43.

NB. Doct: Martinus Chemnitius, sem samanteked hefur Harmoniam Evangelicam skrifar epter Bookum þeirra gømlu Sagnameistara / ad þeim af Postulunum Herrans Christi hafe Nattturlegum Dauda dæed/ fyrer utan þ sem farvætte. 1 Johannes. 2 Philippus. 3 Thomas. 4 Judas Jacobs broder. 5 Matthias. Og þeir af þeim hafe verid fruongader/ Børn epter lærid/ nefnilega S. Petur/ Philippus og Judas Jacobi. Vide Harm. Evang. Cap. 50.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

IIII Um Forcyd

ſlu og niðurbrot Borgarennar Jeruſalem.

Epter gamallre Book ſem a Iſlendſke Tungumal er vtgeingen og prentud i Kaupnhafn af Hans Dyngaard/ Anno 1558. Að forlage (ſem m[a]tnaſt) Herra Gaſla Jonſsonar/ fordum Biſkups Skalholts Stigtis (god er Miñingar) þvi hun er i ſama Forme/ a ſa Aare og i ſama Stad vtgengen/ og Margarita Theologica/ buckta Velneþnd: Herra Gaſle heþur vtlagt.

Vg er þeſſe Hiſtoria um̃ Forcydſlu Jeruſalem tær Ordriett ſamblooda þeirre er Herra Gudbrandur (ſællrar Miñingar) heþur prenta lætt a Hoolum/ Anno 1617.

Vllum Athugalauſum og Vdranarlauſum Manneſkium (ſem helſt oþmargar þiñaſt a þeſſ um hæſkaſtmu ſyduſtu Tymum) til Vdranar Vppvakningar og Skielþingar/ þyrer Guds riettþerdugre Heþndar Reide.

Enn þa ed sa Tijm
tooke ad nælægiast / ad Gu
Himneskur villde ganga lau
yper Jerusalem og allt Gy
inga Folk / syna eilyplega H
yndar Reide / epter þvi sei
Spæmeñerner ꝛ Herrañ Chri
ur sialpur hapde sagt þeim pyrer / ꝛ kuñgiøri
þeim slyka Ognan ædur pyrer laungu / Sie þ
hapa þesse epterylgiande Teikniñ geinged und
ædur þramañ til.

A Himnenum sast / eitt hellt Aar uñ kry
ein Cometa / japngiegnt Borgeñe / þañ ed hu
Madur mætte vel sia / so ad lyta sem eitt s
eggiad Sverd være.

Item / skamt eitt pyrer þa satu Braut
daga / æ þeim attunda Deige Aprilis Manu
ar / nærre hiñe nyundu Stund / uñ Noottena
hepur vid ha / Alltared i Musterenu til Jeru
lem byrst eitt þvilykt / skixt / leiptranda / sky
anda Ljoos / þad huør Madur þeynkte ad þa
vxre biartur Dagur.

Item ein stor mykel ꝛ sterk Koparhurd iñ
Musterenu / þar ed tuttugu Meñ urdu æ
taka / nær ed þeir villdu laata heñe upplwka / þ
gr ed birørud var med sterkum Læsum og st
um Jarngøddum / hepur nærre hiñe sigttu St
ad uñ Noottena / aþ sialpre sier til upploke
Item þann xg Dag Junij / sanust i Lopten
og Skyunum i þioorum Lattum æ Himnenū

Vagna

Dagnar sveipa og svo sem eina opurmykla fyl
king/ ut ap rydande Hermönnum og Herydspo
lke syga til samans i Skyunum/z sydañ slæst
med myklum Gny og Vopnabraki Ope og Ka
lle umm Moottena.

Item pyrer sialpañ Hvitasunnu Dag / pa ed
Prestarner hapa viliad tilreida hid inra i Must
erenu/ pad sem til Hæytydardagsins heyrde/ pa
hapa peir heyrt myked Skvalldur z Oloce/ og
par epter a eina Raust/ hugr ed so hepur hroop
ad/ Lætum oss para i burt hiedañ. Po ad su
mer seige ad petta hape skied a heim Tyma pa
ed Christur var Pyndur/ i pvi ed Tiallded Mu
steresins i sundur rifnade.

Item/ par hapde og sa Madur verid sem hiet
Jesus Anani/ eins otygens Manns Son/ sa hin
same/ sem hañ var nu komenn til Jerusalem umm
Tialldbwdarhæytydena/ pa hepur hañ ut ap eins
um sierlegum næsta ækaplegum Anda/ pañem
med hæreyste æpt z kallad/ O: eitt Kall ut Au
stre/ eitt Kall ut Vestre/ Eitt Hrygdar Hliod
ut pioorum Hattum Hindaña/ eitt Oop og
Kall yper alla Jerusalem/z yper sialpt Muster
ed/ eitt aumlegt Oop bæde yper Brwdena og
Brwdgumañ/ eitt Oop og eymdar Kveinan yp
er allañ Lyd / og petta særgrætelegt eymdar
Oop pramde hañ einatt bæde Daga og Nætur/
og hlioop so sem añar Sinnulaus Madur umm Er
ing i Borgenne/ og hætt ad noktrer/ peir ed ecke
giarnañ heyrdu pesse Ord svo sem eina vonda
Pyding yper Borgena / repsudu hønum pyrer

Cc iiij petta

þetta / og Hvdstryckti hañ med Svipum o
Keyrum/ þa liet hañ þo ecke ad helldur ap
tu. Og sem þeir høþdu nu þañ Mañ þyr
Landsdoomarañ / hugrn ed Romveriar høþd
þar jnsettann/ sa hinn same liet og eirneñ Hv
strykia hañ/ Dœsta og Beria so ad blœdt heþur
En med ongvu Orde þa heþur hañ sier hugr
Vœgdar nie Lyknar beded. Og allt a me
þeir lømdu hañ og bordu/ þa griet hañ hugr
nie Kveinade / helldur kallade hann i sþell
med hœrre Raust so seigiande/ Vei/ Vei/ O
sie þier/ þu hin auma Jerusalem. Og Albinu
sa ed Landsdoomarenn var/ heþur halldeð h
þyrer eirn Skipting og Sinulausañ Mañ. E
þesse hin same Madur hafde sig sampost Aa
hugrt epter annad/ei miked Sidblende att v
odra Menn/ helldur Raþade og Reikade ei
samañ/ lyka sem sa Madur sin eitthuad sierleg
heþur i Sinne/ ellegar sa ed eitthvad Nytt v
uppdickta. Og alla Tyma heþur hañ lat
Þesse Ord ap sier heyrast/ Vei/ vei/ vei sie þier
O þu auma Jerusalem. Og vt ap soddan
Vope og Kalle vard hañ ecke moodur. Og þ
ed Borgeñ vard nu umkringd ap þeim Romv
eum/ þa hefr hñ mz þaþnade Raþad umm kring
uppa Miurveggiunum / og þañeñ kallad / V
sie yþer Borgeñe/ Vei sie yþer Musterenu/ V
yþer øllu Gydingaþoolke. Og ad sydustu/ þ
heþur hann eirneñ eitt sin lagt þesse oveniule
Ord har til/ Vei sie eirneñ mier Vesølum. O
i hvi hinu sama sinne sem hañ talade þesse Or

var hañ

var hañ oþorvarandis hæþdur ut aþ einu Skey
ite Gyinaña. Þesse og þñur stoor Byñ og þu
rduleg Yndur / geingu ædur þraman til/ þyrr
enn þad Borgeñ Jerusalem var nidurbroteñ.

Nu vilium vier nockud aþ sialþre Foreydsl
uñe/ og Nidurbrote Borgareñar/
seigia hid styrsta vier kuñ
um.

Þad Gydingarner høþdu nu (epter þvi hiñ heilage Stephanus seiger) so sm̃ saner Svik arar og Mordingiar/ hiñ Riettlæta og Mein lausa Christum JESum aþ Lyþe tekid. Upp þra þvi er þeir so gierdu / þa hefur þad yþer allt Gydingaland og Israels Ryke/ i allskins Stiettum einatt þared vesnanda. Biskuparn er sialþer tooku til ad veita hinum ædrum Pre stum allmykeñ Yppergang. Og æ millum þes ra hiña añra magtar Manna/ sem i Stadnum voru/ var þar allskyns Natur og Standskapur svo aller Kluter horfdust til Sundurþycktu i Rykisstioorneñe. Og þad lier so æfiæst sem ad vere þar ein ogurleg Ummskipting i Foreyd sla Rykesins þyrer Hendum. Ut aþ slyku Su ndurþycke i Natre Valldomaññña er þeir høþ du syn æ millum/ kveiktest upp Flockadrættur og allskins Misgreiningar/ Foreydslur og Ill þyde. Eirneñ lyka þa hooþst þar upp allsha rtud Oglæþa/ bæde hid ytra i Borgeñe Jerusa lem/ og so lyka utañ Stadar/ tookst upp mik ed Rann/ Manndrap og Gripdeillder/ og alle

Hluter skyckudu sier þar til/ad bæde su hin Andlega og Veralldlega Rykisstiornan þolkins/æ te þa snarlega ad þorganga.

Hvar fyrer þad skiede so eirneñ/ ad Keysarenn Nero skyckade Cestium Florum þñ i Gyðinga Land/ Og sem hañ var nu møg bystur/ og næsta hardrædur vid Gydinga i øllum Hlutum/ þremiande finn Mootþroda/ Ohlutvendne/ Rykelæte/ þar fyrer þa haþa Gydingarner sva þt hañ Valldenu / og i burt þagad. Og sem hann bardest vid þa/ miste hann vel Fimþusunder Manna / ut af synu Lide. Þanneñ þeir oddu nu og olmudust Gydingarner fyrer Guds tilskyckan/so ad þeir settu sig eirneñ uppa moste Romverium og stellu þra þeim. Eñ sem Keysareñ Nero þornam þad/ skyckade hañ Flavium Vespatianum med einum hañs Syne Tito þnn i Syriam.

Og þad var i þann Tyma ordsleygt uñ alla Austur alþu (so sem Tranqvillus hañ skrifar) og eitt almessings Rycktе/ þad af þeim Døgum mundi koma þeir nockrer ut af Judea/ sem næsta mykler og møg megtuger skylldu verda i øllum Heime. Og þo ad þetta sañadest nu af þvi hinu andlega Rykenu Christi / hañ Tyl ed Nafn vors Herra JESu Christi/ (hvør eb þaddur er ut af Gydinga Kyne) vard nu fyrir er Predikan heilaga Evangelij myklad og vtbreidt eidt uñ allañ Heim/ þa haþa þo sumer understed ded þetta ut af þeim tveimur/ Vespatiano og hañs Syne Tito/ Eñ Gydingarner þyddu þetta Prognosticon þad er tilteiknan uppa sig/

Og med þvi ad þeim luckadest vel nockrar Orr
ustur i moote sýnum Ovinum/ urdu þeir vid
þad dristuger og drambsamer/veliandc sier þr
iar Hershøfdingia/ þeir ed svo hietu / Nigrum
peraitam/ Silam af Babilonia/ og Johañem
Essium/ og þeir heriudu med allre magt uppa
þa Borg sem nefndest Ascalon/ so ad þeir mi
stu þar i tveimur Orustum tvo sýna Hershøfþ
dingia/ z so nær sem tuttugu þusunder Manña.

Eñ epter allt þetta / þa droo Vespatianus
ut af Keysarans tilskyckan jñ i Galilcam / sem
var eitt Land fullt Fooles/ þad sama þorcydde
þañ og wtarmade/ og þar vard nælega eingeñ
Ending a Mañdrapum/ Rane/Gripdeilldum
og Elldsbreñum. Eitt sinn þa urdu þar i
hel slegnar otal þusunder Gydinga / þiñ þu
sunder ungra Karla/ad auke Konur og Børn/
eg añad alþydu Foolk / hvad otelianlegt var/
so ad Stryds spoolked hefur hvørke vægdt þar
ungum Manne nie Gømlum / og ecke eins
uenn þeim Konum sem oliettar voru /
og eige helldur Vngbørnum i Vøggunne.
Sex þusunder ungra Karla hefur Vespatian
us eitt sin skyckad i Achaia til Isthimo/so sem
þyrer adra Viñumenn / ad grafa þar upp Vat
nsgrafer og Dyke. Priatyger þusunder un
ger Stryds menn af Gydingum voru i þañ Tyd
ma eitt sin sellder þyrer eigenlega Prœla / þiñ
þusunder hlupu sialfer ut af Aurvilnan opañ
þyrer Biørg og drapu sig so.

I þañ sama Tyma var þar eirn þrabœr Ma

dur/ sñ

dur/ sem bæde var Forsiall/ Victur og Vellærd-
ur/ medal Gydinganna Riesemanns Sclettar-
eirn ut ap þeirra Herahøpdingium/ sa hin sam-
hiet Josephus/ og sem hann þlyde nu i þeirre h-
nne þyrstu Athrydenne med þæcina Gydinga
burt i eitt Dalsmiñe hia þeirre Borg i Galile-
sem nefndest Jtapata/ og þar vard hann hønd-
um tekenn og hafdur burt til Vespatianum. O
sem hann spurde þvi þyrer Vespatiano þad hæ-
mundi verda Keysare þa vard hann vel tekenn
ap hænum i kostulegu hallde. Og þesse hin
same Josephus hefur skripad hvad vier vitum
ut ap þessare Historiu.

Enn ap medan þetta skiede nu i Galilea / þ
tok sig til samans eirn Illþydis block: margr
Rannsmanna / og komu sidann til Jerusalem,
enn þvi hinu sama þa hefur eirn ap þeim St
orhøpdingium til vegar komed/ sa ed Johanne
hiet/ ad hann so under sig legde þyrer þenan Ill
þydis block alla Kyrkiastioornena. Optsinnu
skiede þar til Jerusalem morg hrimugleg Mar
drap/ Rann og Gripdeillder myklar / og aller
Hluter skyckudu sier þar til myklellrar Olucku/
so ad su hin aumsa z vesala Borg hefur ut alla
Vegu næsta midg plægud og þvyngud vered.

A þeim Tyma voru og nockrer Riesemanna
høpdingiar i Hel slegner/ og i sialfu Musterenu
vard optsinnis Bloode uthellt. Josephus hi
skripar/ þad ut ap þeim hinum Edlaborumsu
og ædstum Gydingum/ þa hafe i þessum Orust
ar storum tvolf þusunder i hel vered slegnar/

Og þad

Og þad þeirra Gotz/ Hæfur/ Gardar/ og Go
al være Stryds menum til bytis giefenn.
Sumer meina þad hiner Romverſku hafe þeſſu
m siñe Slægvitſku z Klokindū til Vegar kōd.
Þañen var nu Jerusalem i þañ Tyma plæg
ad vid/ þa ed rietteleg Hefnd kom yfer hana / ſem
var med þreſalldre Oluckū/ Fyrſt med þeim G
þridar Storme af þeim Romverū / Þar næſt
med Vpphlaupunum/ og allſkyns grimdar Æde
innañ Borgar/ Og ſo med þa Vtlēnga og Jll
meñe / hugdu ad fyrer Slægvitſku Miſgiörn
inganna/ ſettu ſig upp hugd epter ſōrum/ og wt
helltu ſo Herradæmeſins vegna/ margra Manna
Blode.

Enn i þañ Tyma þa ed þeir Gadareni toku
ſig upp i moote Romverium/ hlaut Veſpatian
us ad hrada miōg ſinne Ferd / burt wr Vetrar
lægenu/ og med ſtryde ad viñe Borgena Gada
ra/ og fyrer Placidum ſiñ Hershōfdingia ſloo
hann til dauda i Flottanum/ nær þriatyge Þu
ſunder Borgarmañа/ tvær Þuſunder took hañ
til Fanga/ enn hitt añad Alþydu Foolked / z
þreſtur allur vigdeñ Floottamannanna ſteiptu
ſier ſialfer wti Aana Jordan/ og þeirra dauder
Lykamer flutu oban epter Aanne Jordan/ allt
uti Stooenn Aſphaltiten/ hugdu ed vier kōllum
hid dauda ſiauar Hafed/ og ſo lyka hinumeigeñ
Jordanar allt til Macheron / voru Gydinga
mer allavega af Romverium þvingader/ z næ
ſta miōg ſkielfder og yferbugader.

Enn ſem Veturen took ad lyda/ og Vored

var komed

var komed/ þa heyrde Vespatianus þ[ess] Rom[ver]
i synum Herbwdū til Cesarea/ þ Nero være dā
ndur. Þvi flytte hañ miog sinne Ferd. Og alle
Stade bæde Gydinganna/og þeirra i Idumea
hafde hañ þa under sig lagt/ad undanteknum
þæum einum Herkastulum / hugria ad nockre
þramande Strydsmeñ hafdu ad halda. Og
allstadar þa sette hañ sīn i þessar Borger og Kas
ala Romverskt Strydsfolk/so ad hañ þeing
þess audvelldar Borgena Jerusalem yþerunnet
hugde ed þa var eñ ei yþeruñeñ. Og i þad sam
sīne vard Vespatianus ut af synu sialfs Stry
dsfolke til Keysara tekeñ. Eñ sydañ epte
þad/ þa droo hañ iñ i Egyptaland/ og þadan
vilde hañ so komast i Valland/bidiande Tit
ar medañ Yfirsioon Hernadarens vid Gydinga
na. Eñ sem Titus hafde fyrer Forvitnis Sa
er rided hart nærre Jerusalem/til ad forheyr
hugde þeir villdu beidast Fridar/ eda ei/ þa la
hønum sierlega vid ad komast ecke undañ/þad hi
yrde ecke Handtekeñ af Gydingunum. Eñ ep
er þad sama þa sette hañ synar Herbwder nærr
þeim Stad/ sem kalladest Schopos / skamt eit
burt fra Borgeñe / so sem ad vera mvnde ein
stutt Bæarleid/og i sundurskipte þar synu St
ydsfolke i margar Fylkingar / til ad umsitia
Borgena meir eñ i einum Stad.

Jafnframt þessu þa var ofsa margt Fooll
ut af øllum Stodum og ur øllum Lattū ti
samans komed midt i Jerusalem/ um Paska
Hatidena. So lytur var þar z eirneñ i Sta

num (ep

tum (epter þvi sem ædur er sagt) margháttad
Illþydis Fookk til samans komed/huørt ed ut
driþed var ap Galilea / og voru so i þremur
hoopum þar i Stadnum/huørier ed Samþyck
id og Rykis stiornena (epter þvi sem þad Va
nde er til hvar so er hættad) einatt meir og me
r i sundurstitu og þorhindrudu. Eirn part
ut ap þessu Illþyde hapde Mustered jnne ad
allda/ eñ þeirra Flocks Foringe var Eleazars
s Sonr Simonis/med hønum hielldu þeir sem
Zeloti kølludust/huørier ad voru vonder og jlk
kupuller Græsnis Meñ/þeir ed Borgarmønnun
um voru miøg ohxger i vidskiptum.

Hiñ nedra parteñ Borgariñar hapde Joha
es jnne ad hallda/sa sem ad var eirn upphaps
Madur allrar Olucku/ ut ap hvørium þad hi
er ædur þyrre sagt er / Eñ þañ hiñ epsta Pa
rteñ hapde Simon med tuttugu þusunder Jdu
meos inne ad hallda / huørier ed þangad voru
til þess kallader ad bivara Borgarlydenn/þyrer
Opsa z Yfergange þeirra Zeloti. Eñ vid þa
sømu Geste villdu þeir giarnañ hapa skilder ver
ed/ þo veingu þeir ecke vid þa kvitter orded.

Eñ sem Titus vormerkte nu/ þad Borgenn
Jerusalem var so oburhladeñ ut ap myklum
mañþiølda/ruddest hñ um þast/skipande senuge
rlide til ad bileggia Borgena/og eitt Gervirke
kryngum hana ad setia/ (epter þvi sem þad Ch
ristur sialfur hapde ædur þyrersagt) a medann
Fookked var þar so margt til samans komed/
uppa þad ad Hungred z Sullturceñ þvingade

þad og

þad og kvelde þessharðara. Þa ed Gydingarner sau nu þad/ lietu þeir i þrañe allt hrad ad þeir þormættu/ og leitudu vid ad þorhindra og verja/ og þyrrkoma slyttum hañs Asetningе. Eñ þad var wtgiørdt uñ þeirra Epne, so ad þeir voru med øllu Luckulauser/ Þviat Gud DRotteñ vor villde nu mya þeim og Nidran veita/ þar þ þa lukadest þeim eingeñ sqnd Radagiørdinie neirn þra Asetningur. So þad var ecke ſñbyrdis hia þeim/ vtan Osampycke i miggreiningur. Og i þañ sama Tyma giørdest myked Upphlaup jñan Stadar/ so þar varð eirn opur mykell Mañþiølde i hel sleigeñ hia Musterenu.

Eñ med þvi ad Borgenn Jerusalem var mjøg sterklega bygd/ og miog vel Vmvendud/ helst þad þar/ huar þeir mættu ad Borgeñe komast/ þvi þar hafde hun þria Miurvegge i kryngum sig. Eñ þad hid Romverska Strydspoolked lagdest þr ad/ vt ap øllu Kappe ꝛ Megne/ til ad stoema og strydа uppa Borgena. Og epter mykla Erviduamune þramda/ þa vard sa hinn tvøi pallde Miurveggureñ nidurbroteñ og yservñe Nyta þa hepur ꝛ eirneñ i þañ Tyma eirñ ørglegur Foolke þiølde daed midur vt ap hungr og Sullce/ epter þvi sem Josephus skriper/ sa þad pyrer eins lytels Muñbita saker/ hafa øpsimis hiner bestu Viner sleigest og stungest sin a mille. Opt og mørgu sñe þa hafa Bøndrnen ap sqnum Forelldrum/ bæde Fødur og Modur riped ꝛ slited Mateñ burt þra þra Muñe

Þa hefur

Þa hefur og huørke Syster nie Brooder lyckt
nd veitt/eda i Briooste tiendt huørt um̃ añad.
Eirn Mxler Korns gillte þar mærg Gyllene.
Sumer tooku Myke z Nauta Tad og ætu þyr
r Hungurs Saker. Þeir voru og sumer sia
nøgudu Olar og Þveinge / af Skiøllbum og
Sødlum/ og añad Skooledur/ og ætu þad.
Nockrer Menn høfdu og Hey sier i Munne/ og þu
ndust so dauder. Sumer høfdu og fared i lein
leg Madhws eda Privet/ z leitad vid ad sløck
ea sitt Hungur wt af Oflecktar saurindum/ og
Manna preck/ Og soddañ eirn Otzlulegur So
ks fiølde/ hefur þar wt af Hungre dæed/ þad
Ammus Eleazari Son flyde i þañ sama Tyma
il Titū burt i hans Herbuder/ z kuñugt giørde
øsnū/ þ hundrad Þusunder z fimtan Þusunder
daudra Maña Lyktamer hefde þundner og Gre
trader vered jñañstadar. Egesippus hañ skr
þar so þad alleina wt um̃ eitt Borgarhlid hafe
ornar vered margar Þusunder daudra Maña
Lyktamer/ og þad/ ad so nær sem Sexhundrud
Þusund Maña hafe i þm sama opridar Storme
af Hungre dæed.

Gydingarner høfdu eñ nu Kastalann An
oniam jñe ad hallda. Sa same Kastale ar
itt þrugt Herverke. Þeir høfdu þa og eirn
ñ Mustered jñe ad hallda. Eñ burt wt þvi
da gieck ein Bryggia edur Steinboge/ allt jnn
Borgena. Þessi Slotenn og Herverkin vo
u myklu torsoktare ad vinna/ helldur eñ gll øñ
r Hyge og Herverke Gydingaña. Þvi þo ad

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

Titus hann være i þullre vissu um þad/ad Hu
ngred munde eyda og aþmæa Gydingana i Bor
enne/þa þotte hønum sem þad munde allt þo
leinge undandragast / ꝛ þar þyrer hvatte han
upp Lided og eggiade þad æ/ad stryda og sto
ma sem hardlegast uppa Kastalann. Og þo
sama være eige allsiel Manhætta/þa vanst þ
alla Tima þeim Romverium betur so þeir b
ru Sig: i huørre Orustu/ aþ því ad engen
gursælld nie nockurt Luckulæn var nu meir h
Gydingum. Eñ þa ed hiner Romverſk
høþdu nu Kastalann yþeruñed og underlagt/
þde Lwdur þeytariñ gieþed þar eitt Merke
þess med Herlwdurs blæstrinum / ad aller þe
Gydingar sem Kastalann høþdu hallded skyll
i Hel slegner verda. Sumum køstudu þeir
ann þyrer Miurtiñ/sumer stucku þar sialþer o
añ þyrer og dræpu sig svo. Sumer komust
hardre Kæs undañ um Mottena inn i Borg
na. Epter þad / þa took sig til saman
þad Strydspoolked sem Mustered høþde jñe
halldа/og vardе sig so þadañ all dreingeleg
Meñ seigia og eirnenn þad Titus høþe þess s
ia vered/ad hann høþe viliad vægia Muster
sialþu (so sem añare Religion). Eñ þad v
þa um þeirra Eyne med øllu wtgiørdt/ G
hañ skyckade þad svo til/ ad þar vard einge
Lykn þundinn leingur/nie nein Vægd þeim
Landa. Og þa ed þeir høþdu nu har
Adsookn veitt/ og um længa hryd barist m
mykium Erviðismunum/Og þad Gydingar

yrdu

urdu huǽrke med hørdum Heitingum / nie nein
um ǿdrum Aminningum þortalder i þvi ad giepa
upp soddann þrugt Hervirke / þa þormerktu æ
eirneñ Strydsmeñerner þad Musterid mætte
ecke yþerviñast med ǿdru moote/utañ þeir være
sveltter þar ut (hvad hiner þeinktu ad oþlan-
gt Frest munde æ verda) ellegar þad være med
Elde aþbrendt. Og þar þyrer þa lǿgdu sumer
Strydsmeñerner Eld i Mustered/so þ took þa
þeg' til i einu Bæle ad breña. Og med soddañ
Atþerle þa vard i greindum Tyma þesse hin sa
ma/ so ægiætleg / þrabær og þorkostuleg Bygg
ing/ sem so vydþræg og naþnkunnug var æ þm
Tymum/ ad Ausku uppbrend nidur i gruñ til
kalldra Kola. Þeir Gydingarner sem hǿþdu
i Musterenu hid þruggasta Vyge jñe ad halda/
nockrer ut aþ þeim þlydu jnn i Borgena/eñ my
klu þleyre voru þeir sem tortyndust i Elldsbru
nanum. Prestarner þeir beiddu æ bædu/næsta
audmiuklega sier Lyþs og Grida/eñ þad þiecæst
ecke med neinu moote/þvi þeim var þa øll Mæd
aþsǿgd hia Gude og Mønnum. Titus hafde
giepid (so sem Egesippus skriþar) þad Ands-
ar/ Fyrst ad Mustered og Embættis Þioonust
ann være nu utgiærd/þa þyrþtu Menn og ecke
leingur stykra Prestaña vid.

Eñ þesse hin sama Forcydsla og Widurbrot
Musteresins hefur skied æ hinum tiunda Deige
Augusti Manadar/eins lyka og þad hid þyrra
Mustered sem æ þeim sama Deige var þorbrendt
af Nabogodonosor Babylonar Konge. Og sa

same Dagur beþur Musterinu sierdeilis verdi
eirn ogiæþusamligur Dagur. Eñ i þra þri hi
nu þyrra Musterinu/z þess Vppbyggingu/hu
rt ed Salomon liet uppbyggia/og til þess añar
Aarsins ed Vespatianus hañ rykte/þa ed þett
Musterid var vid Velle nidurbrotid/ voru þ
sund atta og attatyger Aar. Eñ i þra þeim
Tgma ed þeir høþdu til tekid ad uppbyggia ap
ur þetta hid añad Musterid / sem var a gd
Aare Cyri/ þad voru þim Hundrud artian A
og siøtyge.

Þa Gydingarner urdu nu so hrackter/ hiæ
er og þyngader / þo þar være cingiñ Von a
þeim yrde biargad/so ad mørg Þusund doou a
þeim i Hungre og Sullte/ þá hielldu þo hine
adrer samt synu þraum. Josephus skriþar/ad
hañ tgma sem Musterid vard uppbrendt/ nidu
broted og eydelagt/ad þa haþe eitt søddañ og
arlegt/hryggelgt z herþelegt Miæleþne tilbor
þad valla munde hia þeim sem seirna kiæme t
anlegt þikia/so sem þetta/ad þar var ein hei
ursamleg Kuina/mirg Audug/ og wt ap þorf
stulegu Slekte/huør ed bwed hafde himumeig
Jordanar / og blued hafde med øðru Folke t
Jerusalem þyrer Hrædslu saker/ eñ þa ed Bo
arlyduriñ vard nu so hrædelega/ hiædur/og a
mlega þyngadur i Vesalidar Hungre / hep
hun teked sitt eiged Barn wr Vøgguñe og drep
ed þad/med huørre Meyd og Angurtrega/er v
epter hyggiande/ad hun haþe þad giærdt/steik
sydañ Helþrena ap þvi Ellde z neytte sialþ/

adra hel

adra helþrena sette hun þram þ Strydsmeñena
þa ed þr Rætsudu um̃ kryng i Borgeñe/leitãde
sier ad Vistũ/eñ soddañ Atburdur ognade miøg
Strydsmønunum/so þr vorkyntu þssare aumre
Konu/z ætlitu heñar Anaud. Petta hid sama
kuñgiørdu þr z eirneñ Yþervalldshøþdingiunũ
til Jerusalem/ so ad þesse hryggelegur Tilbur
dur/ hefr knwed þa til ad gieþa sig upp æ Va
lld Titl z hñs Mañа/ad þ mætte so komast til
Dagþingunar med þm/eñ med þvi ad þessu haf
de opleinge prestad vered/adFridureñ/Sætt og
Sampycke være giørd/z þ þr beiddu sier þa hid
þyrsta Fridar z Frelsis/ sm̃ þr voru mz øllu wt
hungrader/z i Vesøllld komner/þar þ þa vard
ecke neirnre Dagþingan æ komed/z þo sãc hiell
du þeir Stadeñ um̃ noxtra Daga/med myxellre
Eymdar Anaud/eñ þss æ mille þa þlwde otþlu
legur Foolks þiølde/þ hungurs z ænaudar sak
r wr Borgeñe/burt i Gvina hendur til herbwd
añа/þa voru þr z sellder med litlu verde / eñ i
þeim Sriþunũ urdu Strydsmeñerner oþorvar
ndis þess æskynia/þ eirn af Gydingunum hef
de tynt upp Gull wr sialfs syne eigeñlegũ Sa
r/huørt ed hñ skyllde hafa ædur gleipt z nid
urrendt/so ad þ være ecke þra hønũ teked/eñ ja
nsnart þa barst þetta wt um̃ aller herbwdern
r/æ medal Strydsmañаña/þ þr Gydingarner
sm̃ þlwd høþdu wr Borgeñe/skylldu hafa gleipt
Gulled i sig / (þt þr voru noxtrer sm̃ þ høþdu
uørt til einkis añars/eñ þ smæsmuglega Ran
saks saker/ad þr þeinge so Gullenu undankom

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

ed/ z þ Stryds þooliendu bihallded) Enn þette hid sama Ryked gaf Epne til þess/ þ nockrer wt af Stryds menñum þeirktu ad þr mundu þ ña nooglegt Gull hia øllum Gydingunum / og þar þ urdu meir en tvær Þusunder Gydinga kr ker uppskorner a eirare Noott/z mykiu pleir heydu þr drepner vered/ef ad Titus heyde ei la red Fyrerbiooda/þ ei skylldu Fangarner pleir drepner verda. A þeim sama Tyma var og sialf Borgen Jerusalem uppgiefen/z eingen V gd var þar veitt hugrke ungum Mañe nie gr lum/en þo gieck þ Bod wt/ad vægia skylldc øl um Færaedi z Verndarlausum þeim ed ong Vørn ed: Moorstedu þormættu ad veita. Me soddañ hætte vard nu øll Jerusalem þañen þ rpelega rændt / ruplud z med Elldc upbrend z hennar hin meste Partur so þorcyddur z nidu broten/utañ þ þaein hus stoodu þar epter þ ecke pleire en so sem Romverska Stryds þoolki mætte þñe vera/so lyka voru þar z cirnen no ckur Eydehws/Biggingar z Mwrregger epter latner/ecke utañ til synis/ ad þar hefde þord Daga ein Megtug Borg vered. Og med þe ssu moote var nu Jerusalem þorcydd/ z ad V lle nidurbroten/þañ attunda Dag Septembri Manadar/ i hinum þimta Manude epter þ hun vard fyrst umkryngd af Romverska St gydsþoolke. Vt af þeim mykla otælulega M nnþiælda/sem Titus liet þanga/sende hin seytia Þusunder burt i Alexandriam alltsamañ ung og kaska Karlmen / seliande þa þar i eilyfan

Prældom

Prældoom/til ad bera Griood z Steina/ og til
alls annars þunga Erviðis/Margt ungt Fołk
ſellde hñ ſem añaſ Biyrienad/þ miøglitla Verd
aurg. Tveimur Puſundum ſkiptu þr wt uñ allt
Romarrike/ hier og hvar i jmſar Landsæalþur/
ſo ad þr voru haþder til Adhlæturs z Skiemt
unar/nær ed Gooþ z Mañamoot voru halldeñ
og þr lietu olma Gunda / z øñur Villudyr þa
ſuma til Geliar ryfþa. Eñ þr Gydingarner/
ſem Lyþenu hielldu voru alls ad tølu nyutyg
er Puſunder z siø Puſunder/ſem þar haþde þo
med þyrſta i Stadnum vered þa ed Borgeñ var
þyrſt bilaugd z uñkryngd/ tiu ſiñum Gundrad
Puſunder Mańa/hiñ meſte partur aþ þeſſu Foo
lks þiøldu voru utaſ Stadar Meñ/ eñ ecke jñby
ggiarar i Borgefie / þo ad þr være þleſter aller
wt aþ Gydinga Kyne. Eñ ſm Titus haþde nu hñ
eſi mz ſtriþde z oþridar ſtorme Jeruſalem yþeruñ
ed/ hana þorbrendt z i Eyde lagdt/þa ſette hñ
þar nidur i þeirre ſømu Landsæalþu / nockra
Stridsmeñ til Landvarnar / meſt þyrer saker
þra Landsmańa er þar biuggu i næand/ og ſvo
ſydaſ droo hñ i burt þadaſ allt iñ til hiñs my
kla Vatnſins Euphraten/ þvi ſo langt wti Gr
imeñ took þa i þaſ Tyma hid Romverſka Rķ
ked. Eñ þa ſu Magtar mykla / Maþnþræga
og hin heilaga Borg Jeruſalem/var nu þañiñ
þoreydd z nidurbroteñ/ Sic/ þa reiknadeſt þra
Upphaþe Veralldareñar / þiøgur Puſund eitt
Ar og tuttugu/ Eñ i þra þvi ed Romaborg
var uppbygd/nyu Gundrud og þiñ Ar/æ þvi

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

hinu þertugaſta Aare/epter þad Chriſtr var pꝓ
ndur aþ Gydingunū. Þañin hefr nu Jeruſalem
ſu hin naþnþrægaſta Borg i allre Auſturælþu
haþr eirn herþelegañ ꝛ ſærgrætelegañ Enda.

Med þeſſū hætte hefr Gud hefnde ꝛ ſtraffad
Forſmæn ꝛ Oþſokn heilags Evangelij/ꝛ ſoddañ
eitt bryggelegt Epterdæme/øllū Heimenū þ Sie
ner ſett/til eirnrar Vidvørunar/ ad Menn ſkylli
du þſſ hellzt ottaſt Guds Reide/ꝛ hūs hardañ
hefnd^r dom/ꝛ ſnwaſt til Guds ꝛ vors Herra Je
ſu Chriſti ſañrar Rīning^r/ Þt þyrſt Gud Drott
eñ hefr ecke vægt Þſſu Foolke/huøriu hñ haþde
þo ædur ſo mørg ægiætleg Fyrerheit wtgiefid/
hvar ed eirnenn ſo marger þrabærer heilager Pa
triarchar/ꝛ Prophetar voru mz i blād/ Jæ/huørt
ørt Foolk ed ſialfū Chriſto tilheyrde Bloodſins
vegna. Huørſu ogurlega mun hñ þa hefna/ ꝛ
refſa ødru Foolke/huørtu þ Guds Evangeliū er
wt aþ ſierlegre Mæd ad Glutſkipte orded/ ꝛ cru
þo ſāt aþacklæter/þorſmæāde ſo þa ſaña Guds
þionuſtu ꝛ rietta Rīning aþ Chriſto Jeſu/ꝛ Þ
ſama mz mykellre Hardwd ꝛ oburlegre Oþſokn
fyrerlytāde / ſo ad ædur þīnaſt varla Dæme til
ſlukſ/þar þ þa er þ med øllu epleuſt/ad Hefnd
eñ mun ecke leinge þiarlæg bluþa/ꝛ Þ mun uñ þeð
ærra Epne ſo þara/ ſem þ hefr i Jeruſalem til
gieingid / eñ þetta hid ſāa ſkulū vier nu aþ allre
Athygle hugleida ꝛ vel Tractera/ i vorū Hiørt
um/ſo ad vier þorbetrum vorn Lifnad/ ꝛ ſnwīt
oſſ til ſañrar JESu Chriſti Rīning
ar/ A M E N.

Þre

Prepallot Registur.

Þessarar Bokar

Þad Fyrsta.

Innehalld sierhuers Parts.

I Partur er um̃ Gietnad og Fæding Johañis Skyrara og hans Predikun/ sømuleidis um̃ Getnad og Fæding Herrans Christi/ med øðru bl eyra sem Gudspiallameñerner skriþa / um̃ hans Vngdoom og Vppvøxt / þar til hañ hooþ sitt predikunar Embætte/ Pagina 1.

Þesse Partur hefur jñe ad hallda 12. Cap.

II Partur er um̃ þa Atburde er skiedu a þyr sta Aare Predikunar Embættesins vors DRO TTens JESu Christi/ Pag. 32.

Capitular þessa Parts 11.

III Partur seiger þra því er vidbored hefur a øðru Aare Predikunar Embættesins Herra ns. Christi. Pag. 59.

Capitular 23.

IV Partur hliodar um̃ þ er skiede a þridia Aare pridikũar Embættis Herrãs Christi. 136.

Capitular 25.

V Þattur hefur jñe ad hallda þa Atburde/ er skiedu a þri sydasta Missere Predikunar

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

Embættesins Herrans Christi/allt til þess hins Þýna byriadest. Pag. 221

Capitular 30.

VI Þartur seiger þra Þýnu og Dauda vors DROTTens JESu Christi/ hans sigursællre Vppriſu þra Daudum/ og dyrdlegre Vppstigning til Himna. Pag. 337.

Capitular 28.

Hvad sierhuꝛr Capitule heꝛur ſíne ad halldæ/er hægt ad siæ aꝛ sialꝛre Bokenne/ ꝛ vꝛsast þess vegna Lesaranum þangad.

NB. D. Mart. Chemnitius í Formælanum þyrer þramañ Harmoniam/telur so til ad Skꝛningar Christi (med huꝛrre hans uppbyriade sitt Predikunar Embætte) hafe ſíꝛalled/ Fyrst í December Manude/endir sydast í Novembri/epter þvi sem næst verdr kōest/ ꝛ lykꝛlegast mæ synast aꝛ Gudspiallegre Historiu. So byriast þa sier huꝛrt Ar Predikunar Embættesins Herrās Christi med Jnngongu Decembris/ ꝛ endast mz wtgongu Novembris um huꝛrn Tyma Encænia edur Musteris Vígslu var hallden hia Gydingū verda þa Arin Prédikunar Embættesins Christi þriw heil / ꝛ þ aꝛ þioorda Ared sem er þra Vpphafe Decembris til Paskana. Hier umþram eru þeir 40 Dagar sem Lucas vottar ad Herran Christr hafde tied sig Læreſveinumū lifande epter Þyſl syna/ ꝛ lætid þa siæ sig talande ꝛ þeim aꝛ Guds Ryke/ Act. 1.

Aſiad Re-

Annad Regiſtur.

Er um̃ ſierlegaſta Efne og ſ̃tak þeſſar ar Bokar/ ſem er cinkum þim̃ſlags.

1 Eru þad Niſtoriur og Fraſagner.
2 Dæmeſogur og Epterlykingar.
3 Lærdomar ᵹ Kieñingar Herrañs Chriſti.
4 Hañs Daſemdar og Kraptaverk.
5 Lækningar ᵯ þeim veyku ᵹ vanþæru.

Eñ ſo þetta ſie þvi audvelldara ad uppleſta og þiña i Bookenne þa ſetium vier ſierhuørt þyrer ſig.

1 Niſtoriur og Fraſagner.

Niſtoria Johannis Skyrara.

Vm hanns Getnad. Pag. 3. 4. 5.
Hanns Fæding ᵹ Lopſaung: Zachariæ. 12. 13.
Hañs Predikun. Pag. 28. 29. 30.
Hañs Vitnisburder um̃ Chriſtū. 40. 42. 52.
Hañs Fangelſe. Pag. 53.
Sendeyør til Chriſtum. Pag. 103.
Vitnisburdur Chriſti um̃ Johañem. 104.
Vm̃ Lyplæt Johañis Skyrara. 142. 143.

Niſtoria Herrans Chriſti.

Vm̃ hañs Getnad. Pag. 9.
Vitian Mariæ til Eliſabetar Pag. 10.
Lopſaungur Mariæ. Pag. 11.
Vm̃ Vitran Joſephs. Pag. 14.
Ættartala þra Abraham til Joſephs. 6.

Vm Fæd

Vm Fæding Christi. 15. 16. 17.
Hañs Vmskurn Pag. 18.
Vm Vitringana aþ Austurveige. 19. 20
Offran Christi i Musterenu. Pag. 21.
Lopsaungur Simeonis. Pag. 22.
Vm Floottañ Christi i Egyptaland. 24.
Barnamord Herodis. Pag. 25.
Christur 12 Aara kiefer i Musterenu. 27.
Ættartala til Adams / aþ Moodur ætt Christi. Pag. 32. 33.
Skirneſ Christi. Pag. 37.
Freisting æ Eydemörku. Pag. 38. 39.
Brudkauped i Cana. Pag. 45.
Christur rak wr Musterenu þa sem selldu og Keyptu. 47. 48. 270. 274.
Samtal Christi vid Nicodemum. 49. 50. 51.
Reisa Christi þra Jerusalem i Judeam. 51.
Reisa Christi wr Judea i Galileam. 54. 57.
Samtal Christi vid Samversku Konuna. [Pag. 54. 55. 56.
Vm Kongsmañeſ i Capernaum. 57.
Vpphaf Predikunar Christi i Samkunduhwsum Galileæ. Pag. 59. 60.
Kallun Peturs / Andreæ Jacobi z Johañis 63.
Medkienning Ohreirnra Anda um Christum. [Pag. 64. 126.
Kallun Matthei. Pag. 70.
Læresveinarner tyna Axen a Sabbatsdeige 76.
Vtvalning Postulaña. Pag. 79.
Vm Giestabod Simonis Phariseara. 107.
Vm Versyndugu Konuna. 107. 108.

Reisa

Reisa Christi til Capernaum. 109.
Christur predikade vid Siooenn. 114.
ReisaChristi til Gadarenorū Lāds. 124. 125.
Reysa Christi aptur til Capernaum. 129.
Giestabod Matthei og Spurning Læresveina
Johañis um Føstuna. 129. 130.
Apturkoma Christi i Nazareth. 135.
ReisaChristi um Borger z Kauptun. 136. 141.
Vtsending postulaña ad predika. 137. 138.
Alit Herodis um Christum. 143.
Reisa postulaña z þra Apturkoma. 142. 144.
Reisa Christi i Eydemørk. 144.
Reisa Christi i Land Genezareth. 148.
Reisa Christi um kring i Galilea. 154.
Ferd Christi i Lādsæalzur Tyri zSidonis 157.
Vm Canversku Konuna. 157
Christi Apturkoma i Galileam. 159.
Phariseí oska Teikns. 112. 162. 199.
Læresveinar høfdu gleimt ad taka Braud. 163.
Ferd Christi til Cæsaream. 164.
Jætning Peturs um Christum. 165.
Christi Fyrerseign um sína Pínu. 165. 172. [254. 310.
Christi Forklæran. 167. 168. 169.
Christi Ferd um Galileam. 172.
Christur gallt Skattpeningeū. 173.
Christi Reisa til Laufskæla Hæfdar. 182.
Vtsending þeirra sijtygu Læresveina. 182.
Judar villdu grípa Christū. 184. 185. 186.
Judar leida til hūs eina Hordoms Konu/ 187.
Apturkoma þeirra 70. Læresveina. 193.
Vm xdsta Bodord i Løgmælenu. 194. 287.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

Vm Martham og Mariam. 196.
Giestabod eins Phariseara. 201.
Christur avytar Phariseos. 201. 202.
Vm þa i Galilea/ hugrra Bloode Pilatus blan-
ndade vid þeirra Forner. 210.
Vm þañ sem blindur var borenn. 213. 214. 215.
Musteris Vyggsla i Jerusalem. 219.
Judar villdu gryta Christum/ 192. 219.
Reisa Christi þra Jerusalē yþer ū Jordā/ 221.
Phariseí kunngiǫra Christo ad Herodes vilie
aþlyþa hañ/ 222.
Giestabod eins Phariseara Hǫfdingia/ 223.
Tollheimtumenn koma til Christum/ 228.
Vm Hioonabands Skilnad/ 244.
Vngbǫrn bœrd til Christum/ 246.
Spurning þessunga Ryka Manns um eilyf-
þt Lyf/ 247. 248.
Verdlaun Postulaña. 249.
Vm Lazarum/ 251. 253.
Reisa Christi til Jerusalem. 253.
Vm Moodur Zebedei Sona/ 254. 255.
Vm Zacheum 257.
Christi Apturkoma til Bethaniam/ 261. 262.
Phariseaña vidleitne ad þyrrkoma Christo/
[264. 275. 280. 311.
Christi Smurning i Bethania/ 265. 266.
Christi Jnreid i Jerusalem/ 267. 269.
Christi Graatur yþer Jerusalem/ 270.
Gryska gyrnast ad sia JESum/ 272.
Rǫdd aþ Hiimne skiede til Christum/ 272.
Vm Myndugleika Skyrnar Johañis/ 277.

um Skattmynt

Vm Skattmyntena/ 283. 284.
Vm Saduceos ſm̃ neitudu Vppriſuñe / 284.
[285. 286.
Vm̃ þad huørs Son Chriſtur ſie/ 288.
Giøþ Eckiuñar i Guds Kiſtuna/ 293.
Judas giører Samtøk vid Gydinga ad ſvik
kia Chriſtum. 311.
Vm Nautn Pæſkalambſins/ 311. 312.
Vm Foota Pvotteñ 313. 315.
Jñſetning Alltareſins Sacramñtis/ 314. 315.
Chriſtur þrerſeiger hvør ſig mũde Svikia.
[317. 318.
Chriſtur þrerſeiger Petre hañs Fall/ 320.
Chriſti wtgænga i Graſgardeñ/ 337.
Chriſti Kvøl i Grasgardenum/ 338. 339.
Judaſar Svikræde. 341. 342.
Vørn Kæriſveinanna/ 342.
Chriſti Fiøtranet/ 344.
Chriſtur leiddur þ̃ Kañam z Caipham/ 344.
Petri Aþneitanet/ 345. 348. 350.
Chriſti Ranſak þrer Caipha/ 346. 348.
Chriſtur hæddur i Køll Caiphæ/ 350.
Chriſti Vtleidſla til Pinghvſſens. 351.
Idran Judaſar/ 351.
Chriſti Ranſokun þrer Pilato/352. 354. 362.
Chriſtur haþdur þrer Herodem/ 355.
Kroſſfeſtingar Kroop yþer Chriſto/ 359. 364.
Gydingar bidia um̃ Barrabam/ 357.
Chriſtur hæddur og Spottadur i Doomhu
ſenu/ 359. 360. 361. 362.
Pilati Kandaþvottur/ 364.

Chriſti

Christi Daudadoomur/ 364.
Christi vtleidsla vr Borgeñe/ 365.
Christi Rœda til Kveñaña/ 366.
Christi Krossbesting. 366.
Christi Ord a Krossenum/ 367. 370. 372.
Kross Yperskriptenn/ 368.
Skipte a Klædunum Christi/ 368.
Christo tillagdar Gadungar a Krossenum/ 369. 370.
Andlat Christi/ 372.
Teikned i Andlatenu Christi/ 370. 372. 373.
Christi Sydu Sar/ 374.
Grepptranenn Christi/ 374. 375. 376.
Vardveitsla Grapparennar/ 377. 378.
Ganga Kveñaña til Grapareñar/ 378.
Englarner predika þ Kviñunū/ 380. 385.
Petr ꝛ Johañes gāga til Grapareñar/ 381.
Christi opēberā þ Maria Magdalēu/ 381. 383.
Apturkoma Kveñaña til Grapareñar/ 384.
Vardhalldsmeñerner koma i Borgena/ 385.
Christi Openberan fyrer Kviñunum/ 385.
Christi Openberan fyrer þeim tveimur sem geingu til Emaus/ 387. 388.
Christi Openberan fyrer Læresveinunum a Paskadage Kvelld/ 387. 388.
Christi Openberan fyrer Thoma og Læresveinunum/ 392.
Christi opēberā vid Sioñ Tiberiadis/ 393. 394.
Christi Samtal vid Petrum/ 394. 395.
Christi Openberañ a einu Fialle i Galilea/ 395.
Christur bipalar Læresveinunum ad predika

i allum

i øllum Heime/ 396.
Christi Samtal vid Lærisveinana um Fyrer heit heilags Anda/ 396. 397.
Christi Vppstigning/ 397.

EX APPENDICE.

Vtvalning Matthiæ til Postulegs Embættis/ 401.
Vtsending H. Anda yper Postulana/ 402.
Predikun S. Peturs og Vmvendan 3000 Sala til Christelegrar Trwar/ 404. 405. [406. 407.

Stutt Agrip Lyßsegu Postulaña.

S. Peturs/ 408.
S. Andreæ/ 409.
S. Jacobs Zebedei Sonar/ 410.
S. Johannis Evangelistæ/ 411. 412.
S. Philippi. 413.
S. Bartholomæi/ 413.
S. Thomæ/ 414.
S. Matthei Gudspiallamañs 415.
S. Jacobi Alphei Sonar/ 416.
S. Simonis/ 417.
S. Judæ Thaddei 417.
S. Matthiæ/ 418.
S. Marci Gudspiallamanns. 419.
S. Lucæ Gudspiallamanns/ 419.

Jerusalems Foreyding.

Vm undanfarin Teikn Jerusalems Borgar

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

Forræduſlu/ 422. 423. 424.
Vm Hervirke i kringum Borgena og hennar
Vmſætur/ 422. et Seqventibus
Vm Niduribrot Borgarreñar/ 432. et Sequent.

II Dæmeſøgur og Epterlikingar.

Epterlyking Christi um̃ Blindann ſem leider Blindann/ 94.
Samlyking vid Børn ſem ſætu a Torge/ 105.
Epterlyking um̃ ſundurpyckt Ryke/ 110.
Vm þerþallt Sæde/ 115. 116/ 117/ 118/
Vm þad gooda Sæde og Illgreſed/ 120/
Vm Muſtardskorned ẽ Swrdeiged/ 121/ 212/
Vm þann þoolgna Fieſtood/ 123/
Vm þa goodu Perlu og Neted/ 123/
Vm Boot aþ nyu Klæde ẽ um̃ nytt Øfn/ 130/
Vm þañ Skulldbundna Pienara/ 178/ 179/
Dæmeſaga um þann hraſada a medal Ræningia/ 195.
Vm̃ þann ryka Mann ſem ſøcka villde ſyna Kornhlødur/ 204.
Vm̃ þa Menn ſem byda epter ſynum Lønum Drottne/ 207/ 208.
Vm Avaxtarlauſt Fyrirtrie/ 210.
Vm Saudahyrſed/ 216.
Vm þann gooda Hirder/ 217.
Vm Hegdan i Brwdkaupe/ 224.
Vm þa myklu Ruſlldmaltyd/ 225.
Vm þann ſem Turn vill byggia/ 227.

Vm þann

Vm þann tynda Saud og Pening/ 229/
Vm þann þortapada Son/ 230/ 231/ 232/
Vm þann rænglæta Ræðsmann/ 233/
Vm Ryka mann og Lazarum/ 235/ 236/
Vm þann rænglæta Doomara/ 242/
Vm Phariſearañ og Tollheimtumañen/ 243/
Vm Vyngarden og Leigulidana/ 250/ 251.
Vm þaug tyu Pund/ 258/ 259/
Vm tvo Sonu ſem Faderen ſende i ſinn Vyngard/ 277/ 278/
Vm þa Illu Vyngardsmenn/ 278/ 279/
Vm Brwdkauped og Bodsmeñenn/ 281/ 282/
Epterlyking aþ Fyrirlitningu/ 301/
Vm þær tyu Joompfrur/ 304/
Vm Pund til Veſtunar þeingen/ 305/ 306/
Vm Vyngvidin og Kviſtena/ 325/
Samlyking um Joodſuka Kvinnu/ 331/

III Lærdoomar og Kienningar Herrans Christi.

Vm Mañſins Endurfæding/ þag/ 49/ 50/
Vm Sending Guds Sonar i Heimenn/ 51.
Ad Verken Christi ſieu aþ Gude/ 72/73/ 74/75.
Vm þær riettu Sælur/ 81/
Vtlyding Lygmælſins/ 83/ 84/ 85/ 86/ 87/
Vm Auimuſur og Bæna Akalled/ 89/
Vm Føſtur og at moote Agyrne/ 90/ 91/ 92/
Vm Hleypedooma/ 93/ 94/
Vm Falsſpæmenn og Hræſnara/ 96/ 97/
Vm olyka tilheyrendur Guds Ordz/ 98/
Vm Straff Vranarleyſis/ 105.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

Packargiørd þ Auglysing Evangelij/ 106/ 193/
Forsvar Christi ad hann reke ei Diøpla vt
þyrer Belzebub/ 110/ 111/
Vm Gudlastan Gydinganna/ 111/
Vm Opsokn Postulaña/ 139. 140. 141. 295. 328.
Vm Veytslu þess Himneska Braudsins/ 150.
[151. 152. 153.
Vm Aulldunganna Setninga/ 155.
Vm Apnetrum sialps syns/ 166.
Aminning ad þordast Hopmood og Hneyxlaner
[174. 319. 175. 176. 238.
Vm Avytun Naungans. 177.
Riesting Christi um hans þersonu og Gyd
ingaña Blindleika/ 188. 189. 190. 191. 192.
Vm Bænena/ 196. 331.
Aminning ad varast Hræsne/ 203.
Huggun a moote Opsoknum/ 203. 296.
Aminning ad varast Bukfors/ 205. 206.
Vm Christelegan Andvara/ 207. 208.
Avytan Athugaleysis/ 209.
Vm hid þraungva Hlid/ 222.
Vm rietta Christi Læresveina/ 227.
Vm Trwareñar Arc/ 238.
Vm Tilkomu Guds Rykis/ 240. 241.
Vm Trwna a Christum/ 275.
Vm Trwarennar Verkan/ 276.
Avytun Christi um Leste þharisæanna / og
Skriptlærdra/ 289. 290. 291. 292.
Spædoomur Christi um Eydelegging Jerusa
lem og Musteresins/ 294. 295. 297. 298.
Vm þann sydasta Dag og hans undanngang

ande Te

ende Teikn/ 299. 300. 301.
Vm Vnderbwning til þess sydasta Dags/ 301.
[302. 303.
Vm sydasta Doom/ 307. 309.
Vm jnnbyrdis Kiærleike/ 320. 325.
Christur huggar Læresveinana um sjna Burtferþ/ 321. 322. 323. 324.
Vm Embætte H. Anda/ 324. 328. 329. 330.
Vm Stadfestu i Trwnne/ 326.
Vm Polesimæde i Opsoknum/ 327.
Vm Krossburdenn/ 331.
Christi Bæn fyrer øllum Riettrwndum/ 333.
334. 335. 336.

IV Kraptaverk og Domsemd er Christi.

Christur snyr Vatne i Vyn/ Pag. 46.
Vm þurdælegan Fiskedrætt Peturs/ 62. 63. 393.
Vppvakning Sonar Ekiuñar i Naim/ 101.
Christur hastade æ Vindis og Stooesi/ 125.
Vppvakning Doottur Jairi/ 132. 133.
Vm þrim Braud ꝛ tvo Fiska/ 145. 146. 147.
Christi Gangur/ æ Sioonum/ 149.
Vm sio Braud og fæina Fiska/ 161.
Vppvakning Lazari. 263.
Christur formæler Fyrirutrienu/ 274.

V Lækningar m heim Veiku og Vanfæru.

Lækning Sonar Kongsmannsins/ Pag. 57.

Ee iij Vtrekn-

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

Regiſtur

Þrettning obreins Anda i Capernaum/ 64.
Lækning Moodur Konu Petri/ 64.
Lækning margra Siukra/ 65. 66.
Greinsun eins Spitelska Manns/ 66.
Lækning þess Jkrsiuka/ 68. 69.
Lækning þess Siuka vid Bethesda/ 71.
Lækning þess sm̃ hafde Visna Hænd/ 77.
Lækning margra Siukra/ 78.
Lækning eins Spitelska Manns/ 99.
Lækning Pioons Hundradshøfdingians/ 100.
Lækning þess Digrbuloda sem var Blindur ꝛ Mællaus/ 109.
Lækning þeirra Digrbuloda i Lande Gergesenorum/ 126. 127.
Lækning Bloodvalls siuku Kyrsunar/ 131.
Lækning tveggia Blindra ꝛ eins besetins/ 134.
Lækning Doottur Canversku Konunar/ 158.
Lækning þess Daufa og Mællausa/ 160.
Lækning þess Blinda i Betsaida/ 164.
Lækning þess Tunglsiuka/ 171. 172.
Lækning þess Digrbuloda sm̃ var mællaus/ 198.
Lækning þeirrar blugu Konunar/ 211.
Lækning þess sem Blindur var borenn/ 213.
Lækning þess Vatnssiuka/ 223.
Lækning þeirra tyu Spitelsku/ 239.
Lækning eins blinds vid Veigenn/ 256.
Lækning fra blindu hia Jericho/ 259. 260.
Lækning Kyrs Malchusar/ 343.

Pridia Registur Bookareñar/ er til ad þinna þaug Evangelia og Gud spialls Texta sem tilheyra sierhuorio um Sunnudeige og helgum Deige Aared um kring.

I Sunnudag i Joolaföstu/ um Jfirreid Christi i Borgina Jerusalem/ Pagina/ 267.
II Sunnudag um Teikn a Solu ok Tungle/ 299.
III Vm Sendeföur Johañis til Christū/ 103.
IV Vm Sendeföur Gydinga til Johañem/ 40.
A Joolanoottena Evangelium um Fading Christi/ 15.
A Jooladageñ um Ordsins Holldgā/ 1.
2 Dag Joola um Sending Skriptlærdra og Spekinga/ 292.
3 Dag Joola Vm epterfylgd Peturs og Johannis/ 394.
Sunnudagur mille Joola og Nyærsdags / um Simeon gamla og Annu Spækonu/ 22.
A Nyarsdag um Vmskurn Christi/ 18.
Sunnudagenn mille Nyærsdags og Prettanda um Barnamord Herodis/ 24.
A Prettanda / um Austurvegs Vitringana/ 18.
I Sunnudag epter Prettanda Evang. um JESum xij vetra kiennande i Musterenu/ 26.
II S. D. Vm Brudkauped i Cana/ 44.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

III Vm Hreinsun Lykþrœs Mañs / og þann Jcktsiuka Pioon Hundradshøfdingians/ 99.
IV VmSkipþær Christi z siaþarēsOlgu/ 125.
V Vm þad gooda Sæded z Illgresed/ 120.
VI Þakargiørd Christi þyrer Openberan Evangelij/ 106.
A Kindelmessu/um Hreinsā Mariæ/ 21.
I Sunnudag i Nyuviknaþøstu / um Leiging Verkmanna i Vyngardenn/ 250.
II Suñudag um þad þerþalida Sæde/ 114.
Suñud. i Føstu þñgang um Skyrn Christi/ 37.
I S. D. i Føstu um Freisting a Eydemørku/ 37.
II Vm Canverska Kvinnuna/ 158.
III Vm Diøfful þañ er Dumbe var/ 198.
IV um þau 5 Braud og tvo Fiska/ 144.
V Gydingar vilia gryta JESum/ 191
A Mariumessu um Bodan Gietnadarins Christi/ 9.
Palma Sunnudag um Jñreid Christi i Borgina Jerusalem 267.
A Skyrdag um Innsetning Alltaresins Sacramentis. 315.
A Pœskadagen um Vpprisuna Christi [378. 384.
2 Dag Pœska/um Openberan Christi þyrer þeim tveimur sem geingu til Emaus/ 386.
3 Dag Pœska/ Openberan Christi þyrer Lœresveinum a Pœskadags Kvølded/ 389.
I Sunnudag epter Pœska / um Openberanen Christi þyrer Lœresveinunum z Thoma/ 389.

II Sun

II S. D. Vm goodann Hirder/ 217.
III Vm lytest Tyma sem Christur seiger Læres sveinarner mune siaa sig og ecke siaa/ 330.
IV Vm Burtfør Christi til Fødursins/ og Embætte Heilags Anda/ 329.
V Vm Bæn i JESu Nafne/ 331.

A Vppstigningardag / um Vtsending Postulaña um allan Heim/ z Christi Himnafør 395. 396. 397.
VI Sunudag epter Paska Vm Fyrerheit Heilags Anda/z Obsookner Læresveinaña/ 328.

A Hvitasunnu Vm Heilagan Anda/ og Fridargiøf JESu Christi. 323.
2 Dag Hvitasunnu um Elsku Guds til Heimsins 50.
3 Dag H. S. Vm Dyr Saudaña Christi/ 216.

A Trinitatis Sunudag um Samtal Christi vid Nicodemum/ 49.
I Sunudag epter Trinitatis um Ryka man z Lazarum/ 235.
II S. D. Vm þa myklu Kuølldmaltyd/ 225.
III Vm þin glatada Saud/z tyndapening/ 228.
IV um Miskunleikans Verk vid Mæungan/ 93.

A Jons Messu Vm Fæding Johannis Skyrara/ 12.
A Mariumessu um Vitian Mariæ til Elizabetar/ 10.
V S. D. ept. T. um Fiskedrætt Peturs/ 62.
VI Vm þad sama Riettlæte/ 83.

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

VII Vm þau sió Braud og þærina Fiska/ 161.
VIII um FalsSpæmeñ i Saudaklædum/ 96.
IX Vm þañ Rænglæta Rædsmann/ 232.
X Vm Christi Grat yþer Jerusalem/ 270.
XI Vm Pharisearañ z Tollheimtumañeñ/ 243.
XII Vm þañ Dauþa og Mællausa/ 159.
XIII Vm þañ sem þrasadur var æ medal Ræ
ningia 194.
XIV Vm tþu Lykþræa/ 299.
XV Vm Gud og Mamon/ 91.
XVI Vm Son Ecklunar i Naim/ 223.
XVII Vm Lækning þess Vatnsiuka/ 223.

A Michaelis Messu um sañia Audmykt
og uñ Engeyxlaner/ 174.
XVIII S. D. Ept. T. Vm þad hædsta Bodi
ord i Lögmæleu/z hiuers Sō ad Christr sie/ 286.
XIX Vm þañ Jætsiuka/ 68.
XX Vm Brudkauped z Brudkaupsklæded/ 281.
XXI Vm Son Kongsmañsins i Capernaū/ 57.
XXII Vm þañ skulldbundna Þienara/ 179.
XXIII Vm Skattmyntena/ 283.

A Allra Heilagra Messu um þær tie
ttu Sælur/ 80.
XXIV Vm Bloodþallssiuku Kuiñuna og Do
ttur Jairi/ 130.
XXV Vm Sryvirding Forcydslunar/ 297.
XXVI Vm Christi Tilkomu til Doomsins/
[307.
XXVII Vm Forklæran Christi æ Fiallenu
Tabor/ 167.

Svo ad

Svo ad þessar epterþylgiande Bladsiꝺur verde ecke audar / þa setium vier þyrst til Vppþyllingar/ litla Frasøgn um Abgarum Kong/ huors ædur heþur nockud gieted verꝺi þessare Bok/ Pag. 417.

Abgarus Kongur stioornade loþlega nockru Foolke sem bioꝺ hinumeigenn Fliotsins Euphratis/ og sat i þeirre Borg er Edessa nefnde/ Hann var þiæꝺur aþ þungum Lyskamans Veikleika / sem ei kunne ad lækna aþ nockrum Mannlegum Mætte. Þegar hann spurde med Sannendum Rycktet aþ JESu / og hanns Dæsemdar Verkum/ (hugrum aller hroosudu) skrifaꝺe hann hønum til og bad ad Lækna sig aþ synum Veikleika. Þetta Sendebrefe wr Syrianisku Tungumæle wtlagdt hliodar so sm epterþylger.

Abgarus Landstioornare Edessenorum, heilsar JESu þeim gooda Grædara/ sem byrst heþur i Jorsala Lande.

Ad heþur fyrer mig bored / ad þu og þijner kunned Heilsu ad gieþa daudlegum Mønnum/ þyr er vtann Medal/ Grasa edur annara Lækningsdooma/ þvi sagt er þu gierer Blinda

Blinda siæande/ Hallta gangande/ Spikel-
ska hreina/ ℣ ad þu vætreker Hreina Anda/
og lækner þa sem aþ langvaranlegum Soti
um haþa þiader vered/ l̃ka eirneñ uppveker
Dauda. Og sem eg allt þetta um þig
heyrde/ giorda eg mier i Hugarlund/ ad añ-
ad huort munder þu vera Gud aþ Himn
um komenn/ edur Guds Sonur. Huors
vegna eg bid þig med þessu m̃nu Brefe
ad þu vilier taka uppa þig þad Omak/ ad
Koma hingad til m̃n/ ℣ Lækna mig aþ mi
nne Veike/ þvi þad hefe eg eirneñ heyrt/ ad
Gydingar mogludu a moote þier/ og leit-
uduſt vid þier Mein ad giora. Eg a hi
er ad sõñu litla Borg enn þo ærlega/ huer
ockur kann bædum ad nægia.

Andsvar Christi sem hann skrifade ℣ sende aptur til Abgarum Kongs/ med sama Brefberara Anania.

SAll ertu Abgare ad þu trvder a
mig/ þar þu hefur þo ei sied mig/
Þvi so er um̃ mig skrifad/ ad marg-
er þeir sem sia mig/ munu ecke trva/ svo
ad þeir sem ecke sia / trve og life.

Eñ þad/

Enn þad sem vidvykur þvi sem þu mier tilskrifader/ ad koma til þyn / þa skallttu vita ad mier byriar þyrst ad þullkomna hier i þessu Stad allt þad s þ mig hefr lagdt fyrer/og eg var tilsendur/og sem eg hefe þad þullgiordt/þa strax ad vyky aptur til þess er mig sende. En þegar eg er uppnumen/ þa skal eg senda til þyn einhuern af mynum Læresveinum sem lækne þin Siukdoom/ og syne þier og þeim sem med þier eru / þa riettu Lyfsins Leid.

Epter Uppstigninguna Christi til Himna/ var Judas Thaddæus sendur til Abgarum Kongs/ad lækna hann/og predika hønum og hans Evangelium ut af Christo/sem ædur er umgiered. Voru þesse Sendebref leinge geymd i Breska Kirdstum þess Konunglega Stadar Edessæ / hvar um lesa mæ Evsebium i fyrstu Bookar 15 Capitula.

II Um preñslags Dooms Vr skurd sem gieck yfer Herranum Christo ædur hann var Krossfestur/

ur Theatro Christiani Adricomi.

Sa fyrste

Ga þyrste þrāmþoor i Øllu Caipha
xdsta Riennemaās/huar aller Rieñema
nnahøfdingiar/ Skriptlærder og Aulld
ungar voru samañkomner / þvi þa þeir gætu
eckert ad uñed med sijnum Falsvottum/ þa toku
Biskupenn þad til Rads ad spyria JESum
ad og særa hann vid Gud / til ad segia huort
hann være Christur Sonur Guds/ hrad þa hañ
medkiende og Jatade/ reif Riennemannahøfdi
ingenn sijn Klæde/ og kvad hañ Gudlastad ha
fa/ oskade Alits af Rædenu og Aulldungum
(sem sagt er þar hafe þa vered sextiu og sex
ad Tølu) En þeir gæfu strax sofellda Alycktū/
Hann er Daudans sekur. Og strax þar
epter var hañ af Pienurunum spyttur i sitt hei
laga Andlit/og ad byrgdre Asioonu med hønd
um og Knefum sleigen og med mærgum ødrum
Hædungum svivirdrur/ so eingenn kañ noog
lega ad ihuga hvad og huilykt Herrann Christ/
ur hefur orded ad lyda þa Noott. Ad Mo
rgne færdu þeir hañ bundenn fyrer Landsdoo
maran Pontium Pilatum ad hann liete Lyfi
læta hann.

Su ennur Alycktun skiede i Øllu Pila
ti sem var eitt prachtugt hws / med tuttugu og
atta Marmara Trøppum upp ad ganga / (sem
sagt er) hui þegar hañ var þar æklagadur fyr
er Pilato af Riettemønnunum og Aulldungu
num/ so sem vpphlaups Madur sa ed þrasnere
Folkenu/ bannade ad giefa Keisaranū Skatt/

og segde

og segde sig vera Kongen Christum / þa visse Pilatus ad sønu/ ad slikt var Osatt og Lage/ og ad Gydingar høfdu af Hatre og Auþund opurfellt han/ en þeinkte þeim þo nockra fulla nægiu ad giøra / og koma Christo þar med undan/ huors vegna han alyktade ad han skylde hudstryktur verda. Þesse Alyktun var suo lautande sem gamler Annalar greina/ IESUM af Nazaret/ Eirn upphlaups Man og Forackara Moysis logmals af Kienemonnum og Høfdingium syns folks aklagadur/ skulu þier afklæda binda ᵹ hudstrykia. Þu Bodull haf til reidu Vendena.

Sydan var HERran Christur af Strydsmønnum Pilati leiddur i Forstofu Pynghussens og þyrer øllu Folkenu afklæddur / vid Eirn Stolpa reyrdur/ ᵹ vægdar laust sleigen og lemstradur a øllum synum Likama. Þar epter til Hædungar i Purpura Kapu færdr:/ Þyrnekryndur/hrækter/spottadur/sleigen og bardur suo sem Historian umgietur.

Pridie Vrskurdur yper HErranum Christo skiede a Domstolnu sem var eitt Hatt Plats/ utan þyrer Huse Pilati / har þeir Romverska Landsdomarar voru vaner ad utgiefa sinar Alyktaner og Dooma/ þad Plats var a Greisku kallad Lithostrotos Edur þad steinlagda/ enn a Ebresku Gabbatha þad er hæfiøtur.

Þegar nu Pilatus þar sat a Doomstolnum ᵹ sa fier eckert Fære Christo undann ad koma/ helldur

heldur heyrde ſier hotada Keyſarans Reide ꝛ Ogunſt / þa dæmde hañ Chriſtum til Dauda/ huert æ moote Samvitſku ſinne/ med þui lyku Dooms Atkuæde ſem þinſt i gømlum Añælum.

IESVM aþ Nazareth þraſnuande Folkenu/þorſmæande Keyſarañ/ Fals-Meſſiã ſuo ſem þad er vppa hann beviſad aþ Foringium hañs Folks / ſkulu þier leida til almennelegs Apoſtoku Stadar / og kroſſþeſta hann mitt æ mille tueggia Ræningia hans Kongs Tign til Nædungar/þar þu Bodull og bw til Kroſſana. Epter þennann Doms Vrſkurd þædu Stridsmeñerner Herrañ Chriſtum i ſyn eigeñ Klæde/ſo hann ſkilde þui helldur þeckiaſt aþ Folkenu/ þar hañ var næſta Opeckianlegur ordenn aþ þeirra vondre Verkun og Vidhøndlan/ enn lietu hañ ei ad ſydur bera ſiñ eigeñ Kroſſ til Apoſtoku Stadarens/ huar þeir Kroſſeſtu hñ/ ſem leſa mæ i Pyningar Hiſtoriuñe.

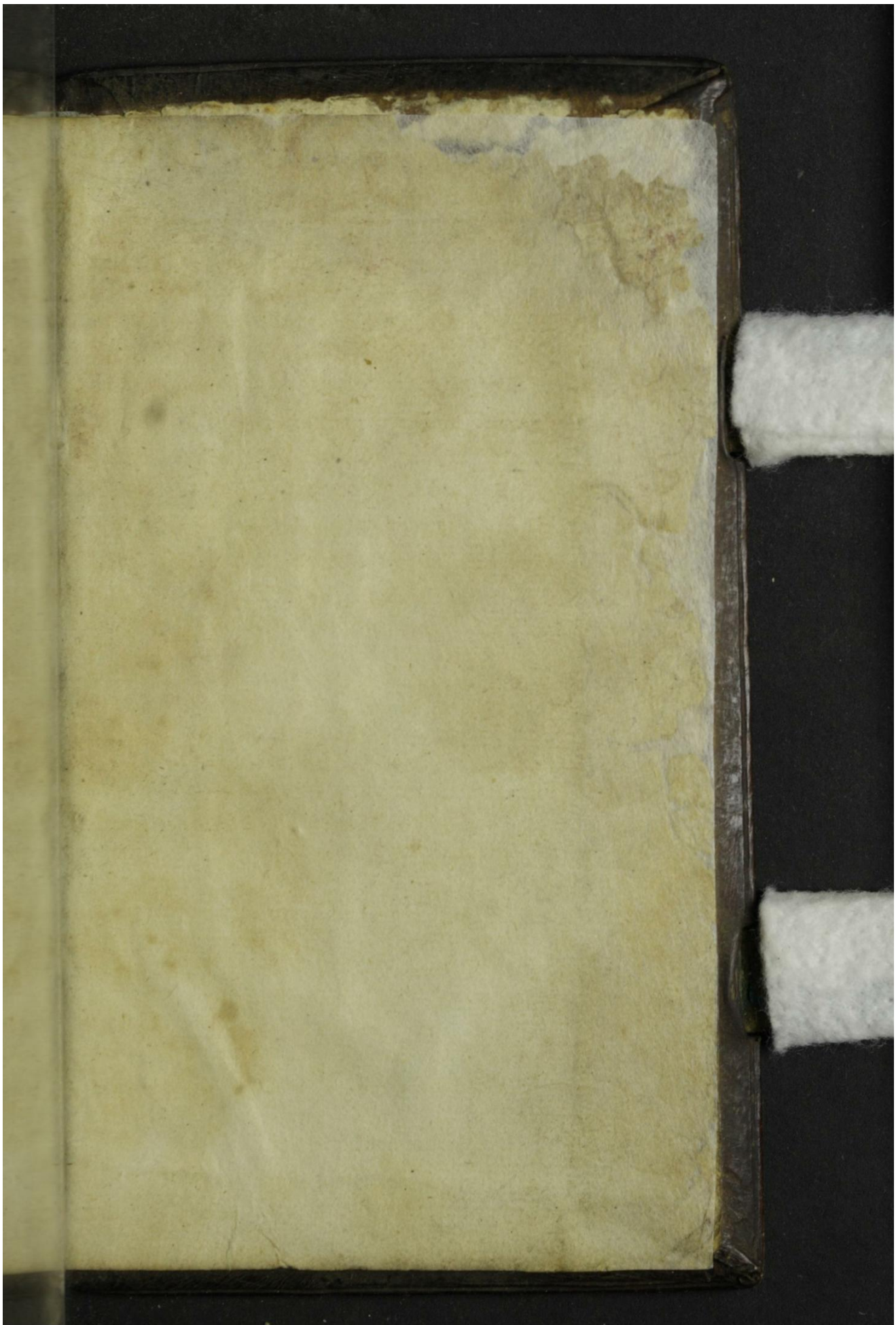

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

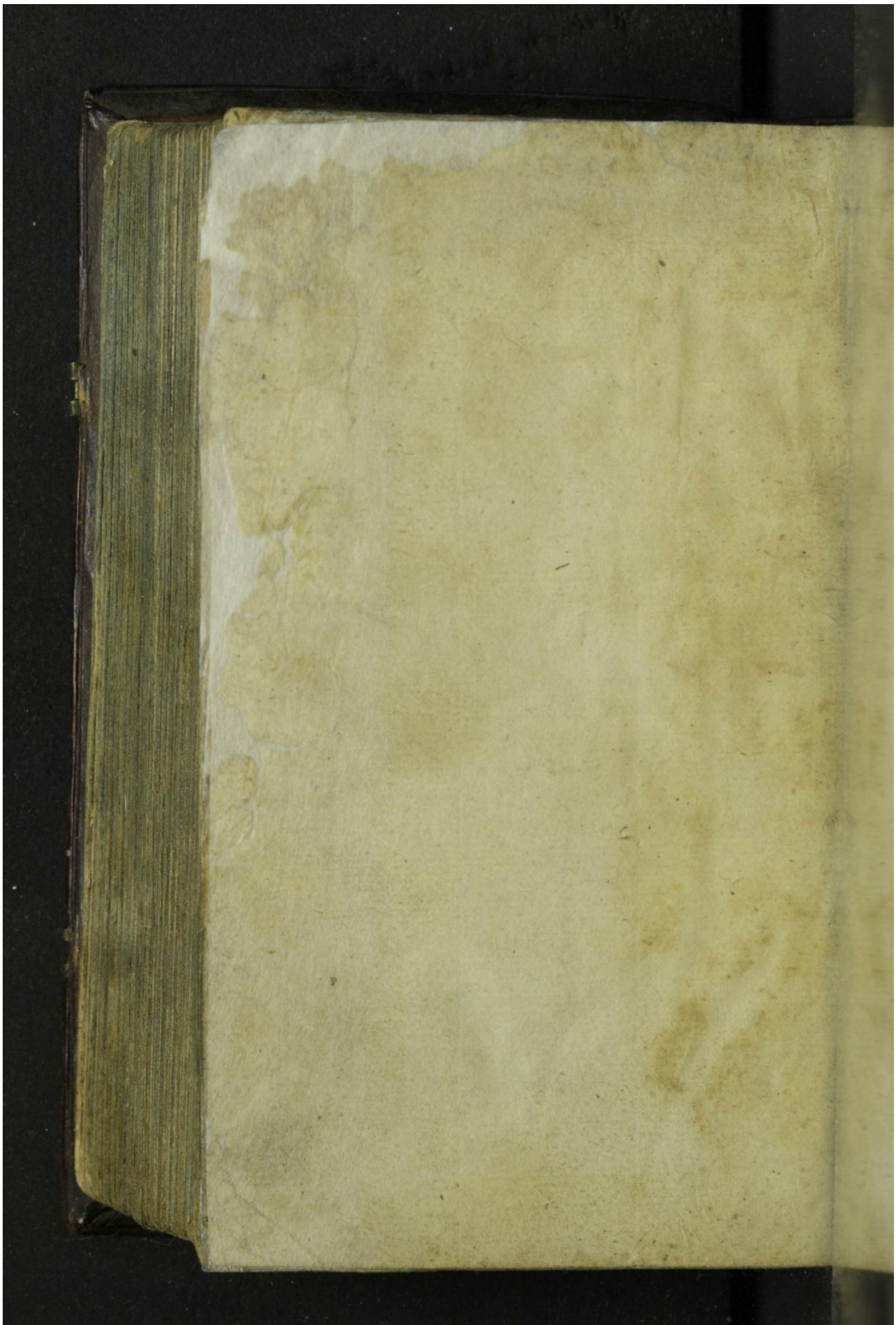

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773

Early European Books, Copyright © 2012 ProQuest LLC.
Images reproduced by courtesy of The Royal Library, Copenhagen.
1,-198 8° 2773